PL
248
A46A17
1888a
v.1-6

Akif, Mehmet
Safahat

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

3919

18/206

Akif, Mehmet

صفحات

برنجی کتاب

Safahat

محمد عاکف

ایکنجی طبعی

ناشری

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی صاحبی
ح. اشرف ادیب

نومرو : ۱۷

بکا صور سوکیلی قارء ، سکا بن سویلیه‌یم ؛
نه هویتده شو قارشیکده طوران اشعارم :
بریغین سوز که ، صمیمیق آنجق هنری ؛
نه تصنع بیلیرم ، چونکه ، نه صنعتکارم .
شعر ایچون « کوز یاشی » دیرلر ؛ اونی بیلمم ، یالکز ،
عجزیمك کریه‌سیدر بنجه بوتون آثارم !
آغلارم ، آغلاده‌مام ؛ حس ایدرم ، سویلیه‌مم ؛
دیلی یوق قلبمك ، اوندن نه‌قدر بیزارم !
اوقو ، شاید سکا برحسلی یورك لازمسه ؛
اوقو ، زیرا اونی یازدم‌ایکی سوز یازدمسه .

فاتح جامعی

یاتارکن یرده الحادیله حشر اولمش سفیل افکار ،
یاروب ادواری یوکسلمش بومدهش هیکل اقرار .
سپهرنك ضلالت بربولوط شکلنده ماضیلر ،
قاچار پیرامنندن بولمایوب برلحظه استقرار ؛
ضیاریز حقیقت برسحر طورنده مستقبل ،
کلیر فوقندن ایلر سرمدی بیکارجه نور ایثار .
در آغوش ایتمك ایستر نازنین بزم لاهوتی :
قول آچمش هرمناری صانکه برامّید جرأتکار !

اوروزنلر ، نظرلردن نهان دیداره مستغرق ،
برر کوزدرکه صیریلمش اوکندن پردهٔ اسرار .
بوقدسی معبدك اوستنده تابان فوج فوج ارواح ،
بوعلوی قبه‌نك آلتنده جوشان موج موج انوار .
تجسد ایله‌مش کویا که صبحك روح مخموری ؛
سمادن یاخود اینمش خاکه، سینارنك اولوب،دیدار !
طبیعت پرده پوش ظلمت اولمش ، خوابه طالمشکن ،
او ، کویا قلب نورانیسیدر لیلك، طورور بیدار .
أوت برقلبدر ، برقلب جوشا جوش عاشقدر ،
که‌جوفندن دمادم یوکسلیر بیك نالهٔ اذکار .
نمایان جبهه‌سندن صدر اسلامك معالیسی :
اوصدرك فیض انفاسیله کویا بریبغین احجار ،
قیام ایتمش ، علودینه برتمثال نور اولمش ؛
نصل تمثال نور اولماز؟ شویك ساکن طوران دیوار،
عصرلر کچدی حالا باطلك پیش هجومنده
کوکس کرمکده‌در برکره اولسون اولمه‌دن بیزار .
بوبر معبد دکل ، معبوده یوکسلمش عبادتدر ؛
بوبرمنظر دکل ، دیداره واصل موکب انظار .
سمادن اینمه‌مشدر ، شبهه‌سز،لکن سماویدر :

زمینی اولمیان برجلوهٔ فیاضی جاویدر .

بر انفلاق صفادرکه پارجانمدر ،
صباحی پك سوەرم ، اك کوزل زمانمدر .
ردای لیلی هنوز آچامشدی دست سما ،
صبادە خواب سکوندن آییلمامشدی دها ،
فضای روحدە عکس ایتدی ، الصلا پرداز
مؤذنك دم مخموری ، بر حزین آواز .
ایچمدە جوشه کلوب لجەلجه استغراق ،
اذان اوقوندیمی بیلمم ، آچیلمەدن آفاق ،
ظلامی سینەیه چکمش یاتان سوقاقلردن
کمال وجد ایله کچدم ، اوکمدە بر میدان
کوروندی ؛ فاتحه کلمشدم آکلادم ، آزیجق
کیدنجه جامعه باقدمکه بکلیور اویانیق !
صوقولدم آرتق اونك سینهٔ منورینه ،
اوطوردم اوکدەکی مقصورەجکلرك برینه .
فضای معبدك انجم نما مشاعلنی ،
او لمعه لمعه دیزیلمش ضیا قوافلنی
کورونجه کلدی چوجوقلق زمانلرم یادە ..
نەلر دوشوندم او ساعتده بیلسەکز اورادە !

سکز یاشنده قدردم . بابام کلیر : « بو کیجه
سز که جامعه کیتسه‌ك چوجوقلر ایرکنجه .
کیدرسه‌کز کلیك اما نمازده اوصلو طورك ؛
صاقین یارامازلقسه ایشته أو ، اوطورك ! »
دییوب آلیردی برابر بنمله قارده‌شمی .
کیرنجه جامعه حالیله قویویرر پشمی ،
نماز قیلاردی . بن آرتق قالنجه آزاده
نه عاشقانه قوشاردم حصیرلر اوستنده !
خیال اوتوز سنه اولکی حالی پیشمدن
کچیردی ، باشلادم آرتق یانمده کورمه‌یه بن :
بیاض صاریقلی ، تمیز ، یاشجه اللی بش آنجق ؛
وجودی زنده ، فقط صاچ ، صقال زیاده‌جه آق ؛
مهیب یوزلو بر آدم: ادب کزین نماز ؛
یاننده بر کوچوجك قیزجغزله پك یاراماز
یشیل صاریقلی براوغلان که: باشده پوسکول یوق .
امامه‌سنده فسك باغلی ساده بر بونجوق !
صاریق همان بوزولور ، صوکره شویله بر طولانیر ؛
بر آز کچر ، ینه رایت مثالی طالغه‌لانیر !
قوشار قوشار طورەماز ، عاقبت دینیر « آمین »

نماز بیتر . او زمان قالقەرق او پیر کزین ،
آلیر چوجوقلری ، اوغلان فنار چکر اوکده .
کلوب دوشر أوه یورغون ، دالار یك آسوده
درین بر اویقویه ...

دیرکن بو خاطرات لطیف
چکیلدی اصلنه ، آرتق حقیقتك او کثیف
لقاسی باشلادی قارشیمده جلوه ایلەمەیە ؛
زمانده قالمادی ذاتاً خیالی دیکلەمەیە :
صاغم ، صولم ، اوکم ، آرقەم خشوعه مستغرق
ظلال آدم ایکن، بر صدا بلند اولەرق ،
سکونی دیکلەین آذان مستی چینلاتدی ؛
او کائنات خضوعی یرندن اویناتدی !
صفوف آیاقده مسلسل جبال ولولەدار
کبیدی . هر بریسندن طویولدی سینه فکار
برر انین تضرع ، برر نیاز حزین
که قلب رحمتی صیزلاتدی شبهەسز اوانین !
اکیلدی صوکره اوطاغلر حضور عزتده ؛
کوروندی صوکره او طاغلر زمین خشیتده !
عنایتله خدا قالدیرنجه هر برینی ،

سمایه طوغری اوطاغلرده آچدی اللرینی .
او آنده قوپدی یورکلردن اویله بر فریاد،
که روحم ایلیه‌جك تا ابد او دهشتی یاد !
کسیلدی بر آرالق ایکله‌ین حزین آواز ...
نه اولدی عرشه قدر یوکسلن او سوز وکداز ؟
او جوش صفوت وجدان ؟
أوت ، خروشه کلوب بحر رحمت سبّوح ،
قلوبه ایندی سمادنده بر الهی روح :
روح اطمینان .

خسته

« وقعه حلقه‌لی زراعت مکتبنده کچمشدی »

— بجه ، دوقتور، اونی سز برصویه‌رق دیکلیکز ؛
خسته‌لق چونکه دکل اویله اهمیتسز .
ساده بر نزلهٔ صدریه‌می علت ؟ نرده !
چوجوغك حالی فنالاشدی شو صوك کونلرده .
اون کون أول عملیاته چیقارکن طلبه ،
اوده کلمشدی ؛ فقط یولده نوبتلر غلبه
ایدرك ویرمدی بیچاره‌یه بردم راحت .
دیدم : « اوغلم، نه‌یه کلدك؟ هادی کیت‌مکتبه، یات! »

او زماندن بريدر ضعفى تزايد ايدييور ؛
شبهه‌لر طوغروسى كيتدكجه تأيد ايدييور .
اويقو يوقمش : كيجه هپ اوكسوريبورمش : آتشك
اولميورمش آزيجق ديندیكى ...
— بن ذاتاً ايشك ،
بر آى اول بيليوردم نه وخيم اولديغنى . .
بكا اخطاره نه‌حاجت ، آبكم ، شيمدى بونى ؟
معمافيه يكيدن برباقالم دقتله :
حكمى قطعى ويره بيلمك ايچون اولماز عجله .
— چاغيرك خسته‌يى كلسين .

قاپينك پرده‌سنى
آچه‌رق كيردى اوآثناده دوزلتوب فسنى ،
براوزون بويلو چوجوق .. لكن او برلوحه ايدى !
اويله برلوحهٔ رقتكه اونوتمام ابدى .
رنكى اوچمش يوزينك ، كوزلرى چوكمش ايچرى ؛
الماجقلر ايكى باشدن چيقيويرمش ايلرى .
اوشاقاقلر كوچه‌رك جبهه‌يى ياندن صيقمش ؛
فيرلامش آلنى ، طامارلرده برابر چيقمش !
بت بكز كول كبى اولمش اوچه‌رق نور شباب ؛

اویاناقلر ایکی صولغون کله دونمش، بی‌تاب !
او دوداقلر موراروب قاولامش آرتق دریسی ؛
اوزامش صاچ کبی کیرپیکلرینك هر بریسی !
قفا بر یوك کسیلوب بوینه ، چوکمش باغری ؛
ایکی دکنك کبی یوکسلمش اوموزلر یوقاری .
— اوطور اوغلم ، سنی دقتلیجه بر دیکلیه‌لم . . .
صویون اولجه فقط . .

— سز صوییکز ، یوق حالم !
صویدی بیچاره‌یی اوچ بش کیشی بردن ، او زمان
آلدی بر هیکل عریان سفالت میدان !
بو کمیك کولچه‌سنك دیکلنه‌جك بر جهتی
یوقدی . ظنمجه طبیبك جوشه‌رق مرحمتی ،
« باقماسه‌ق خسته‌یی نومید ایدرز بلکه . » دییه ،
چوجوغك کوکسنه یاقلاشدی براز دیکله‌مه‌یه :
— اوکسوراوغلم .. نفس آل .. آلمه نفس .. اولدی، کیین؛
باقه‌یم نبضکه .. اعلا .. سکا یاوروم، قوده‌ئین
یازه‌یم ؛ اوکسوریورسك ، او ، کسر پك أییدر ..
آرسینیق حبلری آل ، سویلرم اجزاجی ویرر .
هادی کیت کندیکه أیی باق ...

— نصل ایتدك دوقتور ؟
— ایده‌جك یوق، چوجوق آرتق یوله کیرمش، کیدیور!
صول طرفدن رئه‌نك ذروه‌سی تکمیل چورومش ؛
خسته‌لق سیر طبیعیسنی آلمش یورومش .
دور ثالثده‌کی آثاری او ملعون مرضك
وار تمامیله ، دکل هیچ بری اکسیك عرضك .
بوتون اعراض ، شهیقیله ، زفیریله ...

— یتر !

خسته‌نك چهره‌سی میدانده‌یا ! انسانده مکر
اولماسین حس ده‌نیلن شی .. اودکل، لکن بز
بونی « تبدیل هوا » دیرده نصل کونده‌ریرز ؟
شورده‌اوچ بش کونی‌وار.. کونده‌رەلم: یولده‌اُولور . .
« کیت !» دیمك، هم، دوشونورسه‌ك نه‌بویوك برذلدر!
هادی کوندرمیه‌لم . . وارمی فقط امکانی ؟
کیمه درد آکلادیرز ؟ بولسه‌ك آ درد آکلایانی !
— سوزیکز طوغری مدیر بك؛ نه‌یاپوب یاپملی؛ تك
بو چوجوق کیتملیدر . چونکه یاشارسه بك بك .
دها برهفته یاشار ، صوکره سرایتده اولور ،

بویله برخسته‌یی کوندرمه‌ده مکتب معذور .
— بر مبصر چاغیرك .
— بویورك افندم .
— بکا باق :
خسته‌نك کیتمسی هرحالده موافق اوله‌جق .
« سکا تبدیل هوا توصیه ایتمش دوقتور .
کزمش اولسه‌ك آچیلیرسك ..» دیبه برفکری صور .
« ایسته‌م ! » دیر او، فقط دیکله‌مه ، اقناعه چالیش :
کیم بیلیر، بلکه‌ده بیچاره چوجوق آکلامامش ؟

— شیمدی تبدیل هوا وارمی بنم ایستدیکم ؟
براقك حالمه آرتق بنی راحت أوله‌یم !
اوچ بوچوق ییل بکا قاتلاندی بو مکتب ، اوچ کون
دها قاتلانسه قیامتمی قوپار ؟ هم نه‌ایچون
بنی بیللرجه باریندیرمش اولان بر یردن ،
«أوله‌جکسك !» دیبه قوغمق ؟ بوقوغولمقدر . بن
کیمسه‌سز بر چوجوغم ، نرده کیدر یر بولورم ؟
ایتمه‌ییك ، صوکره سوقاقلرده قالیر محو اولورم !
آنام أولمش ، بابامك بیلمیورم هیچ یوزینی ؛

قارده‌شم وار ، اوده لکن بکا دیکمش کوزینی :
صانکه آتیده‌کی موهوم رفاهم کیده‌رك ،
اونی چالقاندیغی خسرانلر ایچندن چکه‌جك !
قارده‌شم ، قوردیغك آمالی ده‌ویرمکده اُولوم ؛
نه کوم حفرهٔ منسیته ، آتیکیده کوم !
هانکی بردردم ایچون آغلایه‌یم ، بیلمیورم .
دوکدیکم یاشلری معذور کورك : مغدورم !
او قدر سعی بلیغك بوسفالتمی صوکی ؟
بری اولجه اکر سویلمش اولسه‌یدی بونی ،
چالیشوب عمریمی چیلغینجه هبا ایتمزدم ،
بن بو مستقبله ماضیمی فدا ایتمزدم !
مرحمت بیلمه‌ین انسانلره باق ، یاربی ،
قوغیورلر بنی بر سائل آواره کبی !
— سنی برکره قوغان یوق ، بو سوزك پك حقسز .
« ایسته‌مم ، یوللامایك . » دیرسه‌ك اکر ، قال . یالکز . . .
خسته‌سك . . .
— هم ورمم ! سویله ، نه‌وار صاقلایه‌جق ؟
— یوق جانم اویله دکل . . .
— اویله ، یا هرکس احمق !

براقیرلرمی اگر کیتمه‌مش اولسه‌م عجبا !
طوغریدر ، کیتملی‌یم ... قوشدیریکز بر عربه .

صوك صنفدن ایکی وجدانلی رفیقك قولنه
دایانوب چیقدی اوبیچاره سفالت یولنه .
آته‌رق آرقه‌یه بر لمحهٔ لبریز الم ،
اونی تبعید ایده‌جك پایطونه یاقلاشدی « ورم ! »
طوتدی بیندیردی چوجوقلر صاره‌رق هر یرینی ،
اوپدیلر گریهٔ ماتم دوکه‌رك کوزلرینی :
، — چکیویر طوغریجه استاسیونه ...
— یوق یوق ، بنی تا ،
کوتور استانبوله بر یرده براق که : غربا ،
— کیمسه‌نك اونلره آلدیرمدیغی بر صیره‌ده —
اوزانوب أولمه‌یه بر شیلته بولورلر اوراده !

توحید

یاخود

فریاد

ای نور الوهیتنك ظلّی عوالم ،
ظلّك بیله اسرار ظهورك كبی مظلم !
كرسیٔ جلالك ـ كه سمالرله زمینلر
بر نقطه قدر صحن محیطنده طوتار یر ـ
ادراكك ایدر غایهٔ اٌمیدینی خیبت . .
یارب، او نه دهشتدر، الٓهی ، او نه هیبت !
جولاننه یتمز كبی پهنای عوالم ،
كاهی سنی بولمق ایچون آواره خیالم

برشوق ایله لاهوته قدر یوکسله‌یم دیر .
لکن نصل اولسونکه بومعراجه مظفر ؟
ناسوت محیطنده هنوز چالقالانیرکن ،
بردست تجبّر دایانوب کوکسنه بردن ؛
مدهوش ومحقر سریلیر اسفل خاکه !
باشلار اورادن نادم اولوب باغریني چاکه .
یالکز اومی ؟ بیك فکر سماوی بوزمینده
بیتاب تحری قالەرق آه وانینده !
اشباحه‌می قربك اوله‌جقدر جولانکاه ؟
ارواح بوتون مندهش « ثم رددناه ! »
صنعکده‌کی اسراره تعالی بزه ممنوع
اولمازمی، ردا پوش طوروركن دها مصنوع ؟
خورشید ازلدن نصل ایسترکه خبردار
اولسون دها برذره‌يي درك ایتمه‌ین افکار ؟
ای نامتناهی سکا نسبت ایله محدود ،
محصور محیط قدرکدر نه‌که موجود .
دیباجهٔ اوصافکی آلماز بوتون ابعاد ،
اعداد ایده‌مز سلسلهٔ فیضکی تعداد .
عمان شئونككه برر موجیدراعصار ،

هر موجه‌سیدر بریم بی‌ساحل آثار !
فرمانکه محکوم ازلیت ، ابدیت ؛
ای پادشه عرش کزین صمدیت .
ابداع بدیعك ـ که جهانلرله بدایع
میدانه کتیرمش ـ بزه ای‌خالق مبدع ،
مبهم نصل اولماز که ؟ عدمدن دکل اثبات ،
برذرهٔ موجودی یوق ایتمك بیله هیهات ،
قابل اوله‌ماز چیقسه‌ده بیك دست مخرّب .
یا رب، بو نصل عالم لبریز غرائب !
سرحد ازل بدأ حدود ملکوتك ،
پهنای ابد غایهٔ صحن جبروتك .
حکمك که تحکم ایده‌مز سیرینه بر شی ؛
بر آنده بوپایانسز اولان جوّی ایدر طی .
بر آن، دیه‌رك ایلمشم بیلمیه‌رك، باق ،
تقیید زمانله سنی ای فاطر مطلق !
باقی‌یی بشر هر نه قدر ایلسه تنزیه ،
فانیتی ایجابی ایدر کندینه تشبیه !
اطلاقه نصل یول بوله‌بیلسون‌که تفکر ؟
اشباحی کورور ایلر ایکن روحی تصور !

ای روح فضا کرد، کرانسیر حریمك ،
ای ناطقه، دمبستهٔ اسرار عظیمك ؛
مقصود بو خلقتدن اکر معرفتکسه ؛
وارمشمی او مدهش کورونن غایته کیمسه ؟
بر صحنه‌میدر یوقسه بو عالم نظرکده ؟
بر صحنه‌که ملیارله اویون وار اوزرنده !
بر صحنه که هرپرده‌سی ترتیب مشیت ؛
اشخاصی‌ده بازیچهٔ آوارهٔ قدرت !
جانیلری ، قاتللری میدانه سورن سن ؛
جانیده‌کی ، قاتلده‌کی جرأت ینه‌سندن !
سنسك یارادان، باشقه دکل، ظلمتی ، نوری ؛
سنسك ویرن الهام ایله تقوایی ، فجوری !
ظالمده تعدّی‌یه اولان میل نه‌دندر ؟
مظلوم نیچون اولمه‌ده اوندن متنفر ؟
عاقل نره‌دن کوردی بو جدّی حرکاتی ؟
احمق نه‌دن اوکرنمدی آداب حیاتی ؟
بر فاعلك اجباری بوتون کوردیکم آثار !
جبری دکلم . . اولسه‌م الٓهی نه صوچم وار ؟

بر صحنه دیمك عالمه یك طوغریدر البت ؛
آنجق کورولن وقعه‌لرك هپسی حقیقت .
هم اویله وقایع که تماشاسی حزیندر ،
آهنك طربسازی بوتون آه وانیندر !
زیرا ایدرك بونجه سفالتزده فریاد ؛
واویل صداسیله طولار سینهٔ ابعاد .
یارب، بو یورکلرده‌کی سس دینمیه‌جکمی ؟
سندن دها بر امر سکون اینمیه‌جکمی ؟
هر آن ایدییورسك بزی مقهور جلالك ،
قربان اوله‌یم یوقمی تجلیٔ جمالك ؟
سندنسه اکر چکدیکمز بونجه دواهی ،
کیمدن کیمه فریاد ایده‌لم سویله الٓهی !
لایسئله بیکلرجه سؤال اولسه‌ده قربان ،
انسان بو معمالره دهشتله نکهبان .
بر شخصه اسیر اولمه‌لی بر قوسقوجه ملت ،
مکر کله‌می یارب صانیور کندینه دولت ؟
دنیایی یاقوب ییقمایه برسیف تعدّی
امر کله‌می یارب ایدیور بویله تصدّی ؟
ظالملره قهرك او قدر ویردی‌که میدان :

« يوق عادل مطلق ! » دییه‌جك یأس ایله وجدان !
یردن چیقیور کوکلره بیك آه شرر بار ،
کوکلر ایدیور ساده چیقان ناله‌یی تکرار !
بر یانده یانار لانه‌سی بیك خانه خرابك ،
بر یانده سونر لمعه‌سی ملیونله شبابك!
قالمش ألی بوکرنده فلاکتزده مادر ؛
أولادینی کوممش قاره طوپراقلره ، ایکلر !
آغلار بریدن بر سورو آوارهٔ طالع ،
نانپاره ایچون ایلیه‌رك عرضنی ضایع .
بوکمش اورادن بوینی بیکلرجه یتیمان ،
مأوی آرییور عائله‌لر لانه پریشان !
مظلوم شکایتده ، ندامتده ستمکار ؛
خونابهٔ مقتوله غریق اولمه‌ده خونخوار !
بیماری ، فلاکتلی‌یی ، عریانی ، سفیلی ،
مفلوجی ، عملمانده‌یی ، مسکینی ، ذلیلی ،
غدّاری ، جفا دیده‌یی ، محکومی ، أسیری ،
هیهات ، شوپایانسز اولان جم‌ّ غفیری
تشهیر ایله شهرت قازانان صحنهٔ دنیا
کلزمی الٓهی سکا بر قانلی تماشا ؟

لكن بو سفيلان بشردن كيمنك ، وار
قلبنده بر اميد كه انجم كبى پارلار :
ايماندر او جوهر كه الهى نه بيوكدر . . .
ايمانسز اولان پاسلى يورهك سينهده يوكدر !
مؤمنكه بيلير كورديكى يكروزه جهانك
فوقنده نهعالملرى وار صبح بقانك ؛
بيك جان ايله البت چكهجك ايتسهده بالفرض ،
هر آنى حياتك اوكا بيكلرجه بلا عرض .
فردادهكى اذواقى او ايتدكجه تأمل ،
ايلر بو كون آلامه نصل اولسه تحمل ..
بر ملحدى لكن كيم ايدر تسليه هيهات ؟
صيغماز اونك آفاقنه فرداى مكافات !
عندنده سماوات وزمين بر قوجه بوشلق ،
فريادينى كوش ايليهجك كوش كرم يوق !
الجاى تصادفله شو « بوش ! » عالمه دوشمش ؛
اطرافنه بيكلرجه شدائد كلوب اوشمش .
هر لحظه بوغوشمقله كچوب دورحياتى ،
بر شى اولهجق غايهٔ خسرانى : مماتى !
وارلقدن اونك ايكليهرك أولمه نصيبى !

بونلر بشرك ایشته الك آواره غریبی .
مؤمنلره امداده یتیش مرحمتکله ،
ملحدلره لکن دها چوق مرحمت ایله :
کمراهلر کدرکه عمی لیلنه طالمش ،
بر رهبر اولور نجم أمل یوقده بونالمش !
سنسك بوشبستانه سورن اونلری ألبت ،
سندن طوغهجق طوغسهده بر فجر هدایت .
ملحددهسنك ، قلب موحدده سنکدر ؛
الحاد ایله توحید نهدر ؟ منشأی هپ بر .
اویلهیسه نهدندر بو تفاوت آرهیرده ؟
اسباب تخالف نهدر افکار بشرده ؟
یارب، بو سرائر کون اولورده آچیلیرمی ؟
بر لیل مؤبد اولهرق یوقسه قالیرمی ؟
هر ذرهده آهنك جلالك طویولور کن ،
هر نغمهده بیکلرجه لسان ناطق اولور کن ،
جلوهکدهکی اسرار نصل قالمهده مظلم ؟
أی نور الوهیتنك ظلی عوالم !

كوفه

بش اون كون اولدى كه، معتاده انقياد ايله بن
صباحلين چيقيورمشدم أودن ايركندن .
بزم محلهده استانبولك كنارى ديمك :
سوقاقلرنده كزلمزكه يوزمه بيلميه‌رك !
آديم باشنده درين بر بحيره طالغه‌لانير ،
صولر قاراردیمی ، آرتق كلن كلير طايانير !
بر ألده اولملى قنديل ، بر ألده اسقانديل ،
سلامتك يولى انسان ايچون بو ، باشقه دكل !

ألمده بر قوجه دکنك ، اونکله یوقلایه‌رق ،
اوکم آطه‌یسه باصوب ، یوق ، دکیزسه آتلایه‌رق ،
— آیاقده طورمایه أل برلکیله غیرت ایدن ،
لسان حال ایله اما رکوعه نیت ایدن —
اوساالخورده ، خراب أولرك صاچاقلرینه
صیغینمش اویله کیدرکن ، همان آیاقلرینه
دلیلمك قوجه بر شی طاقیلدی .. باقدم‌که :
کنیشجه بر کوفه یاتمقده ، هم اپی أسکی .
بو برحمال کوفه‌سیمش .. عجب کیمك ؟ دیرکن ؛
اون اوچ یاشنده قدر بر چوجوق کلوب اوته‌دن ،
کریلدی تکمه‌یی ایندیردی اویله بر کوفه‌یه :
تکر مکر کوفه بیتاب دوشدی تا اوته‌یه .
— بنم بابام سنك آلتکده أولدی،سن حالا
قورومله یات سوقاغك اورته‌سنده بویله دها !
او آنده قارشیکی أودن بر اورته یاشلی قادین
کوروندی : — اوح بنم‌اوغلم ، کل‌ایتمه قیرمه صاقین!
نه ایسته‌دك کوفه‌دن‌یاوروم ؟ آغزی یوق،دیلی‌یوق،
باباك سکزسنه قوللاندی .. هم‌ده دیردی‌که : «چوق
اوغورلی بر کوفه‌در ، قالمادم همان یوکسز .. »

باباڭ كيدنجه ديمك قالدی عادتا اوكسوز !
اونكله بسليه‌جكسك آناڭله قارده‌شكی.
ببكميسك دها اوكره‌نمدكمی سن ايشكی ؟
ديدم كه بن‌ده : ـ آيول ديكله آننه‌كك سوزينی . .
فقط چوجوق بكا حايقيردی‌اكشيدوب يوزينی :
— صقاللی، يوقمی ايشك؟ كيت، جهنم‌اول شورادن!
نه‌ديرلانوب طورويورسك صباحلين اورادن ؟
بنم ايچم يانيور : طاغ قدر بابام كيتدی . . .
— باباڭ يرنده آدامدن نه ايستدك شيمدی ؟
آداميغز سكا باق حال ديلنجه سويلركن . . .
— براق خانم ، اوچوجوقدر ، قصوره باقمام‌بن . .
سنك آدك نه‌در اوغلم ؟

— حسن .

— حسن ديكله :

ضررلی سن چيقه‌جقسك بوتون بو حدتله .
بنم‌ده ياندی ايچم آ كلاينجه درديكزی . . .
فقط ، باباڭ سكا اصمارليوب‌ده كيتدی سزی .
او ، بونجه ييل چاليشوب آلننك تريله سنی
نصل بويوتدی ؟ بوكون ، سن‌ده كندی قارده‌شكی،

یتیم براقایه‌رق بسلیوب بویوتملیسك .
— کوفه‌یله اویله‌می ؟
— های های ! نه‌دن بوسوزلکن ؟
قوزوم ، عیبمی چالیشمق ، کناهمی یوك طاشیمق ؟
عیب دیلنجیلك ایتمك ، طوتار ایکن أل آیاق .
— نه‌طوغری سویلدی ! اوپ اوغلم عمجه‌کك ألنی ...
— اونوتدك اویله‌می ؟ بایرامده قومشـونك کلینی :
« حسن ، دایم یاتی مکتبلرنده ضابطدر ؛
سنك‌ده ذهنك آچیق . . سویله‌مش اولایدق بر . .
قویاردی مکتبه . . طور سویله‌یم . » دیمشدی هانی ؟
اوقوتمه سن‌ده حمال یاپ بویاشده شیمدی نی !

سوز آکلادمکه اوزون، هم‌ده پك اوزون سوره‌جك؛
بمسه واردی او کون برچوق ایشلرم کوره‌جك ؛
براقدم اونلری ، صاپدم یوقوشلی بر یولدن .
نه اولدی شیمدی عجب ، کیم بیلیر ، زواللی حسن ؟

بزم چوجوق یاراماز ، أوده دیکلنوب طورماز؛
کچنده فاتحه چیقدق اکندی اوستی براز .

کومورجیلر قاپیسندن کیرنجه بز ، دوه‌لر
قیزك مراقنی جلب ایتدی ، دائماده ایدر :
اویامری یومرو بدن ، اوپ اوزون بویون ، اوباجاق ،
او آرقه‌سنده‌کی پوسکول که قویروغی اوله‌جق !
حقیقةً کوره‌جك شی دکلمی‌یا ؟ دیرکن ،
دونجه آرقه‌مه ، باقدم: بش اون آدیم کریدن .
بلنده أکلیجه بر شال ، باشنده آبانی ،
بر اورته بویلی ، کولر یوزلی پیر نورانی ؛
یاننده قوس قوجه‌مان برکوفه‌یله برچوجوجاق ،
یاواش یاواش کلیورلر . فقط تصادفه باق :
چوجوق، بنم او صباح کوردیکم زواللی یتیم ..
نصل‌ده منظره ، غایتله جانکداز وألیم !
جیلبز باجاقلرینك دیزدن آلتی چیر چیپلاق . .
بر ایجه مینتانك آلتنده تتره‌یور ، طونه‌جق !
آیاقده قوندوره یوق، باشده وارمی فس؟ نه کزر !
دوکوملی آلننك اوستنده ساده بر چنبر .
نفس دکل او صولوقلر ، برر انین مدید !
نظر دکل او باقیشلر ، برر بکای شدید :
بوبر آیاقلی سفالت که یالن آیاق ، باش آچیق ؛

اون اوچ یاشنده بوروشمش جبین صافی ، یازیق !
او آنده مکتب رشدیه‌دن طابورله چیقان
بر آلایدن متجاوز چوجوقکه ، منتظماً
کچرکن ایلدیلر اختیاری وقفه کزین . .
حسنله قارشیلاشیرکن بو صحنه اولدی حزین :
أوت ، بو یاورولرك هپسی ، بر سرود شباب ،
ایدر طورووردی بر آشیان نوره شتاب .
بر آزدن اوینایه‌جق هپسی بونلرك ، نه أیی !
فقط حسن ، باباسندن قالان او پیس کوفه‌یی ،
— که أزملك ایستدی کورمکله رهکذارنده —
الی الأبد چکه‌جك دوش اضطرارنده !
او ، یوك دکل ، قدرك برجزاسی معصومه . .
یازیق ، کناهی نه‌در ، بیلمه‌ین شو محکومه !

طورمایه‌لم !

سعدی دییورکه : « بر کیجه بز کاربان ایله
آهسته سیر ایکن یولمز دوشدی برچوله .
سرعتله طی ایچون او بیابان وحشتی ،
هپ یولجیلر فدا ایده‌رك استراحتی ،
کیتمکده‌لردی . بر آرالق بنده مشیه‌تاب
هیچ قالمامشده دوشمشم آرتیق زبون خواب .
آواره بر پیاده‌یی بکلرمی قافله ؟
ناچارشدت رحل ایده‌جك تا بمرحله .

طورمش ، دییوردی ، برده اویاندمکه ، ساربان :
« قالق ای زواللی یولجی ، اوزاقلاشدی کاربان !
اویقوم بنمده یوق دکل اما بو دشتزار
آرامگاه اولورمی که بیك دورلو قورقو وار ؟
سرمنزل مرامه واریر طورمایوب کیدن ؛
یوقدر نجات امیدی بوجوللر کچیلمه‌دن .
هیهات ، یولده بویله دوشن اویقو دردینه ،
هپ یولجیلر کیدرده قالیر کندی کندینه ! »

وقعه هیچ برشی دکلدر ؛ حقایسلك . لکن دوشون ،
باشقه بردستور حکمت وارمی ، انصاف ایت ، بوکون ؟
وارمق ایسترسه‌ك ـ دییور سعدی ـ اگر برمقصده ؛
طوتدیغك یوللر توکنمکدن معرّی اولسه‌ده ؛
شد رحل ایت ، طورمایوب کیت ، یولده قالمقدن صاقین !
مردصاحب عزم ایچون نه‌یمش اوزاق ، نه‌یمش یاقین ؟
هانکی مشکلدرکه همت اولسون آسان اولماسون ؟
هانکی دهشتدرکه انساندن هراسان اولماسون ؟
عبرت آل ارباب اقدامك باقوب آثارینه :
طاغ دایانماز اولرك طاغلر سوکن پیکارینه !
برمنوّم سس دکل بریر خروشان ولوله :

فوج فوج آقمقده انسانلر بوتون مستقبله .
نهر فيضا فيض انسانيتك آهنكنه
اويمادن قابل دكلدر دوشمه‌مك برانكينه !
منزل مقصوده وارمازسك اوياتمازسه‌ك اكر ..
وارمی باق يوللرده هيچ بيدار اولانلردن اثر ؟
ايشته آتيدر او سرمنزل دينن آرامكاه ؛
كاروان اقوام ؛ چول ماضی ؛ عطالت سدّ راه .
طورمه ، ماضی برمغيلانزار دهشتناكدر ؛
كيتكه ، آتی قورقوسزدر ؛ هم نه‌قدسی خاكدر !
چوق شدائد اقتحام ايتمك كركدر ، طوغرودر . .
وهلهً آواره برسياحی يوللر قورقودور .
قورقو ، لكن ، عزمی تحكيم ايله‌مك ايجاب ايدر :
قورتولورسك شد رحل ايتمش‌ده كيتمشسه‌ك اكر .
چونكه دوشمشسك حياتك ــ از قضا ــ فيفاسنه ،
كيتمه‌ك ايجاب ايليور تا منزل اقصاسنه .
دوشمه‌مك مادام الكدن كلمه‌مش اول سنك ،
أولمه‌دن اولسونمی ، ای مسكين ، بوچوللر مدفنك !
انتحار ايتمك دكلسه يولده طورمق ، كيتمه‌مك ،
آسماندن رفرف ايندیرسين ديمكدر بر ملك !

« لیس للانسان الا ماسعی » دیرکن خدا ،
آکلامام هیچ مسکنتدن سن نه‌بکارسڭ دها ؟
طاوران آرتیق کاربانك آرقه‌سندن طورمه ، قوش !
محو اولورسڭ بردقیقه‌لك کچسه حتی بویله بوش .
منزل آلمشلرده یورغون ، بلکه سندن بی‌مجال !
بلکه یوق ، البته اویله ! سن نه‌ایتمشدڭ خیال ؟

شویله کوزدن کچسه برخلقت تماشا خانه‌سی :
چیقمیور برذره فعالیتك بیکانه‌سی .
آسمانی ، خاکدانی جمله موجودات ایچون
قورتولیش یوق سعی دائمدن ، ترقیدن بوکون !
یر چالیشسون، کوك چالیشسون ، سن صیقلمازسه‌ڭ اوطور؛
بونلرك حقنده بیلمم بربهانه‌ڭ وارمی ؟ طور !
ماسوی ، برشیمیدر ، بوش طورمیور خالق بیله :
باق تجلی ایلیور بیك شأن کونا کون ایله !
یوق ، اکر حالا صیقیلمق بیلمیورسه‌ڭ خلقدن ؛
باری ، اللهك قولی ، اللهدن اولسون اوتان !

حصير

گچنده ، يايلا جوارنده بر اوفاق جولان
بهانه‌سيله ، بزم اسكى آشنالردن
برعطارك آزيجق كيتمك ايسته‌دم يانته ،
كه هرزمان بنى دعوت ايدردى دكانته .
براز مصاحبه‌دن صوكره سوكدى مشتريلر :
— وير اوراده اون پاره‌لق زنجفيل ، چورك اوتى ، بيبر .
گچنكى بش پاره بوروجه اون بش ايتمديمى ؟
— سيليك بويكرميلك آلمام . .

— اوزاتمه کورایشمی !

— اوغول ، چابوق . . بکا تیراق .. اوقونمش اولمالی‌ها !
بزم چوجوق ، آدی باتسین ، بیلانجق اولمش . .

— یا ؟

— سوبك قدر یوزی‌هوت‌طاغی کسیلدی !

— واه واه واه !

— خانم ، کچر ، نفس ایتدیر . .

— کچرمی ؟ انشاالله .

— بی یکرمیلك یا کت اما صباحکی توزدی بوتون . .

— آیول ، هپ ایچدیکمز توز . . بوزولدی اسکی توتون!

— افندی عمجه ، ساقیز ویر . . برازده بال مومی کس .

— قیزم ، پاره‌یله اولور ها ! پشینجی باق هرکس .

بشر اوتز پاره‌لر هپسی یاقلاشوب دلیکه ،
سوزولدیلر اورادن برکیلیدلی چکمجه‌یه .
ایجه‌فاصله‌دن صوکره کلدی باشقه بری :

— کنیشجه بر حصیرك وارمی ؟ نه‌یسه هم دکری ،
جنازه صارمق ایچوندر ، اذیت اتمه‌صاقین !
محله‌مزده بش آیدر یاتان اوخسته قادین
بوکون صباحاین آرتق جهاندن أل چکمش . .

— نه چاره ! قسمتی بر بویله کونده أولمکمش .
— یانده یمسه‌ده یوقمش . . آمان براق نه‌یسه . .
أجل کلنجه ها اولمش ، هااولمامش کیمسه !
— طوقوزغروش بوحصیر ، سز ، سکزویرك هایدی . .
بازارلق ایتمیه‌لم بر غروش ایچون شیمدی!

حصیر بوکولدی ، اوموزلاندی ، طالدی برسوقاغه ؛
صوقولدی کیم بیلیر اوردن‌ده هانکی بربوجاغه.
آچیلدی برأولو صاقلانمق اوزره سینه‌سنه ؛
قاپاندی کتم عدم هیئتیله صوکره ینه !
بش اون فقیره اولوب باردوش استثقال ،
حضور لانی برنوحه ایتمه‌دن اخلال ،
سکون ایچنده اوزاقلاشدی آشیاننده .
کچنجه سوری شهرك ، اوزاندی سروستان
غریب یولجی‌یی توقیفه بیك بوکولمز قول !
اوموزدن ایندی حصیر ، یوقدی چونکه آرتیق یول ؟
مزارجینك اوکورك یوزلی دست لاقیدی
اعانه‌سیله نهایت مزاره یاصلاندی .
هجوم محنت پیدر پییله دنیانك ،

حیاتی بر ییغین آلام اولان زواللی قادین ،
حصیردن اورتوسی دوشنده حفره‌دن ایندی ..
انین روحی‌ده ایلك دفعه دیندی ، هم ابدی !

بوتون بو خاطره‌لر بنده گریه خیز ملال
اولنجه طورمادم آرتق ، قیام ایدوب درحال ،
— یوزمده هاله نفرین ، ایچمده شوق ممات ؛
گوزمده ایچ یوزی دهرك : ییغین ییغین ظلمات ! —
اوطوردیغم اومقسی محلدن آیریلدم .
بوپرده بیتدیمی ؟ هیهات ! آتمادم بر آدیم
که روحی ایله مسین بویله بیك فجیعه خراب !
حیات نامنه ، یارب ، نه‌در بودور عذاب ؟

چشمه بلاسی

« عمر گرانمایه درین صرف شد :
تا چه خورم صیف ، چه پوشم شتا »

سعدی

طقسان سنه‌لك عمرده‌شو سوزلرله نهایت
ویرمکده .. نه عالم بو جدالگاه معیشت !
قورقونج اولیور بویله حقیقتلری ، گرچك ،
سعدی کبی برعصر فضیلتدن ایشتمك .
سعدی اوقدر فلسفه‌سیله ، هنریله ،
فکرنده‌کی حریت فوق‌البشریله ،
اسباب معیشت ده‌نیلن قیده گیررسه ،

یاد ایتمسون آزاده‌لکك نامنی کیمسه .
انسانکه چیقار پردهٔ مکتوم عدمدن ،
تا صحنهٔ هستیده ظهور ایتدیکی دمدن ،
اکاله قدر فاجعهٔ دور حیاتی ،
آتلاتمه‌یه محکوم نه مهلك عقباتی !
ظن ایتمه اولوم شخصنه بر کره مهاجم ..
بیك کره اولور کونده اودشمنله مزاحم .
آواره بشر ساحهٔ غبرایه دوشونجه ،
اطرافنه بیکلرجه دواهی اوشوشونجه
میدانمی بولور راحتی اسبابنی جلبه ؟
باشلار اوجیلیز قوللری دنیا ایله حربه !
قاینار کونشك آتشی محراق سرنده
قارلر بوز اولور هپ بدن بی سپرنده .
مدهوش نکاهنده کوپوردکجه دکیزلر :
بیننده بوتون دالغه‌لر اوتدکجه مکرر ؛
ساحلدن اوزاقلاشمق ایچون طیّ مراحل
ایلر .. اونی بیلمزکه اوزاقلر دها صائل :
طاغلر اونهایتسز اولان سلسله‌سیله ،
اورمانلر اودنیایی طوتان ولوله‌سیله ،

امواج سرابیله ، وحوشیله بوادی ،
هر خطوهٔ عزمنده اولور یأسنه بادی .
فوقنده سماواتك اواجرام مهیبی ؛
پیشنده زمینك اوتماثیل عجیبی ؛
بیچاره‌یی مدهوش ایده‌رك هر نفسنده .
مضطر براقیر منعدم اولمق هوسنده .

لکن بوهوس برهوس دیکره مغلوب :
انسان یاشامق حرص جبلیسنه مجلوب .
هر دوره‌سی بردور عذاب اولسه حیاتك ،
راضیسی دکلدر ینه بردورلو مماتك ؟
عمر اولسه‌ده بیکلرجه شدائد ایله مشحون ،
انسان یاشامقدن ینه ممنون ، ینه ممنون !
آرتق نه‌یه موقوف ایسه تأمین بقاسی ،
یالکز اوکا مصروف اولور آواره قواسی .
طورماز بوغوشور بونجه مهاجملره رغماً ،
دوشمز او مساعی ده‌نیان سیفی الندن .
چیپلاقدر او ، ایسترکه صوغوقلرده ایصینسون ؛
برطام چاته‌رق هر کیجه آلتنده بارینسون .

ایستر یپه‌جك شی ، کیه‌جك شی، یاقه‌جق شی ..
بیك دورلو حوائج دها وار بونلره دربی !
آواره بشر ایشته بوبارار جهانده
هرکون یکی برکار پشندن جولانده .
مقصد بو قدر دغدغه‌دن بریاشامقدر ..
لکن بونك آلتنده نه مقصد اوله‌جقدر ؟
هیهات، اونی ادراك ایچون اعمال خیاله
یوق وقتی : بوتون دملری موقوف جداله !
انسانکه اونك روح ایله انسانلغی قائم ،
دائم اولیور جسمنك آمالنه خادم ؛
کلسه‌یدی اکر روحنی اعلایه‌ده نوبت ،
آکلاردی نه‌در ، بلکه ، حیاتنده‌کی غایت .
بر آکلادیغم وارسه شودر : خالق عالم ،
خلقت قالیورسون ، دیه برعقدهٔ مبهم ،
طالدیرمه‌ده انسانلری حاجات حیاته ،
دوندرمه‌ده اذهانی بوتون باشقه جهاته .
عمرك اوته‌دن برق سوارانه شتابی ،
عیشك بریدن لازم بحد وحسابی ،
کوسترمه‌ده دنیایه ، نه‌در مقصد خالق ..
« کیمدن کیمه شکوی ایده‌م بزده شاشیردق ! »

میخانه

خروشان باد سفلیت درونندن ، کنارندن ؛
گریزان روح علویت حریمندن ، جوارندن ،
چیقار بیك نالهٔ نومید خاك رعشه‌دارندن ؛
اینر بیك ظلمت مقبر فضای شب نثارندن .
کلیر فریادلر ابکم طوران هر سنك زارندن :
ییقیلمش خانمانلر صانکه چیقمش ده مزارندن .
دهان حسرت آچمش رخنه‌دار اولمش جدارندن :
چوکر بردود ماتم تیره‌ین قندیل تارندن :

سونوب كيتمش اوجاقلر يوكسلير كويا غبارندن !
كيرن بركره نادمدر حيات مستعارندن ؛
چيقان آوارەدر آرتق جهانك كاروبارندن .
دوكولمش آبرولر بادۀ پسمانده حالنده ..
أمل برمنكسر پيمانەدر صف نعالنده !
بوغولمش روح انسانى شرابك موج آلنده .
نمايان ملعنت ساقيسنك چيركين جمالنده !
نەماضى وار ، نەآتى باق شوعياشك خيالنده ..
طوتوب برزهر آتشناك دست بى مجالنده ،
زوال عمرى بكار هم شبابك تا كمالنده !
مرارت انطباع ايتمش جبين انفعالنده ..
درين برالتوانك سينۀ زرد ملالنده
اودر آنجق هويدا سرنوشت بى‌مآلنده ،
مؤبد پرده نسيان نظرۀ سنكين لاالنده .

جانم صيقيلدى دون اقشام ، سوقاق سوقاق كزدم ؛
صوكنده بريره صاپدم‌كه اوكجه بيلمزدم .
بيتيشجه برصيره أو ، صوكره برده ويرانه ،
ديكيلدى قارشيمه برخان قيليقلى ميخانه :
باصيق طاوانلى ، قارا كلق ، سفيل بر دكان ؛

ایچنده برماصه ، یاخود جوار تابوتلقدن
آتیلمه چوق أولو کورمش آجیقلی برتنشیر !
یاننده خوردەسی چیقمش برأسکی پوسکی سدیر .
سقط، باجاقسز اون‌اون بش حصیرلی اسکمله :
قیریق دوکولك شیشه‌لر ، برده چنقو تپسیله
بش اون قدح ، ایکی اوچ دستی .. صوکره تزکاهلق
ایدن یان اوستنه دوریله کیرلی برصاندیق .
سونوك سونوك یانیور رافده ایسلی برلامبا ..
اوکنده برکومه : فس ، تاکیه ، خرقه، صالطه ، عبا
قیمیلدانوب طوریورکن ، سفیل برصحبت ،
بوایسلی ظلمته ویرمکده بوسبوتون وحشت :
— قوزوم دیمتری ، بوآقشام براز زیاده‌جه ویر ..
— زیاده ، آکلادق اما یا ایچدیکك شیشه‌لر ؟
— چیزه‌رسك ..
— اویله‌می ؟ لکن سیلمیور چتله !»
باقلك تاوان تبشیردن کوروتمز اولدی ...
— هله !
— بزم پشین پاره‌مز .. آلمادکمی دون غروشی ؟
— آیول ، توکندی مزه‌ڭ .. باری‌قوی براز تورشو .

آراتدی کندینی اوسته‌ك .. دینجه دینلنسین !

— حسن به ! سن‌ده نصل نازلی نازلی سویلرسین ؟

نه‌در اوتورکو .. آمان باشقه یوقمی؟ هاه، شویله !

— عمر ، نه نازلانیورسك ؟ برازده سن سویله .

— نوازل اولمشم احمد ، براق ، سسم یوق هیچ ..

— سسك‌می یوق ؟ آچیلیر شیمدی: برامام صویی ایچ !

— یارین نه‌ایشده‌سك عثمان ؟

— نه ایشده‌یم .. بوراده !

— دیمتری چورباجی، طولدور! نه طورمشك اوراده؟

— او کیم کان ؟

— بابا عارف .

— صقاللی ، کل باقه‌لم ..

یاناش !

— سلام علیکم .

— اوطور براز چاقه‌لم ...

— دیمتری ، هی، پاره‌سز کادی صانمه ، ایشته پاره!

— ای آ کلادق آ قوزوم ...

— صار به یولداشم جیغاره ..

— آمان بزم بابا عارف صوسز موسز ایچیور !

— اونك بی‌ذالغه‌سی اولمق كرك : تونل چیبور .
— موروق ، قاچنجی قدح؟ شیمدیجك صیزارسلكها !
— صیزارسه میس كبی یر، یاتمامش آدام دكلآ .

یاواش یاواش قفالر ، كله‌لر قیزیشمشدی ،
آغیز، بورون ، هله سسلر بوتون قاریشمشدی ؛
دیكیلدی آغزینه ، باقدم ، آچیق طوران قاپینك ،
فنر النده برآدم ، یاننده برده قادین .
بش اون دقیقه سورن بردوشونجه‌دن صكره ،
قادین‌ده كیردی اوظلمتسرای منفوره .
كوزنده ابر تأثر ، یوزنده خون حجاب ،
وجودی رعشهٔ ناچار یأس ایچنده خراب ،
توجه ایلیه‌رك صوكره‌دن كان بابایه :

— دینك ، طاشینمالی آرتیق چولوق چوجوق بورایه !
آیول، نه‌در بوسنك یاپدیغك ؟ اوتان آزیجق ..
آنانده ، بنده ، یومورجاقلرده آچ قالدق ؟
نه‌ایش، نه كوچ ، كیجه كوندوز ایچوب زیبار ساده ؛
صاقین دوشونده چوجوقلر عجب نه بر اوده ؟

اوت ، سن ایل قاپیسنده سورون ایشك یوقسه ؛
کتیر بو سرخوشه یوتسون ، کتیر پاره‌ك چوقسه !
زوالی بن .. چاماشیر ، تخته ، هر کون اوغراش‌ده ،
صوکنده بر پاره‌لر یوق ، ال الده باش باش‌ده !
او تخته‌لر ، چاماشیرلرده کچدی : یوق حالم . .
آیاقده صالالانیشم زورله‌در خدا عالم !
چالیشمادڭ ، نه هپ بونجه ییل چالیشدیردڭ ؛
او یاوروجقلری چیپلاق ، سفیل آلیشدیردك .
بیلیر محله‌لی کیم آلدیغك زمانده بنی ،
جهیز جیمنله دوناتمشدی بك بابام اویکی .
نه اولدی شیمدی او اشیا ؟ صاتوب قمارده یدڭ ؛
اوت ، قمارده یدڭ ، هم‌ده قارشیلرده یدڭ !
قیزڭ یتشدی ، آلان یوق . نصل اولورکه؟ صوران
« شو سرخوشك قیزی عفت دکلمی ؟ واز کچ آمان ! »
دیین قادینلره «پك طوغری ، بلی ...» دییوب کیدییور .
بو سوز زوالی‌یی بیلسه‌ڭ نه دولو اینجیدییور !
بنم کوزل ملکم ، هیچ‌ده طالعك یوقمش :
آناڭ بنم کبی سرسم ، بابا کسه بر سرخوش !
محیب‌ده منمری قولتوقده کلدی مکتبدن . .

دیمش که قالقه : « سکز آیدر آلمادم هله بن
نه هفته‌لق ، نه‌ده آیلق . . . سنك باباڭ اوله‌جق
قمارجی ، اوغلی ایچون آز یسونده طوتسون اوشاق ! »
قوغولدم آنته ! دیوب آغلیور زواللی چوجوق ..
نه یاپسون آنه‌سی ؟ دنیاده بر کوندیکی یوق !
او باری بر آدام اولسونده قالماسین جاهل ،
دیمشدم اولمادی . . لکن قباحت اونده دکل :
او هر صباح اوقویوردی کورول کورول جوزینی ؛
آییرمیوردی کتابدن نه اولسه هیچ کوزینی .

اوچ آقشام اولدی که یوقسك . نجیب : بابام نرده !
بن ایسترم اونی مطلق ، دیرمی ؟ باق درده !
صولر قاراردی ؛ بو ساعتده هیچ کزرمی قادین ؟
او، سرخوشك بری ؛ طوت کیم سوقاق سوقاق آرادڭ..
نصل بولورسك آیاوروم ؟ یارین کلیر بلکه ،
دیدم . فقط چوجوغك طورمیوردی . باقدم که
آووتمه‌نك یولی یوق ؛ قومشونك حسین اغایی
آلوب دولاشماده‌یم یاتسو وقتی دنیایی .
آنام بنم کبی اولاد طوغورماز اولسه‌یدی ،

بو حالی کورمەدن اول کوزم یومولسەیدی !
حریف ، شو حالمە باق ، مرحمتلی اول آزیجق . . .
براق او زیقـّیمی ، ایچدکلرك یتر آرتیق .
افندیلر ، اغالر سزده بر نصیحت ایدك ،
سزلكده بلکه وار اولادیکز . . .

— حسن ، نه دیدك ؟
— براق ، کوپك اوغلی قادین اما چال چکەیمش‌ها !
— بنمکی چوق دها فضلەیدی .
— ایتمه !

— البتیا !
اونك ایچون بوشادم . سن ایشیتمدکمی حلیم ؟
— قادین لاقیردیسی کیرمز قولاغمه ذاتی بنم .
سنلك قادین دیدیکك عادتا پابوج کبیدر :
بر آز وقت طاشینیر ، صوکرەدن ده کیشدیریلیر.

قادین بو سوزلری دویماز ، تغلم ایلردی ؛
حریف مزار طاشی طوریله سادە دیکلردی .
آچیلدی آغزی نهایت ، آچیلماز اولسه ایدی !
طاشوب دوکولدی ایچندن شو لعنت ابدی :

— جهنم اول سن خنزير اوروسپو ، گیت : بوشسلك !

— بن آ كلادم ايشى: سن قومشو ، ایجه سرخوشسلك!
بيلتيكز شونى ياهو !

— ايليشميك !

— براقيلك !

حريف آ بيلديمى ، بيلمم ، دوشوب بايبلدى قادين !

مزارلق

باقمه قبرستانك آنجق ساحهٔ مدهوشنه ،
طورده بر مدت قولاق وير نالهٔ خاموشنه !
قلبی هیچ بکزرمی باق سیمای هیبت پوشنه ؟
کیم قاپیلمشسه حیاتك سیل جوشا جوشنه ،
جان آتار ، بر کون کلیر ، یورغون دوشوب آغوشنه !

ای مزارستان، نه عالمسك، نه علوی فطرتك !
سنده پنهان الك کزین اولادی انسانیتك ؛

سندن استمداد ایدر فریادی یأسك ، خیبتك .
بر ییغین کوز نوریسك ، یاخود مخمر طینتك
روح پاککندن جوشان کوز یاشلرندن ملتك !

شانلی بر تاریخسك : ماضیٔ ملت سنده‌در .
وارسه عبرت سنده‌در ، حکمت‌ده البت سنده‌در .
دور استیلا طورور یادکده ، دولت سنده‌در .
چونکه حریت ، حماست سنده ، غیرت سنده‌در ؛
زندکی ذلتدر آرتیق ، بجه عزت سنده‌در !

ای عدمله وارلغك سرحدی ، اقلیم صلاح !
باشلرنده سرمدی بر سایه ، بر مشفق جناح
اولماسه‌ك بیوایه‌لر نردن بولورلر انشراح ؟
ظل ممدودکده وار آسوده بر رنك فلاح ؛
ایل دورا دوریکه اولسون فدا یوز بیك صباح !

جوهرك ، طوپراق دکل ، پك باشقه بر معدن سنك .
آه بیامزلرکه اوستکدن کچرلرکن سنك ،
بیك دماغك لبیدر هر ذره خاککدن سنك !

اویله فیاض ای زمین معرفت مایه‌ك سنك :
سایه‌گاهکدن چیقارکن روح اولور هر تن سنك !

ای مزارستان ، نهان قعرکده یوز بیکلرجه ماه ؛
فیشقیران خاك رمیمکدن بوتون نور نگاه !
نازنینلر یال وبالندن نشان هر بر گیاه ..
سرویلر مولایه یوکسلمش برر برجسته « آه »
حفره‌لر مولادن ایمش الك امین برخوابگاه .

ای شبستان ، ای عدم ، ای پرده پرده کبریا ،
سنده‌در امیدلر : سندن طوغار فجر بقا .
هر حجر پاره‌ك اوقور بیك شعر لاهوتی ادا ؛
هر نشیده‌ك روحی ایلر سرمدیت آشنا .
بندن ای خاك سماوی بیك سلام اولسون سکا .

*
* *

صیقنجه روحمی گاهی مطالبه حیات ،
اولور یگانه مسیرم محلهٔ اموات .
محیط ولوله‌دارنده زندگانینك ،
فراغ دائمی یوقدر حیات ثانینك .
نه‌لوث حرص ومذلت زمین پاکنده ،

نه‌های و هوی معیشت حریم خانه‌مده .
بو کائنات حضورك فضای صامتی
کورونجه ، عمر پریشانمك مرارتی
ولو بر آن ایچون اولسون آتوب خیالمدن ،
اوزاقلاشیر کیدیم ماسوایه آرتیق بن .
شو ماسوای دنیان قید عقده بر عقده
قیریلادن اوله‌ماز روح بردم آسوده .
فقط قیریلق ایچون بویله بر زمین ایستر ..
زمین دکل یالکز ، قلب آهنین ایستر !

چیقن صباح ایدی ایوبه طوغری چیقمشدم .
آشوبده سورینی شهرك آنجه برقاچ آدیم ،
افق ده کیشدی ، اوکمدن چکیلدی اسکی جهان ؛
کوروندی قارشیده فسحتسرای قبرستان .
فقط او برقوجه دریای سرمدیت ایدی ،
که هرحظیرهٔ سنکینی موج منجمدی !
کنارده طورمایه‌رق کیردم اك درین یرینه ؛
اوطوردم آرقه‌می ویردم‌ده طاشلرك برینه .
ردای صمته بورونمش بوتون یسار و یمین ،

حضور ایچنده آغاجلر ، سکون ایچنده زمین .
بوتون اویو کسلن امواج ، اوبی نهایه دکیز ،
درین براویقویه طالمشدی ، هرطرف سس‌سز .
یاواش یاواش آچیلوب پردهٔلقای محیط ؛
حریم روحمی طولدوردی کبریای محیط .
فقط بوبستهٔ لاهوت نردن عکس ایدیور ،
که « الذی خلق‌الموت والحیاة . . . » دییور ؟
نه‌در صمیم سکونتده بویله برفریاد ؟
نشیده خالقك ، اما کیم ایلیور انشاد ؟
زمان زمان ایده‌رك یوکسلن ترانه خروش ،
اینه باشلادی ناکاه کائنات خموش !
اوسرویلر متهیج جماعت کبری
کسیلدی . . هر بریسندن طویولدی عینی صدا .
مقابر ایکله‌دی ، طاشلر برر لسان اولدی .
کتابه‌لرده اوطاشلرله همزبان اولدی .
کورنجه زنده بوتون محشر هیولایی ،
مزاره روح ویرن نفخ پاك مولایی ،
خیاله‌طالدم ؛ اوفسحتسرای دورادور
کوروندی دیدهٔ مدهوشه برجهان نشور !

کفن بدوش بقا بی‌نهایه اجسادڭ ،
او ، دهری هیچه صایان ، کاربان اجدادڭ
آقین آقین لجه‌رڭ پیشگاه عزتده ،
— محیط خوف ورجادن مقام حیرتده —
قیام عجزی سیر ایلدم .. نه‌دهشتمش
سجود خلقتی کورمك حضور قدرتده !

بوهرج ومرج قیامت نمونه حاکم اولان
خطیب عالم علوی نهایت اولدی عیان :
کوزم ، اوزاقده‌کی بزمدفنك آیاق اوجنه
چوکوب زیارت ایدن ، برجوجوقله برقادینه
ایلیشدی . صوکره برآز یاقلاشنجه ، ایدن ایی
تظاهر ایلدی : باقدم ، چوجوق « تبارك » ی
کمال وجد ایله از بر تلاوت ایله‌مه‌ده ؛
یانده آنه‌سی کوزیاشلریله دیکله‌مه‌ده .
زمینه رعشه ویرورکن نشائد ملکوت ،
نه‌منظره‌یدی الهی اومقبر مبهوت :
چوجوق حیاته ، او مقبرده موته برلوحه ؛
تضاد قدرتی کور : باق شو لوحه‌ذی‌روحه !

براز کنجه اوسسلر بوتون خموش اولدی ،
دمینکی محشر پرجوش سایه‌پوش اولدی .
چوجوق قادینله برابر چکیلدی عالمنه ،
کومولدی کیتدی مزارلق سکون دائمنه .

بایرام

آفاق بوتون خنده ، جهان باشقه جهاندر ؛
بایرام نه‌قدر خوش ، نه‌مظارتلی زماندر !
بایرامده کوللر چهرۀ معصوم صباوت ،
آمید چوجوق صورت صافنده عیاندر .
هر جبهه‌ده بر نور مجرد لمعانده ؛
هر دیده‌ده بر روح دمادم جولاندر .
آلام حیاتك ایکی قات بوکدیکی اجساد
فیضنده‌کی تأثیر ایله آسوده رواندر .

فردای سکونپروریدر سال جدالك ،
نومید دوشن قلبه امید آور جاندر .
هیجای معیشتده‌کی فریاد مهیبك
دنیاده بر آز دینه‌دیکی آن وارسه بو آندر .
صبحنده بهارك شو صباحت بولنورمی ؟
باق چهرهٔ غبرایه : نصل شن ، نه‌جواندر !
هرسینه‌ده برقلب مسرت ضربانده ،
هرقلبده برعالم اشواق نهاندر .
رقصان اولیور جنبش دوشیله عناصر ،
کویا که بوتون صدرزمین پرغلیاندر .
اشباحی‌ده جوشان ایدیور فیض مبینی ،
یارب بونصل روح عوالم سریاندر !
بایرامده کلیر یاده نه‌خوش خاطره‌لرکه :
بیك عمره ویرلمز ، اوقدر قدری کراندر .
عیدك بکا دائم کورونور لوح کریمی :
ماضیٔ طفولیتمك یاد بسیمی .

برنجی کون هوا برپارجه نامساعددی ؛
ایکنجی کون آچیلوب ، صوکره پك کوزل کیتدی .

دیدم‌که : «فاتحه جیقسه‌م یاواشجه، بر یاده
طوروب اوعالمی سیر ایتسه‌م‌ده میدانده ،
زیارت ایتسه‌م احبابی صوکره‌دن .. خوش اولور .
بوتون کون اوده اوطورمق نه‌اولسه‌ یك بوش‌اولور . »
بو آرزوی تنزه کنجه آرتیق بن
طورورمی‌یم ؟ نه گزر ! فیرلادم همان اودن .
کلیك‌ده بایرامی فاتحده سیر ایدك ، زیرا
خیاله ، خاطره صیغماز اوهرج ومرج صفا !
قوجاقده گزدیریلان برقاریش جوجوقلردن
طوتك‌ده ، تا دده‌مز دملرندن آرته قالان
برعصر یاشامش قدخمیدکانه قدر
بویوك کوچوك بوتون‌افراد بلده ، بوی بوی ، وار !
آدیم باشنده قورولمش بشیك صالنجاقلر ،
ایچنده داربوقه ، دفلرله زیللی شاقشاقلر .
براز گیدك : قوجه‌مان برچادیر .. اوکنده بوتون
چولوق چوجوق برر اوناق ویروب‌ده گیرمك ایچون
نوبتله بکله‌شیورلر . عجب ایچنده نه وار ؟
« جاپونیادن کلن ، انسان صوراتلی برجاناوار ! »
کچیك : صیره‌یله چادیرلر . اوکنده هر برینك

دییور: «قوزوم ، کیره‌جك‌وارسه، طورماسین کیرسین.»
باغیرمادن سسی بیتمش آیاقلی براعلان .
« آلیك کوزم ، بوکا دیرلر ... » صداسی هریاندن .
آلتریکجیلرك کیفی یك یولنده هله :
کلن یاپیشماده بر مطلقا اوصاپلی تله .
ترازیلردن آدام اکسیك اولمیور ؛ بریسی
اینجه بینمه‌ده آرتیق اونك‌ده همشهریسی :
« حق اوقه چونکه بوقنطار .. فرنك اجادی غرام
دکل ! درملری درت‌یوز ، حسابده شاشماز آدام . »
— محله‌بیم نه‌ده قایماق !

— شفالیدر معجون !

سیمیدمی ایستدك اغا ؟

— یوقمش اونلغم، طورسون.
اوباشده: قوسقونی قویمش اکرلی دلدللر ،
بوباشده: پالدیمی دوشمش سمرلی بلبللر !
بالونجیلر ، حاجی‌یاتمازجیلر ، فیریلداقلر ،
خروس‌شکرلری ، جیوجیو اوتن اویونجاقلر ؛
صاغکده آتلی‌قارنجه ، صولکده تخت‌روان ؛
اوککده برسوری چکیچك ، تپه‌کده چفته قولان .

اوبك اوبك يره چوكمش كومورچكن دوه‌لر ..
فراغ بال ايله بردن كويش كتيره‌مه‌دهلر .
قوشان، كزن، اوطوران ، مانيلر دوزوب چاغيران ،
داوولّى زورنالى «دانس!» ايابين ، جوشوب باغيران
بو كائنات سرورك ايچنده كزدكجه ،
چوجوقلرك طرفنده يدى الك چوق اكلنجه .
كوزلجه سوسلنه‌رك دست ناز مادرله ،
برر چيچك كبى نوار اولان بكلرله
كايردى صفحهٔ مواج عيده باشقه حيات . .
بوتون سرور وشطارتدى كورديكم حركات !
اونر پاره‌يله براز صالالانيرديلر .. ديركن
طوروردى «ياندى ! » صداسيله توركولر بردن .
— آيول ، دمين دها ياتمشدى آ ! حريف سن‌ده ..
— يكى قيزم ، آزيجق فضله صاللارم بن‌ده .

« دكيز طالغه‌سز اولماز ،
كوكل سوداسز اولماز .
يارى كوزل اولانك
باشى بلاسز اولماز !

هایدکدی مینی‌مینی ماشاألله
قاووشورز انشاألله ... »

فقط بو لوحهٔ خندانه قارشی ، بك یاشلی
بر اختیار قادینك قوتوغنده ، کور قاشلی ،
اوزونجه صاچلی کوزل بر قیز آغلیوب طورویور .
کان کچن ، بونیچون آغلیور ، دییوب صورویور .
— یتیم آیول . . بکا اولاد بلاسیدر بو آجی .
چوجوق دکلمی ؟ « صالنجاق ! » دییور ..
— صالنجاقجی !
قوزوم ، براز بوده بینسین .. نه وار ثوابکه صای..
یتیم سویندیره‌نك عمری چوق اولور ...
— های های !
هان او قیزده صالنجاقجینك مروتنه ،
قاتیلدی آغلامایان قیزلرك شطارتنه .

حسبحال

ای بلبل ترزبان عرفان ،
دمبسته نوالرکله وجدان .
هم صفوت روح اولان او آواز
اولدقجه حریم جانده دمساز ،
پامالم اولور بوتون عوالم :
لاهوته قدر چیقار خیالم .
اشواقمه طار کلیرده ابعاد ،
ایلر فکرم فضالر ایجاد !

ای نور مبینی کبریانك ،
سینه‌م اوله‌مازمی آسمانك ؟
کوکلرمی بوتون قرارکاهك ؟
هیچ یرلره اوغرامازمی راهك ؟
ای طائر ناز سدره‌پرواز ،
قلبمده اوله‌یدك آشیانساز ؛
برباشقه ترانه کوش ایدردك ،
روحم کبی سن‌ده جوش ایدردك .
یادمده طوران نشائدکدن
دائم جذبات ایچنده‌یم بن .
ویردکجه درونه وجد و آهنك ،
دنیا نظرمده تنك اولور تنك !
آزاده‌سی بوسبوتون قیودك ،
برشعر سما زمین سرودك !
برشعر روان که : جوی جاری
فیضیله بهار عمره ساری .
برنغمه که : روحدر ، لدندر ؛
قرآن کبی راسخین ایچوندر .
برناله‌که : شوقسوز ادراك

جولنده ندای « ماعرفناك ! »
ای شاعر رازدان ملهم ،
بن رازیکه اولماسه‌م‌ده محرم ،
حیران کمالکم .. بیانك
كويا كه خطابیدر خدانك !

ای صبح ازل جبین صافی ،
انواریکك اولماز انکسافی .
یلدای عدم جهانی آلسه ،
اشباح بوتون ظلامه طالسه ،
حالا کورونور او روح الارواح
بر جوّ منیر ایچنده سباح !
ای صفحهٔ وجهی آیت نور ؛
جبهه‌کده مآل کون مسطور ؛
چشمکده مبین سرمدیت :
سونمز ابدی سراج قدرت .
لاهوت ایله آشنا نکاهك ،
اجرام شهود انتباهك !
هردم لمعان ایدر او مردم ،

محراقده زاهرات انجم !

هر صبح کلیر نسیم دلجو
دوشنده شمیم ناز کیسو .
ایلر یکیدن هوای دیدار
بر نفخه ایله بنی هوادار !
سودا کسیلیر بوتون سویدا ،
کویا آچیلیر نقاب لیلا .
کهوارهٔ دلده نائم امّید
ایلر اویانوب فغانی تشدید .
صوصدورمق ایچون او طفل زاری ،
قالقار آرارم لیال تاری !

ای لیل، وقارینك مثالی ،
یاخود بکا قارشی انفعالی !
وقتاکه ایدر رواق دیجور
آلتنده یاتان جهانی مخمور ؛
اطرافده قالمایجه بر فرد ،
همراهم اولور خیال شبکرد ،

قالقار، كزرم غريب وتنها ؛
بر يره بولورم سكونت آرا .
فوقمده سماى انجم آلود ؛
پيشمده رداى ليل ممدود ؛
يادمده نشانهٔ كاللك ؛
قارشيمده خيال يال وبالك ؛
آزاده قيود ماسوادن ،
بیغائله خوفدن ، رجادن ؛
بر بزم فتوح آچاركه وجدان :
لبريز صفاى عشق اولور جان .
تصوير دگل اوذوقى ، حتى
ممكن اولهماز تصور اصلا !
يارب اونهفيض جوش برجوش !
يارب اونهليلهٔ ضياپوش !
يارب اونه جلوهٔ انوار !
يارب اونه لمعهٔ ديدار !
يارب اونه انجمن ، نهعالم !
يارب اونهمحفل معظم !
ای ليل ، نهارك اولماسهيدى ..

ای نشوه ، خمارك اولماسه‌یدی !
بیدارك ایكن اویانماسه‌یدم ؛
دنیا وارمش اینانماسه‌یدم !

ای یار وفا كزین جانم ،
ویردیسه ملال داستانم ،
معتادك اولان عنایتكله
صوصدورمه بوروح زاری ، دیكله !
هپ ولوله‌ٔ حیات دینسه ،
دوشمز بوزواللی روح، یأسه .
اولمازسه زمین ، زمان مساعد ؛
فریادینه آسمان مساعد !
كوندر بكا سن‌ده نه‌یسه دردك ..
یادكده‌می برزمان نه‌دیردك ؟
مستقبلی آلمایوب خیاله ،
كل بز طالم بوحسبحاله !
ادوار حیات پرده پرده ..
الله بیلیر نه‌وار ایلرده .

سلمى

« همشيره زاده‌مدر . درت
ياشنده أولدى . »

بوتون كون ايشته بوغوشدم . برازده دينكلنسه‌م . .
يارين‌ده عينى مزاحمله اوغراشوب طوره‌جق
دكلمى‌يم ؟ بكا اويله‌يسه شيمدى يك الزم :
فراغ ايچنده دوشونمك . دماغى يورمايه‌رق .
حيات، جنك معيشت ؛ جهانسه معركه‌در ؛
زمان زمان بوسكونلر برر متاركه‌در .

دیبوبده یاصلانیویردم . فقط بزم بو حضور
بش اون دقیقه یا ایتمش ، یا ایتمه‌مشدی دوام . .
بر أسکی قومشو کاوب : « والده‌ك سلام ایدیور ،
دیبورکه : خسته آغیرلاشدی ، طورماسین ، آقشام
همان بزم أوه کلسین . » دینجه طاوراندم ،
او آشیانهٔ غمکینه طوغری یوللاندم .

صاریلدی بوینمه آننه‌م کیرنجه ، بن ایچری .
دیوردی آغلایه‌رق : ـ کورمه‌، عاکفم ، چوجوغی!
سنك دکل ، یدی قات ایللرك یانار جکری ،
أولوم دوشکلری اوستنده کورسه یاوروجوغی .
شکر ، بوکون آزیجق فرقلیدر ، دیوردق دون . .
او پنبه پنبه یاناقلر کیرچ کسیلدی بوکون !

فلان هکیم ، دیدیلر . کلدی ، باقدی ، آکلامادی.
خایر ، فلان دها بر آکلایشلیدر ، دیدیلر .
مکر یالان یره چیقمش او سرسملکده آدی !
براق که آکلاسه‌لر وارمی چاره هیچ ؟ نه کزر !
هکیم علاجلری ، اوغلم ، بوتون تسلیدر .

علاج يیوب ایی اولمق ، او بر تجلیدر .

کسیلدی قاردەشك آرتق یمکدن ، ایچمکدن ؛
لاقیردی دیکلەمیور ، کندینی هلاك ایدیور .
او ، خستەدن دها شایان مرحمت . . کورسەڭ . .
دیدکجه « آننه‌ـ چوجقدن امیدی کس . . کیدیور ! »
تلاش ایچندە قالوب بوسبوتون شاشیرمادەیم .
اکر یتشمسه امدادە یوقمی قومشو خانم . . .

— کوروتمیور ، هانی همشیرە نردەدر ؟ کلسین .
بنم سوزم نەقدر اولسه باشقەدر ، بلکه
براز بولوردی تسلی . . .

— نصل‌ده سویلرسین !
لاقیردی کار ایدەجك کیم ؟ طویارمی هیچ بریکی ؟
قولای بر ایشمی ؟ سنك آننه اولدیغك وارمی ؟
چوجوق او حالده ایکن آننه سوزدن آکلارمی ؟

بو هم قاچنجی فلاکت ؟ بشنجی ! یاربی ،
تمام بشنجی سفردرکه قیز أولوم کورەجك ؟

بوصوك امیدی‌ده شاید کیدرسه دردی کبی ،
زواللی کندینی وقتندن اول أولدوره‌جك .
چیقوب‌ده کور هله بر کره شیمدی سلمایی . .
نه‌حاله قویدی فلك سودیکك او سیمایی !

صباحلین دیلی، باقدم، براز آغیرلاشیور . .
ملیل ملیل باقیور شیمدی بلبل اولادم !
نه ظالم علت ایمش : برچوجوقله اوغراشیور . .
او اولماسه‌یدی‌ده بن کاشکی خسته اولسه‌یدم .
شکایت اولماسین اما تحملم بیتدی . .
کناهه کیرمه‌ده‌یم طورمشم‌ده باق شیمدی !

نه‌منظره‌یدی که برقوش قدر اوچان او ملك
طوروردی بی‌حرکت ، قول قاناد قیمیلدامیور !
کوزنده نور نظر تیتریور همان سونه‌جك . .
دوداقده ناطقه طونمش ؛ قولاق سوز آکلامیور !
تراب رنکنه کیرمش جبین سیمینی ؛
أولوم مرارتی طویدم أو غنچه لبلرینی !

باشنده آننه‌سی — ماتم تجسم ایتمش‌ده

قادین قیافتی آلدی کبی — طورور مبهوت :
یاننده قومشو قادینلر خروشه آماده ،
اگرچه اورته‌ده دونمکده بر مهیب سکوت .
کیرنجه بن اوطه‌دن هپسی قالقدیلر آیاغه ،
قیزیله آننه‌سی میخلیدیلر فقط یاتاغه !

دیدم : نه‌در بوسنك یاپدیغك ، دوشونسه‌کده بر . .
براق شو خسته‌یی آرتیق برازده کندیسنه .
نه‌چاره ، حکم قدر عاقبت ظهوره کلیر ،
جنازه شکلنه کیرمکده بویله فائده نه ؟
سنك بویاپدیغك الهه قارشی عصیاندر ؛
أصل فلاکته صبر ایلینلر انساندر . . .

شویولده باشلایان آواره بر طلاقتله ،
دوام ایدوب کیده‌جکدم بو اسکی حکمتده .
نه اولدی ، خسته‌یه بر شیمی اولدی ، آکلامادم . .
او بهت ایچنده کی قیزدن کمال شدتله
شو صیحه قوپدی که حالا صماخ دهشتده :
نه طاش یورکلیسکز . . . آه کیتدی اولادم ! . .

مرحوم ابراهيم بك

[ابراهيم بك مرحوم كه طبابت بيطريه علماسندندر ، خاك پاك شرقك يتشديرديكى نوادرعرفان وفضيلتك بريدر . مرحومى ياقيندن طانيانلر درت سنه اولكى فجيعهٔ ارتحالنك ملت ايچون نه اليم برضياع، حكومت ايچون نه عظيم برخجالت اولديغنى تسليمده تردد ايتمزلر . شرقك، غربك بدايع علم وفنني طوپلايوب حافظه‌سنه طولدورمش ؛ محفوظاتنى محاكاتيله ، مشهوداتيله شايان حيرت بر صورتده توسيع ايتمش ؛ شرقك هر طرفنى دفعات ايله طولاشمش ؛ غربك الك مدنى ممالكنى كورمش كزمش ؛ السنهٔ شرقيه‌نى ادبياتيله بيلير ؛ فرانسز ، روس لسانلرينى حقيله اوكرنمش اولان بو بويوك آدم فطرةً محويته عاشق ، اشتهاره دشمن اولماسه‌يدى ؛ امينم كه ؛ حكومت سابقه‌نك او سابقه‌لى رجالى يوزندن غربا خسته خانه‌لرنده أولن ، اويله بر حكيم ذوفنونى طانيمق ايچون قارئين كرام بنم كبى بر عاجزك دلالتنه مفتقر قالمازلردى !]

دونن محيط نكاهمده يال وبالكدر ،
بوتون خيالم او فوق الخيال حالكدر .
ظلام حيرت ايچنده شناه ايدركن اميد ،
اوكنده رهبر اولان مشعله‌م خيالكدر .
سما كزين اوله‌رق كيتدك اى الٓهى نور ،
پيكده شيمدى افقدن كچن ظلالكدر !
بو كائنات سنك خاطره‌كله هپ لبريز :

زمين ، زمان بكا ياد آور جمالكدر .
بوتون جهانده عكس ايله‌ين همالكدر ،
اثير، صانكه بر آيينهٔ جلالكدر !
نجوم لامعه‌زا بارقات عرفانك ،
ليال، احاطهٔ اشياده‌كى كمالكدر .
سحر او ناصيه‌دن بر نشان فيضا فيض ،
شفقده دالغه‌لانان رنك رنك آلكدر .
علو كعبكى تصوير ايدر نكاهمده
سما اولانجه وضوحيله بر مثالكدر .
جبال، هيكل صاحب وقار عزمكدر ،
صخور، خفته دشمن اولان خصالكدر .
بولوط يمين لآلى نثار جودكدر ،
كونش مفكرهٔ هردم اشتعالكدر .
طلوع ، لوحهٔ رنكين ابتسامكدر،
غروب ، صفحهٔ غمكين انفعالكدر .
هواده موجه‌لنير سانحات قدسيه‌ك ،
رياح، روحمى پرجوش ايدن مقالكدر .
چمنده جلوه‌لر ايلر بهار ديدارك ،
صبا نويد اميد آور وصالكدر .

شتا ، پیکده خروشان قیامت کبری ،
ربیع ، خاطرهٔ شعر لایزالکدر.
خلاصه ، نظرهٔ امعانمك اوكنده جهان
سنك صحیفهٔ ذاتك ، سنك مألکدر .

سنك خیال صبیحك ـ که برزمان ای یار ،
ایدنجه لیلهٔ روحمده بیك امل بیدار ؛
قیاس ایدردم آچیلمش صباح استقبال ـ
بوكون بولوطلرك آلتنده ایله‌مكده قرار !
غریب ، شام غریبان قدر حزین اولیور ،
نكاه رقتمك قارشیسنده فجر بهار .
برر برهنه قدید مهیبی آکدیریيور
حیات حلهٔ سبزنده جلوه‌کر اشجار .
بوتون بوساحهٔ خضرا ، بونودمیده چمن
یشیل بر اورتونك آلتنده برعمیق مزار !
صباح جانمه بیك اخروی صدا كلیور
نشیده‌لر اوقویوركن غصون ترده هزار .
تموج ایلیه‌رك كوزلرنده ژالهٔ نور

شکوفه زارده کویاکه آغلیور ازهار .
سنك صحیفهٔ ذاتك ، سنك مآلك ایکن
بوتون جهان بدایعده منجلی آثار ،
صمیم روحمی پرجوش و بی‌قرار ایدیور
بوکون اوسینهٔ خلقتده ایکله‌ین اشعار !
محیط شیمدی شبستان اغترابکدر :
بوکون اویانمیور آرتق او نازنین اسحار !
سن ای سمالری اشراق ایدن ضیای ازل ،
بوخاکدانی براقدك پیکده ظلمتزار !
کریلدی برابدی پرده بینمزده ، سنك
آچیلدی پیش جلالکده عالم دیدار .
جهان جهان طولاشیرسك فضای لاهوتی ،
نصل‌که یادحزینك کزر دیار دیار !
حیات وارسه سنك سرمدی حیاتکدر .
عذاب ، یوقسه ، بوفانی حیات ولوله‌دار .
سکونی نرده بولور آه قلب مهجورم ؟
درون سینه‌ده بیك هرج ومرج دائم وار !

دیمك، كورونمیه‌جكسك الی‌الابد بكا سن ،
دیمك، اوزاقده‌سك‌ای‌یار مهربان بندن !
حیاته سن بنی ربط ایلش ایكن ، شیمدی
عجب نصل یاشارم سویله آه سنسز بن ؟

« كونك برنده كلیرسك‌ده اسكی عالملر
دوام ایدر ینه برلكده اویله شاطر ، شن ..
بوكیرودار معیشتدن ال چكر، آرارز
سنكله سینهٔ عزلتده كیزلی برمأمن ..
قاریشمایز شوجهانك نبود وبودینه هیچ ،
نصل‌كه بونجه زماندر قاریشمادق ذاتاً !
اوزاقده عكس ایده‌طورسون اوهای‌وهوی‌مهیب ..
سكون ایچنده بز ای‌دوست ، یكروان ، یكتن ،
دوام ایدر كیدرز هرزمانكی آهنكه ،
دونر محیطمز اوستنده هپ سنك نغمه‌ڭ ..
بیان عقده كداز كله مبهمات شئون
یاواش یاواش آچیلوب بروضوح اولور روشن .
ورای پردهٔ قدرتده كیزله‌نن رازك
اوكنده فیض بیانك آچارده بیك روزن ،

عیان اولور اوزمان قارشیمزده عالم روح ،
دوشوب کیدر کوزیمزدن بوتون قیود بدن !
برر ترانهٔ الهام اولان نشائدیکی
کال وجد ایله تکرار دیکلارم ... » دیرکن ،
بوکون امللریمك هپسی سرنکون اولدی ..
مکرسه اولمایه‌جقمش نه‌برکلن . نه‌کیدن !
مکر آچیلمایه‌جقمش مؤبداً آرتیق
اوپرده برده حقائق ، اوعقده‌لر ، اودهن !
یازیقله یوکسله‌رك مطلعنده ایتدی قرار
او لمعه لمعه سنوحات .. هم‌ده پك ایرکن !
نیچون غروب ایدیویردك سن ای ستارهٔ شرق ،
هنوز کمالکی درك ایتمه‌دن زواللی‌وطن ؟

شوصوك زمانده ضیاعك قدر ضیاع الیم
اصابت ایتمدی آفاق شرقه ، ابراهیم !
اکرچه ملتك امیدکاه اقبالی
اولان بش‌اون بویوك آدم ، بش‌اون وجود کریم
برربرر هدر اولمشدی سندن اولجه ..

سنك پیکده فقط قالدی بیك امید عقیم !
یاریم عصرده اویانمش چراغ فیضه باقك :
برآنده اولدی سونوب پرده‌پوش خاك رمیم !
تصور ایلیه‌مزدم که آنسزین طورسون
فلاح امت ایچون چارپینان اوقلب رحیم !
تخیل ایلیه‌مزدم که سیردن قالسون
محیط شرقده جولان ایدن اوفکر حکیم !
ردای خاکه بوروندك سن ای سراج ادب ،
فقط اولمعه که یادمده‌در .. زوالی عدیم !
طوروب مزاریکك اوستنده آغلادقجه سحاب ؛
کاوب باشکده انین ایلدکجه روح نسیم ؛
اینوب ملائك رحمت جهان بالادن ،
حریم قبریکه ایتدکجه هرزمان تعظیم ؛
بهار وقتی چیچکلرده یاد انفاسك
مشام جانه طویوردقجه بیك لطیف شمیم ؛
دونر خیالمك الك محترم حریمنده
سنك او طیف لطیفك ای آشنای قدیم !
مصاب اولان یالکز عائله‌کمیدر ؟ هیهات ،
براقدك آرقه‌ده بیکلرجه خانمانی یتیم !

اولوردی دست تسلی مدار لطفکله
سرشك ایچنده یوزەن چهرەلر بر آنده بسیم :
ایدردی جود مراحم نمود فیاضك
خزائن اولسه بوتون اهل فاقه‌یه تقسیم .
او بر جهان فضائلدی ، محو اولوب کیتدی ..
نەدر ؟ نیچوندر الٰهی بو انقلاب عظیم ؟

ای یاد گزین احترامی ،
روحمده حیاتنك دوامی ؛
ای لمعهٔ فیضنك تمامی ،
صبح ازلینك احتشامی :
آمالکه طار کلنجه ناسوت ،
اقبالکه سینه آچدی لاهوت .

باقازده بودار ابتلایه ،
روحك جان آتاردی اعتلایه ؛
اك صوکره او نور عرش پایه
یوکسلدی جوار کبریایه ..

دم شیمدی دم سعادتکدر :
ارواح، ندیم حضرتکدر .

توفیق اوله‌رق یولکده همراه ،
آشدك شو فضای تاری ناکاه ؛
تا فجر بقاده اولدك آگاه ...
حالا گیدییورسك الله الله !
پروازیکه یوقمیدر تناهی ؟
ای طائر گلشن الٓهی !

هرگل دیبی مدفن خیالك ،
هرغنجه کتابهٔ کمالك ؛
هرپرده نهان اولان جمالك ،
هرپرده عیان اولان مآلك ؛
بر پرده گورونمیورسك اما ؛
هرپرده بدایعك هویدا !

ای سن‌که حریم حقه محرم
اولدکده یابانجیك اولدی عالم ؛

یاد ایلیه‌جکمیسك‌که بیلمم ؟
دنیا دینیلن بوسجن ماتم
حالا بکا دار امتحاندر ..
قورتولمدم ایشته آن بو آندر !

ای یار عزیز غمکسارم ،
محواولدی خدا بیلیر قرارم ؛
صارصیلدی اولانجه اصطبارم :
بیزار پیکده روح زارم !
کیتدك ، بنی کیمسه‌سز براقدك ،
یاقدك بنی حسرتکله یاقدك !

عزم

سعدی ، اوبزم شرقمزك روح كمالی ،
بر درس حقیقت ویرییور ، ایشته مألی :

« وقتیله بش اون قافله صحراده بولوندق ؛
كوندوز یورودك هپ ، كیجه بر منزله قوندق .
باقدم كه بر آدم قوشیور خاسر وخائب ،
چوللرده .. مكر ایلمش اولادینی غائب .
بیچاره كیدوب خیمه‌لرك هپسنه صورمش ،
« اوغلم ! » دییه برطاش بیله كورمشسه‌باش اورمش .

آواره پدر ، نرده بولورسك اونی ! دیرکن . .
کوردم که جکر پارهسنك طوتمش الندن .
لبریز مسرت کلیور بزلره طوغرو ،
طاشمشده کوزندن آقیور صانکه سروری !
یاقلاشدی شتربانه نهایت ، دیدی یکدن :
« اولادیمی بولدم . . نصل اما ؟ اونی بیلسهك . .
قارشیمده نه کورسهم ، او ! دیدم چکمدم اصلا .
آلداتسهده تخمینمی بیکلرجه هیولا ،
عزممده فتور ایلهمدم ، یأسی براقدم . .
مادام که دنیادهدر البت بولهجقدم . .
قوملرده یوزوب . ظلمتك اعماقنه طالدم ؛
هپ روح کسیلدم . . نه بوغولدم . نه بونالدم .
توفیق الٰهی ایدوب اك صوکره عنایت ،
کوردم کوزیمك نورینی قارشیمده نهایت . »

امعان ایله باقسهق اولیور ایشته نمایان ،
سعدی بزه کوسترمهده برمسلك عرفان :
برغایهٔ مقصوده شتاب ایلهین آدم ،

طوتمشسه بدایتده اکر عزمنی محکم ،
ار کیج بوله‌جق سعی ایله دلخواهنی البت .
زیرا بوشئونزار تجلیده ، حقیقت ،
توفیق. تحری‌یه ، تحری او کا عاشق ؛
عزملكده امل لازمیدر ، غیر مفارق .
اولسونده امل عزم وتحری‌یه مقارن ؛
توفیق ظهور ایله‌مسین صوکره . . . نه‌ممکن !
بعضاً ایکی اوچ خیبت اولور رهزن امّید ..
انسان اوزمان ایتملیدر عزمنی تشدید .
یأسك صوکی یوقدر ، او کا بر کره دوشرسه‌ك
خسرانه دوشرسك ، چیقه‌مزسك ابدیاً !
محکوم اوله‌رق یأسه شو بیچاره پدرده ،
اولادینی شاید او قارا کلق کیجه‌لرده ،
واز کچمش اولایدی آرامقدن ، نه‌بولوردی ؟
البت بری جاندن ، بری جاناندن اولوردی ! . .

سیفی بابا

کچن آقشام اوه کلدم . دیدیلر : سیفی بابا خسته‌لانمش ، یاتیورمش .

— نه‌سی وارمش عجبا ؟

— بیلمه‌یز ، اوغلی خبر ویردی کچر کن بوصباح .

— کاشکی بن اوده اولایدم .. اسف ایتدم ، واه واه ! بر فنر یوقمی ، ویرك . . نرده‌صوپام ؟ قیزچابوق اول.. کجیکیرسه‌م قالیرم بکله‌میك . . زیرا یول هم اوزون ، هم ده باتاقدر . .

— دها اعلا، قالیکز :
تزه کز کلدی ، بو آقشام دکلز بز یالکز .

صوپا بر الده ، قیریق جاملی فنر بر الده ؛
بوشانان یاغمور ایلیکلرده ، چامور تا بلده !
ایکی اوچ یوز سنه اول دوشه‌ن قالدیریمك
جابجا یادنهانیسی اولوب ، باستونمك
نادراً یوقلایه‌رق بولدیغی احجار رمیم
اوزرندن سه که‌رك خیلی زمانلر کیتدم .
دها سیر کلشیویرمزمی او طاشلر کیده‌رك ؟
دوشدی آرتیق بزه کوللرده سیاحت ایتمك !
یاقاموزلر یایه‌رق هرایکی یاندن فنرم ،
زورق آسا یوزویوردق ، او یوزر ، بن یوزرم !
چوقمی یوزدك ، بیله‌مم ، طوپراغی بولدق نه‌یسه؛
فنرم باشلادی اطرافنی تك توك حسه .
واقعا بن‌ده یورولدم ، او فقط پك یورغون . .
باقیوردم دها مخمورلغی اوستنده اونك :
كاه اولور ، کور کبی چارپار صیواسز بر دیواره ؛
كاه اولور ، مرده شعاعاتی دوشر بر مزاره ؛

کاه بر سقفی چوکوك خانه‌نك آلتنده قوشار :
کاه بر معبد فرسوده‌نك اوستندن آشار ؛
وقت اولور پك صاپا یرلرده ، باقارسك ، طولاشیر :
صوکره اك قورقولی اشخاصه چکینمز صاتاشیر ؛
کیجه‌نك سترهٔ یلداسنی چکمش ، عریان ،
صوقولوب بر صاچاغك آلتنه کویا اویویان
خانمان یوقسولی بیکلرجه سفیلان بشر ؛
سسی دینمش یووالر ، خاکه سریلمش اولر ؛
قوجه‌سندن بوشانان بر سوری نسوان ذلیل :
لانه‌سندن آتیلان بر آلای اطفال سفیل ؛
لجهٔ ظلمت ایچندن قاباران مزبله‌لر :
اوی صرتنده، سوقاقلرده کزن عائله‌لر !
کیجه رهزن ، صباح اولمازمی باقارسك، سائل !
سرسری ، دربدر ، آواره ، حرامی ، قاتل ؛
نه قدر منظره‌لر وارسه نظر سوز ورذیل ،
بکا کوسترمه‌دن اولمازدی بزم کور قندیل !
یا او بیچاره‌ده رحمت صویی نوش ایلیه‌رك ،
ختم انفاس ایدیور بزمی همان « جیز ! » دییه‌رك ؟
او زمان سامعه‌نك ، لامسه‌نك سوقیله

یوروین کورلره دوندم ، او نه دهشتدی هله !
صویام آرتیق بکا هم کوز ، هم آیاق ، هم الدی . .
نه یالان سویلیه‌یم قلبمه خشیت کلدی .

هله یاربی شکر ، قارشیدن اوچ دانه فنر
کچیور . . صاپمایه‌رق طوغرو یورورلرسه اکر ،
کیدرم آرقه‌لرندن . . یولی بولدم ذاتاً .
یولی بولدم ، دییورم ، کلمش ایکن حالا بن !
ایشته قارشیمده بزم یار قدیمك یوردی !
باقالم وارمی ایشیق ؟ یوقسه محقق اویودی .
قاپینك اورته یرندن اوجی دکنکلی بر ایپ
صارقیدیلمش اوله‌جق ، بر اونی بولسه‌مده چکوب
آچیویرسه‌م . . ای اماقاپی ذاتاً آرالق . .
غالبا بر چیقان اولمش . . نه‌مه لازم ، آرتیق
کیره‌رم بن دییه‌رك کندیمی آتدم ایچری ،
آیاغمدن چیقاروب لاستیکی کچدم ایلری .
صاغه دوندم ، آزیجق کیتمه‌دن اوچ بش باصاماق
مردیون کلدی که زورجه‌یدی براز طیرماغمق !
صوله دوندم ، اوطه‌نك اسکی شایاق پرده‌سنی

آرالارکن قولاغم طویدی فقیرك سسنی :

— نرده قالدك ؟ بن هیچ یوقلامادك اولادم !
حقلیسك ، بنده قباحت که خبر یوللامادم .
بیلیرم چوقدر ایشك ، صوکره بزم یول پك اوزون ..
هله دیکلن آزیجق ، آکلاشیلان یورغونسك .
برکت ویرسون آتش قویدی دمین قومشو قادین ..
اوشویورسەك اشیویر مانغالی ، اش اشده ایصین . »

اوطەنك لوشلغی قسوت ویرییور پك باقدم ،
شوفنریانسه ، دییوب برقوطو کبریت چاقدم !
هله صوك کبریتی طوتدمده یاقیندن یوزینه ،
سرمه چکمش کبی نور ایندی مومك کورکوزینه ،
اوزمان نیم آچیلوب پردهٔ ظلمت ، ناکاه ،
کوردی برصحنهٔ عریان سفالتکه نکاه ،
شاعر اولسهم ینه تصویری اولوربجه محال :
اوپریشانلغی درپیش ایدهمز چونکه خیال !
چکەرك دیزلرینك اوستنه براسکی عبا ،
صورونوب مانغاله یاقلاشدی بزم سیفی بابا .

— اخلامورویردی‌دمین‌قومشو.. بوله‌یدق شونی، بر..
— سن اوطور ، بن آرازم ..
— اولسه ایچردك اییدر ..
آها بولدم ، آرامق ایسته‌مز اوغلم ، کیتمه ..
بن‌ده برقارنی کنیش جزوه کچیردم اله ،
باشلادم قاینادەرق ویرمه‌یه فنجان فنجان ،
آزیجق کلدی بزم اختیارك بکزینه قان .

— شیمدی آکلات باقالم، نه‌یدی سنك خسته‌لغك ؟
نزله اولدك صانیرم ، چونکه بوقیش پك صالغین .
— محمد آغانك اوی آقمش . اونی آقطارمق‌ایچون
طامه‌چیقدم ، صوغوق آلدم، اولیور اون‌بش کون.
نه‌ایشك وار کیره‌میدلرده‌آ سرسم دیسه‌که !
اختیارلقمی نه‌در، شاشقینم اوغلم بوسنه .
هادی آقطارمایه‌یم .. کیم کتیریر اکمکمی ؟
اوطوروب کورکبی، نامرده ال آچمق‌ایمی ؟
کیم قازانمازسه بودنیاده برا کمك پاره‌سی :
دوستنك یوزقاره‌سی ؛ دشمننك مسخره‌سی !
یوقسه یتمش‌بشی کچمش بر آدام ایش یاپه‌ماز ؛

اوكا آنجق یاپه‌جق : بش‌وقت آبدستله نماز .
خسته‌لاندم ، باقه‌جق كیمسه‌جكم یوق ؛ عثمان
كیجه‌كوندوز قوشیور ایش‌دییه ، بیلمم نه‌زمان
الی‌اكمك طوته‌جق ! ایشته ساعت بلكه‌ده اوچ
كوریبورسك دهاكلز .. یالكزلق پك‌كوج .
بعضی برهفته‌كچر اوغرایان اولمزیانمه ؛
كیمسه‌سزلك بوسفر طاقدیدی آرتیق جانمه !
— سنی‌برترلته‌یم صیم‌صیقی اورتوب بوكیجه !
آچیلیرسك، صانیرم، ترله‌مش‌اولسه‌ك‌ایچه .

اختیار ترله‌یه طورسون كومولوب یورغانه . .
آته‌رق بن‌ده كنیش بركبه منغال‌یانه ،
باشلادم اویقو تحریسنه ، لكن نه‌كزر !
صیزمشم برآرالق نه‌یسه یورولمش‌ده مكر .
اورته‌لق آچمش اویاندم . دیدم ، آرتق‌كیده‌یم ،
اوكجه‌اما شوفقیر آدمی ممنون ایده‌یم .
برده‌باقدم‌كه: تك‌اونلق بیله‌یوقمش كیسه‌ده ؛
مهرم بوینی بوكمش طورویورمش ساده !
اوزمان قوپدی ایچمدن شوتحسر ابدی :
یاحمیتسز اوله‌یدم ، یاپاره‌م اولسه ایدی !

انسان

« وتزعم انك جرم صغير ،
وفيك انطوى العالم الاكبر.»
امام علی

خبردار اولمامشسك كندی ذاتكدنده حالاسن ،
« محقر بر وجودم! » دیرسك ای انسان، فقط بیلسهك..
سنك ماهیتك حتی ملكلردنده علویدر :
عوالم سنده پنهاندر ، جهانلر سنده مطویدر !
زمینلردن ، سمالردن طاشارکن فیض ربانی ،
اولور قلبك تجلیزار نورانور یزدانی .

مصغّر جرمك اماغايهٔ صنع آلهیسك !
بو حیثیتله پایانك بولونماز ، بی‌تناهیسك !
ادیب قدرتك بیت‌القصید شعری اولمشسك ؛
حکیم فطرتك بر آكلاشیلماز سری اولمشسك .
اسیرکدر طبیعت ، دست تسخیرکده‌در اشیا ؛
سنك احکامكك منقادیدر ، محکومیدر دنیا .
بولوطلردن صواعق صیدایدر عرفان چالاکك ؛
یرك آلتنده معدنلر بولور نقاد ادراکك ،
دکیزلر بسترکدر ، طالغه‌لر کهوارهٔ نازك ؛
نه‌در طاغلر ، سماپیما سنك شهبال پروازك !
هوا ، بر رفرف سیّال حکمکدرکه بردمده
اولور دمساز آوازك بوتون اقطار عالمده .
دایانماز پیش اقدامکده مانعلر ، مزاحملر ؛
قاچار سن رزمکاه عزمه کیردکجه مهاجملر .
قاراکلقلرده کزسه‌ك شبچراغك فکرحکمتدر ،
که هراشراقی برسونمز ضیای سرمدیتدر ؛
صوسز چوللرده قالسه‌ك بدرقه‌ك الهام سعیکدر ،
که هرخطوه‌کده ایلر سایه کستر واحه‌لر ظاهر .
نه زندانلر اولور حائل ، نه منفالر ، نه مقتللر . .

یورورسك سدّ راهك اولسه حتی آهنین اللر .
ییقار باروی استبدادی بر آسوده تدبیرك ؛
سمالردن اینن تأییدیسك كویا كه تقدیرك !
تحریدن اوصانمازسك ، تعالیدن تعالی‌یه
آتیلدقجه ، آتیلسه‌م شیمدی، دیرسك، باشقه آتی‌یه!
سنك الك شانلی ایامكده ، الك‌مسعود حالكده
بر استقبال دورادور واردر هپ خیالكده .
او استقباله درشوقك ، اودر معشوق وجدانك ،
اوقدسی نشوه‌نك شیدای بی آرامیدر جانك .
اوشوقك دائم الجاسیله سیرك اضطراریدر ؛
ترقی میلی آرتیق فطرتكده روح ساریدر !
بوتون اسرار خلقتدن خبردار اولمق ایسترسك ،
بوغیبستان هیچاهیچدن قورتولمق ایسترسك !
معادك ، مبدئك ، حالك كه اوچ مدهش معمادر . .
طورور ادوار مستقبل كبی قارشیكده هپ حاضر .
قوشارسك بونلرك سودای ادرا كیله طورمازسك ،
حقیقتدن ولو برشمه طویمازسه‌ك اوطورمازسك .
سرائر پرده پوش ظلمت اولسون وارسین ایسترسه . .
دوشورمز دوشدیككك یلدای حرمان روحكی یأسه :

امل مشعل کشك ، بر رهنما همراهك اولمشکن ،
تحاشی ایله‌مزسك سینهٔ دیجوره کیرمکدن .
کاوب برکون تجلی ایتسه ماهیات مصنوعات ،
تجریدن‌کچر، بردم قرار ایلرمیسك ؟ هیهات !
طوتار ماهیت صانع ، او الك هیبتلی ماهیت
اولور آتشزن آرامك ، آرتیق طورمه جولان‌ایت!
توقف یوق سنکچون ، دائمی برسیره تابعسك ..
نه‌زیرا حاله راضیسك ؛ نه‌مستقبله قانعسك !
طورورکن بویله بی‌پایان ترقیزار قارشیکده ؛
نصل دیرسك‌یا «یك محدود بر جرمم» طوتارسك‌ده ؟
ملکلردن بویوك ، هم چوق بویوك تجبیله مظهرسك:
تکالیفك امانتکاهیسك ، برباشقه جوهرسك !
حیاتك اکسیك اولمازکن آغیر بیك باری آرقه‌کدن؛
اولوملر ، قورقولر صولت ایدرکن هپسی برياندن ؛
شدائد اقتحام ایتمکده‌مدهش برمکانتله ،
یولکدن قالمایوب دائم کیدرسك . . هم نه‌سرعتله !
سنك برنسخهٔ کبرای خلقت اولدیغك البت
تجلی ایتدی‌ آرتیق؛طور،دوشون‌اویله‌یسه برحکم‌ایت :
نصل اولمق کرکدر شمدی‌افعالك‌که، همپایه‌ك
بهائم اولماسین ، قدرك ملائکدن معززکن ؟

کورنیزن

الندە ، نوحهٔ ماتم قدر آجیقلی صدا
ویرن ، براسکی قامیش ؛ قولتوغندە بر یدیجی ؛
شو کور دیلنجی ، باقاردم . اولنجه نالەسرا ،
طوروبده مرحمةً دیکا ین کلوب کیدیجی ،
اوکندە بوینی بوکمش زواللی کشکولنه
آتاردی بش پارە، اونلق دکلسه باری ینه .

قیریق سازیله ایدرکن زمان زمان فریاد ،
کلیردی کوشنه اونلقلرك طنیننیله

برر نوای بشارت ، برر پیام وداد ؛
برر صدا كه: نیك سینه چاك اینیله
قاریشمایوب، یالکز دم طوتاردی صانکه‌اوکا !
بوسس ، بومنظره غایت حزین کلیردی بکا .

محیطی هپ متوالی لیال دورادور . ..
صباح یوق اونك آفاق تار عمری ایچون !
یوزنده خندهٔ امّیدی آ کدیرر برنور
کورولمیور ! اومکدّر ، الیم چهره بوتون
کثیف بربولوط آلتنده پرده‌پوش ملال . ..
کچن زمانی قاراکاق ، قاراکاق استقبال !

نصل حقیقت یلدا ؟ حیاتی کیت اوکاصور :
بولور نظرلری دنیایی پرده پرده ظلام !
بلایی کورمیور امابوتون بلا کورویور ،
بوکائنات سفالتده ایلدکجه دوام .
آرار بولندیغی یلدای بی تناهیده
زوالی برچیقه‌جق یول صباح امّیده !

کورور شدائد ایامه قارشی دوشنده
سپر وظیفه‌سنی لیمه لیمه برعباجق .
فقط او سترهٔ بی‌تابی هرخروشنده
آچارده دست عنادیله روزکار ، آرتیق
کورك صاقیندیغی عریان وجودی میدانه
چیقار ، کوکس کرر امواج برف وبارانه !

کچنده چارشی ایچندن چیقنجه‌باقدم‌که :
چامورلی طاشلره یاصلانمش ایکلیور سائل .
حصیردی شیلته‌سی آلتنده هم‌ده یك اسکی ،
شادروان اولماسه اوستنده یوقدی برحائل .
طویولمیوردی اوزاقدن نیك‌ده شیمدی سسی ،
یاقیندن آنجق ایشتدم اوواپسین نفسی !

او کندی کندینه اوفلرمی یوقسه ایکلرمی؟
نه‌دیکله‌ین ، نه‌طوران وار . . باقوب کچرهرکس.
مزاردن عکس ایدن آوازی کیمسه دیکلرمی ؟
زواللی ، أولمه‌که باق ، نالهٔ تظلمی کس !
فقط طورك . . ینه کشکولده برطنین مدید

طویولدی . . آه نه‌نازنده‌در سرود امید !

شادروانك ، کوری آلتنده صاقلایان ، صاچاغی
دلینمه‌مشمی ؟ بولوطدن جوشوب کلن یاغمور ،
اوتقبه‌دن اوزانوب برسیجیم کبی آشاغی ،
زواللی کشکولی باقدم یاواشجه قامچیلایور .
طویونجه‌کور ، بونی برجوش مرحمت صاندی ،
اوزاندی کشکوله ، هیهات ، ایشته آلداندی :
مورارمش اللری بوش چیقدی ، ساده ایصلاندی !

عجم شاهی [۱]

« بمردی‌که ملك سراسر زمین
نیرزدکه خونی چکدبرزمین .»
سعدی

کرز کران ظلمکی ای قانلی ناصیه ؛
ایوان زرجداریکه آص زینتك دیبه !
آل قانلی برکفنله طونات خیمه کاهکی ،
جانلرله یاق مشاعل ماتم پناهکی !
مقبرلرك حفیرهٔ مظلم دهانلری ،

[۱] بومنظومه‌یی مدحت جمال ایله برابریازمشدق . برنجی پارچه اونك ، ایکنجی پارچه بنمدر .

دندان غیظ وقهره شبیه استخوانلری
یاد ایلسون مظالمکی تا ابد سنك ،
ای جبهه‌سی کتابه‌سی بیك قانلی مدفنك !
ای برخیاله تحفه قیلان بیك حقیقتی ،
ای آهنین الیله قازوب قبر ملتی ،
نورحیات افقلرینی هرج ومرج ایدن ،
لیلك شدید ظلمتی روحه مزج ایدن !
انوار مهر فکری سن ای خاکسار ایدن ،
میتلرك عظامی کبی تارمار ایدن !
ای هادمی سراچهٔ ماتم فشانلرك !
رخش عقور ظلمکه پامال اولانلرك
کلغنجهٔ مزاری میدر تاج دولتك ؟
طوتمشسه‌ده عوالم افکاری شهرتك ،
ظن ایتمه‌که حکومتك افسریله‌در ..
سعدیلرك مزارچمن برسریله‌در .
سعدیلرك مزاری ، اوت ، برآووج تراب . .
تختکسه برجهان‌که‌سنك آسمان مآب !
لکن اوقبره بجه فدا تخت وافسرك . .
مقبر کزین اولوب‌ده سکوت ایله‌ینلرك

فریاد واپسیننه دکمز بوولوله‌ك . .
مضحك کلیر نکاه تماشامه هائله‌ك !
بیك ملکی ، ملتی یوق ایدن پنجهٔ فلك ،
برشخصی شبهه‌سز ابدی قیلمامق کرك .
ماضی‌که ایشته مقبره‌لر ماوراسیدر ،
ملتلرك حظیرهٔ زائر جداسیدر ،
عطف ایلسه‌ك نکاهکی قعر ظلامنه :
ملتلره کوزك ایلیشیر نعش نامنه !
دارالرك اوناصیهٔ تارماریی ،
اجدادیکك عظامنی ، چوکمش مزارینی
پیش نکاه عبرتکه آل‌ده بردوشون ...
چوقدر بورتبه دغدغه برقبضه‌خاك ایچون !
اقلیملر آلان اومعظم ناپولیونك
برحفره‌در قازاندیغی شی . ایشته باق اونك
اك صوك سریری مقبرهٔ ماتمیسیدر ،
عقربلرك ندیمی ، ییلانلر انیسی‌در !
یرقالمامش سرای معلا که باق اوتان :
ماتمسرایلرله طولو ساحهٔ وطن !
امرجهانمطاعی بودنیایی رام ایدن

اسلافكك ـ بوكون دوشونورسەك ـ دكل ايكن
طوپراق طولان دهنلری فریاده مقتدر ،
حالاسنك بوولولهٔ نخوتك نەدر؟

« ریاست بدست کسانی خطاست :
که از دستشان دستها برخداست.»
سعدی

بومدهش ولولەك ايرانى دائم ايكەدير صائمه.
« مظفرسك ! » ديين سسار بوتون خائندر، آلدائمه .
ظفرياب اولديغك كيمدر ! دوشون بركره، ملت‌مى؟
عدالت ايستەين برقومى اورمق غالبيت‌مى ؟
نصيبك يوقيدر برپارچه اولسون آدميتدن ؟
نصل آلديرميورسك يوكسلن فرياده ملتدن ؟
امين اول بونجه مظلومك يوركاردن قوپان آهى
تپەكدن ايندیرر البته بركون لعنةاللهى !
صيغنمش اولديغك شوكتسراى ظلمى پك محكم
خيال ايتمكدەسك .. لكن نه بارولر ، نه مستحكم
پناهدن امانلر ، هيبت قهار مطلقله ،
كوكندن دوريلوب برآنده يكسان اولدى طوپراقله!
او ، برچوق مملكت ويران ايدوب ياپدرديغك ايوان

خراب اولمازمی، قبرستانه دونمشكن بوتون ایران ؟
أوت ، ایرانی قبرستانه دوندردك ، هلاك ایتدك ؛
كفن یاپدك كریبان امیدی چاك چاك ایتدك !
« بوتون دنیا ایچون بردامله‌قان چوقدر » دییورلر، سن
شو معصوم امتك سللر آقیتدك خون پاكندن!
یوزكدن پردهٔ تمكینی آرتیق قالدیروب آتدك :
نه ماهیت ، نصل فطرتده‌سك ، دنیایه آكلاتدك !
لواءالحمد حریت ایكن اسلام ایچون غایت ،
یازیق ، پامال استبدادك اولدی‌اویله برر ایت .
قازاق جلب ایلیوب تا روسیه‌دن ساداتی چیكنتدك؛
یزیدك روحی شاد اولسون.. امیمم چونكه شادایتدك !
شهامت كوستروب بیكلرجه بیت‌اللهی باصدیردك ،
شجاعت عرض ایدوب برچوق رجال‌اللهی آصدیردك!
نه اللهدن حیا ایتدك ، نه پیغمبردن عار ایتدك :
دویردك كعبهٔ علیای دینی ، خاكسار ایتدك !
حماست پروران قومی طوتدك بربر أولدوردك ،
عموماً شرقی آغلاتدك ، عموماً غربی كولدوردك ..
خایر، هیچ بر كولن یوق، صیزلیور غربكده وجدانی،
كوروب اجساد مظلومینه مشهر خاك ایرانی !

اوسعديلر ، اوحافظلر ، اوفردوسی ، اورازیلر ،
غزاليلر ، اوقطب‌الدين ، اوسعدالدين ، اوقاضيلر
یتشدیرمش؛ اوخیامك ، او برچوق شمس عرفانك
ضیاسندن تنور ایلمش؛ اقلیمی دنیانك،
بوكون مقهور نادانیسیدر بر فرقه حیدودك !
نه‌در پنهان اولان اسراری بیلمم بونده معبودك ؟
خایر ، معبوده ارجاعنده يوقدر بونلرك معنی :
یاتاقلق ایله‌مز جانی‌یه — حاشا — برزمان مولی .
شهامت پرورا ، شاها ! زمان، بیدادی قالدیرماز ؛
خطا ایتمكده‌سك شاید دییورسه‌ك « كیمسه آلدیرماز. »
بواستبداده آرتیق برنهایت ویركه: استقبال
قاراكلق دیرلر اما ایشته پك میدانده: اضمحلال!

استبداد

قارده‌شم مدحت جماله

ییقیلدك ، کیتدك اما ای ملوث دور استبداد ،
براقدك ملتك قابنده چیقماز برملوث یاد !
دییور اجدادیمز مقبرلرندن : « ای سفیل احفاد ،
نیچون بیکلرجه معصوم اولدورركن هركان جلاد ،
خروش ایتمزدی ، مذبوحانه اولسون ، کیمسه‌دن فریاد ؟

اوتوز میلیون اهالی ، اوچ شقینك بویله محکومی
اولوب چکسون حکومت نامنه بربار مشئومی !

اوتانمازمیدیکز بر، صایسه‌لر ظالمله مظلومی ؟
سز، ای انسانلق استعدادینك دنیاده محرومی ،
عصرلردن‌ده یوکسك طوتدیکز برظل موهومی ! »

اوبرقاچ خیمه‌خلقندن جهانکیرانه بردولت
چیقارمش ، برزمان دنیایی لرزان ایله‌مش ملت ؛
زمان کلسون‌ده کورسون بویله دنیالر قدر ذلت ،
اوتوزاوچ ییل‌دوام ایتسون، باشندن‌کیتمسون‌نکبت..
بو بر عبرتدر اما اولمایه‌یدق بویله بزعبرت !

سما پیما ایکن رایاتمز طوتدك ذلیل ایتدك ؛
مفاخر بکله‌ین آبادن اولادی خجیل ایتدك ؛
نه‌عالی قوم ایدك، حیفا که سن کلدك سفیل‌ایتدك ؛
بوتون امّید استقبالی آرتیق مستحیل ایتدك ؛
رذیل‌اولدق.. سن‌ای‌کابوس خونی، سن رذیل‌ایتدك!

حمیت غمز ایدن برپاك آلین هرکیمده کوردکسه ،
« بو برجانی ! » دیدك سوردك ، یامحکوم ایلدك‌حبسه.
موکل ایلیوب جاسوسی هر وجدانه ، هرحسه ،

دوشوردك ملتك اك قهرمان اولادينى يأسه ..
نه ملعونسككه رحمتلر اوقوتدك روح ابليسه !
دكل كابوسك آرتيق ، دور دولت انتباهكدر .
كلاى نازنده حريتكه جانلر فرش راهكدر .
اميندر موقعك : اك پاك وجدانلر پناهكدر .
سراپا ملك عثمانى مؤيد تختكاهكدر.
سرير آراى اقبال اولكه: برملت سپاهكدر .

— بركون اول —

بزم محله‌يه پويراز قيشين‌ده اُوغرايامز ؛
اريز اريز آقارز سمتمزده كلديمى ياز !
بهارى كورمه‌يز اما لطيف اولورديرلر ..
چيچكله‌نيرمش آغاجلر ، يشيلله‌نيرمش ير .
ديمك شوعرصه‌ده اوت بيتسه نوبهار اوله‌جق ..
نه‌وار كيدوب ياقه‌جقلرده دمكذار اوله‌جق ؟
فصولى درده چيقارماز بزم سوقاقلريمز ؛
قوراق ، چامور ، ايكى موسم طانير آياقلريمز !
منجمك ، بركت ويرسون ، اسكى تقويمى
خبر ويرر بزه ، موسم شهرده كلشمى ؟
صيجاق ، زياده صيجاق بركيجه‌يدى ؛ باقدمكه :

اوطورمق أوده اولومدن بتر ، دیدم : بلکه ،
چیقار طیشارده کزرسه‌م بر آز نفسله‌نیرم ؛
اپی‌ده یورغونم اما کلنجه دیکله‌نیرم .
بزم مسامره میدانی یایلا تومسکیدر ؛
اوزاق چکرسه‌ده پویراز طوتار ، یازین اییدر .
کییوب آیاغمی چیقارکن صوپام یتشدی هله ..
امین اولوب کیده‌م ، چونکه ، ویرمسه‌ك ال اله .
اودر جهانده بنم یارجان معتمدم ؛
وقور ، خاطری مرعی ، وفالی ، چوق ده‌نه‌دم .
بزم سوقاقلری تخمین ایچون دییك‌که : قویو !
طوغار شهرده کونش ، یوکسلیر مناره بویی ،
اداره قندیلی قارشیمده کوز قیپار حالا :
غروب ایکندی‌یی بوللماز ، لیال هپ یلدا !
نصاسه بدرك او اقشام نکاه سیمینی ،
ترصد ایتمك ایچون صانکه اولرك ایچنی ؛
دیکیلدی صفحهٔ مینادە سمت رأسمزه .
طاوانسز اولره ، یارب ، نه‌خوش بر آویزه !
طور ای سراج ازل ، کیتمه اولدیغك یردن :
براز شو صحنهٔ دیجوری اوقشاسون شعله‌ك .

شعاع محرقی آلتنده، کوندوزین، شمسك
یانان آلینلر ایچون بر حیات اولور لمسك ..
آچیقدی پنجره‌لر ؛ صاغلی صوللو هر اودن
کلیردی دورلو صدالر ، آجیقلی بعضاً شن .

— باق آنه ، ای‌دده باق باق !
— آمان‌ده ماشالله
دکیرمی طابله قدر وار ..
— صوصکدی عایشه ، کناه .
— الٓهی تیزه تحفسك ، نه‌دن کناه اوله‌جق ؟
— کناه دیدم یا ، براق شیمدی ..
— هایدی سن‌ده بوناق !
— بوناق، موناق دیمه بالله چارپارم الی ..
آشیفته‌لر سزی .. آخرزمان توکلی‌ می !

اوك برنده نواساز برکوزل عودی ؛
برنده جذبه فزا برصدای داودی
تلاوت ایتمه‌ده قرآن ؛ کلوب کچنلرسه
آیاقده ایرکیلیور انجذاب ایدوب اوسسه .

طویلماسونمی براز صوکره باشقه بر آجی‌سس ؟
عجب نه‌وار؟ دییه‌رك قوشدی اوکجه‌دن‌هرکس؛
فقط کیدنلره باقدم‌که قالدیروب طابانی ،
بوجاق بوجاق قاچیور : قاچ بیلیرمیسك آمانی !
قیصیلدی قارشیکی أولرده موملرك هپسی ،
قیصیلدی صانکه بوتون برمحله‌نك نفسی !
کسیلدی نغمهٔ قرآن ، کسیلدی نغمهٔ ساز ؛
زمان زمان طویولان ساده بررقیق آواز .
نیچون قاچیشدی اهالی ، نه‌وارکه یاربّی ؟
یاواش یاواش صوقولور آ کلارم نه‌در سببی .

نه منظره‌یدی الهی او کوردیکم صحنه !
بش اون حریف یاپیشوب برفقیرك اللرینه
سوروکلیور ؛ اوته‌دن برقادین دییور :

— براقیك!

قوجه‌م نه‌یاپدی ؟ نه‌درجرمی بیکناه آدامك ؟
زواللینك بویوك اولادی أولدی عسکرده ؛
ایکنجی اوغلی‌ده سورکون یمنده بریرده .

آجيقلى ، كوكسى سقط قويورك، ديديكلەميك ؛
كناهدر ايتميك اوغلم ، عيبدر ايلەميك .
افندى كيم ، اونەبيلسين ؟ بيليرسە هم نەچيقار ؟
كيلارجيسيلە اوزاقدن براز خصملغى وار .
لخينده قومشويى كورمش ، ديمش سلام سويلە .
ديمك آلنمايەجق تكرينك سلامى بيلە !
كوپك سورور كبى انسان سوروكلەنيرمى آيول ؟
— قادين، چكيل دوكرمها! صوقولمه، هايدى دفع اول!
— حريف براق، ديبورم.. طوردى ايشتەباق نفسى.
— نەديرلانوب طورويور ؟ صوصدورك جانم شو پيسى!
ديەزمىيم سزە بن هرزمان كه « دغدغەسز »
يابك ؟ اشك كبى سز هيچ لاف آكلامازميسكز ؟
— قادين ، پاشام ، نەياپارسك ؟

پاشامى ؟ نردە پاشا ؟
شو قورقولق كبى ديم ديك طوران حريفمى ؟ پاشا !
تصور ايت: ايكى آرشون قازيق قدر بر بوى ؛
كتيردە اوستنە قالپاقلى بر كميك قفا قوى .
اوجاق سوپورگەسى شكلندە بر صقال يابەرق ،

« سنك بو ایشته یوزك ، آل : » دییوب اویوزسزه طاق.
اوجاق سوپورکه‌سی ، لکن سوپورمیور ، ییقیور ؛
نه‌دنسه بیتدیکی یردن جنازه‌لر چیقیور !
بوداق دلیکلری طرزنده آچ‌ده چیفته اویوق ؟
بویوجه بقله قدر آلننك آز آلتنه صوق .
بیلیرمیسك چالی آلتنده کیزلی اینلر اولور :
ییلان صباح چیقار ، آقشام اوصولجه‌جق صوقولور ؟
بیق او قیرده یتشمش دیکن یمشلی چالی ؛
آغیزده این کبی اصلا کورونمیور ، قاپالی .
بو شکل موحشی ممکنسه بر دوشون شویله ،
پاشام دیدکلری اعجوبه ایشته عینیله !
بلنده سیف « صداقت » الندہ بر قامچی ،
فریق سترہ‌سی آلتنده کوردیکم اوماچی ،
ضیای بدر منیرك ایچنده ، یاربی ،
طورووردی سینۀ ایمانه کیرمش عقده کبی !
سماء زمین بوتون انوار ایکن او پیس کولکه
جبین پاکنه لیلك نه‌پایدار لکه !

— قوزوم، نصل پاشاسك ، کورمیورمیسك؟قوجه‌می

سورو کایوب طورویورلر . . .

— دفع اول قادين ، آدامی
اورونجه اولدورورمها ! بنم شاقهم یوقدر .

— چکیل خانم، پاشالاف دیکله‌مز؛ اورورمی،اورور .
بیلیرمیسك اونی ! شوکتمأب افندمزك
برنجی بنده‌سیدر . . .

- های یتشمه‌سین پامپین !

- «سوروك!» دیمش ، او کا شوکتلینك اراده‌سی‌وار.
- سوروم سوروم سورونك تز زمانده آلچاقلر !
یاسن ، زبانی قیافتلی ، غول یبانی پاشا ،
آلهی یومرو باشك برکله‌یدی سیوری طاشه !
ییلان باقیشلی شبك ، بر باقك شونك کوزینه !
قازیق بویکدن اوتان . . تو ! حریف سنك یوزیکه !
صاقین محله‌ده ارکاك براقماپك ، کوتوروك .
صاییله ویرمدیلر ، اویله ، پوسته پوسته سوروك !
باقك شوحیدوده ، طورمش ییقیك دییور أویی !
طورونلرم یاحریف ، آچ قالوب دیلنسین‌می ؟
محله‌مزدده چیت یوق ، نه اولدی قومشولره ؟
صوصوبده قورتوله‌جق صانکه هپسی عقلی صیره .

آيول ، يارين‌ده سزك خانمانكز سونه‌جك . .
نه وار صيچان كبی اولرده شيمديدن سينه‌جك ؟
يازيق سزك كبی اركلرك قيافتنه . . .
ــ يتيشدی ياپغاره‌لك آرتيق . . چكيل قادين‌اويكه !
آتك شو قالتاغی كيتسين ، طيقلك همان ايچری .
ــ پاشام ، باييلدی قادين .
ــ آكلامام او حيله‌لری .
ديمك كه بكليه‌لم كاسون‌عالمك كيفی . .
ساعت اوچ اولدی ، كچيكدك ، اوموزلايك حريفی .

رفيق عمری كيدركن جنازه حالنده ،
سريلدی ، قالدی قادين آشيان لالنده .
بنمده بيتدی نهايت تحملم ، تابم ؛
بوشاندی سيل دموعم ، بوشاندی اعصابم .
اوتاندم آغلايه‌رق ، آغلادم اوتانمايه‌رق !
ديبوردی صانكه او بيچاره قارشيدن :

ــ آلچاق ،
دمين كركدی حميت ! هم آغلامق نه‌ديمك ؟
فغان ايدرسه قادين ، صوصدورور قوشوب اركك .

اوه دوندم ، بوتون او فاجعه‌لر
کلدی قارشیمده طوردی صبحه قدر .
دوندی دیده‌مده بیك خیال الیم !
اوتدی بینمده بیك فغان یتیم .
آغلاسون ایکله‌سین‌ده بر مظلوم ،
اوله‌یم سیره ساده بن محکوم !
یالکز بنمی‌یم فقط جانی ؟
کیم چیقوب « یاپمایك ! » دیمشدی، هانی ؟
صوصدی هر کس طوینجه فریادی ،
کیمسه‌جکلر یردن اوینامادی .
سسی حتی قیصیلدی قرآنك ،
صوصدی کویا صداسی مولانك !
صوص ! اوصوصماز : ندای تهدیدی،
دیکله باق نردن انعکاس ایتدی :
آرناوودلقده کورله‌ین طوپلر
کلیور ایشته پای‌تخته قدر !

حریت

—— ایکی کون صکره ——

بیاض انتاریسیله قار کبی قیز ،
صانکه جنتدن اینمه زادهٔ حور ؛
یا سحر پارەدر که پراندر
دوش نازنده بر سحابهٔ نور .
قوشانوب بر نطاق حریت
کزییور خاکدانی دورا دور !
هاله دار ایلینجه بدری شفق
بوقدر دلنشین اولور آنجق .

یاشو اوغلان ، شو طوس طویاج آفاجان
که فضالر کلیر سرورینه طار ؛
طاشیور صانکه صیغمیور قابنه . .

کنديسندن بويوکده بايرامی وار !
کچدی ماضی دينن او دور ملال ،
هايدی فتح ايت : سنکدر استقبال .

قوشيور ال اله ويرمش ايکی قاردش ؛ برينك
ياشی بش يوقسه‌ده، وار آلتی قدر ديکرينك .
باقيور آرقه‌لرندن دايانوب دکنکنه
خيلی دوشکون بر آدام :
قيز او نه ؟ دوشدکمی ينه !

سکا بيك کره ديدم قوشمه ، ياواش کيت ، ياراماز !
هادی قالق آغلامه . . سوزديکلسه‌ك اولمازمی براز؟
سيلکيوير اوستنی احمد ، باقيور آغلاماسين .
آغلامام آغا بابا . .
— آرتق يتيشير ، اوينامايك .

سوکدی باقدم‌که همان بر آلای اطفال اوته‌دن ،
اونصل موکب شادی ، اونه‌عالم ، کورسه‌ك !
هرچوجوق برقوجه‌مان بايراق ايدينمش ، کليور ؛

« یاشاسین ! » سسلری افلاکه قدر یوکسلیور .
کورەرك یاپمه دکل هم ، نه‌طبیعی اطوار !
شو یومورجاقاره باق : صانکه ازلدن احرار !
— باغیرك هایدی چوجوقلر ..

—یاشاسین حریت !

دیرکن آلقیش کلیور ؛ صوکره‌ده نوبت‌نوبت ،
یاوطن‌شرقیسی، یاخود اوکا بکزر برشی
اوقونوب هرکوشه چین‌چین اوتیور .. هی‌کیدی‌هی !
برمزارلق کبی طالغین یاتیورکن دهادون ،
شوسوقاقلرده بوکون طالغه‌لانان روحی کورولك !
-- بزده کیتسه‌ك آزیجق، اغابابا ، اولمازمی ؟
— کیدلك .

چوق قوشوب ترله‌میك ها ! آمانك دقت ایدك .

ایکی قاردش طاله‌رق لجهٔ اطفاله همان ،
ایکی دردانهٔ عصمت کبی یوزمکده ایکن :
باقه‌رق آرقه‌لرندن بوکوزل یاورولرك ،
دوندی بردن برەسیماسی طوران اختیارك .
نه‌ایچون آغلادی ؟ بیلمم . شونی طویدم یالکز :
— آه برکره کلوب کورسه یمندن باباکز ! ..

قوجه قاری ایله عمر

استاد نجیب علی اکرم بکه

وارمی عباسی بیلمه‌ین ؟ . . یوقدر .
اوصحابی‌یی دیکله‌ییك، نه‌دییور :

برقارا کلق ، صوغوق کیجه یدی ؛ ینه
عمرك کیتمك ایسته‌دم أوینه .
کیچ وقت، کیمسه‌سز سوقاقلردن
یورویوردم ؛ اوزاقدن اولدی عیان
— قاب لیلك مهیب رازی کبی —
آکسزین بر مهیکلِ اعرابی !

بم‌بياض برردا ايچنده نهان ،
كاليور متصل اوطيف كران .
بن‌صوقولدم ، اوكلدى ، ياقلاشدق ؛
طورمادن قارشيدن سلاملاشدق .
دوشونوركن سلام آلان سسنى ،
اوهيولا اوزاندى طوتدى بنى :
برده باقدم ، عمردكلى ايمش !
— ياعمر ! بويله كيچ وقت ، بونه ايش ؟
— شومحلاتى دوره چيقدم بن ؛
كل برابر ، دولاشمق ايسترسه‌ڭ .

دوش معصومى سايه پوش حضور ،
قوجه بربلده بى‌تلاش وفتور
اويويوركن ، عمر صيانت حق
كبى اطرافى دور ايدوب طوره‌جق :
اوسمانز قدر بالند جبين ،
ايكى شب زنده‌دار كوزلرينك
پارليور انعطاف نوريله :
نجم ساهرده صانكه برهاله !

طورویور هر أوك اوكنده عمر ،
دیكلیور ، بی خبر ایچرده كیلر :
كچمدك الك سفیل بریاپی‌یی ،
یوقلایوب صاغلی صوللی هرقاپی‌یی ،
كلدك آرتیق مدینه خارجنه ؛
برچادیر كوردی اورده طوردی ینه .

اوجاق باشنده اوطورمش براختیارجه قادین ،
« آجز ! آجز ! »دییه فریاد ایدن چوجقلرینك
قاریشدیروب طورویور متصل نواله‌سنی . .
زمان زمان طویوروب كریه پوش اولان سسنی ،
دییور : ـ آیاوورولرم، ایشته شمدیجك پیشه‌جك . .
فقط نه‌حال ایسه بردرلو پیشمیوردی یمك !
طیشارده طوردیغی مدتجه هپ اوناله‌لری
طوینجه طالدی عمر برسارم ویروب ایچری .
سلامی آلدی قادین یك بشوش بریوزله .
— چوجقلرك نه ایچون، تیزه، آغلیور بو یله؟
— بو كون ایكنجی كون آچ قالدیلر . . .
— اوحالده، نه‌دن

براز يمك قوميورسك ؟

— يمك‌مى ؟ چوملكى سن
تيريدمى ظن ايدييورسك ؟

— نه‌دريا ؟

— ساده صودر ؛
ديبنده برقوجه‌مان طاش فيقيردايوب طورويور !
غرض چوجوقلرى آلداتمه‌در اويوتمق ايچون . . .
— كوزل ! فقط قوجه‌ك ، اوغلك ، خلاصه ، يوقمى سنك
براركمك ؟ بونه‌حال !

— هپسى أولدى . . كيمسه‌م يوق .
سنكميدر بوكوچوكلر ؟

— طورونلرم .

— نه‌ده‌چوق !
آدام اميره كيدوب سويله‌مزمى حالنى ؟

— آه !
اميره اويله‌مى ؟ محوايتسين عن قريب الله !
ياقينده رايت اقبالى سرنكون اولسون . .
عمر بالاسنى دنياده ايسترم بولسون !
— نه‌يابدى ، تيزه ، عمر بويله انكسار ايده‌جك ؟

ــ یابن یتیم آووتورکن ، امیر اویورمی کرك ؟
رعیتز، اوکا بزلر ودیعة اللهز ؛
کلوبده بر آرامق یوقمی ؟

ــ حقلیسین ، یالکز ،
زواللینك ایشی چوقدر ؟ زمان بولوب کله‌مز ؛
کیدوبده سویله‌مه‌مشسه‌ك نه‌حالده سین بیله‌مز .
ــ نیچون خلافتی وقتیله ایله‌مشدی قبول ؟
صوکنده بویله چوروك عذری کیم طوتار مقبول ؟
زواللینك ایشی چوقمش ! . . . نه‌در ، محاربه‌می ؟
ایشیتمه سن‌ده جوارکده ایکه‌ین ألمی ،
مدینه خلقنی عریان براق ، مصرده دولاش . .
غزا ! غزا ! دییه کیت صوی جهانی، کل پایلاش !

چوجوقلرك یکیدن یوکسلنجه فریادی ،
قادین تهوّری آرتیق جنونه واردیردی :
ــ بونوحه‌لرکه چیقار تابولوطلرك ایچنه ؛
عمر ! صواعق تلعین اولور ، اینر تپه‌که !
یتیملك آهنی یاغمور دعاسی ظن ایتمه :
اوصیحه رعد قضادرکه کوندریر عدمه !

« آجز ! آجز ! بزه برلقمه اولسون اکمك وير ... »
« صوصك آياورولرم، ايشته اولدی، شيمدی پيشر! »
كيدوب ده سويليه يمها ؟ . . ديلنجيلك يابه مام !
عمرده كيم ! بنم اوندن كريم آدامدی بابام .
أولورده يوزصويی دوكم سزك خليفه كزه !...
عمر بوزولدی فناحالده :

— حقايسك تيزه !
آووت چوجقلری بن شيمديجك كيدر كليرم.

خليفه اوكده ، بوسوزلرله مندهش ، نادم ؛
بن آرقه‌سنده ، پريشان ، چاديردن آيرلدق .
صباحه قارشی برآز باشلامشدی آيدينلق .
كويك كوپكلری اژدرمثالی صالديرييور ،
براقيور بزی يولدن ، فقط كيم آلديرييور !
مدينه‌نك طاله‌رق منحنی سوقاقلرينه ؛
دونوب دونوب هله كلدك ذخيره آنبارينه .
خليفه كيردی آچوب ، بن ده كيردم امريله .
آراندی هريری برموم ياقوب علی العجله .
— شو تك چوال اونی كوردك يا ! هايدی يوكله بكا :

بودستی یاغ طولودر . الویرر اویوكده سكا .
چووال خلیفه‌ده ، یاغ بنده . چیقدق انباردن ؛
كلیدلیوب كری دوندك دمینكی یوللردن .
مسافه باقدم اوزون ، یوك آغیر ، عمر یورغون . .
دیدم‌كه : سن بیراق آرتیق ، چووال بنم اولسون .
ــ خایر ، یورولسه دكل ، اولسه یاردیم ایتمه‌صاقین :
وبالی كندینه عائددر ابن خطّابك .

قادین نه سویلدی ، عبّاس ، ایشتمدكمی دمین ؟
یارین ، حضور الٰهیده ، كیمسه‌لر عمرك
شریك خیبتی اولماز ، بوكونلك اولسه بیله !
اوت ، خلافتی یوكلنمیه‌یدی وقتیله !
كنار دجله‌ده برقورت آشیرسه برقویونی ،
كلیرده عدل الٰهی صورار عمردن اونی !
براختیار قاری بیكس قالیر ، عمر مسئول !
یتیمی كریهٔ خسران آلیر ، عمر مسئول !
برآشیان سفالت باقیلمایوب كوچسه :
عمر قالیر ینه آلتنده ، هیچ دكل كیمسه !
زمینه غدر ایله برطامله قان آقیتسه بری :
اوظامله برقوجه كرداب اولور بوغار عمری !

عمر طویولماده هر قلبك انكسارندن؛
عمر قوغولماده هر ماتمك جوارندن!
عمر خلیفه ایكن باشقه كیم اولور مسئول؟
عمر نه‌یاپسین، الٓهی، بوتون اودر مسئول!
عمردن ایسته‌نیور بكله‌نن محمددن..
عمر! عمر! نصل آلدك بوباری دوشكه‌سن!

— سن آلماسه‌ك عجبا كیم كاوب‌ده سندن ایی
اداره ایلیه‌جك دوشدیكك بومعركه‌یی؟
أوت، عدالتی «مطلق» خیال ایدرسه‌ك اكر،
عمردكل یانه اولسه‌ك براقكه هپسی هدر!
بشر عدالتی «مطلق» تخیل ایلرسه،
كورور امیدینی محكوم هرزمان یأسه.
سن ای عمر، نه‌ملكسین، نه‌برامیر ظلوم..
فقط الكده نه‌وار؟ فطرةً بشر مظلوم!
كورور بروج سمانك بوتون ستاره‌لری،
ظلام ایچنده، یوك آلتنده ایكله‌ین عمری!
حضور حقه چیقاركن بواوزلی جبهه‌كله،
دكل زمینی، كتیر شاهد آسمانی بیله!

— اوزاقمی یول ؟ دها چوق وارمی ؟

— آنجق اوچ بش آدیم .

مجالی قالمامش آرتیق زواللینك .. باقدم :
اولانجه عزمنی تحکیم ایدوب ، نفس نفسه ،
یاواش یاواش یورویور . کلدی بیك بلا نه‌یسه !
صوقولدی خیمه‌یه ، ایندیردی آرقه‌سندن اونی :
— بیراقده دستیی یرلشدیرك کناره شونی.
عمر همان طاشی چوملکدن ایندیروب آتدی ؛
اوزاندی دستی‌یه ، باغ قویدی ، صوکره اونقاتدی.
اوطورمق ایسته‌دی لکن بلایه باقکه: اوجاق
همان سونوب کیده‌جك ..

— تیزه ، یوقمی هیچ یاقه‌جق؟

قادین کتیردی بش اون پارچه یاش اودون عمره ؛
عمرده اونلری یاقمق ایچون اکیلدی یره :
اوجاق توتر ، عمر اوفلر زفیر حاریله ؛
زمینی لحیهٔ بیضای تارماریله .

سجود طور خشوعنده ، متصل سوپورور ؛
ایچنده روحی یانارکن یوزنده ترکوپورور !
دونر محیط نگاهنده توده توده دومان ،
بولوط کچر کبی نجمك خیاط نورندن !

اوجاق طوتوشدی ، یمك پیشدی ؛
— وارمی تیزه قابك؟
کتیرده ایندیره‌لم ..
— واربویوکجه برقاب ، آلیك .
یمك صیجاقدی فقط کیم طوروب ده بکلیه‌جك !
عمر چوجوقلره بربر یدیردی اوفلیه‌رك .
کسیلدی خیمه‌ده ماتم . اویاندی روح سرور :
اویاوروجقلره باقدمکه اویناشوب طورەیور !
عمر بوعالمی ، بی‌تاب ، سیره طالمشدی ..
دیدم : صباح اولیور قالقه‌لم ..
— أوت ، هایدی !
یارین امارته‌کل تیزه ، اوکه‌ین بنی بول ؛
امیره سویلرز ، البته خیر اولور مأمول .

یوزی كولشدی تیزه‌نك ، باقدق ،
بزده چیقدق وداع ایدوب آرتیق .
هیچ كوروندكمزین كاوب كچنه ،
طوغری ایندك خلیفه‌نك أوینه .
ــ شیمدی نرده‌یسه كون طوغار ، كیتمه .
دیكله‌دم بنده : كیتمه‌دم یریمه .
ایندی آز صوكره صبح ولوله‌دار
اویویان شهری كاملاً بیدار .
اوكله كچمشدی ، چیقدی كلدی قادین .
ــ غالبا تیزه اویقوسز قالدك !
كیمدی اقشامكی ، آكلاتجه قاری ،
چیقه‌جق طوتماسه‌م همان طیشاری .
ــ تیزه عفو ایلدك دكلمی بنی ؟
ــ بویله كوستر فقط عدالتكی ..

اذانلر

« اختلاف مطالع سببیله کره اوزرنده
اذانسز زمان یوقدر . »

زمان کچمزکه یوزبیکلرجه قلبك وجدسکرانی
زمیندن یوکسلوب ، کوکلرده وحدتزار یزدانی
آرارکن ، دهشت آکین ایتمسون برصیحه‌وجدانی .
نه‌لاهوتی صدا « الله اکبر ! » صارصیورجانی . .
بوبرکلبانك حقدر ، چوقمیدر ایکلتسه اکوانی ؟

بولاهوتی صدا چیقدقجه جوشاجوش اولوب یردن،
ایتر اسرار قدرت کبریا طوریله کوکلردن .

بوتون آهنك خلقت ياد ايدركن حقی ازبردن ،
وجاهی فیض آلیر آرتیق اونورالنور ازهردن :
هویدا شیمدی جاناندر سحردن ، شام اسمردن !

سحر وقتنده موجودات، نوشین خواب ایچنده‌یکن ،
بوروحانی نوا آفاقی موجا موج ایدوب بردن ؛
محیطك قلب خاموشنده باشلار برحزین شیون .
باقارسك هرطرف ظلمت ، فقط برظلمت روشن!
سما بیدار ، هریبلدیز جمال اللهه برروزن !

معیشت قید جانفرساسنك محکوم بیزاری
اولان بیچاره‌لر کوندوز بویاد مرحمتکاری
طویار سرمست اولور کورمش قدر فردای دیداری!
اونشوه‌یله ، یورولمق شویله طورسون ، اك آغیرباری
سوروکلر کورمه‌دن، کوسترمه‌دن بیلغینلق آثاری .

کونش مغرب کزین اولمش ، سما اسمر، افق کلکون؛
زمان طورغون، زمین مغبر ، جهان دمبسته، جان محزون؛
غریبلك رونما یریر ، سکونت دمبدم افزون ..

باقارسك برده كلبانك آلهيدن طولوب كردون ،
او تنهايئ سوداوي‌اولور الله ايله‌مسكون !

اينوب وقتا كه ليلك دست استيلاسى غبرايه ،
سرر دنيايه ظلمتدن عدم شكلنده بر سايه ؛
نظر مدهوش و مستغرق كيدركن زير وبالايه ،
دونر ، « الله اكبر » جوشى يوكسلدكجه مولايه ،
او مظلم سينهٔ خلقت تجليزار سينايه !

سنك دم لجميور يادكله لبريز اولمه‌دن ابعاد ؛
نه مدهش سلطنت يارب ، نصل آسوده استبداد !
او استبداده حرمتدر اذانلر ، سبحه‌لر ، اوراد . .
خاير ، سن روح رحمتسك ، بوسسلرسندن ايستر داد ،
ويررميدك ، اكرداد ايتمسه‌ك ، فريادە استعداد ؟

غنوده روح طبيعت صميم ظلمتده . .
ستاره‌لر بيله بالاى سرمديتده
ياواش ياواش اويومق ايستەيور يوموب كوزينى ،
سحر سمالرك آلتنده ، آچيور يوزينى !
فراش ليلده ديمش بوتون انين حيات ،

ردا بدوش سکونت اوکمده هپ صفحات .
کوروب محیطمی طالغین خموش بروجده ،
او حالی بنده تماشایه طالدم آسوده .
نکاهی مست ایدییورکن بو لوحهٔ مخمور ،
افقده یوکسلهرك بر صدای دورا دور ،
یاییلدی روی زمینك او آنده هر یرینه ،
صوقولدی لیل کتومك بوتون سرائرینه .
جهان نائمی بیدار و بی قرار ایتدی ،
ظلام ایچنده نهعالملر آشکار ایتدی !
او یوکسلن سسی تکریره باشلایوب ابعاد ،
طویولدی سینهٔ شبدن مدید بر فریاد .
سمایه چیقدی او فریاد، آه امت اولوب !
سمادن ایندی او فریاد، روح رحمت اولوب !
اوزاقدن آکدیرییورکن، دمین، هیولایی ؛
سماعخانهٔ لیلك برر کوچك نایی
کبیدی شیمدی خیالمده هر منار مهیب . .
او طاش یورکده بو سوزشلی نغمهلر نه غریب !
او نایپارهلرك صکره هپسی همدم اولوب ،
اویاندی روح سکونتده بر عظیم آشوب .
جوشنجه عالم جامدده صیحهٔ تهلیل ،

منارەلر بکا کلمشدی صور اسرافیل :
محیطه چکمش ایکن دست شب، ردای ممات ؛
اویاندی قارشیکی اولردە لمعه حیات .
اویاندی صکره عوالم ، اویاندی روح صباح ؛
اویاندی خواب عدمدن برر برر اشباح .
اویاندی بندەدە بر شبچراغ ظلمتسوز،
که تابد اولەجق فیض حقله سینه فروز .
تصور ایلەمم آرتق زوال او مشعل ایچون . .
مکرکه نور الٰهی افول ایدوب کیتسون !

جانان یوردی

ایواه ، ایصسز دیار دلبر . .
هر کوشه‌سی بر مزار مغبر !
اوچمش‌ده ایچنده‌کی ترانه ،
قالمش سس‌سز بر آشیانه .
یریر مدفون طورور امللر . .
کویا که قیام حشری بکلر !
یارب ! نه‌یه بویله بر ییغین خاك
اولمش یاتیور او بقعهٔ پاك ؟

یارب ، نه ایچون او لمعه نابود ؟
یارب ، نه ایچون بو سایه ممدود ؟
یارب نه ایچون حریم جانان
اوستنده بو پرده پرده هجران ؟

لکن کورونن کیمك خیالی ؟
جانان کبی طبقی بال وبالی . .
کیسوی سیاه تارماری
آلتنده جبین لمعه‌داری ،
ظلمتلر ایچنده صبح مخمور ؛
یا کوز ببکنده نظرهٔ نور ؛
یا ابر بهار ایچنده جوّال
باران شکلنده درّ سیال ؛
یا سینه‌ده هرزمان جوشان یاد ،
یا قید بدنده روح آزاد .

ای طیف نکهفریی یارك ،
اولمازمی بر آن ایچون قرارك ؟
هیهات ، سراب شوقه دوندك . .

قارشیمده یاریلدامه که سوندك !
کیمدن صوره‌یم که نرده دلبر ؟
بر صمت عمیق ایچنده هر یر .
جانان! جانان !.. دیدم ، یوروادم ؛
بن عکس ندایه قائل اولدم ،
لکن اوده یوق ! اصمّ و ابکم
طاغلر ، دره‌لر ، بوتون شو عالم !
ای سودیکمك سویملی یوردی ،
حالك بکا شیمدی طوقوندی !
آچ سینه کی : یاد نکهتندن
بر شمه‌یه قائلم بو کون بن .
بر وقت او شمیم ناز پرور
تا صبحه قدر یانمده بکلر ،
— امیده ویروب بقا صبوحی —
سرمست صفا ایدردی روحی .
هیهات او نسیم صاف شمدی ،
نازان نازان سمایه کیتدی !
ای لانهٔ تارمار سویله ،
جانان سکا آرتق اینمیورمی ؟

ای ماتم پایدار سویله ،
ساحه کده‌کی نوحه دیمیورمی ؟
ای ابر سما کزین سیار ،
یادکده‌میدر او نازلی رفتار ؟
ای ضربهٔ باده قارشی،رعشان،
انشاد انین ایدن نهالان !
بر شعر روان اولوبده جانان ،
کچمزمی بو کولکه‌دن خرامان ؟
ای دلبر مهربان ، ظهور ایت . .
عمرم کبی آ کسزین مرور ایت !
یا قلب فضایه بر خطور ایت :
آفاقمی لمعه لمعه نور ایت .
بیك نوحهٔ جان ایچمده پر جوش ،
کلدم بو غریب یورده ، مدهوش .
فریادیمی یوقمی دیکله‌ین کوش ؟
یارب ، بونصل جهان خاموش :
بر « یوق ! » دییه‌جك صداده یوقمش ! . . .

بر مرثیه

[هنوز ، اون طقوز یکرمی یاشلرنده ایکن بو جهان ظلمته وداع ایده‌رك ، عالم نورانور دیداره یوکسه‌لن یار جانم حلمی حقنده]

نهایت اولدی نظردن نهان او نور مبین ،
ببنده قالدی افقلرده بر خیال دفین !
زوال ، او امر طبیعی کماله درپیدر :
فضاده یوکسلن انجم اولور افوله قرین ؛
فقط بونجم امل صانکه برق خاطف ایدی ،
که بردن ایتدی غروبیله افقی لیل آکین .
تنزل ایتمدی ناسوته ، دوندی لاهوته ؛
کمینه پایهٔ اجلالی اولدی علیین .

خيالى ياد حزينمده ، روحى بالا كرد ،
وجودى بستر مقبرده اغتراب كزين . .
تحلل ايلدى كويا اونور يكپاره ،
نكاه بارقه بين اولدى برده خارقه بين !
بر آسمان جلالك محيطى اولدقجه ،
نظرده عرش ايله يكسان اولورسه چوقمى زمين ؟
كتابه سنك مزارنده هپ كتاب لدن ؛
سراج، فوق سرنده ضياى نور يقين .
ستونى مرقدينك حقه يوكسلن تهليل ؛
رواقى مشهدينك نازلات عرش برين .
زمين خاكنه فرّاش دست ناز نسيم ؛
فضاى قبرينه ساقى سحاب نثر آيين .
نجوم، تربه‌سنك تربه‌دار بيدارى ؛
بهار، لحدينه پوشيده سترهٔ رنكين .
آچيلمادن قورويان غنجهٔ عذارى ايچون
سحرده نوحهٔ بلبل ترانهٔ يسن !
هواده موجه‌سيدر شهپر ملائكه‌نك ،
ايدن رياح دكلدر بو سرويلكده انين .
ليال او طيف لطيفك حريم عصمتيدر ؛

شفق‌كه خاطرهٔ اغترابیدر ، نه حزین !
بوتون مكان، نظرمده او روحه‌نزهتكاه ،
اگرچه یوكسله‌رك اولدی لامكانده مكین .

ای اصلنه التحاق ایدر نور ،
سنسك بكا هرطرفده منظور ؛
اولسه‌كده ظلال ایچنده مستور ،
بر آن دكلم او لمعه‌دن دور :
روحمده ابد قرار شعله‌ك .

موّاج صباحتك سحرده ،
برق اورمه‌ده ناصیه‌ك قمرده ؛
شب صحن حرمسراكه پرده .
مطوی اوراق ورد ترده
بر شمه كتاب نكهتكدن !

نغمه گذر ایدن ریاحی تهزیز ،
سندن بو نوای شورش انگیز !
طیفك بنی ایلیور سحرخیز ..

ای خاطره‌سیله روح، لبریز ،
عندمده بو کائنات هپ سن !

ای لمعهٔ شعلهٔ الهی ،
ای صبح ابد قرارگاهی ،
هیچ بولمایه تابشك تناهی ،
انواریکه کلسون تباهی . .
بر بویله بقاکی ایسترم بن .

سونمز یانان احتمالی یوقدر ،
سونمك سوزینك مآلی یوقدر . .
یوق ، ناره دیمم زوالی یوقدر ،
نورك فقط اویله حالی یوقدر .
اولماز اوکا هیچ عدم نشیمن .

ای خاطره‌سیله قالدیغم یار ،
آرتیق آره‌مزده برجهان وار !
سن کوکده صفا کزین دیدار ،
بن یرده عذاب ایچنده بیزار !

کوشمده بوتون ترانه شیون !

شیون دمی نای نغمه کارك ،
شیون جریانی جویبارك ،
شیون سسی باد بی قرارك ،
شیون بکا آه یادکارك . .
سن کوکاری خنده زار ایدرکن !

درواس

دیرلر : امویه‌دن هشامك
دورنده ، یاقینلرنده شامك،
اوچ ییل اکین اولمامش قوراقدن .
جان قیدینه دوشمش آرتیق عربان .
هرخیمه مزار اولوب قاپانمش :
آلتنده بش اون قدید اوزانمش !
باقمش که مشایخ قبائل :
صبر ایلمایه‌جق بودرد هائل ؛

برقريه‌ده طوپلانوب ، ديمشلر :
طوردقجه هلا كمز مقرر .
مادام شيوخ‌يز بوخلقك ،
قالقك كيده‌لم هشامه ، قالقك .
برطويسه خليفه‌مز بوحالى ؛
وار مرحمت ايتمك احتمالى .
هيچ آق صقاليله برآلاى پير
ايلرده اميره حالى تصوير ،
كورمزمى او ، خلقى رحمه شايان ؟
سلطانسه‌ده طاش دكل‌يا : انسان !

تكليفى قبول ايدر بوتون ناس ؛
ديرلر ، يالكز: «بولونسه درواس .
سنأدها يك، چوجوقدر امّا
اولماز اوقدرطلاقت اصلا.»

وقتا كه كيرر شيوخ شامه .
درحال خبر كيدر هشامه :
ديرلركه، بش اون قبيله كلدى .

دیر : کلسینلر سرایه شیمدی .
برلکده چوجوق طالار حضوره ،
اوّلجه دعا ایدرده صوکره ،
هیچ پرواسز کیرر کلامه . .
لکن بو تحف کلیر هشامه ؛
دیر : صوص آچوجوق ، بویوك طورورکن ،
سوز صادر اولورمی هیچ کوچوکدن ؟
درواس او زمان کلامی تکرار
تسخیر ایله دیر : « نه‌در بو آزار !
مقیاسیمیدر ذکاوتك سن ؟
درواسی چوجوقمی ظن ایدرسین ؟
بردیکله‌ده صوکره کور چوجوقی ؟
انصاف نه‌در او سزده یوقمی ؟
بن سویلیه‌یم‌ده بر افندیم ،
صوصدورمق الکده‌در افندیم . »
درواس باقار ملکده سس یوق ؛
مجلسده دکل که سس ، نفس یوق ؛
معتادی اولان طلاقتیله
باشلار سوزه اسکی شدتیله :

« اوچ ییل متمادیاً قوراقلر ،
امثالی کورولمه‌مش صیجاقلر ،
سامانمزی قوروتدی کیتدی ؛
مزروعاتك عمومی بیتدی .
بیکلرله چادیر قاپاندی قالدی ،
چول محشر موت شکلی آلدی !
شهریاری بسله‌ین قبائل ،
کوی کوی کزییور ذلیل وسائل !
حاتملره جود ایدن او عربان
نان پاره‌یه جان ویرر بوکون ، جان !
چیپلاقلری کیدیرنده عریان ،
کوملکسزدر ذکور ونسوان !
آچلق اجلك ظهیری اولدی :
باشدن باشه چول جسدله طولدی .
هر کوشه‌ده بیك آجیقلی فریاد ..
یوق بر یردن صدای امداد .
شبان بوتون اختیاره دوندی !
پیران بریا مزاره دوندی !
یوق والده‌لرده سوت که: طوتسون ،

اولادینی امزیروب اویوتسون .
ظلم، بزه منفعل که مولی :
برباديه خلقی یاندی، حالا
برطامله صو ایمیور سمادن ،
شبنم بیله دوشمیور دعادن !
بیکلرجه دعایه براجابت
کوسترمدی بارکاه رحمت .
آرتق سکا التجایه کلدك ،
رد ایتمز ایسهك رجایه کلدك :

کورمکده‌یز ای امیر عادل ،
ـ انکاری بونك دکل یاقابل ـ
یوق سنده‌کی احتشامه پایان ؛
بزلرسه آلای آلای سفیلان !
بریانده دیمك‌که فضله وار چوق ؛
حیثا که او برطرفده هیچ یوق .
اویله‌یسه براز توازن ایستر .
اوّل بنی دیکله ، صوکره حق ویر :
نردن بولدك بواحتشامی ؟

خالقك‌می ، سنك‌می ، خالقك‌می ؟
اللهك ایسه اگر بوثروت ،
بزلرده اونك قولیکن، البت
برپای طلبنده حقمز وار ..
انصاف اوله‌ماز بوحقی انکار .
خالقکسه شوبی نهایت اموال ؛
ویر ، ایتمه حقوق غیری پامال .
یوق ؛ بویله‌ده اولمیوبده کندی
مالك ایسه ــ چونکه فضله ــ شیمدی .
بیوایه‌لره تصدق ایله ...
دردنجیسی وارسه هایدی سویله !

مبهوت ایدرك هشامی صوك سوز ،
حضاره دیمش : کلك بولك سوز !
یوق بنده جواب رده قدرت ..
حیرت ، بوجوان دهایه حیرت !
ایجاب ایدیورکه شمدی انصاف :
مسئولی همان اولنسون اسعاف .

محله قهوه‌سی

قارده‌شم حسین عونی‌یه

« محله قهوه‌سی ! » عثمانلیلر بیلیر نه‌دیمك ؟
تصور ایتمه صاقین « كورمدم ، نه‌در ؟ » دییه‌جك .
دیلنجی شكلنه كیرمش بوسینسی جانیلر ،
بو . كوندوزین بیله یول ویرمین ، حرامیلر ،
آدیم باشنده دیكیلدكجه پیش عزمنده ،
فلاح امتی امكان قالیرمی آمیده ؟
اوت ، دیلنجی صانیر سیر ایدن قیافتنی ؛
فقط بر اونلغه آغوش آچان سفالتنی
كوروبده رقته شایان، براز صوقولسه ، همان

اورور زوالليِ‌ي تاقلبنك صميمندن !
محله قهوه‌سی حالا نیچون قاپانماملی !
قاپانسین الویرر آرتیق بوپرده پك قانلی !
خایر ، بوپرده ، بوشرقك باقیلمیان یاره‌سی ،
— كه‌لوث خون خبیثیله ملكه یوز قاره‌سی —
حیاتمزده كدیكدر « كدیكلی » نامیله ،
آچیق طورور قوجه برقومك اهتمامیله !
صاقین فرنكی‌یه بكزتمیك فجاعتنی :
بوقرحه ملتك امكده روح غیرتنی !
محله قهوه‌سی شرقك حریم قاتلیدر !
محله قهوه‌سی خلقك مزار اوّلیدر .
زواللی أمت مرحومه أولمه‌دن كومولور ؛
سونر بوحفره‌ده ادراكی ، صوكره كندی أولور .
محیط لوثنه طولمش‌كه اویله منظردلر :
كیرنجه نور نظر سیم سیاه اولورده چیقار !
یاتار زمین سفیلنده الڭ كثیف اشباح ،
یوزر هوای ثقلنده الڭ خبیث ارواح .
دهان لعنته بكزر یاریقلریله طاوان
قوصار ایچنده نه‌لر وارسه خاطراتندن !
او خاطراتی‌ده ظن ایتمه‌یك ، معالیدر ،

بوتون رذائل تاریخمزله مالیدر .
نه‌دن مفاخر اسلافه قهر ایدوب ، یالکز
ملوثاتنه ماضیمزك صاریلماده‌یز ؟
سبات ایچنده‌می کچمشدی عمری اجدادك ؟
خایر ، او جیل نجیبك ، او شانلی اولادك
دامارلرنده شهامت یوزردی قان یرینه ؛
یورکلرنده اولوم شوقی واردی جان یرینه .
فقط بز اونلره عائد نه وارسه الده ، یازیق ،
برر برر ییقه‌رق قهوه خانه‌لر یاپدق !
بوتون هیاکل صنعت یتیشدیرن شرقك
زمین فیضی نصل شوره زاره دوندی باقك !
نه خسته خانه‌سی قالمش زواللی اسلافك ،
نه بر عمارتی ، بیتمش النده اخلافك .
قانالرك ایزی یوق ، کوپریلر خراب اولمش ؛
سبیللر قورومش ، چشمه‌لر سراب اولمش !
او قهرمان بابالردن طوغان بو نسل سجین
نه کیرودار معیشت بیلیر ، نه کدّیمین !
عذاب ایچنده قالیر سعی کورسه رؤیاده !
نیچون یورولملی ذاتاً « اولوملی دنیا » ده ؟

وجود امانت حق ، طوغرو ، هم ده جنتلك .
بوقهوه‌لر كبى جنت‌ده مسلمينه كديك !

« حيات عائله » اسمنده برمعيشت وار ؛
سعادت انجق اودر ... ديمسه هانكيمز اكلار ؟
حيات عائله دنياده الك صفالى حيات ،
فقط اوعالى بزلر طانيرمى يز ؟ هيهات !
صباحلين دولاشوب برقازانجه خدمتله ؛
أوكده اقشام اوطورسه‌ك كمال عزتله ؛
قاريك ، چوجوقلرك ، آنه‌ك ، باباك ، كيمك وارسه ،
بولنديغك يرى برحلقه رسم ايدوب صارسه ،
سراى جنتى لانه كده كورسه‌ك اولمازمى ؟
ايچنده حس طاشيان قلب ايچون بوذوق آزمى ؟
قاريك نديمهٔ روحك ؛ چوجقلرك روحك ؛
آناك ، باباك برر آغوش التجاى مصون .
صيقيلدك اويله‌مى ! براز آليشسه‌ك اكر
فضا قدر سكا واسع كلير بوطار چنبر .
نه‌وار شوقهوه‌ده بيلمم‌كه صيغميورسين أوه ؟
كلك‌ده برباقه‌لم ... بويورك ايشته برقهوه :

چامورلی برقابی ، اوستنده بر دکیرمی دلیك ؛
اوکنده تختەمی ، طوپراقمی ؟ صورمه ، پیس براشیك.
شوکوردیکم یرایچون هرنەسویلسەك جائز ؛
آخورله فرقی : اویملکلیدر ، بویملکسز !
زمینی یوز سنه اول دوشنمه مالطه ایمش ...
« ایمش » له سویلیورم . چونکه ا کلامق اوزون ایش
اور قاریش کیرك آلتنده هانکی معدن وار ؟
طاوان آچیق قوقه رنکنده صاغلی صوللی دیوار ،
ماوون جلاسنه باتمش توتونله نارکیلەدن ؛
دومان اوجاق کبی چیقمقده چونکه هرلولەدن .
دیکیلمش اورتەیه بویندن اوستی آز قوبو آل ؛
وجودی قاپ قاره ، لیلك باجاقلی بر مانغال .
شووارکه بیلمین انسان کوروسه بردن اکر ،
« بالقجیلك قاره صاچدن یاپلمه هیکلی ! » دیر .
کنارده ، پیکەلرك آلت باشنده برکیرلی
طومار سوروکلەنیور ، بریاتاقکه بسبللی :
چکیلمش اوستنه یاغمورلغمسی برپیرتی ،
که غالبا کوودن لیمه لیمه هپ صیرتی !
قورور بو اورتونك اوستنده یاغلی برمندیل ؛

اونك‌ده اوسته رافدن اینرکه برزنبیل ،
سیجیمله قولپنه ایلمکلی چفته مستیله
زمان زمان جوشه‌رق برسماع ایدر شویله !
دیوارده اسکی اوجاقلر قدر کنیش بر اویوق ،
ایچنده جاملی دولاب وارکه رافلرنده نه یوق !
برنجی قاتده سولوك بسله‌نن بویوك قاوانوز ؛
اونك یاننده قان آلمق ایچون بش اون بوینوز .
ایکنجی قاتده بوتون کرپدنلر ، اوسطوره‌لر ..
دیمك که قهوه‌جی هم دیش طبیبی ، هم پروكار !
اینانماد کسه دکلدر تردد‌ك صیره‌سی ؛
اوزون لاقیردی‌یه حاجت‌نه ؟ ایشته موسطوره‌سی :
چکرکن اتلی کمیکلرله آیریلوب چکه‌دن ،
صوکنده برایپه بوی بوی اونر اونر دیزیلن
زواللی دیشلری سن ماهیه باله‌دکسه ، دكل ؛
بررمزاره اشارت دوشونکه هرقندیل !
اوچنجی قاتده طورور ساده حاولی بوغچه‌لری .
صاغنده جام دولابك حجره حجره بیت پازاری .
دیوارده درلو درلو رسملر : آلیکدی چاملی بلی ،
قاچیرمش آیوازی آغلار کور اوغلی رحمتلی !

عرب اوزنکی‌یه چالمش شاه اسماعیل کرزی ؛
اغاجده باغلی طوران قیزده ایشته شیمدی کوزی .
فراقلیدر کرمك « اوف ! » دیر دیمز یانیشی ،
فقط شو « آه من‌العشق » ، کیم طورور قارشی ؟
کلنجه ازرقه بانو دینن عجوزه قادین ،
کولونکی دوشمش الندن زواللی فرهادك !
کورورده بویله رفاعی‌یی : الده قامچی ییلان ،
بیاض برارسلانه بینمش ، طوروری هیچ دده جان ؟
باقیکدی باق حاجی بکتاشه : ده دیمش دیواره !
رسم بیتنجه کلیر شبهه سزکه بدته صیره .
برر برر اوقو ممکنسه ، صوکره معنی ویرر ..
خایر ، خلاصه‌سی کافی ، یکونی عمره سورر :
بداههٔ قوصولان هرزه پاره‌لرکه دوشون ،
ایی زمان دها لازمدی یاوه اولمق ایچون !

اوطورمه‌دن ایچی یاغ باغلامش بودور ماصه‌نك ،
یاییلمش اوستنه برچوق کاغدکه اوینایانك
الذده یاغلی مشین ظن ایدر کورنجه آدام .
یاطاوله‌نك کیری ، قاپلی دکلدر ، ا کلاده‌مام .

خریطه واری آچیلمش الك اورته یرده داما ؛
بیاضمی طاشلری یاخود سیاهمی ، هیچ صورمه !
خطوطی : غیر معین حدودی مملکتك :
نظرده خیلیجه ادمان کرك که فرق ایتسین !
دلیکلرندهکی پیسلك لبالب اولسه ، ینه
باقنجه بونلره غایت تمیز قالیر دومیه .
دلیکلی چکمجه وار ها ! دمیر باش اشیادن ؛
یاننده برده قولاقسز تکیر .. اونوتمه آمان !

— آصیلدی بك قوزه !
— بسبللی ، باق صیریتدی آوال ؛
— باجاق الکدهمی ؟
— قیر ، حمدی سنده طاغلی‌یی آل .
— اوغلان! قاپاقده ایمش طاغلی .. های کوپك اوغلی کوپك!
— کوپك اوغلی کندیکه بکزر ، اوزون قولاقلی اشك!
— سکزلی ، اونلی نه چکدکسه ویرده حوریایی طوت .
— حلیم ، نه اوغراشیورسك بوچیقماز ایشته قابوت!

— جهارویکمی اوطاش ؟

— هیچ صیقیلمه أولدی دوشش !

— المده يوقمی دییور ؟ چك بابام !

— آمان ننش بش !

— همانده بولدی به ! کلسین ، حسابلایوب طورمه !

— نی یازتی یکدی یا آقشام ، دیکیز کلیك قورومه ؟

— دوابشله باغلیورم .

— یغما یوق !

— الکده‌کی نه ؟

— سه یك .

— آمان طوروك اوبله ایسه : بنج ویك دومینه !

میزیقجی دینده‌می ، سنسین دییور ، باقك آغالر :
قیریقمی سویله‌یك الله ایچون شو جانم زار ؟

— قیریق !

— دکل !

— علم الله قیریق !

— دکل بالله !

— یمیلسز اوینایامازلرکه آه چوجوقلر آه !
قاریشمسه‌ك ایشك اولماز دکلمی ؛ سن‌ده بوناق !

— کلنزسام اوکردیرم شیمدی ...
آی شو یامپیانه باق !

كلوب ده اوكره ده جكمش ... مزارجي محموده كيت !
براوفله سه ك كيده جك ها ... تيريتمي ساده تيريت !
— زمانه بچلري ! كوردك يا هيسي بسمله سز ..
نه صايغي وار ، نه حياواز .. اكر بزم ايشمز
بو قالتابانلره قالمشسه واي بنم باشمه !
— حريف بلايه صوقارسين ديريلدانوب طورمه !
— مزارجي محموده كيت ها ؟ باقك ايت اوغلنه بر !
كفرباز ، آلچق ، ادبسز ... بو سويله نيرمي بكر ؟
— بولنجه تربيه ويردك يا آفرين حسن آغا .
— براقسه لر بني چوقدن مار يزله مشدم يا !..
— مزارجي محموده ها ؟ واي باباسنك جاننه !
بونك ياشنده ايكن بز بو بوكلرك يانِنه
اوقور اويله كيرر ، هم آياقده بكلردك ؛
اوطور ، ديمزسه لر ال بنچه ساده ديكلردك .
خاير ، بو بويله دكلدر ديمك نه حديمزه !
اوت ، ديسه ك بيله ديرلردي : صوص بري كوده زه !
— اوتوز ياشنده ايدم بلكه ؛ آننه سز طيشاري
قولاي چيقه مازدم : دوكردي چونكه قاري !
بوكون اون آلتي يي طولدورمامش يومورجاقلر

اودون یمز ای بیل ها ! کبرسه قارشی قویار .
کچنده دوکمك ایچون یوقلایم دیدم کربمی ..
براق ! اشك دکلم بن دییوب دیکیلمزمی !
دایاق اشکلر ایچونمش ، آدام دوکولمزمش ...
— یا بز ، سوزم اوکا ، مرکبمی‌بز بکر بو نه ایش ؟
دوکردیلر بزی هرکونده قارشی قویمازدق ..
بن اویله تربیه اولدم .. قولایمی انسانلق ؟
—طوقوندورورمی، نه ممکن، ایل اوغلی هیچ آدامه؟
او مسلمانلری سن شیمدی هی قوزوم آرامه !

کورولتوسز اویون ایسترسه‌کز کلیك دامایه :
زواللی آحجازه دوشمش .. باقیك حسابلامایه !
اویونجینك بری دالغین ، النده طاش طورویور ؛
او بر اویونجی‌ده لاینقطع بییق بورویور .
سیرجیلرده سس یوق ، عمومی مستغرق ..
نه‌درکه طور تفکرده وار بیوك بر فرق :
کیمنده ال آیاق اصلا قاریشمایورکن ایشه ،
کیمنده طورمایوب ایشلر بنان اندیشه !

نصل كه بوننه اولمشده فرجه‌ياب دخول ،
تحريات عميقه‌يله متصل مشغول !
مهندس اولملى مطلق شو آق صقاللى آدام :
محيط دائره شكلنده اوكجه بر بالغام
توكوردى ؛ صوكره ، بويندن اوزون ، عصاسيله
مماسلر چكه‌رك قويدى باشقه بر شكله !

آياق تريله جلالانمه تخته پيكه‌لره ،
كلاهلى ، فسلى ديزلمش كه بر ييغين چهره :
نصيب فكر وذكادن برنده يوق كولكه ؛
دويولمامش بوبينلرده حس دينن ملكه !
— آمان جانم ، شو بزم قومشو اما اوفراشيجى !
— نه بلله‌دك يا افندم ؟ اونك بر اسمى حاجى !
— چوجوغى ها مكتبه ويردم ، ها ويرمدمدى ديه
سوقاق سوقاق كزييور ...

— قويميورمى مدرسه‌يه ؟
— قويارمى هيچ ؟ عربى شيمدى كيم اوقور آرتق ؟
— أوت، كاوورجه‌يه دوشدكده صانكه ايش يابدق !

— بنایه اوچ سنه کیتدیدی ، هی زمانلر هی !..
علمده قالمادی ...

— ذاتاً نه قالدی ؟ هیچ بر شی !

محله مکتبی لازمدر اسکی یولده بزه ؛
ثلث ، نسخ بیتیور یوقسه هپسی ... کیفکزه !

— اون اوچ یاشنده ایدم آلدیغم زمان کتبه ؛
لچنده سن نه بیلیرسك ؟ دیمزمی بر زوبه ؟
دیدم ، اوغلان سنی کل بن بر امتحان ایدهیم ،
اوطورده یاپ باقالم شویله بر قیباق تمم .

— نصل بجردیمی ؟

— قابلی ! رب یسری بن ،
تمام بش آیده دکیشدمدی قالفهمز صاغ ایکن .

— نهدر الکدهکی یاهو ؟

— جریده .

— آت شو پیسی .

— نهدن ؟

— یالان یازییور اوغلم اونلرك هپسی .

— یاطوغری یازسه آصارلر .. نه اولدی وولقانجی ،
اونوتدیکزمی ؟

— براق بوش بوغازلق ایتمه حاجی !

شو قارشیدن کوزدن فسلی ایشته آغزی فاره !

— خایر ، دیمهم او دکل ...

— طورمه سن بلا کی آرا !

— جانم لطیفه یاپار ، بیلمیورمیسك عمری ؟

— بر از راحتسزم احمد ، یاقلك نم فنری !

طویولدی بر ایری سس ، آرقه‌سندن استغفار ..
مکر کیبرتی ایمش !

— یك شفالی شی شوخیار ،
جاجیق یدکمی نه حکمت ، حاضر همان تفتیح ...

— اوت شفالی ئمشدر ...

— ئمشمی ؟ لاتشبیه !

— گناهه گیرمه ! تفاسیرده اویله یازمشلر ..
دایم دیمشدی که : کوردم ، خیار حدیثده‌ده وار .

— حسن ، بزم یکی داماد نه اولدی آکلامادق ،
کوروئمیور ؟

— قاری قویویرمیور : حریف قلبیق ؟

— اونده چاك‌چاك ایدن ار ککلکده عقانه شاش ...
لاف اکلاماز دیشی مخلوقی ، طورمه سن اوغراش !

— كيم اوغراشير آبابام ، بونجه يالق اهلم ايكن ، آدام حسابنه قويمام بزم كور اوغلى بن .

. . . .

طاوانك پروازى آلتنده‌كى طوپراق يوادن .
باقيور يونلره مخمور تعب خيلى نظر :
« ياسزك بر يووا كز يوقمى ؟ » ديور اكلاشيلان ،
ديشى اركك چاليشان ياورولى قيرلانغيجلر ...

کوسه امام

— قارده‌شم علی شوقی افندی خواجه‌یه —

علمی آز ، کورکوسی چوق ، فطرتی یوکسک برامام
طانیرم بن ، که حیاتنده طانیتمشدی بابام .
« کیم بیلیر ؛ شیمدی نه عالمده بنم شانلی کوسه‌م !
کورمدم اوچ سنه‌در، باری کیدوب برکورسه‌م ... »
دییه‌رك ، دون کیجه کوچ حال ایله بولدم أوینی .
قوجه انسان ! نه شطارتله قبول ایتدی بنی :
— کل آیول کل ، خواجه زاده‌م ، بزی احیا ایتدك ..
نه کرامتجه تصادف ! سنی آ کدقدی دمین .

قهوه‌لر ، نارکیله‌لر ، انفیه ، شربتلر ،
روحی ابریز صفا ایلیه‌جك صحبتلر ،
هپسی مبذول ایدی مجلسده . نه اعلا ! دیرکن ،
قاپی شدتله چالینمازمی ؟

— باقیك کیم ؟ ذاتاً
او دکل ، خان کبی برشی : کیجه کوندوز ایشلر ...
کوندرلك قهوه‌یه ، عاصم ، کان ارککسه اکر .

— احمدك آننه‌سی کلمش ...

— نصل احمد ، اوغلم ؟

— هانی بزده ایدی بوکون ...

— ها ! کوچك احمد ... معلوم .
بزه عائد دکل اویله ایسه .. خبر ویر ایچری .

— کیر ، دیدم ایسته‌میور ؟ سن بکا کوندر پدری ،
دییه اصرار ایدییور .

— کیرسه‌که همشیره خانم !

— وارمایك اوستمه !

— نه‌ك وار آ قوزوم ؟ اکلایالم ؟

— نه قفام قالدی دایاقدن ، نه کوزم ، هپ شیشدی .
قارشی قویسه‌م اینم اکر مطلق ایشم بیتمشدی .

اغلادم ، مرحمت ایت ، یاپمه دیدم ... کیم دیکلر !
یوشامقمش بنی دوندن بری افکاری مکر .
اوچ چوجوق آننه‌سی ، امزیکلی قادین تك باشنه ،
قوجه بدرخانه‌یی سیلسین‌ده ، سوپورسون‌ده سکا ،
ینه سن بیلمیه‌رك ظالم اونك قیمتنی ،
ده نه بیچاره‌ده فالقوب قوالکك قونی !
— طور قیزم ، اغلامه سن ، شیمدی خبر کوندریرم ؛
قاری دوکمك نه قولایمش ! اوکا بن کوستریرم .
— چاغیرك بکجی‌یی !
— احسان بکی بیلدك یا ، ممش ؟
هادی کیت شیمدی کتیر ...
— قهوه‌ده یوق ،
— أوده ایمش ؛
شیمدی کلسین .

— کله‌مم ، کندیسی کلسین ! دیدی .
— یا !
بن کیدرسه‌م ایی قاچماز ! هادی کیت سویله اوکا :

شیمدی کلسین !

— نه کبارلق بوبکم ؟ بردعوت

تیمور ، اویله‌می ؟

— یورغوندم افندم‌ده ...

— أوت ،

خبرآلدق .. او فقط سزجه بویوك برشیمی ؟

اون قادین دوکسه یورولماز ، بنم احسان بکمی

بیلیرم بن نه‌طوسوندر !

— خواجه ، باق ، بن قیزارم !

سزه خلط ایتمه دوشر .. دوکمش ایسه‌م کندی قاریم .

کیفم ایستر دوکرم ، سن دییه‌مزسك : « دوکمه ! »

بو تجاوز صاییلیر طوغروسی حیثیتمه ...

— هانکی حیثیتك اوغلم ؟ اوده وارمش دیسه‌که !

بکمك شیمدیکی حیثیت موهومه‌سنه

دییه‌جك یوق .. یالکز راحت آرارلرسه ا نره

بویله کلفتلی قیود آلتنه هیچ کیرمسه‌لر !

— سن امام ، صاچمه‌لیورسك .. یتیشیر آرتق طور !

بنی اصرار ایله دعوتده‌کی مقصد بومیدر ؟

ـــ حرمك كلدی دمين اغلايه‌رق ، صيزلايه‌رق ..
ـــ كوزی چيقسين دوموزك ، پاطلاسين ايستر سه‌، راق !
ـــ دوكه‌جكسك ، نه بوشارسك ؟ بوشادك، دوكمك نه؟
هم كناه . هم ده عيب ..

ـــ باقه اونك سن سوزينه ،
نه دوموزدر اونی بيلسه‌ك !

ـــ نه‌سی وار ، خيرسزمی ؟
يوقسه يوزسزمی ؟

ـــ دكل هيچ بری .. لكن جانمی
صيقدی اقشام « ايده‌مم ، اوستمه اولمه ! » ديه .
نه‌ديمك ! درده قدر اولنير اركك ، ديمه‌يه
قالمه‌دن باشلادی‌شرتلكه ... قيزمازمی قفام ؟
ـ قوصديغك هرزه‌يی يوتسون ديه ، هی‌سرسم آدام!
دوكيورسك ، بوشايورسك ايلك اوكسوز قيزينی ..
حقلی بركره‌يا ! انسان بوشاماز حقسزينی .
ـ بوشاماز ؟ اماده يابدك ! ياشريعت نه‌ايچون
بزه اولمه‌يی تادرده قدر امر ايتسين ؟
ايكی آلسه‌م نه‌چيقار سايه حريتده ؟
بوشامشسه‌م جانم ايستر بوشارم البته .

ایشته میدانده کتاب ! هم آلیرز ، هم بوشارز !
ـ طاره کلدکمی ، شریعت ! صوص اوغلان اذعانسز !
نه‌زمان جامعه کیردك ؟ هانی تك برخیرك ؟
برقیزل باشله سنك وارمیدر آیرك ، غیرك !
آغزی میخانه‌یه رحمت اوقودورکن ، هله باق ،
بکا کلمش‌ده شریعتجی کسیلمش . . . آناق !
هانکی برسیئه یوق دفتر اعمالکده ؟
وارمی انسانلغه دائر برایش افعالکده ؟
مسلمانلقده‌شریعت بونی امر ایتمش ایتمش :
هم آلیر ، هم‌ده‌بوشارمش ؛ نه‌قدر ساده برایش !
قاری تطلیقی ایچون باق نه‌دییور پیغمبر :
« برطلاق اولدیغی دنیاده ، سمالرتترر ! »
ایکی اولنسه نه‌وارمش .. بوینیز هرزه‌میدر ،
واقعا بعضاً اولور درده قدر اوله‌نیلیر ،
بوکیمك خرجی ، آسرسم ، هله برکره دوشون !
تك قادین چوق سکا امثال اولان ارککلر ایچون .
هانی ثروت ؟ هانی صحت ! نه آرارسه‌ك مفقود ،
طام طاقیر برکیسه‌وار اورته‌ده ، برصیصقه وجود !
سن دعا ایت‌که « شریعت » دییور اوده قاریك :
یوقسه بوینکده بوکون زورجه کزردك یولارك !

قاری ایش کورمیه‌جك ؛ وارسه پچك باقمایه‌جق ؛
چاماشیر ، تخته ، یمك نرده ؟ آتش یاقمایه‌جق .
بونلرك هپسنی یاپمق سکا عائد ، شرعاً ! »
چوجق امزیرمه‌یه حتی اوله‌جتی برسود آناك !
بوشاریم اولنیرم بختنی آرتق قاپاده ،
حق نه‌ویردیسه ییوب خوش کچینك برآراده .
آل کوتور هایدی !

قیزم‌کل .. هله باق ، کل دییورم !
خاطرم یوقمی عنادلق ایی اولماز یاوروم ..
سویلدم یاپمایه‌جق بردها . محجوب اولمش ..
بویله شیلر اولاغاندر ..

— نه‌دیسه‌م هپسی‌ده بوش !
بونم آلنمه برکره یازلمش ..

— اویله !
— غازی کوسترسه‌که عاصم ! کیدیکز دولتله .

— کیتدیلر نه‌ایسه .. دعا ایت‌که اوجوز قورتولدك ؛
بعض دعوالر اولور قیش کیجه‌سندن‌ده اوزون !

دیکله‌دك ، کوردك آوغلم نه‌بوزوق تربیه‌مز!
نه یاپوب یاپمغی انسانانی او کرتملی‌یز .
بواو کوز قومی اویاندیرمه‌ده‌در وارسه فلاح :
هانکی برملته‌باقسه‌ك اویانیق .. چونکه صباح !
هله بیچاره شریعت نه کوزل آلت شر
اولیور ملعنت اربابنه دوشمسه اکر !
کولکه‌سندن بیله قورقوب باغیران براودلك ،
اوتوز اوچ ییل بزی قورقوتدی « شریعت! » دییه‌رك
وحدتی مخلصکز ، الده عصا چیقدی حریف .
برآلای ضابطی کسدیردی . سبب؟ « شرع شریف ! »
قاری دوکمش ، بوشامش ... « امرالٰهی » نه‌دینیر ؟
بونلرك هپسی امین اولکه جهالتدندر .
بکا صور مملکتك حالنی بن سویلیه‌یم :
برامام چونکه ، بیلیر اولری .. برده هکیم .
کل نکاح قی ، دیمسینلر دییه بعضاً قاچارم .
دوکون اولمازمی ، کلیرلرده بوتون قومشولرم :
ینه قوندك خواجه ! دیرلر ، اونی بیلمزلرکه ،
دهاممنون اوله‌جقدم اودوکونسزبلکه .

زرده قارشیمده طورور قانلی یمك طوریله ؛
اوکسوز آغلار صانیرم چالغی‌یی طویدم‌می عله ؛
بونه‌دن ؟ چونکه نکاحك صوکی ارکنج بوشامق ،
یاخود اقشامکی کانلر کبی خیر کور یاشامق !
دوکون اولسه‌یدی نه اعلا ایدی تك بر یرده ،
آیریلق فصلی‌ده وار صوکره بونك محکمه‌ده ؛
نه قادینلر ، نه سفالت طوغورانلر کوروروز ؛
ایشته بیکلرجه چوجق ، هم بابا صاغ ، هم اوکسوز !
اوچ صنف خلقه ایچم پارچه‌لانیر ، هم نه قدر !
اختیارلر ، قاریلر ، بر ده کوچوکلر ؛ بونلر
مرحمت کورملی ، یوز کورملی انسانلردن ؛
یوقسه ، انسانلغی بیلمم نصل آکلار انسان ؟

سوزی بر پارچه اوزاتدمسه‌ده ، اوغلم ، خوش کور !
هر زمان دردیمی دوکمك بکا زیرا کوچدر :
کیمسه سویلتمیور آرتق بزی باق سن درده ؛
« مستبد ! » دامغاسی وار شیمدی بوتون اللرده .
بر فنالق کورەرك ، یاپمه ، دیسه‌ك آلنکه‌تا
اینیور خط جلیسیله حمیدی طغرا !

ایشته کوردکیا ، حریف « سایهٔ حریتده »
دیه‌رك باشلایاجق هر نه دیسه‌ك تهدیده !
اسکیدن واردی یا میدانده گزن ایپنزلر :
هانی بر « سایهٔ شاهانه » چکوب هربوقی یر !
اونلرك بر چوغی احرار عظام اولدی بوگون ؛
مستبد ، ناه قفا بزلر .. کرم ایت ؛ حالی دوشون !
بو جهالت یورومز ؛ عصره باقلم : عصر علوم !
باشلایك تربیه‌یه عائله‌لردن ، اوغلم .
ساده حریتی اعلان ایله برشی چیقماز ؛
فکر حریتی هضم ایتدیریکز خلقهٔ براز .

نظم پارچه‌لری

رسام حقلی !

بر زمان واردی یا تاریخ مقدس موداسی ،
یکی یاپدیردیغی کوشکك بویوجك بر اوطه‌سی ؛
مطلقا اسکی تصاویر ایله زینتلنسین ،
دییه رسام آرانیر خیلی زمان بر زنکین .
بری پیدا اوله‌رق ، بن یاپارم ، دیر ، قولنی
صیغایوب اقشامه وارماز ، سکسز آرشون صالونی
صیوار اما نه صیوار ! صاحبی دیر :
— اوسطه ، بو نه ؟
قیپ قیزیل بر بویا چکدك اوطه‌نك هر یرینه !

— بورسم ، عسكری باصمقده ایكن فرعونك ،
بحر احمر یاریلوب كچمه‌سیدر موسانك .
— هانی موسی نه آدام ؟
— چیقمش افندیم قارایه .
— فرعون نرده ؟
— بوغولمش .
— یا بو قان رنكی بویا ؟
— بحر احمر آی افندیم ، یشیل اولماز یا بوده !
— چوق كوزل لوحه ایمش ! طوغروسی شنلندی اوطه !

بر مزار طاشنه یازلمش ایدی :

شو فانی زندكانیله حیات جاودانینك
تلاقیكاهیدر مقبر دینن صوك منزل آرام .
حیات اولمكله بیتمش اولسه برشی آكلاشیلمازدی ،
أوت ، بر عمر ثانی وار : دكل خلقت عبث مادام .
سن ای غافل بشر ، عالمده بر تأمین استقبال
ایده‌یدم ، دیر چكرسین اختیاری بر بیغین آلام !
اكر اوچ كونلك استقبال ایچون فردایی آكمازسه‌ك ،

هدردر ، قورقارم ، دنیاده امرار ایتدیکك ایام .
حقیق بختیار ؟ آنجق اوآدمدرکه ؛ دنیادن
کیدرکن ماملك نامیله ترك ایلر بویوك بر نام .
الـٰهی ! طوغرو بر مسلك نصلی بولسونلر انسانلر ،
حقائق هپ طورورکن پرده پوش ظلمت اوهام ؟

بر رسمك آرقه‌سنه یازلمش ایدی :

کیمینك یاد احترامی قالیر ،
کندی کیتدکده جانشینی اولور ،
کیمینك بر بیغین مبرانی
طوپلانوب هیکل متینی اولور ،
کیمینك‌ده اولانجه خاطره‌سی
بویله بر سایهٔ خزینی اولور !

شاعر حضورنده منقد :

دوزه‌ر یاوه‌کو بر حریف بر غزل :
مؤدا پریشان ، ادا مبتذل .
طبیعی او غایتله پارلاق بولور ؛
اوقور ، دیکله‌تیر ، سویله‌تیر ، غشی اولور .

براز صوکره باصدیرمق ایستر » فقط
صاقین اولماسین اك اوفاق برسقط
دییوب ، بر مکمل منقد آرار ،
نهایت ظریفك برندن صورار .
کوزه‌تمز بو آدمده خاطر ، حضور ،
بولور لفظ ومعناده بر چوق قصور .
حریف شیمدی تنقیده حدتله‌نیر .
رذیلانه آرتق نه‌لر سویله‌نیر :
براز دیکله‌یوب صوکره باق ، دیر ظریف :
سزك نثریکز نظمکزدن لطیف !

بوده بر مزار طاشی ایچون یازلمش ایدی :

یارب نه خطیبدرکه مقبر :
انسانلره اك درین مآلی ،
بر وحی بلند قدرتیله ،
تلقین ایدییور اسان حالی !
اوندنده آلنمیورسه عبرت ،
یوق بر دها آلمق احتمالی !

بیکلرجه وجود نازنینك
بر سروی خیال یال وبالی ،
بیکلرجه سر سما کزینك
بر قبضه تراب اولور زوالی .
هر سنك مزار بیك حیاتك
فانیلره قارشی انفعالی .
کورسونده بو انقلابی انسان ،
هرك نه‌در اکلاسین کمالی !
زائر بو حقائقك اوکنده
حالامی براقمادك خیالی ؟

کل ، بلبل

قوندیغی هر غصن تر منبریدر بلبلك ،
زمزمه کوش ایتدیکك خطبه‌سی فصل الخطاب .
رنك حقیقت نه‌در ، فرق ایدن ابصار ایچون ،
غنجه‌ده مطوی طوران هرورق ام الکتاب .

ترجمه‌در

کندی فریادمدر آنجق سس ویرن فریادیمه ..
کیمسه‌لر یوق ، آشنادن بوسبوتون خالی دیار .

« نرده یارانم ؟ » دییورکن بن باتید آواز ایله ،
« نرده یارانم ؟ » دییور وادی ، بیابان ، کوهسار !

ترجمه‌در

نهفته قالب کتومنده ایلی دیجورك ،
سنکله بز ایکی آواره سرایدك گویا :
که تا ابد قاله‌جق مختفی نظرلردن ،
مگرکه اونلری ایتسین لسان صبح افشا !

خسران مبین

بن مکتبه باشلاندیغم اثناده ، دییوردی
رحمتلی بابام ، « آدم اولور اوغلم ایلرده . »
آنه‌مسه ، اوطورمش ، باشالقلر قورویوردی ..
آدملکی گچدك : باشالق اولسون ، او نرده ؟
آمالی تضاد اوزره گیدرکن ابوینك ،
هپ بویله هدر اولماده اطفال آره یرده !

آخرت یولی

سوقاقده ساده بر « آمین ! » صداسیدر کیدییور :
محله خلقی بیریکمش ، امام دعا ایدییور .
باصیق برأو ؛ قاپینك ایچ یاننده برتابوت ،
باشنده ایکله‌ین آوازی دیکلیور ، مبهوت .
دینلدی : « فاتحه ! » ، آمین کسیلدی ، برکیزلی
ایکلتی باشلایه‌رق ، هرکسك اوزانمش ألی
جبین حزنی برکره اوقشایوب ایندی ؛
دمینکی زمزمه‌لر برزمان ایچون دیندی .

طوبولدی صوکره امامك ندای مغمومی ،
دییوردی : — سویله‌ییك الله ایچون شو مرحومی
نصل بیلیرسکز ای مسلمانلر ؟

— ایی بیلیرز !

— یارن حضور الهیده طوپلانوب هپکز ،
بویولده حسن شهادت ایدرسکزیا ؟

— أوت !

— امام افندی ، حکالاقِ ده ایسته مرحمت ایت ..
— حلال ایدك هادی اویله‌یسه شیمدی حقکزی ..
— حلال ایدك هادی بکلتمیك آداممجغزی !

جماعتك یورکندن قوپوب « حلال اولسون ! »
ندای صفوتی ، بردن جنازه‌ آه درون
مثالی اوغرایوب أودن فضاده یوکسلدی .
ایچرده باشلادی برجوش نوحه‌در شیمدی !
باش اورتوسیله قادینلر کوزوکدی پنجره‌دن :
— براقدك اویله‌می الك صوکره قاردشم بزی سن !
— بیقلدی دوستلرأوم ، بارقم .. آه کیتدی قوجه‌م !..
— دایم ملك کبی انساندی ؛ بن نصل یاتمام !

— تمام اوتوز سنه‌در قومشوزده بر کره ،
قیزوبده « ای ! » دیمش انسان دکلدی ، همشیره !
— زواللی رمزیه ! بوینك بوكولدی اولادم ..
— بابام نه اولدی ؟
— باباك ... أولدی !
— ایتمه عایشه خانم ،
بو سویله‌نیرمی‌یا ؟ مجران اولور زواللی قیزه ...
ایول ! شو اوکسوزی بر پارچه‌جق آووتسه‌کز آ ..
آچیك‌ده جومبای اطرافه بافسین آغلامسین ..
کوروندی جومباده باقدم‌که طومبالاق ، صاریشین ،
سویملی بر کوچوجك قیز .. بشنده آنجق وار .
طونوق یناقلری اوستنده پارلایان یاشلر .
زواللینك اریین روح بی کناهی ایدی !
نم او مرثیه یادمده آغلیور ابدی .

سفینه باره‌که صیرتنده موج بی حسك
یوزر ... اوکنده عدمدن نشانه بر انکین
چکر طورور اونی ساحل جدا آچیقلر بنه ؟
باقارمی طاش اوستنده طورمش آغلایانه ؟

جنازه دوش جماعتده چالقه‌لاندقجه ،
او تخته پارچه‌یه بکزردی دوشمش امواجه .
نصل طویازکه اوزاقلرده ایکله‌ین قادینی ؟
نصل کوروركه یتیمك خروش ایدن یاشنی ؟
بو های و هوی قیامت نمون ایچنده سوز
صمیم خالقی سوزان ایدن انین بشر !

دکلمش اویله کنیش ناله‌نك حدودی مکر :
سوقاق بیتوب دونولورکن کسیلدی ماتملر .
او تخته پارۀ جامد ، او اغبرار صموت ،
کذرکهنده‌کی اشباحی بر مهیب سکوت
ایچنده ترك ایده‌رك متصل شتاه ایدییور .
زمینه باقمیور آرتق ، سما دییوب کیدییور .
بو محملك نه‌یه صیق صیق دکیشسین افرادی ؟
سؤالی فکره بویوك بر حقیقت آکلاتدی :
أوت بقا أزه‌جك جسم زار فانی‌یی ،
وجود چکمیه‌جك عمر جاودانی‌یی ،
بو بار مدهشك آلنده تیتره‌یوب دیزلر ،

دایانمیور اوچ آدیمدن زیاده دوش بشر !
آغیر آغیر کیدیور کن جنازه قافلهسی ،
نهایت اولدی مصلی برنجی مرحلهسی .
چیقنجه اوستنه صوك منبرك خطیب ممات ،
آچیلدی دیدهٔ امعانه پرده پرده حیات .

سریر وأپسینکدر شوبی‌روا اوزانمش طاش ،
که زمین خوابکاهکدن چیقار برکون اورورسلك باش!
ألندن یوق خلاص امکانی مادامالحیاة اوغراش ..
سنك برسدّ راهکدر، آشیلماز .. مقتدرسهك آش !

مصلی : منجمد برموجیدر اشك یتیمانك !
مصلی : آهیدر، برجسته ، ماتمزار دنیانك!
مصلی : منبر تبلیغیدر انسانه یزدانك . .
مصلی : درس عبرتدر طورور پیشنده عرفانك . .

بومنبردن اینر ناسوته اك مدهش حقیقتلر ،
بویردن یوکسلیر لاهوته اك خالص قناعتلر .
جوارندن کچر ظلمتده بی‌پایان خیالتلر :

کفن بردوش کچمشلر ، قالان عریان سفالتلر !

بابام ، قارداشلرم ، اولادم ، عمجهم . .. بلکه بونلردن
معزز بیلدیکم قیمتلی برچوق پارجان الآن،
بوطاشدن عطف ایدر ظن ایلرم دنیایه صوك امعان ..
بنم روحم بوهیکلدن طویار خاموش بیك افغان !

سریرسلطنتلر دوریلیر ، آلت اوست اولور دنیا ؛
مشید برج وبارولر دوشر بر بر، بوطاش حالا ،
زمانك دست تخریبیله، طورمش، ایلر استهزا !
بوتون موجوده حاکم بر عدم تمثالیدر گویا .

نماز قیلندی ؛ دعا بیتدی . کاروان، یولنه
دوزلدی ، تخت مماتك کیروب برر قولنه .
بو آخرت یولی آنجق یاریم ساعت سوردی ؛
کیرنجه عالم امواته یولجیلر طوردی .
جنازه ایندی اوموزدن یاواش یاواش ، صوکره .
صوقولدی سرویلرك اورته سنده برچوقوره .
آتیلدی اوستنه اوچ بش کورك عظام رمیم :

قاباردی سینهٔ غبراده برخراج الیم !
أوت ، چیبان ، که یاتان طویمیورسه دهشتنی ،
دونکده آرقه‌ده کندن صوروك لجاعتنی !
سکون ایچنده اویورکن شو بر ییغین طوپراق ،
الی الأبد اوکوچوك روح چیرپینوب طوره‌جق !..

استغراق

تصور ایتکه مظلم برشب اجرام ناپیدا :
یاتار هیبتلی آغوشنده دورادور برفیفا :
دوشن کمراه ایچون یول بوله یوق امواج ظلمتدن :
گیدیلمز .. هرآدیم آندقجه برگرداب اولور رهزن؛
اوریکستانه باتمش ، چالقانان سیاح آواره
نصل مشتاق ایسه برنوره ، برنجم رها کاره ،
سکا ای لمعهٔ امید بنده اویله مشتاقم ؛
کورون برکره زیرا بلك قاراکلق اولدی آفاقم !

گچیر پیش خیالکدن‌که جوشا جوش برعمان :
نشاندر یوکسلن هر موج طوفان خیزی برطاغدن ؛
اولوم‌وار ، قورتیلیش یوق ، ساحل امداداوزاقلرده ؛
دمادم‌روح‌تیتره‌ر قورقودن طونمش دوداقلرده .
اوجوشقون عنصرك صولتلریله اوغراشان کیمسه ،
نصل ایلر تهالك برکنار تسلیت کورسه :
محاط لجهٔ یأس اولدیغم بربویله حالمده ،
سنك طیفكده عینیله اوساحلدر خیالمده .

دوشون آواره برمادرکه: اولادندن‌اولسون دور ؛
تخیل ایله یاخود بریتیم خانمان مهجور :
اوبدبختك نصل اولادی هیچ کیتمزسه یادندن ؛
نصل چیقمازسه‌مادر اوکسوزك بردم فؤادندن ؛
بنم یادمده ای آرام جان ، یادکزینکدر .
نه‌یاپسه‌م چونکه منظورم سنك فیض مبینکدر :
چمن امواج نورکدر ، فدانلر یال وبالکدر ؛
صولردن عکس ایدن صورت جمال لایزالکدر .
خرام نازنینکدر اورقصان موجه‌لر جوده :
مطرا نکهتکدر کیزله‌نن‌ازهار خوشبوده .

لیالك سینه‌سنده خوابه طالمش نازنین اسحار ،
ایدر کیسوکه یاصلانمش جبین پاککی اخطار .
نگاهکدن صاچیلمش لمعه‌لردر پیش حیرتده
یوزن اجرام نورانور بحر سرمدیتده .
زمین لبریز آثارك ؛ سما پامال انوارك ؛
عوالم هپ مرایای نظر پیرای دیدارك .

چکیلمك ایسته‌مشده صبحدم برجای تنهایه ،
اوطورمش ساحل دریایه ، طالمشدم تماشایه .
هنوز آفاق آچیلمشدی ؛ سما مخمور ایدی ، حتی
نمایان اولمامشدی خوابگاهندن کونش حالا .
درین برصمته مستغرق ، لب‌دریاده هیچ سس‌یوق..
صبا طورغون ، صولر طورغون . بوتون اشیاده طورغونلق!
او فرش نیلگون اوستنده ، طفل نازنین واری ،
اویورکن دایهٔ بیدار صبحك طفل انواری :
کونش ، پیشنده طاغلر پرده‌دار اولمش ، حریمندن
کورونمش ، صوکرا شهراهنده یوکسلمشدی تدریجاً .
تعالی ایله‌نجه برزمان بالای قدرتده ،
خیالر موج موج اولدی او پهنای رکودتده .

بوجوششلر اوطالغین حوض سیمینی اویاندیردی ؛
صبا انفاس سودا پروریله طالغه‌لاندیردی .
آچیقلردن کلن امواج پیدر پیله ، ساحلدن
دمادم اولدی وجدافزا حزین برنغمه ، برشیون .
قولاق ویردم او آهنکه : مکر آهنك شعرکمش !
اوجوششزاراولان قلزم: سنك عمان فکرکمش .
کونش: روحك ایمش ؛ برحزمه شکلنده اینن نوری:
اومنبعدن خروشان سانحه‌کمش طوغریدن طوغری.
تجلی ایتدی آرتیق، آکلادم: سنسك بوتون دنیا ..
بوسندلکده فقط ای یار غائب، بن نه‌یم آیا ؟

آمين آلايی

« كوزمكه قانه بويانديى ، شرابى نيليه‌يم؟
شرابى نيليه‌يم ؟
جكركه اودلره ياندى ، كبابى نيليه‌يم ؟
كبابى نيليه‌يم ؟
نه‌ياره يارادى جسمم ، نه‌باكه ، بيلمم هيچ !
الٰهى بن بو بر آووج ترابى نيليه‌يم ؟
ترابى نيليه‌يم ؟
آمين! آمين! »

اك اوكده، رحلەسی آغوش احترامنده ،
آغير آغير يوروين برطوقوز ياشنده ملك ؛
بش اون آديم كريدن ، زيب واحتشامنده
شفق ضيالری حتی افول ايدوب كيدەجك
قدر لطيف ، ايكی معصومی بر آچيق پايطون
وقار وناز ايله چكمكده ؛ آرقەسنده بونك ،
كوچوك آديملی يامان برطابوركه خيلی اوزون !

او روحدن دها صافی اولان يوركلردن ،
زمان زمان برالٰهی ترانه يوكسليور ؛
بوجوش صفوتك عكسيله تا ملكلردن
زمينه طوغرو بر « آمين ! » صداسيدر كليور .
محيطی هر برينك بر صباح نورانور ،
بوتون بوقافله افرادی ، پرسرود سرور ،
ياروب اوكنده طوران خلقی متصل كيديور !

بوبر كتيبۀ معصومەدركه ای ملت :
سلامه طورمليسك شانلی رهكذارنده :
بوبر جناحكه: آتيده براوفاق حركت

یاپوب جهانلری اویناتمق اقتدارنده !
کلیرده سایهٔ امداد حقده برکون ، بو
کیرر دیار معالی‌یه طوغرودن طوغرو .
بو آنجق ایشته، اکر وارسه، شانلی براوردو !

أوت ، ایلرله‌مك ایسترسه کاروان شباب ،
یولنده طورمایه‌کلمز . اوچونکه طورمایه‌رق
صباح سرمد آتی‌یه ایله‌مکده شتاب ؛
اوچونکه ایسته‌یه‌مز حاله قاتلانوب طورمق !
اونك قدومی ایچون نازنین استقبال
آچارده سینه ، اواولمازمی پرکشای وصال؟
طورورمی آرتق اونك قارشیسنده ماضی ، حال ؟

فقط اوزمزمه‌لر اوچدی هپ دوداقلردن ..
سرودنشوه بوعالمده پك سورکسزدر!
آغیر آغیر کچیورکن آلای سوقاقلردن ،
کلیرده‌جاده‌نك آغزنده میخلانیر، دیکیلیر
مهیب منظره بر آتلی شانلی کردونه :
ایچنده یودره‌لی اوچ قانلی چهره !نه‌یسه ینه ،
یول آچدی برایری‌سس موکبك کچوب اوکنه :

— سز ای هیاکل بی‌روحی دورماضینك ،
دیکیلمه‌یك یولنه کاربان آتینك :
نه‌درطریقنی کسمکده بویله استعجال ؟
طوروك ، ایلرلسون الله ایچون، شو استقبال .

حسبحال

« ماضی فات ؛ والمؤمل غیب ؛
فلك الساعة التی انت فیها . »

بویوك برشاعرك دستور حكمتدر شو اخطاری ؛
ولو طویمشده اوله‌ك یولسزاولماز شیمدی تكراری:
« كچن كچمشدر آرتیق ؛ آن مستقبلسه مبهمدر؛
حیاتكدن نصیبك: برشو كچمك ایسته‌ین دمدر . »
أوت ، ماضی‌یه رجعت ایله‌مك بركره امكانسز ؛
امیدك صوكره استقبال ایچون صاغلامی ؟ پك جانسز !
بوكونك ایش بوكون لازم یاپیلمق ، یوقسه فردایه
براقشه‌ك . . اوفردالر اولور پیوسته عقبایه !
بن اون بش ییل اوّلدن قالان ایشلر طورور حالا ؛
یارین برباشلایوب یاپسه‌م دیمشدم ، باق‌ دمین حتی !

مسوّفلر ایچون دنیاده محو اولمق طبیعیدر . [١]
بو برقانون فطرتدرکه یوق تأویلی : قطعیدر .
صاقین ای نوردیدهم ، گچمسین بیهوده ایامك ؛
چالیش حالك مساعدکن . . بیلنمز چونکه انجامك .
دییورلر : « عمری انسانك یتیشمز کسب عرفانه .. »
بوسوز لکن دکلدر هر نظردن یك حکیمانه .
محققدر یاانسانلر ایچون برغایهٔ آمال ؛
ایدنلر عمرینك ساعاتنی حقیله استعمال ،
ظفریاب اولماسون ایسترسه وارسون اصل مقصوده ،
دوشر بیك مقصد ادراك ایلهیوب برظل ممدوده .
أوت ، هردرلو معناسیله عرفان طوردورور عزمی ..
فقط انسانلغك معناسی اولسون اوکره نیلمزمی ؟
جبلیدر تحری حقیقت حرصی آدمده ،
اونك محصولیدر مشهود اولان آثار عالمده .
عطالت فطرتك احکامنه مادام عصیاندر ؛
چالیشسون ، طورماسون هرکیمکه دعواسندهانساندر .
ظهور ایتمکله هرمعلومه قارشی برآلای مجهول ،
نهدن اولسون اومعلوماتی ادراك ایلهین مدخول ؟

---

[١] « هلك المسوفون . » حدیث

اوت ، معلوم اولانلر اولمایان شیلرله بر نسبت
ایدلمش اولسه ، غایت آز چیقار اولکیلر البت ؛
فقط جاهلله عالم بوسبوتون نسبت قبول ایتمز :
او بر کوردر، بو لکن طوغری یولدن هیچ عدول ایتمز،
دیبور قرآن : « بیلنلر، بیلمینلر بر دکل . . هیات
نصل یکسان اولور ظلمتله نور ، احیا ایله اموات !»
بو حکمتلر بدیهیدر سنك عندکده البته ؛
فقط، چوق سودیکمدندر که، تکرار ایلدم ایشته .

صدددن غالبا آیرلمشم .. سوز نەیدی اخطار ایت ،
طالارسەم نور دیدمم. بویله بعضاً طورمه بیدار ایت .
اوصاندك سن ده کرچك حکمتمدن ، حسبحالمدن ؛
بش اون سوز قالدی لکن دیکله نظم بی مألمدن :
دیبورلر : «اعتراف جهل ایکن تحصیلك انجامی ،
نه در بیهوده اتعاب ایلەمك شهبال اقدامی ؟ »
أوت ، لکن واروب سرحد معلوماته بر انسان ،
او غایتدن دیملك لازم که : «یوق عرفان ایچون امکان!»
حقیقی اعتراف آلتنده پارلار ظلی عرفانك :
بو در انسانلغك معناسی ، اك صوك ذوقی وجدانك .

ببك

یاخود

صوه قرار

بزم جمیله فریده‌یله برصباح کله‌رك ،
« اونوتمه بك بابا ، آقشام بررحوتوزلی ببك
کتیر، قوزوم .. » دیدیلر. بن‌ده قیزلرك آکیفی
قیریلماسون دییه رد ایتمدم شوتکلیفی .
کیراز دوداقلی ، اوزوم کوزلی ، اینجی دیشلی ، ایکی
ادالی یوصمه کتیردم . امان او اقشامکی

سرور وشوقنی بر کورملیدی یاورولرك !
طوروب اوطورمدیلر هیچ . دیدم : « یاتك‌ده‌یارین
بوتون کون اوینایکز .. » نرده ! کیم‌یاتار ؟ اوکیجه
— یمکده صیزمه‌یه مألوف اولان — فریده‌مجه
قبول اولنمیه‌جق سوز اولورسه ، یاتمقدی .
یاتارمی هیچ ؟ اونصل حسلی بر یومورجاقدی !
فریده، دردینی‌طولدیرمامش، جمیله، یدی
یاشنده یوقسه‌ده جداً خانم طورلی ایدی .
بویوك قیز اوینادی بر پارچه ، صکره‌دن یاتدی ؛
کوچوك صباحه قدر هپ ببکنی حوپلاتدی .
نه نی‌دن آلیورمش ، نه‌اویله حوپپالادن . .
« ایشیل ایشیل باقیورآ ! ببك دکل ، آقاجان ! »
صباحه قارشو توکنمش مجالی یاوروجوغك :
میشیل میشیل اویویور .. دکمیك امان اویوسون.

بنم بولمدیغم برزمانده قیز اویانیر ؛
ببکی اویوتمق ایچون أوده اوچ ساعت قاپانیر .
— امان‌ده پك یاراماز ، اویقو صیچرامش باشنه !
باقیك بشیك‌ده کتیردم ، باقیك یاتارمی شوکا ؟

یاتارمیسك سنی خنزیر ؟ قاپارمیسك کوزیکی !
آجیقده دیکلمه‌ك اولمازمی آننه‌ك سوزیکی ؟
قاپاندی ایشته کوزك . . اوح ، شیمدی آرتیق یات!
بلك نه‌یاپدی بیلنمزکه ، صکره‌دن پات پات
دایاق صدالری عکس ایلمش اوبر اوطه‌یه .
کوزل کوزل اویومش اولسه قیزده دوکمزیا .

کلنجه بن اوه آقشام ، فریده پك دوشکون
کوروندی . آبلاسی بن‌صورمه‌دن آتیلدی:— بوکون
نه‌یاپدی ، بك بابا ، بیلسه‌ك . . زواللیجق‌بکه؟
— نه‌یاپدی ؟
— دوکدی براعلا ، صوکنده قیردی .
— نه‌یه ؟
— بیلیرمی‌یم ، اوکا صور . . قیزکتیر بیککی‌هادی!
فریده قاچدی یاتمدن ، کتیرمك ایسته‌مدی .
چیچك چیقارمشه دونمش ، کتیردیلرکه ، یوزی؛
برر قفس کبی قالمش اوقوش باقیشلی کوزی .
باشنده صاچدن اثریوق ، آیاق طوپال ، قوللر
اوموزدن اوینامیور ، کیم بیلیر نه‌علتی وار ؟

اوقانلی جانلی ببك اولمش عادتا كوتوروم ..
— بوأولمش آرتيق آيول، آل كوتوردم باغچه يه كوم!

فريده قالدی ببكسز ، جميله نك كی فقط ،
كوزل كوزل طوريبور ، اولميور نه كور ، نه سقط .
كونك برنده برابرجه اوينايورلركن .
آلوب فريده حزين برنياز طوری همان ،
— ببككی وير ، آجيجق اوينايم قوزوم آبلا ..
ديمزمی ؟ قيز بوكا دنياده كوسترمی رضا ؟
— ويررمی يم سكا بن هيچ ببكمی يغمامی وار؟
— عنادلق ايتمه قيزم وير ..
—آليرسه صوكره قيرار .
— نصل قيرار آجانم ؟ايتمه اويناسون ويريوير .
— اولورمی بك بابا ؟
— البت اولور .
— قيرارسه اكر ؟
— يارين صباح سكا بن بشقه برببك، آليرم.

بزم مداخله دن صوكره، اوينا آل باقالم..

دییوب فریده‌یه کرهاً اوزاتدی قیز ببکی .
فریده‌نك یوزی کولمشدی ، باقدم، ایپدن ایی.
سویندی ، اوینادی ، لکن بو مستعار سرور
سورکمز اولدی ..

— ویر آرتیق!

— آجیق دها، نه‌اولور !..

— باقیکدی بك‌بابا ؟

— قیز، ویرده صوکره‌دن ینه آل ،
مال‌اولماز انسانه ، عادت‌دکل ، امانت‌مال .
تکرر ایتدی بر آزدن شویولده عینی‌رجا :
— ببکی ویرینه اولمازمی؟ اوینایم آبلا .
بن‌التماسی دریغ‌ایتمدم ایکنجی سفر .
— چوق‌اولدی بك‌بابا، یا ! صوکره هرزمان‌ایستر!
— دمین‌ده آلدی ، همان‌ویردی ، سن‌ده کوردك‌یا ..
سن آبلاسك نه‌قدر اولسه ..

— باشقه‌ویرم آما ،
چابوق‌ویررسه‌ك اکر آل‌ده اوینا قیزهایدی . .
فریده‌نك بوسفر کیفی‌یك‌یولنده‌یدی .
ایجه داندیغی‌لر یایدی. خیلی‌حو پلاتدی :

بك قولنده حصيرلرده برزمان ياتدى .
فقط نه‌چاره! كلوب چاتدى وقت استرداد،
قيزك نظرلرى بيهوده ايتدى استمداد .
جميله ايستدى اصرار ايدوب امانتنى ،
چوجوق ده ويردى ، فقط كورمليدى حدتنى !
بويوك قيزك ازييوردى غرور معصومى ،
بك الندە كزركن ، شوطفل محرومى .
آغيركلير اوكاالبته قارشيدن باقمق .
صوقولدى باق ينه ، هيچ شبهه يوق كه : يالواره‌جق ،
« بككى وير » ديه ، لكن بن ايلەمم ابرام .
خاير ، دكل بوادا برادای استرحام :
« بكمى وير ! » ديمسونمى اوچنجيسنده قيزه ؟
مكر حقوق ده بيليرمش باقيك شوصابغيسزه ! ..

عشقِ اختیار

سنین عمرِ شذاندِ کثرتی اولمالیدر ،
جبینِ پاکنه پیرک بوچین یأسی ویرن .
الندە طارتیسی ، دوشنده مالک سیاری ؛
یورور .. اوکنده مزار ، آرقەسنده بیک شیون !
زمان اولورکه ، اوزاقلرده برسراب مضی
نمایشیله ، کوزندن کچر خیال وطن ؛
سونوک نکاهنی بیدار ایدردی بلکه امید ،
خیاله اولسه مساعد بومشی تاب افکن !
چکر شوبارِ حیاتجه هپ حیاتی ایچون ؛
بیلنسه آه شوبارِ حیاتی چکمه نەدن ؟..

اعتراف

صفحاتمده اگر شعر آرییورسه‌ك ، آرامه ؛
یالکز بریری واردر که حزیندر . . گوستر !
کوفه ؟ یوق . قهوه ؟ خایر . خسته ؟ دکل . هانکیسی یا
اوچ بوچوق نقطه گومولمش قوجه بر عمرهدر !

مندرجات

صحیفه		صحیفه	
٥	مقدمه	١٠٧	عجم‌شاهی
٧	فاتح جامعی	١١٣	استبداد
١٣	خسته	١٢٤	حریت
٢٠	توحید	١٢٧	توجه قاری‌ایله عمر
٢٨	کونه	١٣٨	اذانلر
٣٤	طورمایه‌لم	١٤٣	جانان یوردی
٣٨	حصیر	١٤٧	برمرثیه
٤٢	چکینمه بلاسی	١٥٢	درواس
٤٦	میخانه	١٥٨	محله‌قهوه‌سی
٥٥	مزارلق	١٧٣	کوسه امام
٦٢	بایرام	١٨٣	نظم‌پارچه‌لری
٦٨	حسبحال	١٨٩	آخرت‌یولی
٧٤	سلمی	١٩٦	استغراق
٧٩	ابراهیم‌بك	٢٠٠	آمین آلایی
٨٩	عزم	٢٠٤	حسبحال
٩٢	سیفی‌بابا	٢٠٧	بیك
٩٩	انسان	٢١٣	عشقی اختیار
١٠٣	کورنیزن	٢١٤	اعتراف

برنجی کتابك صوکی

صفحات

محمد عاكف

اوچنجی طبعی

نجم استقبال مطبعه‌سی

ایكنجی كتاب

سلیمانیه كرسیسنده

اوچنجی طبعی

رجب ۱۳۳۶

سلیمانیه کرسیسنده

قارده‌شم فطین خواجه‌یه

کوپریدن چوق کچرم؛ هم نه قدر کچمسه ،
نه سوق ایتمدی بر کوره‌جك اولسون یأسه ،
نه خلیجك او یوصون چهره‌لی مسکین صولری؛
نه اونك خلقته کوسمش کبی طورغون کناری!
هر کسك حسی بر اولماز... مثلا قارشیده‌کی

ساحلك باش باشه ویرمش ، دوشونن ، پیس ، اسكی ،
آغلامش یوزلی ، خیریت أولری طوردقجه ، سزك
ایچكزدن آجی شیلر كچه‌جك هپ .. لكن
باق بنم اویله دكل . سزده براز شاعر اولك !
مثلا كچدیككز یالیه یاپان تخته یولك
حدّد مرحومی عجب صالمی دیمكدن نه چیقار ؟ ۱)
كایككز فرض ایدملم بز بونی : ساحه بولوار !
كوپریلر آصمه ایمش اوروپا آفاقنده ..
وارسون اولسون ، اوده برشیمی ؟ بزم شرقلكده
بویله طالدیرمه اولور .. هم آچیكز آثاری ،
كوپرینك نرده كورلمش ، هانی ، تحت‌البحری ؟
آكلادم : بن نه‌قدر شعره اوزنسه‌مده ، دیمك ،
سی ، ای سوكیلی قارء ، بوتاقی یك یك
آزیجق كولدوره‌جك .. یوقسه اوریانده حزین
بیك حقیقت صیریتیركن قیمسندن دكزك ،
دیه‌جكسك كه : « خیالك یری یوقدر .. بوشنه ! »
یاشو تمثال الهی‌دمی كیتمز خوشكه ؟
اویله تعذیب نكاه ایله‌مه بدبین اوله‌رق ،

---

۱) دینی، فلسفی، صاحبه‌لر — صحیفه : ۱۲۱

براق اطرافی‌ده قارشیکده طوران معبده باق : ١)
باشقه برساحله کهوارهٔ امواجندن
بویله شهدانه چیقارمشمی یاقینلرده زمان ؟
نه سحر پارهٔ صنعتکه ازلدن مخمور ..
لب دریادن اوچان برابدی خندهٔ نور !
صانکه عمان بقانك ازلی برموجی
یوکسلیرکن کوکه طونمشده کسیلمش ایجی !
بو کهر پاره‌نك ابعاد سماویسنده
یوزولان دیده‌لرك خاکه نه‌دن اینسین‌ده
لونه طالسین یکیدن ؟ ایتمه، یازیقدر، اولماز ؛
غربه توجیه ایدیور کل اونی سن شیمدی براز :
دوش سنکینته علمك باصه‌رق یوکسلمش ؛ ٢)
افقی بر طاغ کبی سد ایله‌ییورمش ، مدهش ،
ابنیه‌لرده حاکم شو مهیب آبده‌نك ،
یالکمز شهری دکل ، دهری طوتان شانی ، سنك
صانیرم ذوق بدیعیکی یتر تطمینه ..
طورمه اویله‌یسه ، عروج ایت او ضیا عالمنه .

---

١) یکی جامع

٢) سلیمانیه جامعنك تملرندن برقسمنی‌ده مدرسه‌لر تشکیل ایدر .

او ضیا عالمی بیلمزکه قارا کلق نه‌دیمك ؛
او خدا لانه‌سی کیرلنمدی ، کیرلنمیه‌جك .
یوتلك امواجی محیطاتی بوتون استیلا
ایدرك قالماسه آزاده شواهق حتی ؛
بو سمارده یوزن شاهقه‌نك دامنی
ینه کورمز او قودورمش دکیزك طالغه‌سنی .
یرك التنده یاتان زلزله‌لر فیشقیرسین ؛
یرك اوستنده طوران وللوله‌لر خایقیرسین ؛
حق صولك صدمهٔ قهریله دوویرسین بطلان ؛
یاقه‌سندن طوتارق عصمتی چکسین خسران ؛
« فجر آتی » دنیلوب ، ملت مرحومه ایچین ،
شب رحلت کبی مظلم کورونن بر نسلك ،
ذوق سفاهتنه منقاد اوله‌رق حسیات ،
نه یورکلرده شهامت ، نه شهامتده حیات
قالماسین ؛ حاصلی ایسترسه بلا طوفانی
قاپلاسین جوشه کلوب هر طرفدن وطنی ..
ینه کرسیٔ مهیبنده سلیمانیه
قاله‌جق ، ایتمیه‌جکدر او ملوث دره‌یه .
یقیلیر بر کون اولور مدرسه‌لر ، معبدلر ؛

او تمیز یری او گیرلی آیاقلر چیکنر :
بشریت یکی بردین طانیوب الحادی ،
بشرك حافظه‌سندن سیلینیر حقك آدی ؛
گومولور حفرهٔ تاریخه معالی ... لکن
ینه تك برطاشی دوشمز شو خدا لانه‌سنك ؛
ینه انسانلره نامحرم اولان بیگانه ،
بو حریمك ابدیاً گیرمز سینه‌سنه ؛
ینه یادنده‌كی مولانی شو درت دانه منار ،
قلبه مربوط برر دیل كبی ایلر اقرار ؛
ینه ماضی‌یه گومولمز بو معظم چهره :
لش دكلدركه آتیلسین او عمومی قبره !

شیمدی ای سوگیلی قارء ، آزیجق وقتك اگر
وارسه .. ممنون اوله‌جقسین - بنی تعقیب ایدیور .
گیره‌لم قوینه ، دوشسه‌ك بیله شاید یورغون ،
قارشیدن باقدیغمز هیكل نورانورك .
گوره‌جكسك : او حریمك ابدی ظلنده ،
روح صنعت اوچیور ابر سحر شكلنده !
« گوردیكم وار .. » دیمه ! گل برده برابر گوره‌لم .

نره‌دن ؟ هایدی شادیروان قاپیسندن کیره‌لم :

برمصنع کمر ، اوستنده قورولمش توحید ؛
اونك آلتنده برآیتکه : خدادن تأیید ،
امر موقوت صلاتك بزه قطعیتنه .
شویله بر باقدیغی انسان قاپینك هیئتنه ،
اولا هرایکی یاندن اولیور چهره نمون :
متناظر ایکی محراب ، ایکی آزاده ستون .
صوکره کوز یوکسلیور طوغرو یاریم قبه‌لره ،
که دایانمش بری صاغدن ، بری صولدن کمره .
استالاقیتله دونانمش اوحزین سینه‌لری
اوقشایوب نور نظر ، کچدیکی آرتق ایلری ،
کلیور قسماً آچیلمش ایکی هیبتلی قانات ،
که تعاریجی ، تلافیفی نه‌مدهش صنعت !
صانکه مولی متفکر ، قوجه‌مان بر بینی
آچیویرمش بزه کوسترملك ایچون هربرینی .
کورویور شیمدی نظر کیردیکی درحال ایچری :
عینی ابعاد ایله تثبیت ایدیلن قبه‌لری .
حولینك ساحهٔ عریاننه بیك سایهٔ نور

دوشه‌ین بونجه کمرلرله ستونلرده ، وقور
بر تناظر یوره‌جق حده واریرکن باقانی ؛
یالکز ایچ قاپینك اوستنه موضوع اولانی ،
ـ قاپی حقیله کورونسون دیه‌رك اولمالیکه ـ
بر سیاق اوزره آتیلمش ، صیره‌لانمش اوته‌کی
قبه‌لردن دها یوکسك ، دها واسع طورویور .
عینی هیبتلی قاناتلر کوزه تکرار اورویور .
آشار آشماز اشیکندن بومصنع بابك ،
شو یاریم قبه ـ که پیرایه‌سیدر محرابك ـ
چارپیور چشم تماشایه ، اصل قبه دکل .
شیمدی برچفت آرایورسك اوکا : زیرا قابل
اوله‌ماز فکر تناظر کری قالسین بوراده .
او یاریم قبه‌نك ابعادی قدر ابعاده
سمت راسکده طوران عینی مظهر بوله‌رق ،
« بو یاریم قبه‌لر البته آچیق طورمایه‌جق ،
مطلقا برلشه‌جکدر » دیه بش خطوه قدر
آتار آتماز کورویور قبه‌یی حیرتله نظر .
شو بویوك قبه دایانمش او یاریم قبه‌لره
صانیلیر اوکجه . . دکل ! ایشته شو درت یکپاره

عرانده‌ر خشیان باشلری اوستنده اونی .
قیرماندرکه عصرلر بو کمز بر قولی !

معبدك ــ شیمدیکی تعریفه اولورسه‌ق قاتل ــ
مستطیل اولمسی ایجاب ایده‌جك ! اویله دكل :
شو ، ستونلر آنا دیوارینه باغلامق ایچین ،
آره یرلردن آتیلمش متعدد كمرلك
دوش منتادینه شاهانه اوطورمقده اولان
قبه‌لر یوقمی یا ؟ اونلر بوكا ویرمز میدان .
زدن ایجاب ایدییور صوكره بو آواره ذهاب :
اوقدر اینجه طوتلمش که تناظرده حساب :
خارجاً قبه‌نك اوستندن اینن خط تماس
ایدییور هر ایکی جانبده تماميله تماس
طرفیندکی صنعتلی یاریم قبه‌لره .

آرتق ای سوكیلی قارء ، اوطوروب اورته یره ،
جبهه دیوارینه باق ، جاملره باق ، منبره باق ؛
صوكره محراب ایله محفللره ، كرسیلره باق .
ایشته هر كوشه‌ده ، هر یرده دمادم كورونوب ،

لكن اسراره بورونمش كبی مبهم كورونوب ،
فكری بی‌تاب تاقی براقان آیاتك
قاله‌رق ملهم آواره‌سی حسیاتك ،
دالغه‌لانسین ده دكزلر كبی قلبكده خدا ،
كورمسین دیده‌لرك رنك هوس ، رنك سوی .
وجده كل ؛ وحدته دال ، عالم كثرتدن اوزاق . .
یالكز صانعی كور ؛ صنعتی ، مصنوعی براق !
بن ده بر یر بوله‌رق شویله‌جه تنها قاله‌یم ؛
وارلغمدن كچه‌یم ، محو تماشا اوله‌یم !

معبدك جبهه جدارنده‌كی لوش پنجره‌لر ،
كونشك حزمهٔ عریاننه اورتوب اسمر
بر بولوط ، یاغدیرییور داخله بیك ظل وقور .
او اینن پردهٔ سیال آره‌سندن منظور ،
قوجه بر محشر ایمانكه ازلدن مدهوش . .
سینه‌لر وجد ایله پرجوش ، دوداقلر خاموش !
دیز چوكوب مرمرك اوستنده یالین قات حصیره ،
بكلیور هپسی مناجاتی نمازدن صوكره .
اسیور جو مهیبنده بو وحد تزارك
ابدی نفخهٔ رحمتكه او بیكارجه ییغین

کولکه شکلنده‌کی اشباحه تعین ویریيور :
تپه‌دن طیرناغه ذرات وجود اورپریيور .
ایکلیور ناله‌ٔ غیرت در ودیوارندن ،
دارطویدقجه کلن صیحه‌یی دیارندن .
روحلر یانمه‌ده بی‌تاب تجلی قاله‌رق ،
دیده‌لر نامتناهی ، ابدی مستغرق .
آ کسزین بر ایری سس طالغه‌لانوب محفلدن ،
قلب معبدده اویاندیردی نه محرق شیون !
برده باقدم‌که : او هرصفدن اوزانمش قوللر
وارەجق صانکه یاروب بوشلغی مولایه قدر !
شیمدی اوچ بیك کیشینك سینهٔ معصومندن
قوپان « آمین » صداسیله اجابت لرزان !
عاقبت اوقشانوب ایدیٔ تضرعله جباه ،
دوندی کرسی‌یه او آواره جماعت ناگاه .
کیمدی کرسیده‌کی ؟ بر پیر الٓهی سیما ،
که‌جبیننده دمادم اوریيور قلب دها .
بم‌بیاض لحیهٔ پاکیله بیاض دستاری ،
او کنیش آلنی ، او همرنك سحر دیداری
هرطرفدن قوشادوب بدری صاران هاله کبی ؛

نه صباحت ، نه مهابت ويرييور يا ربی !
هله كوزلر ايكی محراق سماويدركه :
برشعاعيله آلولنديرييور ادراكی .
آه او كوزلردن اينن حزمهٔ نورانورك ،
باغلی هرتار فسونكارينه بيك روح زبون !

— بنی كرسيده كوروب وعظ ايده‌جك صانمايیكز ؛
چونكه عالم دكلم ، شكلمه آلدانمايیكز !
دينك احكامنی ذاتاً علما كز سويلر ،
آكلاتيرلر سزه برمشكلكز وارسه اكر .
بكا سز عالم اسلامی صوروك ، سويليه‌يم ؛
چونكه هيچ بر يری يوق كزمديكم ، كورمديكم .
شرقدن باشلايه‌رق مغرب اقصايه قدر ،
آسيانك ، آوروپانك آفريقانك زده‌كه وار
مسلمان ساكن اولان بر يری ، مطلق كيتدم ؛
هپسنك حالنی ، ماضيسنی تدقيق ايتدم .
بنی يورمشدی بوييللرجه سورن يولجيلغك
دها باشلانغيجی . . لكن كبره‌يدم يورغون ،
او زمان بلكه دوام ايليه‌مزدم يوله ؛

يوقسه آرام ايده‌مزدم . بكا زيرا « طورمه ،
يورو ، عزمكده دوام ايت . . » ديه ويرمزدی امان ،
برصدا بنلكمك فيشقيروب اعماقندن .
او صدا ايشته بنم غيرت ديديكمدر ،
كه‌يانار طاغ كبی برجوشديشی ، آتش كسيلير
سينه‌م آرتق ، طورمه‌مام ، ديكلنه‌مم بريرده .
جان ، وطن ، عائله حسيله تقيد نرده !
هيچ بنم عزممه حائلمی اولورمش بونلر ؟
باشقه‌يوق ايستديكم ، برأملم وار ، اوقدر .

برزمانلر ينه استانبوله كلمشدم بن .
حاله باقدقجه فقط ، ملتك آتيسندن
پك درين يأسه دوشوب روسيه‌يه كچدم تكرار .
كچمسه‌يدم ايده‌جكلردی ياذاتاً اجبار !
صيغمیيور الك بيوك اندازه‌يه ايشلر آرتق ؛
سلطنت نامنه ، دين نامنه بيك مسخره‌لق ..
نه‌فلاكت ، نه‌رذالتدی او دورك حالی !
باشده برقوقله ، بوتون ملتك استقبالی
ايكی اوچ قوقه‌جينك كيفنه محكوم اولمش :
برسياستكه ديديكلردی ، امينم ، قاره قوش !

نرده میخانه‌جی ، آچ کوزلی ، طقوزیوزلی شریر
وارسه ؛ مابین همایونده یابالا ، یاوزیر !
امتك حالنه باقدمکه : یورکلر یاره‌سی !
نه‌بر اکمك یدیرر ایش ؛ نه‌ده اکمك پاره‌سی .
قیشله‌یوق ، دائره‌یوق ، مدرسه یوق ، مکتب یوق ؛
نه‌قیلیچ وار ، نه‌قلم .. هرنه‌صورارسه‌ك ، هپ یوق !
قالمامش تربیه عسکرده . نصل قالسین‌که ؟
برینك عمری ملازملقده کچرکن ، اوته‌کی
دها مکتبده ایکن طی مراتبله فریق !
بر مشیرلکمی‌وار ؟ الله ولی‌التوفیق !
هله علمیه باباغیدن سکز اون قات آشاغی ؛
باب فتوی دنیلن دائره امی اوجاغی !
آننه قارنندن اجازتلی ؛ بشیکدن ملا ؛
دولابیك برده صاریق : هایدی رئیس‌العلماء !
وکلا نه‌یدی‌یا ؟ جاسوس ، مزور ، قلاش ؛
طانیماز فکر دیانت ، طاشیماز عقل معاش ؛
کوچ اوقور ، هیچ یازه‌ماز برسورو خیرسز جته‌سی ..
هانی ، جان صاغلغیدر طوغروسی بوندن اوته‌سی !

باکه اوچ‌بش کیشی اولسون بولور ارشاد ایدرم ،
دییه اطرافه باقندمسه‌ده ، اندیشه‌لرم
انقلاب ایلدی برنامتناهی یاسه ،
کورونوب صورت حقدن کیمی سویلتدمسه .
اکثریت قفاسز ؛ وارسه براز بیمی اولان :
« بوحکومت شو اهالی‌یه بچیلمش قفتان !
کیمه درد آکلاده‌جقسین ؟ هادی آکلات شیمدی..
بنمی قالدم ، نه‌مه‌لازم ! » دییه‌رك یان چیزدی .
حسن ظن ایلدیکم برایکی فاضل خواجه‌نك
ایسته‌دم فکرینی آچمق ؛ دیدم : « آرتق اویانك !
مملکت محو اولیور ، دین‌ده برابر کیدییور ؛
سزده قرآن ، باقیکز ساده اوزاقدنمی دییور ؟ »
— مملکت محو اوله‌جق ، اونلایه‌جق .. باشده کیلر
دوشونورلر اوکا موجود ایسه برچاره اکر .
کاه‌ده دینه : نه‌ممکن چالیشوب قورتارمق ؟
بدأ الدین غریباً ... سوزی البت چیقه‌جق . »
دیدیلر . یوقلایه‌یم شمدی عوامك‌ده براز ،
نه‌در افکاری ، دیدم . شی کیدی اورده طوپماز !
اویله طالغین‌که ، مکر صورینی اسرافیلك

ایشیدوب ، یاتدیغی یردن آزیجق سیلکینسین !
یورویور ، آلتی چوروك طوپراغه کلمش ، سیار
برمزارلق کبی : هرناصیه برسنك مزار !
طویمامش قانی دینن طویغوبی وجدانده .
منطبع جمله‌سنك جبهۀ خسرانده ،
« نه کلندن خبرم وار ، نه کیدندن خبرم ؛
سرسری کونه کلەلدن برمی سرسم کزرم ! »
شعری . کویاکه بوسوز باشده‌کی جانسز بینك ،
طوغمه‌دن رحمت مولایه کوچوب کیتدیکنك ،
دست قدرتله یازیلمش ازلی خاطره‌سی !
« کایور روحك ایچون فاتحه چکمك صیره‌سی ؛
یازیق ای ملت مرحومه ! » دیدکدن صوکره ؛
آتلادم روسیه‌یه کیتمکده اولان بر واپوره .

اوزمان روسیه‌ده غایت صیقی براستبداد
واردی . هرکیمده سزرلرسه براز استعداد
خلقی ارشاده ؛ باقارسین ، یوق ایدرلردی اونی .
مدنی اوروپا بیلمم نه‌یه کورمزدی بونی!
سونکو ، قورشون کبی کسدیرمه اولوملرله اولن ؛

یاخود اشکنجه‌لرك دورلوسی تطبیق ایدیلن ؛
نه‌صولوق وار ، نه‌ایشیق‌وار ، نه‌اوطور وار ، نه‌طوراق ،
ایکی اوچیوز قولاج آلتنده یرك ، هم چیپلاق ؛
هم‌ده آچ ، ایشلدیلوب اولدیریلن مظلومین
بولدی ملیونلری ، دیرلرسه ، یالاندر ، دیمه‌یك !
بیلمیورلرکه بوشدتلرك اولماز حکمی :
کوز بیلار اوکیجه ، فقط صکره قانیقساز اولومی .
صانیورلر قفا کسمکله ، بیتن ازمکله ،
فکر حریت اولور . هیکیدی شاشقین خذله !
دها قوتله‌نیور قانله صولانمش طوپراق :
اکیلن کوکده‌لرك هپسی یارین فیشقیره‌جق !
هانکی معصومك اولور خونی بودنیاده هدر ؟
یوقسه قانون الهی‌یی‌ده ییرتارمی بشر !

اولا کیزلیجه برمطبعه تأسیس ایتدم ؛
بش اون اوکسوز بوله‌رق باصمه‌جیلق اوکرتدم .
قلمم چوقجه یوروزلیدی ، فقط چاره‌سی نه ؟
شمدیلك مقصدی آزچوق یتیشیر تأمینه ،
دیه‌رك ، هرنه‌بیلیرسه‌م ، کیجه کوندوز یازدم ؛
اوقوینلر اوقدر چوقدی‌که هیچ اوتمازدم .

اوسته آثارنی ویردکجه چوجوقلر باصدی ؛
آلتی آی صوکره بزم مطبعه‌نك چیقدی آدی .
کوکسی ایمانلی بش اون دانه فدائی کله‌رك ،
دیدیلر : « سن نه باصارسه‌ك ، اونی توزیع ایده‌جك
واسطه‌ك ایشته بزز ؛ قورقوله‌جق شی یوقدر ..
پاره لازمسه‌ده بیلدیرکه ویرنلر بولنور . »
برجریده‌یله همان باشلاییوردم وعظه .
چونکه الڭ باشلیجه یول خالق بودر ایقاظه .
مدنیتده‌کی انسانلر ایچون مطبوعات
کبی کرسیٔ رشادت اولاماز کن ، هیهات ،
کورولن سزده ، نه حکمتسه ، تماماً عکسی !
الڭ فنا برجریان کوستریور الڭ أیسی .
مسلمان عنصری ذاتاً اویانیقدر اوراده ؛
بزده برواسطه تشکیل ایدیوردك آراده .
پاره‌سزلقدی بدایتده ایشلك قورقولوسی ..
اغنیا آلتونی بذل ایتدی انکلر طولوسی .
آچدق اولدقجه کوزل مدرسه‌لر ، مکتبلر ؛
اوقویوب یازمه‌یی تعمیمه چالیشدق یریر .
تاتارك یوزده بوکون آلتمشی حقیله اوقور ؛

روسلرڭ حالبوكه نسبتلری غایت دوندر .
اغنیا ، ظن ایدرم ، سزده‌ده آز چوق اوله‌جق ..
شوقدر واركه چوروك تخته‌یه باصمازلر آیاق !
فقرا كز قیلیور ، عقلنه كلدكجه صلاة ؛
اغنیا كزده ادا ایلمسه اولمازمی زكاة ؟
شویله طورسون بوتڭی‌یه قولاق ویرمه‌لری ،
صدر اعظم پاشا كز فطره آلیر ویرسه بری ! »

سوكره زنكینلرمز : « هایدی كیدك ، فن كتیرك . »
دییه ، هرایسته‌یه‌نك شخصنه بیلمم قاچ بیك
روبله تخصیص ایله سوق ایلدیلر آوروپایه ؛
یك فداكار ایدی همشهریلرم طوغروسی یا .
بو كیدن قافله‌دن برچوغی جداً تحصیل
ایده‌رك دوندی . فقط كلدی‌كه اوچ بش‌ده سفیل ،
هپسنك نامنی تلویثه بحق یتدی ..
كوندرنلر نه پشیمان اولیورلر شمدی !
هیچ اونوتمم . كوچوب كیردیكم آدم یاننه ،
اڭ جومرد زنكین ایكن شویله جواب ویردی بكا :
« كوندردن اون كره كاوب ایستدیكز ؛ هپ ویردم .

ینه ویرمزسه‌م اگر ملت ایچون ، نامردم .
یالکز ، اهلنه کیتسین بو امکلر .. اولور آ ،
ایش بزم آوروپا یارانه بکزر صوکره !
حالی اصلاح ایده‌جکلر ، دییه‌رك قاچ سنه‌در ،
بکلیوب طوردیغمز زوببه‌لرك حالی نه‌در ؟
کلدی بر دانه‌سی اقشام ، هذیانلر قوصدی !
دوکیوردم ، برکت ویرسین ، ادبسز صوصدی .
برسلامت یولی وارمش .. اوده نه‌یمش : مطلق
دینی ، ملیتی کوکدن قازییوب روسلاشمق .
اوزمان ایش بیته‌جکمش .. اوزمان قیزلریمز ،
شو ، طوتوندقلری غایت قابا ، پك معناسز
اورتودن صییریله‌جق .. صوکره‌ده ارککلردن
آنالق علمنی تحصیل ایده‌جکمش .. ذاتاً
مسلمانلر اوسببدن بوسفالتده ایمش :
که قادین « سوسیه‌ته » بیلمزمش ، اسارتده ایمش !
دین ایچون ، ملت ایچون ایش کوره‌جك آلچاغه باق :
دینی پامال ایده‌جك ، ملتی روسلاشدیره‌جق !
بونی موسقوفده یاپار ، شیمدی رضا کوسترملم ؛
باشقه بر معرفتك وارسه خبر ویر کوره‌لم !

آل اوقوت ، آوروپا تحصیلی دیسینلر ، کوندر ؛
وتمکدن بوله‌رك نامتناهی پاره ویر ؛
صوکره برباقکه : مکر قارغه ایمش بسله‌دیکك !
هم ناصل قارغه ؟ دکل اویله سنك بلله‌دیکك !
ساده برفحشمز اکسیکدی ، أوت ، روسلردن ..
اونی اکمال ایدیویردکمی ، بزمدر میدان !
قیزیمك عفتی باتمقده رذیلك کوزینه ..
آجیرم تو کروکه بالله توکوروسه‌م یوزینه !
دیمش اولسه‌یدی اگر : « قیزلره مکتب لازم ..
شوقدر ویرمایسلك . » قهر اوله‌یم قاچمازدم .
الویریر صاردیغمز بونلری خلقك باشنه ..
بن مزارمده حضور ایسته‌یورم باقسه‌کز آ !
سزده انصاف ایدیکز : اویله‌یا آرتق نه‌دیمك ،
زنکین اولدق دییه لعنت صاتون آلمق می کرك ؟

ایشته بز بویله دیدیمکده ، چالیشمقده ایکن ،
برسحر وقتی کاوب اوچ کیشی بیلدکلردن ،
دیدیلر : « شیمدی حکومت باصه‌جق مطبعه‌کی ..

طورمه‌نك وقتی دكلدر. هادی، قالدیر طابانی ! »
بر اشارتله چوجوقلر طاغیلوب درت كوشه‌یه،
كیردیلر هپسی‌ده غایتله امین بر دلیكه.
اونلرك نوبتی كچمش، صیره كلمشدی بكا:
یولی طوتدم یالكز طوغروجه تركستانه.
كیجه كوندوز یورودم بولمق ایچون طاشكندی؛
كچدیكم یرلری تعداده محل یوق شیمدی.
اوزانوب صوكره بخارایه، سمرقنده قدر؛
اسكی دنیاده باقیندمقه نه عالملر وار؟
صورمایك كوردیكم عالملری، هیچ سویله‌میم:
یادی تمكینمی صارصارده قان آغلار یوركم.
او بخارا، او مبارك، او معظم طوپراق؛
ذاتك قوینه كیرمش اویویور مستغرق!
ابن سینالری یوزلرله طوغورمش اقلیم
برچوجق ویرمیور آغوشنه علمك، نه عقیم!
او رصدخانهٔ دنیا، او سمرقند بیله؛
اویله طالمش‌كه خرافاته او ماضیسیله:
آی طوتولسون: « قوغالم شیطانی قالقیك! » دیه‌رك،
دونبه‌لك چالمه‌ده بیكارجه قادین، قیز، اركك!

بو حواليده جهالت نه‌قدر چوقسه ، نفاق
دها صالغین ، دها دهشتلی .. عموماً اخلاق
– « پك بوزوق » آز كله‌جك – نامتناهی دوشكون !
اویله مردارنی كورمكده‌كه انسان فحشك ؛
براقك سویلنه‌مز : موقعمز جامعدر ؛
باشقه یر اولسه‌ده تفصیله حیا مانعدر .
یا تعصب ! یا تعصب ! اوقدر مسخره‌جه
بر یول آلمش‌كه ، باقارسین ، باشی مسواكی خواجه ،
متخصصكن ادبسزلكك اشكالنده ،
الك اوفاق شیدن اولور دینی همان رنجیده !
ملتك خیری ایچون هر نه‌دوشونسه‌ك : بدعت ؛
شرعی تغییر ایله تذییل ایسه‌ك – حاشا – سنت !
آرتق الله‌دن اوتانماز ، هله پیغمبردن
هیچ صیقلماز كوروتن بویله بینسزلردن
چكه‌جك مملكتك حالی نه اولماز ، دوشونك !
صایسز مدرسه وار كرچه بخاراده بوكون ..
اوقوناندن نه‌خبر ؟ اون پاره ایتمز فنلر ،
كه نه‌دنیاده صوران وار ، نه‌ده عقباده كچر !
ادبا طوغروسی پك چوق ، كیمی كورسه‌ك : شاعر ؟

یالکز ، شعرینه موضوع ایکی شیدن بریدر .
توجه ملت ! ادبیاتی لواطه ایله زنا ؛
رایج اسلوبیده مستانه ، ذلیلانه ادا !
صوکره تنقیده کیریش : هپسی تصوفله طولو :
وارمی صوفیه‌ده بیلمم‌که اباحیه قولی ؟
ایچیلیر ، درلو شناعت یاپیلیر ، بی پروا ؛
حافظك اورطه‌ده دیوانی کتاب‌الفتوی !
« کوکل ایختمه‌ده کیفك نه‌یی ایسترسه بجر ! »
عرفا مسلکی ؛ اعلا ، هم اوجوز ، هم‌ده شکر ! [۱]
شوقدر وارکه شبابنده حماست ، غیرت
باشلامش .. بر کون اولوب پارلایه‌جقدر البت .
اوزمان ایشته شو طوپراق یکیدن ایشلنه‌رك ،
بوفیلیزلر کبی بیکلرله فدان بسله‌یه‌جك .

.

چینده ، مانچوریاده دین بر کوره‌نك ، باشقه دکل .
مسلمان عنصری غایت کری ، غایت جاهل .

---

[۱] « مباش دربی آزار وهرچه خواهی کن
که‌در شریعت ماغیر ازین کناهی نیست . »

عجبا میل تعالی نه‌دینك اونلرجه ؟
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » سسی میلیونلرجه
قفادن عینی تهورله ، باقارسین ، چیقیور !
عرش آمالی بوسس تاتملندن ییقیور .
کوردنك هم یالکز چینده‌می صالغین ؛ زرده !
هپ مصاب عالم اسلام او دوامسز درده !
کتیرك مغرب اقصاده‌کی بر مسلمانی ؛
برده چین سورینك آلتنده اوزانمش یاتانی ؛
دیکله‌یك هر برینك روحی : مطلق کله‌جك ،
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » سسی تیترك ، تیترك !
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » سوزی دیناً مردود ،
عجبا ساحهٔ تطبیقی نه‌دن نامحدود ؟
چونکه بز بیلمیورز دینی . اوت ، بیلسه‌یدك ،
چاره یوق ، کوستره‌مزدك بوقدرلق سرسملك .
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » دییه اضمحلالی
بویلایان بر سوری ملتلرك اولسون حالی
عبرت اولماز بزه ، هر کون اوقورز ازبرده !
یوقسه ، برمقصد آرانمازمی بو آیتلرده ؟
لفظی محکم یالکز ، آکلاشیلان ، قرآنك :

چونکه قیدنده دکل هیچ بریمز معنانك !
یا أچار نظم جلیلك ، باقارز یاپراغنه ؛
یاخود اوفلر كچرز بر اولونك طوپراغنه .
اینمه‌مشدر هله قرآن ، بونی حقیله بیلك ،
نه‌مزارلقده اوقونمق ، نه‌ده فال باقمق ایچون !
بوحوالیده کیلر بك یایا قالمش دیمجه ؛
اویله قرآنی اوقویورلرکه : صانیرسین چینجه !
بوتون عادتلری آیین مجوسی‌یه قریب ؛
بز شهادت کتیریرلر ، اوده اولدقجه غریب !
یالکز ، هپسی‌ده حرمتله آکار نامکزی .
هیچ اونوتمام ، صاریلوب خرقه‌مه برچینلی قیزی ،
نه‌دییور آکلامادم ، سویلدی برچوق شیلر ؛
صوکره مأیوس اوله‌رق اغلادی .. بیچاره مکر ،
بکا سلطانی صورارمش‌ده ، نصلدر ؟ دیرمش .
یول یاقین اولسه ایمش کلمه‌یی ایسترلرمش !

صوریکز ، شیمدی ، ژاپونلرده نصل ملتدر ؟
اونی تصویره ظفریاب اوله‌مام ، حیرتدر !

شوقدر سویلیه‌یم : دین مبینك اوراده
روح فیاضی یاپیلمش ، یالکز شکلی بوندا .
سز کیدك ، صفوت اسلامی ژاپونلرده کورك!
او کوچوك بویلی ، بویوك ملتك افرادی بوکون ،
مسلمانلقده‌کی ارکانی صیانتده فرید ؛
مسلمان دیمك ایچون اکسیکی آنجق توحید .
طوغرولق ، عهده وفا ، وعده صداقت ، شفقت :
عاجزك حقنی اعلایه صمیمی غیرت ؛
اك اوفاق شیله قناعت ، چوغه قدرت وارکن ؛
ینه افراط ایله ویرمك ، ویرن اللر طارکن ،
کیمسه‌نك عرضنه ، ناموسنه یان باقمایه‌رق ،
یدی قات ایلرك اولادینی قاردش طانیه‌رق ؛
« اوله‌جکسین ! » دنیلن نقطه‌ده مردانه ثبات ؛
یری کلسین ، کوله‌رك ، اوینایه‌رق ترك حیات ؛
احتراصات خصوصیه‌یه نفرت ؛ حتی
نفع شخصی‌یی عمومك کنه هریرده فدا
ایدیویرمك کبی چوق نادره کوردم اوراده :
آدمك اك تمیز احفادینه مالك بر آطه .
مدنیت کیره‌بیلمش یالکز فنیله ..

اوده صاحبلرینك لاحق اولان اذنیله .
دیكیلوب ساحله بیكلرجه بصیرت ، امعان ؛
نه‌قدر مسخره‌لق وارسه قوغولمش قاپیدن !
باقیلان امتعه برقیمتی حائزسه یورور ؛
مودا شكلنده كلن سیئه كمركده چورور !
كیجه كوندوز آچیق أولر ، قاپیلر ماندالسز ؛
هر كسك صندیغی میدانده ، بیلینمز خیرسیز .
یا او محویتی انسان كوره‌من بریرده ..
« توغو » نك اومدیغكز طوری‌می واردر ؟ نرده !
« كیده‌لم ! » دیر ، كوتورر ؛ صوكره كلوب تاپانه ؛
چای بوشالتیردی‌ده بن ایچدكچه همان فنجانه .
مسلمانلق ، صانیرم ، بارلایه‌جقدر اوراده ؛
ساده عثمانلیلرك غیرتی لازم آراده .
میسیونرلر كیجه كوندوز چالیشیركن ، عجبا ،
اوطوروب وحی الهی‌یی‌می بكلر علما ؟

هندی باشدن باشه كزمكدی مرادم ، لكن ،
نرده اولسه‌م ، بنی تعقیبی یوزندن پولیسك ،

طاقتم بیتدی‌ده واز کچمه‌ده مضطر قالدم ؛
قالدم اما ینه هر محفله آز چوق طالدم !
بسلیورمش ، برکت ویرسین ، او اقلیم قدیم ،
«رحمه‌الله» ، معادل دها یوزلرجه حکیم .
روح ادیانی کورور ، حکمت قرآنی بیلیر
علما وارکه : حضورنده بوکون غرب اکیلیر .
هله حیران قالیر انسان یتیشن کنجلرده :
بونلرك برچوغی تحصیلنی انکلتره‌ده
بیتیرر ؛ صوکره کلوب ملتنك روحی اولور ؛
چونکه عزمندن ، اولوم چیقسه‌ده ، دونمز ، صوقولور .
اویله مایمون کبی تقلید ظواهر طانیماز .
دینی ، عرفانی یتر ؛ باشقه مفاخر طانیماز .
بنی وار ، شاپقه‌سی یوق ؛ صنعتی وار ، طیرناغی یوق ؛
شرع معصومه اولان حرمتی بندن بیله چوق !
بویله اولاد اوقوتان ملتك استقبالی ،
حقلیدر آلمایه آغوشنه استقلالی .
یارین اولمازسه ، اوبر کون آله‌جقدر مطلق ..
اوزاق اولمش نه‌چیقار ؟ واریا بر آتی اوکا باق !

حیدر آباده کیدرکن ، بنی تشییعه کلن

میزبانك نه‌حزین چیقدی شو سس قلبندن :
« آه بز خیره یارار عنصر ایتان دكلز ..
هندك اسلامنی ترکارله قیاس ایتمیکز !
اونلرك روح شهامتله جوشان قانلری وار :
بزده یوق اویله صمیمی عصبیت ، او طامار .
بو آغیر ذلته عقبایه قدر محکومز ..
طویمیور چکدکی خسرانلری زیرا چوغمز !
وارسه امیدیمز عثمانلیلرك شوکتیدر .
اونی بر کره ایشتسه‌ك .. بوسعادت یتیشیر . »

بنی آغلاتدی حریف. لکن اونك کنج اوغلی
دیدی: « یوق، اویله‌دکل ؛ سینهٔ ملتده طولو ،
غلیان امرینه آماده حمیتلی یورك ؛
شو قدر وارکه هنوز کندینی کوسترمیه‌جك .
کچیور شیمدی اسارتله دییوب ایامی ،
مسلمانلر کبی ماضیسی بویوك برقومی
ابدی ذلته محکوم ایده‌مز طوغریسی، بن .
دها بیچاره‌می‌یز یوقسه مجوسیلردن ؟
دییه‌جکسین‌که : عصرلرجه سفیلانه حیات
سوندورور میل معالی‌یی نهایت .. هیهات !

کوز یوموملقله کور اولماز ؛ کوکلك آلتنده آتش
نه‌قدر قالسه بوناماز : هله بر آچ، هله اش !
شونی اوکرتدی‌که انکلتره تحصیلی بکا :
ملتك ، مملکتك بویله سفیل اولماسنه
برسبب وارسه ، خواصك کریدن باقمسیدر ..
یوقسه ، شرقك بوذکی عنصری هر فیضی آلیر .
مسلمانلق کبی ، وجدانلره غایت یوکسلك
فکری الڭ ساده بر اسلوب ایله تلقین ایده‌جك ،
دین فطریسی اولان ملتی ارشاده نه وار ؟
دها یوکسکمی عجب شرقی اوزن فطرتلر
قابلیتجه ؟ خایر ، بن بوکا اصلا قانمم .
آدام ایستر یالکز ایتمه‌یه برقوی آدام !
طوغرو یول ایشته بودر ، کل ، دیه سن بریورودن ،
اوزمان باق نه‌قوشانلر کوره‌جکسین سورودن !
اولا بیننه برفکر نزیه آشلایه‌رق ؛
هانکی بر مسلمانك کوکسنه طوتدمسه قولاق ؛
شونی طویدم‌که : اونك ، هیچ سسی چیقماز ، قلبی
الڭ تمیز حس ایله اورمقده چوجق قلبی کبی .
سینه‌لر غیظی فاش ایتمه‌یه طورسون وارسین ؛

صبره کلسین ، اوزمان وارمی یورك ، آ کلازرسین ! »

حیدر آباده یتیشدم که ، بوتون هندستان ،
« ویردی قانون اساسی‌یی نهایت سلطان ! »
دییه بردن بره چالقاندی . اینان ، قابلمی ؟
هیچ او بیکلرجه خواطر کمیرورکن ایچیمی ،
برجیلیز « بلکه ! » نصل هیچسنی تشکیل ایتسین ؟
آ گسزین باشلادی بینمده امیدك ، یأسك ،
طوغدیغمدن بری هیچ کورمدیکم برحربی ..
اونه مدهش خلجانلردی آمان یاربی !
ویردی قانون اساسی ... بوچیقار رؤیامی ؟
یوق جانم اویله دکل : ملتك استرحامی
شکل تهدید آلیویرمش ، اوده مضطر قالمش ...
هانکی ملت عجبا ؟ هرنه ایشتسه‌ك یاکلش !
جوشه کلدکجه فقط عینی ترنه‌یله جهان ،
کوردم آرتق دونن ایشلرده یداللهی نهان .
بونه شاهك ایشی ، یارب ، نه سپاهك کاری ...
بوسنك قدرتنك حوصله چاك اسراری !
ملتك طالع کریانی آرتق کولدو ...
آغلادم صوکره چوجقلر کبی هونکور هونکور .

آزيجق كندمه ، اعصابه كلدكده سكون ،
دوندی وضعيتی بردن بره ، باقدم ، يولمك :
بر كون اول يتيشوب طالمق ايچون سينه كزه ،
بويلادم ساحلی ؛ ساحلدن آچيلدم دكزه .

كمی انكينده ايكن بنده‌ده انكينده‌ی خيال ؛
كوثر ايچمش صوفينك حالنه بكزر برحال !
عمری خيبتله جهنمده كچن خانه خراب ،
ويرسه‌لر جنتی شاشقين كبی چكمز يا عذاب ؛
بنده روحمده‌كی ظلمتلری آرتق قوغدم ؛
اك بويوك خصمم اولان يأسی نهايت بوغدم .
بحر عمانده هنوز چالقانيورمش تكنه ...
آتدی خليا بنی تا مرمره ساحللرينه !
كوروپوردم ، ايكی اوچ بيك ميل آچيقدن باقه‌رق ،
شو سنزك قاپ قاره استانبولی قاردن دها آق .
پارليور آلی اوزاقدن آيك اوندردی كبی ؛
كوليور : عشوه‌سنك جاذبه‌لر منجذبی .
نه كزر شهره « مزارلق » ديديرن اسكی سبات !
دره‌لردن ، تپه‌لردن آقيور نور حيات .
صايمسز مكتب آچيلمش : قادين ، اركك اوقويور ؛

ایشلیور فابریقه‌لر ، یرلی قماشلر طوقیور .
کیجه کوندوز باصیور ملته نافع آثار ؛
عادتا مطبعه‌لر براویوماز خدمتکار .
ملکی باشدن باشه اعمار ایده‌جك شرکتلر ؛
خلقك ارشادینه خادم یکی جمعیتلر
طورمایوب ایش بولیور ، کوستریور ، اوغراشیور ؛
کمیلر ساحله بویدن بویه ثروت طاشیور ...

حصیر اوستنده بورژوالری کورمکده ایکن ،
ایکی ملعون کوزك آلتنده آییلم یردن !
مسلمان دشمنی برروس طانیرم چوقدندر ..
نرده کورسه‌م ، قاچارم ، چیفته‌لیدر چونکه قاطیر !
هله عثمانلیلرك نامی آ کیلدقجه بیتر ؛
نه اکر قابل اولور صیرتنه وورمق ، نه‌سمر !
روسیه‌ده ایکن بنی کوردکجه کلیر ، دیردی : « امام ،
اوقو سن یوقسه ایشلك .. أولدی سزك خسته آدام !.
چیقمیور وارث مشروعی‌ده بزدن باشقه ... »
بنی قاچ کره‌لر آغلاتدی بوخنزیرجه شاقه !
ینه لاحول دییوب کچمه‌ده قالدم مضطر ؛
چونکه آلت اوست اوله‌جق بونجه تصورلر وار ..

ایشته خیالریمك جانلی یرنده ایکن ، اوف ،
عکس ایدوب قارشیمه چیقمازمی اوغلت موسقوف !
کوزلرم چوقدن آچیق اولماسه ، دیردم : کابوس ..
ای اما نره‌دن بیتدی بوقورناز جاسوس !
آیاق اوستنده دیکیلمش ، کوزیمك تا ایچنه
باقیور ، همده او شیمشك کبی کوزلرله ینه !

— جانیم ، کل باقه‌لم ، کل .. دیکیلوب طورمه چای ایچ ..
خسته جانلاندی ، نه دیرسین ؟ بونی اوزمازدك آ هیچ ..
قهرمان ماتی کوردکیا : برآز سیلکیندی ،
اش یین قارغه‌لرك سسلری بردن دیندی !
اسکی سودالری ، قابلنه ، اونوتسون بوسلر ..
— نه دیدك ؟ آکلامادم ! هی کیندی خیالجی تاتار !
قهرمان ماتی کوردك ... دیدیکك ترکارمی ؟
سکا سویلرسه‌م اکر شیمدی دوشوندکلریمی ،
ابدیاً بوخیالاته وداع ایلرسین .
— یاسنك ووتقاچیلردنمی خبر کلرسین ؟

خسته جانلاندی ، اوایش بیتدی . دیورسین : هیهات !
اوله‌ماز بویله سفیل امت ایچون حق حیات .
طویولان نغمهٔ حریت اونك صوك نفسی !

یاشاماز یوقسه امین اولکه بوباربار جثه‌سی ،
مدنی آوروپانك دامن عرفاننده ؛
آسیانك بالکه اوقورماق عربستاننده ،
لا نه حالنده‌کی بر دولته واردر مدفن ...

آکلایوردم‌که : حریف چاتلایه‌جق یاسندن .
انتقامك اوله‌ماز بویله مساعد صیره‌سی
دییه ، ز دیسه بولوب خصمك آرتق یاره‌سنی ،
باشلادم دشمه‌یه . لکن بو جدل باشلایه‌لی ،
دیکلیورمش بزی شاهین کبی بر آفغانلی .
واقعا روسجه تکلم ایدیوردق اما ،
کوروبورمش : حریفك چهره‌سی غایتله فنا ..
چای سماورلرینك هپسنی بردن پیقه‌رق ،
روسی غیرتلاقلاییویرمزمی ؟ آمان ، ایتمه ، براق !
دیمه‌دن ، شاشقینی یغمور کبی ایصلاتدی حاجی !
نه تحفدرکه : ظهور ایتمدی بر دعواجی .
ایتسه ذاتاً نه چیقار ؟ حق ظپیرکدر ، یالکز :
دوکولن محکمه‌لردن قوغولور ، چونکه چیلپز !
برده استانبوله کلدم‌که : بوتون چارشی ، بازار
نعره‌دن چالقانیور ! اویله‌یا .. حریت وار !

غلیان کلدیکی ، منطق صاوو شورمش .. طوغری :
واردی عقلندن اوکون هر کیمی کوردمسه زوری .
کیمسه فرقنده دکل ، آکلاشیلان ، یاپدیغنك ؛
قفالر توتسولو خالیا ایله ، کوزلر قیزغین .
صانکه زنجیرده کیلر هپ بوشانوب زنجیردن ،
بیقیورمش ده تیمارخانه‌یی چیقمش بردن !
زورنالر شهرك اهالیسنی طاقمش پشنه ؛
یدیسندن طوتەرق تا دایانیك یتمشنه !
الی بایراقلی آلایلر یوروبور درت لجه‌لی ؛
لك آغیر باشلیسنك برزیلی اکسیك ، بللی !
اوتیور هر طاشك اوستنده برر دیللی دودوك .
دیکیلیور قاپلامش اطرافی یوزلرجه هودوك !
کیم نه سویلرسه ، همان ال اوروب آلقیشلانه‌جق ..
— یشاسین !
— کیم یاشاسین ؟
— عمری اولان .
— شاق ! شاق ! شاق !
نه دوائرده حکومت ، نه اهالیده برایش !
نه صنایع ، نه معارف ، نه آلیش وار ، نه ویریش .

حاملی بل صانکه شهر : ضابطه یوق ، رابطه یوق ؛
آقسه قان سل کبی ، بر دیندیرەجك واسطه یوق .
« ذوق حریتی اونلر دها چوق آکلامالی »
دیيه مکتبلیلرك مکتبی تکمیل قاپالی !
عاملی تضییق ایله تعلیم ، اوده براستبداد ...
هایدی اویله‌یسه چوجقلر ، ابدیاً آزاد !
نطقه کلمش اوته طورسون خواجه‌لر برياندن ...
صحنه‌دن صحنه‌یه قوشمقده بوتون شاکردان .
کور جیبان نشترك آلتنده نصل پاطلارسه ،
هپ آغزلر دەشيلوب ، کیمده نەجوهر وارسه ،
صاچیور اورته‌یه ، ایستر تمیز ، ایستر کیرلی ؛
قالیور کیمسه‌جکك مضمری آرتق کیزلی .
دالقاووق دوری دکل ، اسکی قصائد یرینه ،
انبا کز آنا عورت سوکیور بر برینه !
درلو آدلرله چیقان نامتناهی غزته ،
آیریلق تخمنی بول بول آتیور مملکته .
ایت یتشدیرمك ایچون طوپراغی غایت منبت
بوله‌رق ، فحش اکیور صالمه کزن برسورو ایت !
یوروبور دینه بش اون مسخره ، آلقیشلانیور ؛

نسل حاضر بونی حریت وجدان صانیور !
قادین ، ارکك قوشیور بورج ایدرك اوروپایه ..
بیلمم آسیا سزك شیقلر ایچون بکمی صاپا ؟
حقه تفویض ایله اوچ دانه یتیشمش قیزینی ؛
« آنالق علمنی اوکرنمك ایچون » بالدیزینی
طاشیانلر بیله وار پارسه یه کوتوره رك ..
ایش بویوك ، اجرده نسبتله عظیم اولسه کرك !

شبهه سز بیقدی او خیاللری مشهوداتم ...
بن فقط کندیمی برمدت ایچون آلداتدم :
غلیاندر .. غلیان کلدیمی قالماز منطق ..
حس بولانمازسه دورولماز .. هله صبرایت آزیجق ..
آنی اما نه قدر بکله مش اولسه ك ، ایشلر
اسکیسندن دها برباد ، ایلشمك نه کزر !
وطنك طاقتی بوقدر اوقدر اهماله :
طولو دیزکین کیدیور باقسه ك آ اضمحلاله !
ای جماعت ، اویانیك ، اویور آرتق اویقو !
بوقدر سزده وطن نامنه هیچ بر دویغو ؟
دوشمه دن نجه خذلانه استقبالك ،
بیلیکز قدرینی حریتك ، استقلالك .

سویله‌دوب بشقه ممالکده‌کی محکومینی ..
حاکمیت نه ایمش ، اوکره‌نیکز قیمتی .
یوقسه ، اونسز نه‌شو دنیا قالیر اسلامه ، نه‌دین ...
قوشاتیر ملت محکومه‌یی خسران مبین .
مسلمانلق سزی غایت صیقی ، غایت صاغلام ،
باغلامق لازم ایکن ، آکلامادم ، آکلایه‌مام ،
آیریلق حسی نصل کیردی سزك بینکزه !
فکر قومیتی شیطانی صوقان ذهنکزه :
بر رندن متفرق بوقدر اقوامی ،
عینی ملیتك آلتنده طوتان اسلامی
تماندن ییقه‌جق زلزله قومیتدر .
بونی برلحظه اونوتمق ابدی خیبتدر .
آرناوودلقله ، عربلقله بوملت یورومز ..
صوك سیاست ایسه تورکلك ، اوسیاست یورومز !
سزی برعائله افرادی یاراتمش یارادان ؛
قالدیرك آیریلق اسبابنی آرتق آرادن .
سز بودعواده ایکن یوقسه ، عیاذاً بالله ،
اجنبیلر اوله‌جق صاحبی ملکك ناکاه .
دییه طورسون آتالر : « قلعه ، ایچندن آلینیر »

يوق‌كه هيچ برايشيدن ... ملت مرحومه صاغير !
بر دكل محو ايديلن دولت اسلاميه ...
كيرديلر عيني سياستله بوتون مقبره‌يه .
كيرمه‌دن تفرقه برملته ، دشمن كيره‌مز ؛
طوپلو اوردوجه يورگلر اونى طوپ سيندیره‌مز .
براقيلك اسكى حكومتلرى ، ميدانده‌كيلر
يتيشير ، شويله باقوب عبرت آلان وارسه اگر .
ايشته فاس ، ايشته تونس ، ايشته جزاير ، گيتدى ..
ايشته ايرانى‌ده تقسيم ايدييورلر شيمدى .
ايده‌جكلر ، بوده غايتله طبيعى ، زيرا
ياشامق حقنى قوتليه ويرمش مولى .
مسلمان ، فرقه بلاسيله زبون برقومى ،
مدنى آوروپا اوچ لقمه ايدوب يوتمازمى ؟
اى جماعت ، يتر الله ايچون اولسون ، اويانك ...
سسى پك مدهش اوتر صوكره قولاقلارده چاكك :
ارضى اويناتدى يرندن ييقيليركن ايران ..
بالكه برقيل بيله اورپرمه‌دى سزدن ، بونه‌قان !
هيچ صيقيلمازميسكز حضرت پيغمبردن ،
كه اوزاقلارده‌كى برمؤمنى انجتسه ديكن ،

قاب پا کنده طویارمش اومصیبتدن آجی ؟
سزدن البته اولور روح نی دعواجی .
ای جماعت ، اویانیك ! یوقسه ، همان کون باته‌جق .
اویانك ! قورقیورم : لیل ندامت جاته‌جق .
نه‌واپورلرله ترنلر سزی بیدار ایتدی !
نه‌ده طوپلر بودرین اویقویه برکار ایتدی !
سزی کیم قالدیره‌جق ، صوریمی اسرافیلك ؟
ایتمیك .. مملکتك حالی فنالاشدی .. کلیك !
کلیك الله ایچون اولسونکه زمان بحرانلی ؛
پرده‌نك آرقه‌سی – مولی بیلیر اما – قانلی !
سزکه صوك لمعهٔ آمیدیسکز اسلامك ،
دایانیك غیظنه آرتق مدنی اقوامك !
شیمدیلك صلحه سبب اردوکزك قوتیدر ؛
برده وضعیت ملکیه‌کزك قیمتیدر .
بوتذبذبله او قوتده فقط صارصیله‌جق ..
چونکه عصیانلری باصدیرمغه مأمور آنجق !
اردو مادامکه افرادینی ملتدن آلیر ؛
ملتك کشمکشندن ناصیل آزاده قالیر ؟
اویله‌در ، مملکتك حالی دوزه‌لمزسه اگر ،

قيشله‌لر أولره، عسكرده اهالی‌یه دونر!
طورماسين صوكره قازان قالديره طورسون اردو يه
دشمنك صفلری چیكنر بو مقدس یوردی!
انبیا یوردی بو طوپراق؛ شهدا برجی بو یر؛
بر ییقیق تربه‌سنك اوستنه مولی تیترر!
طیشی باشدن باشه بر نسل كريمك يادی؛
ایچی بويدن بويه مليونله شهيد اجسادی.
اویله مشبوع شهادتكه بو اوكسوز طوپراق:
فيشقيران اوتلری برصيقسه آدام قان چيقه‌جق!
بویله بر یوردی الندن چیقاران نسل سفیل،
یرك اوستنده محقر، یرك آلتنده رذیل!
هم وطن كيتديمی، بو قدر سزه بر بشقه وطن؛
چونكه ميراث يدی سائل قوغولور هر قاپيدن!
كوجبه يكن قوجه بر دولته قورمش بنیاد؛
چركه حالنده‌می كورسون سزی قالقوب اجداد؟
« چركه حالنده » .. دیدم .. قورقارم اوندنده تباه:
سلطنت دوریله‌جك اولسه، عیاذاً بالله،
اویله ایكرنج اوله‌جق عاقبتك منظره‌سی!
كه تصور بیله وجدانلر ایچون یوز قاره‌سی!

آزیجق بیلمك ایچون قدرینی استقلالك ،
بوقیکز چهرهٔ مشئومنه اضمحلالك :

یاریلوب صانکه زمین اوغراییورمش یریر ،
بیك سفیل اردوکه افرادی : بوتون عائله‌لر .
هپسی آچ ، پرپاره‌لر یوق ، قادین ارکك چیپلاق ؛
سوقاغك اورته‌سی او ، قالدیریمك صیرتی یاتاق !
گزییور چیکنه‌یه‌رك بونلری یوزلرجه کوپك ؛
صاتیلاق جوهر ناموس آرییور : کار ایده‌جك !
سن ایشك یوقسه نماز قیلمق ایچون مسجد آرا ..
کیمی جامعلرك آرتق قوجه‌مان بر اوپرا ؛
کیمنك کوکسنه خاچ ، بوینه طاقمشلر چاڭ ؛
کیمی اولمش بالو ویرمك ایچون اعلا میدان !
اوروپور باندو شوقارشیمده طوران منبرده ؛
او ، سزك سجده‌یه باش قویدیغکز ، مرمرده ،
دیشی ، ارکك بر آلای بوقلی آیاق دانس ایدییور !
عشوه‌لر ، قهقهه‌لر قبه‌یی گومبورده‌دییور !
حونی باشدن باشه بیکلرجه دیانجیله طولو ..
اسکی صاحبلری ملکت قپامشلرده یولی ،

أی آچوب یالواریپورلر یکی صاحبرینه ! [١]

. . . .

. . . .

. . . .

بوسزك آغلامه‌کز بکزه‌دی بر دیکرینه :
اندلس تاجی ألندن آلینان بختی قاره ،
صاوه‌شور کن ، او کوزل ملکی ویروب أغیاره ،
طیرمانیر برقایانك صیرتنه ، اطرافه باقار .
براقوب چیقدیغی جنت کبی زمرد اووالر ،
باشلار آغلامه‌یه بیچاره‌یی هونکور هونکور !
قارشیدن والده سلطان بونی پك حقلی کورر ،
دیرکه : « چارپیشمادك ارکك کبی دشمنلرله ؛
شیمدی ، هیچ یوقسه ، قادینلر کبی اولسون آغلا ! »

بیراقیك ماتمی ، یاهو ! براقیك فریادی ؛
آغلامق فائده ویرسه‌یدی بابام قالقاردی !

---

[١] برزماندن بری ایچین‌ایچین آغلایان جماعت بولوحه‌نك قرشیسنده فریادینی ضبط ایده‌مه‌دی . معبدك ایچی بر محشر کریان حالنی آلدی . او هی وهوی آره‌سنده اختیارك . بر مدت ، نه سویلدیکی ایشیدیله‌مه‌دی . نهایت ، اوده بش اون دقیقه بکله‌مه‌یه مجبور اولدی .

هم نه‌دن یاسه کاوب ایکلیه‌لم ، صیزلایه‌لم ؟
دردیکمز نه‌یسه ، دوکیلك اورته‌یه بر آکلایالم .

سزده ارباب تفکرله عوامك آره‌سی
پك آچیق . ایشته بودر بجه وجودك یاره‌سی .
ملتك بینی صایارسه‌ق متفکر قسمی ،
بیلمه‌مز لازم اولور خلق‌ده البت جسمی .
بر جماعتکه دماغنده دونن حسیات
جسمنك کیله براولماز ، طورور آهنك حیات ؛
قاچجك اعراضنی کوسترمه‌یه باشلار اعضا .
بویله بر بنیه ایچون عاقبت البته فنا .

متفکر کچینلر نه‌دییور سزده باقك :
« مدنیتده تعالیسی عموماً شرقك ،
یالکز بر یولی تعقیب ایده‌رك قابلدر ؛
باشقه یوللرده سلامت آرایان غافلدر .
باقه‌رق هانکی زمیندن یورومش آوروپالی ،
عینی ایزدن صاغه ، یاخود صوله هیچ صاپماملی .
غربك افکارینی مال ایتملی شرقك بینی ؛

دویغولر حیقمالی هپ عینی قالبدن ؛ یعنی
اجتماعی ، ادبی حاصلی هر مسئله‌ده
غربی تقلید ایده‌مزسه‌ك ؛ نه‌دیسه‌ك بیهوده .
برده دین قیدینی قالدیرمالی آرتق ، زیرا
بوتون اسباب ترقیمزه حائل او بلا ! »

کله‌لم شیمدی نه‌مرکزده عوامك حسی ..
شبهه یوقدرکه تماميله بوفکرك عکسی :
کوردنك نه‌یسه ، اونك حکمنه منقاد اوله‌رق ،
غربك افکارینی ، آثارینی دشمن طانیرق .
یکیلك نامنه وحی ایتسه قبول ایلامه‌مك .
شویله طورسون او تجددکه طیشاردن کله‌جك ،
کندی ملیتنك کندی محیطنده طوغان ،
یرلی ، هم حقلی تجددلره حتی عدوان !
مشترك حسی بودر ایشته عوامك سزده .

متفکرلریکنز طوتدیغی یا کلیش ایزده
اویله صاپلاندی‌که آلدیرمادی بر باشقه‌سنه .
هیچ او کیتسین‌ده دونوب باقمایه‌رق آرقه‌سنه ،

ناسك افكارى ـ كه افكار عموميه اودر ـ
كيتمسين كندى يولندن .. بو نصل قابل اولور ؟
آچيلوب كيت كيده آرتيق ايكى حزبك آره‌سى ،
بك طبيعى اوله‌رق كلدى نزاعك صيره‌سى .
يه‌لديريملر كبى ايندكجه « بين » دن شدت ،
بريانار طاغ كبى فيشقيردى « يورك » دن نفرت .
اويله مدهش كه خصومت : متفكر طبقه
هر نه سويلرسه فنا كلمه‌ده آرتيق خالقه ،
هم اونك ضدينى يابمق ايدى معتادى .
بر فلاكت بو كيديش ... لكن ايشك بربادى :
متفكر كچينلرده‌كى طاشقينلقدن
كلدى افكار عموميه‌يه مهلك بر ظن :
« بو فسادك باشى هپ فن اوقومقدر . » ديديلر ؛
اونى محو ايتمه‌يه قالقيشديلر آرتيق بوسفر .
نه‌يه علمك آدى يوق قوسقوجه ملتده بو كون ؟
چونكه افكار عموميه عليهنده بوتون ؛
چونكه يرلشمك ايچون كزديكى يرلرده فنون ،
اوكيجه غايتله بويوك حرمت آرار ، صوكره سكون .
عصر حاضرده كچن فنلره صاحب دينه‌جك

بر آدام وارمی یتیشمش ایچکزدن ، بر تك ؛
متفنن طانیلان اوچ کیشینك قیمتیده
منحصر آ کلامادن ، دیکلهمهدن تقلیده !
کیم مساعیسنی برغایهیه واردیردی ، هانی؟
کوستِرك بایهٔ تحقیقه تعالی ایدهنی ؟
نظریاته بوغولمقله کچن عمره یازیق ؛
کملی قیمتیدر قیمتی علمك آرتیق .
بو محققلری لکن کیم اوقور ، کیم دیکلر !
سیوریلان زوبهلرك هپسی بش اون سوز بللر ،
دوشونور « دینی نصل ییقمالی بونلرله ؟ » دییه .
بویله بر مقصد ایچون چوق بیله اعدادیه !

ادباکز هنه غایتله بایاغی مخلوقات ...
خلقی ارشاد ایدهجك اویلهمی بونلر ؟ هیهات !
کیمی غربك یالکز فحشنه حسبی سیمسار ؛
کیمی ، ایران مالیدیر ، کهنه آلیر ، خورده صاتار !
اسکی دیوانلریکز طوپ طولو اوغلانله شراب ؛
بیرادن ، فاحشهدن باشقه نهدر شعرشباب ؟
سرسری : هیچ برینك مسلکی یوق ، مشربی یوق ؛

فیلسوف هپسی ؛ فقط بك چوغنك مكتبی یوق !
شیمدی اللهه شوكر .. صوكره براز بول پاره‌ویر :
هیچ اوتانماز ، پروتستانلره زانغوچاق ایدر !
او بنم الك ابدی خصمم اولان روسیه‌بیله ،
حقی تسلیم ایده‌لم ! هیچ ده دكلدر بویله .
متفننلری تا كشفه قدر طیرمانیور ؛
ادبیاتی آ كیلدقجه زمین چاتقانیور .
قدرتم یتسه اگر ، اون یدیسندن یوقاری ،
ادبا نامنه كیم وارسه ، حدوددن طیشاری
آتارم ، هم طاقارم بوینه بهانه‌سنی :
اوقویان یافته‌یی البته چیقارماز سسنی .
صوكره بر طرز تلافی بولورم : — گرچه غریب —
قونطورات عقد ایده‌رك روسیه‌دن اون‌اون‌بش ادیب
گتیریر ، یازدیریرم ملت ایچون برچوق اثر !

غالبا بحثی دكیشدیردی بو مزعج سوزلر ..
نرده قالدقدی؟ اوت، اورته‌ده بر پیس اوچوروم
وارکه ، گوندن گونه دهشتله‌نیور ، قورقیورم ،
— قاپادیلمازسه گلوب بزی ده شاید افكار —

اوناسین مات مرحومه‌یه برقانلی مزار .
هم او خسران مؤبده‌کی مسئولیت
متفکرلره راجع قاله‌جقدر البت .
باشی بوش قالدیمی ، زیرا ، شاشیروب بر معتاد ،
بوله‌مز کندیلکندن یولی اصلا افراد .
یالکز کوستریلن یول طوته‌جق یولسه کیدر :
حسیدر چونکه اونك عزمنه دائم رهبر .

متفکرلریکز آ کلامیورلر صانیرم ،
که چمنزار ترقیده آتیلمش هر آدیم
دکیشیر بوسبوتون اقوامه ، جماعاته کوره :
باشقه بر قومك ایزندن یورومك ، چوق کره
عادتا مهلك اولور : صوکرده نه‌وار ، هر ملت
کوزه‌دیر سیر تکامله بر آیری جهت .
برده خاطرلامیورلرکه ، عموماً بشرك ،
دائما قوشدیغی صوك مقصده یوکسلمك ایچین ؛
طوته‌جق سلسله اقوامه دکلدر هب بر :
بلکه هر ملت ایچین آنجق او « ماهیت » در ،
که قوپار کندیسنك روح عمومیسندن .

شیمدی ، برقومك ایچندن متفکر کچینن
زمره اولجه بو « ماهیت » ی تقدیر ایده‌رك ،
صوکره قاچ صفحه‌سی موجود ایسه تنویر ایدرك ،
چکه‌جك اولدیغی اوکدن اوالهی فنری :
آرقه‌سندن ده جماعت یورور آرتیق ایلری .
روحیدر چونکه قارا کاقده الندن یده‌جك ،
یولجی شاشقینمی که طورسون ، متمادی کیده‌جك .

متفکرلریکز دینی‌ده هیچ آ کلامامش ؛
روح اسلامی تلقیلری غایت یاکلش .
صانیورلرکه : ترقی‌یه تحمل ایده‌مز ؛
عصرك آثار کمالیله تکامل ایده‌مز .
بیلمیورلرکه : علومك ازلی دایه‌سیدر ،
بشرك برکون اولوب یوکسله‌جك پایه‌سیدر .
مندمج سینهٔ صافنده بوتون انسانلق ..
بونی تسلیم ایدر انصافی اولانلر آزیجق .
مسلمان عنصری غایت متدنی ، طوغرو ،
شوقدر وارکه دکلدر بو ، اونك محذوری .
« مسلمانلق » دینیلان روح الهی ، آراسه‌ق ،

« مسلمانز ! » دیین انسان ییغیندن نه‌اوزاق !
دینی تدقیق ایده‌جکسه‌ك ، دونه‌لم هایدی گری ؛
آله‌لم نشأت اسلامه یاقین بر دوری :
اونه دهشتلی ترقی ، اونه مدهش سرعت !
اویله برخارقه گوستردیمی انسانیت ؟
دور فترتده قالان ، هم‌ده عصرلرجه قالان ؛
وحشتك ، غفلتك اعماقنه طالدقجه طالان ؛
کومه‌رك دیب دیری اولادینی قوم چوللرینه ،
بونده بر نشوه طویان حس ندامت یرینه !
اوگیجه طاغدن گتیروب یونتدیغی طاش پارچه‌سنی ؛
صوکره خالق طانیان بر سورو وحشی ییغینی ؛
نصل اولمش‌ده ، اوتوز ییلده اوتوز بیك سنه‌لك
برترقی ایله دنیایه کسیلمش مالك ؟
نصل اولمش‌ده او فاضل مدنیت ، اوکمال ،
بویله بر قومك ایچندن طوغیویرمش درحال ؟
نصل اولمش‌ده ظهور ایلیه‌بیلمش صدّیق !
نره‌دن گلمش او حیدرده‌کی عرفان عمیق ؟
اوگیجه دهشتلی ظپیرکن ، نصل اولمش‌ده ، عمر
اویله برعدله صارلمش‌که : دگل کار بشر ؟

حائل اولسه‌یدی ترقی‌یه اگر شرع مبین ،
دور مسعود قدومیله کیرن عصر گزین ،
اڭ بویوك بر مدنیتله‌می ایلردی ظهور ؟
مندمج اولماسه روحنده اونڭ نامحصور
بر تکامل ، اوقدر خارقه نردن طوغه‌جق ؟

متفکرلریکز ، آ کلاشیلان ، پك قورقاق ،
یاخود احمق .. ایکیسندن بیله‌م هانکیسیدر !
صانیورلرکه : « بوکون اوروپا تکمیل کافر .
متدین کورونورسه‌ڭ ، دیه‌جکلر ، باربار !
« لیبری پانسور » کچینیرسه‌ڭ ، دکیشیر بلکه نظر . »

شرقی باشدن باشه ییللرجه دولاشدم ، کزدم ؛
هم‌ده اولدقجه کورووردم .. قفا کزدیرمزدم !
بو عربمش ، بو عجممش ، بو تاتارمش ، دیمدم .
مسلمان عنصرینڭ هپسنی کوردم کندیم .
کوچوك آدملرینڭ روحنی تدقیق ایتدم .
بویوك آدملرینڭ فکرینی تعمیق ایتدم .
ایسته‌دم صوکره ، نه‌دن بویله ژاپونلر یوکسلك ؟

نەدر اسباب ترقیسی ؛ یاقیندن کورمك .
بواوزون بویلو مساعی ، بواوزون بویلو سفر ،
بر قناعت ویرەجکمش بکا دنیادە مکر .
او قناعتدە شودر :

سّر ترقیکزی سز ،
باشقە یرلردە تحری بە شتاب ایتمیکز .
اونی کندندە بولور یوکسەلەجك برملت ؛
چونکە هر نقطەدە تقلید ایلە سوکمز حرکت .
آلیکز علمنی غربك ، آلیکز صنعتنی ؛
ویریکز همدە مساعیکزە صولٔ سرعتنی .
چونکە قابل دکل آرتق یشامق بونلرسز ؛
چونکە ملیتی یوق صنعتك ، علمك ؛ یالکز
بنی خاطردە طوتك ایتدیکم اخطاری دمین :
بوتون ادوار ترقی‌ی یاروب کچمك ایچین
کندی « ماهیت روحیە » کز اولسون قیلاغوز .
چونکە پك صاحچەدر امید سلامت اونسز .

صوکرە ، دقتلرە شایان اولەجق برشی وار :
انکشافاتی بر ملتك ارباب نظر ،

توجه‌مان بر آغاجك طبق چیچكنمسنه
بكمزه‌تیرلركه ، حقیقت ، نه بیوك سوز بیلنه !
بومعظم اغاجك كوكده‌سی باشدن باشه آشاغی ؛
صایسز كوكلری ، تكمیل دالی، تكمیل بوداغی ؛
ملتك سینهٔ ماضیسنه مربوط ، اوزادن
اوزانوب كلمه‌ده‌در .. اویله یاراتمش یارادان .
بر جماعت كه : نهایت اوكا كلمزده ابی ،
آغاجك هیئت مجموعه‌سی ، یاخود چیچكی ؛
تا كیدر سینهٔ ملتدن اوروب خاكه‌سرر ؛
ملتك كندی اولور ایشته اوبالطه‌یله هدر !
انكشاف ایتمسی آتیده‌ده پك زوردر اونك :
چونكه میدانده قالان كتله ییغینلرجه اودون !
خسته‌لانمشسه آغاج كوستریكز بر بیلنه ؛
برده الك چوق كوكه باقسین او باقان كیمسه ینه .
اشیلارکن‌ده اوروك كندینه كندندن آشی .
شاید ایسترسه‌كز آغاجك دونانوب اوستی ، باشی ،
بكزه‌سین تازه چیچكلرله بزه‌نمش كلینه ؛
كچمه‌سین ، دقت ایدك ، بالطه جوجوقلر النه !
ایشته درد ، ایشته دوا ، بنده نه‌وار ؟ بر تبلیغ ...

سزه عائد سزی تخلیص ایده‌جك سمی بلیغ .

یا الٓهی بزه توفیقکی کوندر ..

ـ آمین !

طوغرو یول هانکیسیدر ، ملته کوستر ..

ـ آمین !

روح اسلامی شدائد صیقیور ، اولدوره‌جك .
ظلمی تأدیب ایسه مقصود مهیبك ، کرچك ،
نه‌ره یانسین‌می برابر بوقدر مظلومین ؟
بی کناهز چوغمز .. یاقمه الٓهی !

ـ آمین !

بوغیور عالم اسلامی بر آرغین فتنه ،
قطعه‌لر قاپنایه‌رق کیتدی او کرداب ایچنه !
محو اولان عائله‌لر برسوری معصومکدر ؛
قالان آواره‌لرك حالی‌ده معلومکدر .
نصل اولمازکه : تزلزل ویریور عرشه انین !
دینسین آرتق بوحزین ولوله یارب !

ـ آمین !

مسلمان ملکنی هر برده فلاکت اوردی ..

ز بوطوپراق قالیور دینمزك صوك یوردی !
بوده چیكننديى ، چیكنندی دینك شرع مبین ؛
خاكسار ایلهمه یارب ، اونی اولسون ..

ــ آمین !

والحمدلله رب العالمین ...

١٥ رمضان ١٣٣٠
١٥ اغستوس ١٣٢٨

صفحات

اوچنجی كتاب

حقك سسلری

محمد عاكف

ایكنجی طبعی

رجب ۱۳۰٦

بِسْــــــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِى الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ترجمه‌سی

« یا محمد، دی‌كه : ای ملكك صاحبی اولان اللهم، سن ملكی دیله‌دیككه ویررسین؛ سن ملكی دیله‌دیككك الندن آلیرسین؛ سن دیله‌دیككی عزیز ایدرسین؛ سن دیله‌دیككی ذلیل ایدرسین؛ خیر یالكز سنك الكده‌در؛ سن، هیچ شبهه یوقدركه، هر شیئه قادرسین »

الهی ، امریکك آواره بر حکومیدر عالم ؛
مشیت سنده ، هرشی سنده .. هیچ برشی دکل آدم !
فقط ، حالا وجود اثبات ایدر ، کندنجه ، هی سرسم !
بوکون ، اوچ بش قاریش طوپراقده وارلقدن اوورکن دم ؛
یارین ، طوپراق کسیلمش وارلغندن فیشقیرر ماتم !

الهی ، « مالك الملکم » دییورسین .. طوغرو ، آمنا .
حقیقی بر تصرف وارمیدر انسان ایچون ؟ اصلا !
اگر آلمشسه برملت ، ایدوب برملکی استیلا ؛
اگر ویرمشسه برملت بوتون برملکی بی پروا ؛
آلان سنسین ، ویرن سنسین ، سنك حکمکده‌در دنیا .

الهی ، الك اصیل اقوامی آلچالتیرسین ایسترسه‌ك ؛
دیلرسه‌ك الك ذلیل اشخاصه عزتلر ویررسین سن !
بو خیبتلر ، بو خسرانلر بوتون سندن ، بوتون سندن !
ناصیل تاعرشه یوکسلمزکه مأیوسانه بیلك شیون ؛
نه یرلر دیکلیور ، یارب ، نه کوکلر ، روحم ایکلرکن !

شو سس سز قبه‌نك آلتنده انساندن اثر یوقمش !
دییوردق : « بر بوچوق میلیار ! » مکر تك بر نفر یوقمش !

وحشی سز طوپراغك اوستنده مظلومینه یر یوقمش !
عدالت شویله طورسون ، بویله بر شیدن خبر یوقمش !
بوتون بوشلقمش انسانلق : نه ایسترسه‌ك ، مكر یوقمش !

الٰهی ، آلتی یوز بیك مسلمان بردن بوغازلاندی ..
یانان جان ، پیرتیلان عصمت ، آقان سللر بوتون قاندی :
نه معصوم اختیارلر سونكولر آلتنده قیوراندی !
نه بیكس خانمانلر ایشته ، یانغین ویردیلر ، یاندی !
شو كوللنمش ییغینلر هپ برر انسان ، برر جاندی !

صباح الخیر حریت ، الٰهی ، لیل كون اولدی ؛
قارا كلق برهزیمت هرطرفدن رونمون اولدی !
شهامت كیتدی ؛ غیرت سوندی ؛ قدرتلر زبون اولدی .
او موجا موج سنجاقلر نه مدهش سرنكون اولدی !
سقوطك دهشتندن قلب رحمت ، بلكه ، خون اولدی :

اذانلر صوصدی .. چاكلر ایكله‌دوب طورمقده آفاقی .
یازیق : شرقك سماسندن هلالك كچدی اشراقی !
زمان آرتیق صلیبك دور استیلاسی ، الحاقی .
فقط ، یرلرده قالمش حقلرك فردای احقاقی ،

نه طوغماز كونش ای عاجزلرك قدرتى خلاقى !

الٰهى ، شرع معصومك شو طوپراقلردى چوك يوردى ..
ناصيل تأييد قهرك اك رذيل اقوامه اوردووردى ؟
اوت ، ماتملرك اك قحبه‌سندن ، اوچ لئيم اردو ،
كاوب تا سينه‌مزدن اوردى ، سيرايت هم ، ناصيل اوردى :
كه استقبال ايچون جارپان يوركلر آكسزين طوردى :

تجلى ايتمدك بركره ، اللهم ، جمالكله !
شو اوچ يوز اللى ميليون روحى اولدوردك جلالكله !
اوطورمش اكله‌نيرلركن سنك ـ حاشا ـ زوالكله ،
نه‌در الحادى امهالك اوصامت انفعالكله ؟
نه‌در اسلامى تنكيلك بومستعجل نكالكله ؟

*
* *

صوص ای ديوانه ! طورماز كائناتك سير معتادى .
نه صاندك ؟ فطرتك احكامى هيچ ديكارمى فريادى ؟
بوكون ، سن كندى كنديكدن اميد ايت آنجق امدادى ؛
اوت ، سن كندى اقدامكله قالدير كيتده بيدادى .
جهان قانون سعيك ، باق ، ناصيل برحسله منقادى !

نه يابدك ؟ « ليس للانسان الا ماسعى » واردى ! ...

بسم الله الرحمن الرحيم

فتلك بيوتهم خاوية بما ظلموا .....

ترجمه‌سی

« ایشته سکا، اونلرك، کندی یولسزلقلری یوزندن، ایپ ایصسز قالان یوردلری!..»

لحِلر وارسه اسلامك شو چیکنه‌تمش دیارندن ؛
شو یوز بیکلرجه یوردك قانی ، زائرسز مزارندن ؛
یورکلر پارچه‌لار برنوحه دیکر رهکذارندن .
بوماتم ، کیم بیلیر ، قاچ منکسر قلبك غبارندن
خروش ایتمکده ، صوك امیدینك صوك انکسارندن ؟

أوت ، صوك انکسارندنکه بوقدر جبرك امکانی :
بتوب کیتمش نظرلر بکله‌مکدن فجر نازانی !
ناصیل ، ای یولجی ، بیك لعنت کلوب ازمزکه وجدانی ؛
دوداقلر ، چاك‌چاك اولمش ، ایچرکن زهر خسرانی ،
اوزاقدن باقدی ـ قوشمق نرده ! ـ میلیونلرجه یارانی

بوایصسز آشیانلر برزمان غایت معززدی !
بوظاملر بویله بایقوش سسلرندن چین چین اوتمزدی !
شو قوربغه‌لر سه‌کن وادیده جیلانلر قوشوب کزدی !
شو جوشمش ، آغلایان ایرمق نه‌خندان کولکه‌لر سزدی ؟
فقط ، برباد نکبت آکسزین هپ قیردی، هپ ازدی !

وفاسز یورد ! أوز اولادك ایچون اولسون ، وفا یوقمی ؟
نه‌دن قلبك قارارمش ؟ بیك اوجاقدن برضیا یوقمی ؟

الٰهی ، کیمسه‌سزلکدن بونالدم آشنا یوقمی ؟
وطنسز ، خانمانسز برغریبم . . ملتجا یوقمی ؟
بوتون یوقلقمی هر یر ؟ باری بر « یوق ! » دیرصدا یوقمی ؟

* *

کیتمه ای یولجی ، برابر اوطوروب آغلاشه‌لم :
ألم بر یورکك کاری دکل ، پایلاشه‌لم !
نه‌یاپوب یاسمی قهر ایلیه‌یم ، بیلمم‌که ؟
اویله دهشتلی محیطمده دونن ماتمکه ! . .
آه ! قارشیمده وطن نامنه بر قبرستان
یاتیور شیمدی . . ناصل یرلره کچمز انسان ؟
شو مزارلرکه اوزانمش کیدییور ، ای یولجی ،
نره‌دن باشلادی یوکسلمه‌یه ، باق ، نرده اوجی !
بونه هجران مؤبد ، بونه خسران مبین . .
ازیلیر روح سما ، پارچه‌لانیر قلب زمین !
آزاجق قورجالا طوپراقلری ، سیرایت نه چیقار :
دیجیك آلتنده أزیلمش ، پره‌لانمش قفالر !
برده‌ن ونك هویتلری اوچمش یوزلر !
کیم‌بیلیر هانکی شناعتله اویولمش کوزلر !

« مدنیت » دینن آلچاقلغه لعنتلر ایدر
کبی یکپاره کسیلمش‌ده صیریتمش دیشلر !
سونکودن قالبوره دونمش نیجه بیکرله بدن !
نیجه باشلر ، نیجه قوللرکه جدا جسمندن !
بشیکندن آلنوب پارچه‌لانان مخلوقات !
صوکره ، ناموسنه قربان ایدیلان بونجه حیات !
بم‌بیاض صاچلری قطرانلره باتمش دده‌لر !
کوکسی بالطه ایله قیریلمش ممه‌سز والده‌لر !
تکی بیکلرجه کسیلك کوکده‌یه عائد کومه‌لر :
صاچ ، قولاق ، آل ، چکه ، پارماق .. بوتون انقاض بشر !
باقلم ، یاوروسی اوغرارمی ، دیبوب ، قارنندن ،
جانورلر کبی شیشلرده قیزارمش نسوان !
ایشته بونلر اوفلا کتزده‌لردرکه ، دوشون ،
قورومش اوت کبی طوغراندی بچاقلرله بوتون !
مسلمانلقلری بچاره‌لرك اویله بویوك
برجنایتکه : جزالر اوکا نسبتله کوچوك !

ای ، بوطوپراقده برر نعش پریشان بیراقوب
یوکسه‌لن ، موکب ارواح ! صاقین ارضه باقوب ؛

صاتمایلك : شوق شهادتله جوشان برقان وار . .
بزده لشدن دها حسسز ، دها قوقمش جان وار !
باقمایلك ، هم توكوروك چهرهٔ مرداریمزه !
توكوروك : بلكه برآز دویغو كلیر عاریمزه !
توكوروك جبههٔ لاقیدینه شرقك ، توكوروك !
قوشقولانسین ، كورهلم ، غیرتی خالقك ، توكوروك !
توكوروك ملتی آلچاقجه اوران ضربهلره !
توكوروك اونلره آلقیش داغیدان قحبهلره !
توكوروك اهل صلیبك او حیاسز یوزینه !
توكوروك اونلرك اصلا كووهنیلمز سوزینه !
مدنیت دهنیان مسخره مخلوقی كوروك :
توكوروك ماسكهلی وجداننه عصرك ، توكوروك !

هله اعلانی زماننده شو ملعون حربك ،
« بزه افكار عمومیهسی لازم غربك ؛
اوده الاهی بیراقمقله اولور . » هرزهسنی
خلقه ایمان كبی تلقین ایله ، دینك سسنی
صوصدوران آبدالك ادراكنه بول بول توكوروك ! . .

ینه هجران ایله چیاغینلغم اوستمده بو کون ...
بکا وحدت کبی بریار مساعد لازم :
آرتیق ای یولجی براق . . بن ، یالکز آغلایه‌یم :

بسم الله الرحمن الرحيم

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : « اذا قالت نزار يا لنزار وقالت اهل اليمن يا لقحطان نزل الضرر ورفع النصر وسلط عليهم الحديد . »

ترجمه‌سی

« نزار اولادی : یتیشك ای نزار اوغللری ! یمنلیلرده : یتیشك ای قحطان اوغللری ! دیدیمی، همان تپه‌لرینه فلاکت اینر؛ همان اللهك نصرتی اوزرلرندن قالقار؛ هپسنه بردنده قیلیج مسلط اولور . »

اوچ بیڭسز قفانك دردینه ، اوچ میلیون خلق ،
باق ناصیل دوغرانیور ؟ قالق ، بابا ، قبرکدن قالق ! [١]
دیریلر قوشمادی امدادینه ، سن باری یتیش ..
آرناوودلق یانیور .. هم بو سفر پك مدهش !
تك قیغیلجیم قاباروب اویله جهنم قوصدی :
که همان قول قول اولوب صاردی بوتون بریوردی .
اونه یانغین که : اوجاق قالمادی سوندورمدیکی !
اونه طوفان که : یاقوب ییقدی بوتون وادی‌یی !
آشنا چهره آراندم .. او ، مکر ، هیچ یوقمش ..
یالکز برقورو چول وارکه ، نه‌صورسه‌ڭ : خاموش !
آشنا چهره‌ده یوق ، هیچ برینك یادی‌ده یوق ؛
یاقیلان بونجه حیاتك ، هانی ، اجسادی‌ده یوق !
یوقلاسه‌ڭ کوللری ، آلتندن ، امینم ، آنجق ،
کومور اولمش ایکی اوچ پارچه کمیکدر چیقه‌جق !
بابا ! اك سوکیلی آننه‌ڭ ، او سنك أوز وطنك

١] بابام فاتح مدرسه‌لرندن ایپکلی خواجه طاهر افندی مرحومدرکه ، بنم هم بابام ، هم خواجه‌مدر . نه بیلیورسه‌م کندیسندن اوکرندم . شعرك دها ایی آکلاشیلماسنه ، مرحومك‌ده رحمتله آکیلماسنه وسیله اولور ، دیه شو حاشیه‌یی یازمایه مجبور اولدم .

اوله‌جقمیدی فدا حرصنه اوچ قالتابانك ؟
دده‌مك سوردیکی ، جان ا کدیکی طوپراق کیتدی ..
اویله بر کیتدی‌که هم : بردها کلمز ابدی !
نه‌اولوردك بونی قالقوب‌ده کوره‌یدك عجبا ؟
«مشهد»ك بیننه خاچ صاپلانه‌جقمیدی بابا !
نه‌فلاکت : دونیورسین‌ده مساجد آخوره ،
خیرواتك عسکری تپسین چیقوب اوستنده هورا !
باری برخاطره قالسه‌یدی شوطوپراقده دیری ..
یر یاریلمش ، یره کچمش شهدا تربه‌لری !

نرده اولسه‌م چیقیور قارشیمه برقانلی اووا ..
سنمیسك ، یوقسه خیالکمی ؟ وفاسز قوصوه !
هانی بیکلرجه مفاخردی سنك هر آدیمك ؟
هانی سینه‌کده یاروب کچدیکی یول « ییلدیریم » ك ؟
هانی عسکر ؟ هانی قلبنده یاتان شاه شهید ؟
آه اوقربان ظفر نرده بوکون ؟ نرده او عید ؟
سویله ، مشهد ، اوپه‌یم سجده ایدوب طوپراغکی :
یوقمیدر سنده مرادك ایکی اوچ طامله قانی ؟
آه مشهد ! اونه ؟ ساحه کده‌کی میخانه‌میدر ؟
قاندیلك ، کورمیورم، نرده ؟ شو پیمانه‌میدر ؟

یاحریمکده یاتان شاپقه‌لی سرخوشلر کیم ؟
بوقسه یا کلشمی ؟ خایر ، سویله‌مه ، بیلدم .. بیلدم !
باصه‌جقمیدی ، فقط ، کوکسکه صربك چاریغی ؟
سریلوب یرلره بیکارجه شهیدڭ صاریغی ،
سیله‌جکمیدی الڭ آلچاق نفرڭ چیزمه‌سنی ؟
دورته‌جکمیدی کچن ، انشکی هرتیمه‌سنی ؟
یاشو اوچ پارچه‌لی بایراق دیکیلیرکن تپه‌که ،
نه‌یه ایندیرمدی ، کیم چیقدی بو خاقلك اوکنه ؟

هانی ، ملتلره میدان اوقویان قوم نجیب ؟
کورمدم بر کیشی ، تك بر کیشی میدانده .. غریب !
هانی ، حیثیتك کولکه‌سی چیکنه‌نسه اگر :
ـ اولادن اوچ کیشینك ، بش کیشینك خونی هدر ـ
قهرمان غیظی یاتیشماز ، قانی جوشقون افراد ؟
ایشته حیثیت قومیه محقر ، برباد !
هانی « نامجرمه بن سویلیه‌مم قیزلریمك ،
قاریمك اسمنی . . هم اولدوروروم ، صورمه صاقین ! »
دییه ، تحریر نفوس ایسته‌مه‌ین ارکیشیلر !
هانی ، گوسترمدیلر اسکی جلادتدن اثر ؛

فحشی اعلایه قوشان برسورو نامرد اوته‌دن ،
نه سلاملق ، نه حرم دیکله‌میوب چیکنرکن !

هانی ، ای قوم اسارتزده ، مختاریت ؟
قورقارم ، شیمدی نصیبك متمادی خیبت !
هانی، ای عنصر بی رابطه ، استقلالك ؟
ابدیاً ، صانیرم ، سوندی بوتون آمالك !
هانی « باشقیم » جیبرك قوردیغی یوکسك خولیا ؟
سنی ییللرجه آووتن ده او ملعون رؤیا ،
اویومشدك ... یا اویانسه‌یدك ایدرمیدی تباه ،
مالکی، بردن‌بره ، آفاقه چوکن قانلی صباح؟

قاره طاغ هایدودی ، صرب اشقیکی ، بولغار یالانی ،
صوکره یونان ایتی، جپ چوره قوشاتسین وطنی ...
تارمار ایله‌یه‌یورسین ده بوتون اوردومزی ،
بزی قوغسون المزدن آله‌رق یوردیمزی ..
کیمسه‌سز عائله‌لردن کیمی کیتسین بچاغه ؛
کیمی بیك دورلو فجاعتله چکیلسین قوجاغه ..
برینك عرضی هدر، دیکرینك خونی حلال ..
. . . .

ایشته ، ای عنصر عصیان ، بوالیم اضمحلال ،
سنی تحریك ایدن اوچ بش آلیغك معرفتی !
یئه‌دن بکله‌میوردك بورذیلی عاقبتی ؟
هانی، ملیتك اسلام ایدی . . قومیت نه :
صاریلوب صیم صیقی طوروسه‌یدك آملیتکه .
« آرناوودلق » نه‌دیمك ؟ وارمی شریعتده یری ؟
کفر اولور ، باشقه دکل ، قومنی سورمك ایلری !
عربك تورکه ؛ لازك چرکسه ، یاخود کرده ؛
عجمك چینلی‌یه رجحانی‌می وارمش ؟ نرده !
مسلمانلقده « عناصر » می اولورمش ؟ نه‌گزر !
فکر قومیتی تلعین ایدییور پیغمبر .
اك بویوك دشمنیدر روح نبی تفرقه‌نك ؛
آدی باتسین اونی اسلامه صوقان قلتابانك !
شو سنك عاقبتك بیك بوقدر ییل اوّل ،
سکا سویلنمش ایکن طوغرومیدر شیمدی جدل ؟

*

آرتیق ای ملت مرحومه ، صباح اولدی اویان !
سکا آز کلدی اذانلر ، دییه اوتسوتمی بوچاق ؟

نه عربلق ، نه ده توركلك قاله جق ، آچ كوزيكى !
ديكله پيغمبر ذيشانك آلهى سوزينى .
تورك عربسز ياشاماز . كيم كه « ياشار » دير ، دليدر !
عربك ، تورك ايسه هم صاغ كوزى ، هم صاغ اليدر .
ويريكنز باش باشه .. زيرا صوكى خسران مبين :
نه خلافت قاليور اورته ده باللّه ، نه دين !
« مدنيت ! » سزه چوقدن بريدر ديش بيله يور ؛
اولا پارچه لامق ، صوكره ده يوتمق ديله يور .
آرناوودلر سزه عبرت اوله جقكن ، حالا ،
نه بو شوريده سياست ، نه بو فاسد دعوى ؟
كورميور كيتديكى ياكليش يولى ، ظنم ، چوغكز ..
سزه رهبرلك ايدن هايدودى آرتيق قوغيكز !
بونى بندن طويكز ، بن كه ، اوت ، آرناوودم ..
باشقه برشى ديه مم .. ايشته پريشان يوردم ! ...

بسم الله الرحمن الرحيم

يا بني اذهبوا فتحسسوا من يوسف واخيه ولا تيأسوا من روح الله انه لا ييأس من روح الله الا القوم الكافرون

ترجمه‌سی

« اوغوللرم ، كيديكز ده يوسفله قارداشنی آراشديريكز ، هم صاقين اللهك عنايتندن اميديكزی كسمه‌يكز ؛ زيرا ، كافرلردن باشقه‌سی اللهك عنايتندن اميدينی كسمز . »

آنی‌ی قارا طپراق کورەرك عزمی بیراقدڭ . .
بیلمم کە ، اولوم وارمیدر اوندن دها آجاق !
دنیادە ایناندم ، هانی ، کورسەمدە کوزملە :
ایمانی اولان کیمسە کبرمز بو اولوملە .
ای دیدەسی میّت ! « ایکی ال بر باش ایچوندر »
داورانسەڭ آ .. اللردە سنڭ ، باشدە سنڭدر !
حس یوق ، حرکت یوق ، آجی یوق .. نشهمی کسیلدڭ ؟
حیرت ویرییورسڭ بڭا .. سن بویلە دکلدڭ .
قورتولمایە عزمڭ نەایچون بویلە سورکمز ؟
کندکی سنڭ ، یوقسە ، امیدکی یورکمز ؟
آنی‌ی قارا کلق کوریویرمکلە آپیشدڭ ؟
اسبابی الکدن آتەرق یاسە یاپیشدڭ !
قارشیکدە ضیا یوقسە ، صاغکدن ، یاصولکدن
الك بر ایشیق اولسون بولیویر .. قلبە یولکدن .
عالمدە ضیا قالماسە ، خلق ایتملیسڭ ، خالق !
ای الهی بو کرندە یاتان ، شاشقین آدام ، قالق !
هر کس کبی دنیادە هنوز حق حیاتڭ
وار کن ، شاید هر کس کبی عزمڭدە ثباتڭ ؟
سن اویلە باتاقدرکە : دوشرسەڭ بوغولورسڭ .

آمیده صاریل صیم صیقی ، سیرایت نه اولورسك !
عزمیله ، امیدیله یاشار هپ یاشایانلر ؛
مأیوس اولانك روحنی ، وجدانی باغلار
لعنتله‌مه برعقدهٔ خاطرکه : چوزونز . .
آن قورقولو جانی کبی یأسك یوزی کولمز !
مادامکه آجیاقلی بر ، یأس ایله شرکت ؛
مادامکه اوندن دها ملعون ، دها چیرکین
برسیئه یوقدر سکا ؛ ای عنصر ایمان ،
نومید اوله‌رق رحمت موعود خدادن ،
خسرانه رضا ویرمه . . چالیش . . عزمی بیراقمه ؛
کندك یاناجقسه‌ك بیله ، اولادیکی یاقمه !

آغلر توتك اولمش ، اوتیور برسورو بایقوش . .
سسلرده : « وطن تهلکه‌ده‌یمش . . باتیورمش ! »
لکن ، هانی ، میلیونلری اورتن شویبغیندن ،
تك قول‌ده « یاپیشسه‌م . . » دیمیور برطرفندن !
صاحبسز اولان مملکتك باتماسی حقدر ؛
سن صاحب اولورسه‌ك بو وطن باتمایه‌جقدر .
فریادی بیراق ، کندیکه کل ، چونکه زمان طار . .

اوغراشكه : تلافی ایده‌جك بونجه ضرر وار .
فریاد ایله قورتولماسی مأمول ایسه هایقیر !
یوق یوق ! هله عزمكده‌كی زنجیرلری بر قیر !
« ایش بیتدی . . ثباتك صوكی بو قدر ! » دیمه ؛ ییلما ..
ای ملت مرحومه ، صاقین یأسه قاپیلما .

بسم الله الرحمن الرحيم

أتهلكنا بما فعل السفهاء منا ..

ترجمه‌سی

« ایچمزده‌کی بینسزلرك ایشلدکلری یوزندن ، بزی هلاك ایدرمیسین ، اللهم ؟... »

یارب ، بو اوغورسز کیجه‌نك یوقمی صباحی ؟
محشرده‌می بیچاره‌لرك ، یوقسه ، فلاحی !
نور ایسته‌یورز .. سن بزه یانغین ویریورسین !
« یاندق ! » دییورز .. بوغمایه قان کوندرییورسین !
اسمزسه اکر بر ازلی نفخه ، یاقینده ،
یارب ، او جهنمله بو طوفان آره‌سنده ،
طوپراق کیده‌جك ، قوم کیده‌جك عالم اسلام ؛
هپ قیشقیره‌جق یرلرك آتشده‌کی اصنام !
بیزار ایده‌جك ، قورقیورم ، جدّ حسینی ،
الك صوکره ، صلیب اورمانی کورمك حرمینی !
بیك اوچ یوز اوتوز بش سنه‌در ، ارض حجازك
آغوش محیطنده‌کی سوزیش نیازك
امواجی خروش آور اولورکن ملکوته ؛
حالك سسلری بوغسونده کومولسونمی سکوته ؟
سونسونده ، الهی ، شو یانان مشعل وحدت ،
تثلیث ایله چوکسونمی بوتون عالمه ظلمت ؟
اوچ یوز بو قدر میلیونی جانلاندیران ایمان
اولسونمی بش اون سرسمك الحادینه قربان ؟
انفاس خبیثیله بش اون روح لئیمك ،

صوڭسوزنی اوپارلاق یوزی قرآن حکیمڭ ؛
اسلام آیاق آلتنده سورونسونمی نهایت ؟
یارب ، بو نه خسراندر ، الٰهی ، بو نه ذلت ؟
مظلومی نه‌در ازمه‌ده ، اوزدیرمه‌ده معنی ؟
ظالملری عدلڭ ، هانی ، اولدورمه‌دی حالا !
جانی کزییور دیب دیری .. جان ویرمه‌ده معصوم !
صوچ باشقه سنکلرده ؛ چون باشقه‌سی محکوم ؛
لا یسئله بیکلرجه سؤال اولسه‌ده قربان ؛

انسان بو معمالره دهشتله نگهبان !
یواه : بش اون کافرڭ ایمانینه قاندق ؛
بر اویقویه طالدق که : جهنمده اویاندق !
مادامکه ، ای عدل الٰهی ، یاقه‌جقدڭ . .
یاقسه‌یدڭ آ ملعونلری .. طوتدڭ بزی یاقدڭ !
کفرڭ او ملوث الی آیاتکی سیلدی ؛
بیکلرله جوامع ییقیلوب خاکه سریلدی !
قالمشسه اگر بر ایکی معبد ، اوده مرتد ؛
کوکسنده‌کی خاچ کفرینه فتوای مؤید !
طول قالدی قادینلر ؛ باباسز قالدی چوجقلر ؛
بر گریه‌ده بیڭ عائله‌نڭ ماتمی چاغلار !

الك قانلی شناعتله قوغولمش وطنندن ،
میلیونله حیاتك یوركندن كیدییور قان !
اسلامی النده طوته‌جق، قالدیره‌جق یوق . .
ناحق یره فریاد ایدییور : عاجزه حق یوق !
یتمزمی مصاب اولدیغمز بونجه دواهی ؟
آغزم قوروسون .. یوقمیسین ای عدل الٰهی !

بسم الله الرحمن الرحيم

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

ترجمه‌سی

« هیچ ، بیلنلرله بیلمه‌ینلر بر اولورمی ؟ »

اولماز یا .. طبیعی .. بری انسان ، بری حیوان !
اویله‌یسه ، « جهالت » دینیلن یوز قاره‌سندن
قورتولمایه عزم ایتملی باشدن باشه ملت .
کافی می دکل ، یوقسه ، بوصولك درس فلاکت ؟
صولك درس فلاکت نه‌یه مال اولدی ؟ دوشونسه‌لك :
بینك اریییوب یاش کبی داملاوردی کوزکدن !
« صولك درس فلاکت » نه دیمکدر ؟ شو دیمکدر :
کیمزسه اکر کندینه ملت ، کیده‌جکدر !
زیرا ، یکی برصدمه‌یه آرتیق دایانیلماز ؛
زیرا ، بوسفر اویقو اولومدر : اویانیلماز !

جوشقون ، قوجه برسل کبی ، دائم ، بشریت ،
مستقبله قوشمقده ویروب سیرینه شدت .
طاغلر ، اوچوروملر اوکا یول ویرمه‌مك ایستر ..
لکن ، او ، نه‌یوکسك ، نه‌ده آلچاق دیمز اورتر !
اقوام اوبیولك نهره قاتیلمش برر ایرماق ..
البت قاتیلیر . . هانکیسی ایستر کری قالمق !
بزلرکه بومدهش ، بومعظم جریانه
اوغراشمه‌ده‌یز .. باق ، نه‌قدر چیاغینز ، آ کالا !

اوغراش باقالم ، يوقسه ايشك ، هپ كيدى شاشقين !
قوشون كبى سرعتى ، دكزلر كبى طاشقين
بر چاغلايانك منبع دهاشنه طوغرو
طيرمانمايه بكزر ، يوزه‌رك ، باشقه دكل بو !
اى قطرهٔ آواره ، بو جوشك ، بو خروشك
آهنكنه اويمازسه‌ك ، امين اول ، بوغولورسك !

بيكلرجه ، عصرلرجه سورن اويقودن آرتيق ،
سيلكين ده : محيطكده‌كى ظلمتلرى ياق ، ييق !
بر باقسه‌ك آ : كوكلر اويانيق ، ير اويانيقدر ؛
دنيا اويانيقكن اويومق مسخره‌لقدر !
ايواه ! بو ذلتلره سنسين يينه علت . .
اى درد جهالت ، سكا دوشمكله بو ملت ،
بر حاله كتيردك كه : نه دين قالدى ، نه ناموس !
اى سينهٔ اسلامه چوكن قاپ قاره كابوس ،
اى خصم حقيقى ، سنى اولدورملى اول :
سنسين بزه دشمنلرى اوستون چيقاران ال !

اى ملت ، اويان ! جهلكه قربان كيديورسك !
اسلامى ده « باتسين ! » ديه طوتمش يديورسك !

اللهدن اوتان : باری بیراق دینی الکدن . .
گیرلش گبی طوپراقلره کندك ، گیره‌جکسه‌ك !
لکن ، نه‌دیمك بزلری الله ایله اسکات ؟
اللهدن اوتانمقده اولور علم ایله . . هیهات ! !]

*] استعینبابه : انما یخشی الله من عباده العلماء = اللهك قوللرندن آنجق عالم اولانلری اللهدن قورقار .

بسم الله الرحمن الرحيم

كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ

وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ ...

ترجمه‌سی

« سز ايولكی امر ايلر، كوتولكدن نهی ايدر، اللهه

ايناننر اولديغكزدن ، انسانلرك خيری ايچون ميدانه

چيقارلمش الك خيرلی بر ملتسكز . . . »

برزمانلر بزده ملت، هم ناصیل ملت‌مشز :
کلمشز دنیایه ملیت نه‌در اوکرتمشز !
قاپ قارا کلقکن بوتون آفاقی انسانیتك ،
نور اولوب فیشقیرمشز بر کوشه‌سندن ظلمتك ؛
یارمشز ادوار فترتدن قالان یلدالری ؛
فکر فردا طوغمادن یاغدیرمشز فردالری !
اویله فردالرکه : قالدیرمش سراپا عالمی ؛
دیده‌لر برجاودانی فجرك اولمش محرمی .
یکرمی‌بش ییل یکرمی‌بش بیك ییل قدر فیض ایتمش !
باقی نه آنی بر تکامل ! باقی که : حالا مندهش
یاد فوق‌الاعتیادندن اونك تاریخلر ؛
کورمه‌مش بکزر اومدهش سیره، هم کورمز بشر .
برطرفدن دینمز، اخلاقمز، عرفانمز ؛
برطرفدن سیفه مقرون عدلمز، احسانمز ؛
یوکسلوب اقوامی آلمش فوج فوج آغوشنه ؛
هپسی طالمش وحدتك آهنك جوشا جوشنه .
امر بالمعروف ایتمش اخوان اسلامك ایشی ؛
نهی ایدرمش، برفنالق کورسه، قاردش قاردشی .
کیمسه حقسزلقدن ایتمزمش تغافل اختیار ؛

فرده راجع صدمه‌دن افراد اولورمش لرزه‌دار .

بر ، نه‌یز ؟ سیر ایله آرتیق ، برده فکر ایت ، نه‌ایمشز ؟
دین‌ده كوركلك عینی اولمش : ترس چویرمش كیمشز ! [١]
نهی معروف ، امر منكردر كزن میدانده باق !
ان متین اخلاقمز ، یاخود ، كوروب آلدیرمامق !
ییقدی بیك ملعون قلم ناموسی ، بزلر اویمادق ؛
« صوصمق اولادر . » دییوب صوصدق .. صانیرسك طویمادق ؛
قوصدی بیك مردار آغیز شرعك بوتون احكامنه ؛
آه برسس باری یوكسلسه‌یدی نفرت نامنه !
آلتی یوز بیك جان كیدر ؛ میلیونله ایمان اكسیلیر ؛
كیمسه‌لر كورمز ! كورن سرسم‌ده اللهدن بیلیر !
صوكره ، شاید شخصنك ایچینسه ، حتی ، بر تویی :
یر ییقیلمش ظن ایدر سیر ایله‌ین كومبورتویی !
قیرقیك آیلقدن براز ، یاخود كچكسین ویرمه‌یك ؛
فودلاجیك قالسین ، « پیلاو بیتمش » دییك ، كوسترمه‌یك ؛
فس ، كلاه ، قالپاق ، صاریق ویرمش باقارسین ال اله ؛
معده‌لردن فیشقیریر تا عرشه آج بر ولوله !

١] بو تشبیه امام علی رضی الله عنه‌كدر .

اورته‌لق آلت اوست اولورکن سس چیقارمازدم ، هانی ،
اویله بر درنکده سیرایت کلده آرتیق سن بنی !
کوستر ، الالهم ، بوملت قورتولور ، تك معجزه :
بر « اوتانمق حسی » ویر غائب خزینه‌کدن بزه ! !

بسم الله الرحمن الرحيم

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ قَالُوا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ

ترجمه‌سی

« اونلره : « یریوزنده فساد چیقارمایك » دینلدیکی زمان ، « بز اصلاحدن باشقه برشی یاپمیورز » دیرلر . کوزیکی آچ ، اینی بیل که : اونلر یوقمی ، ایشته اصل مفسد اونلردر ، لکن فرقنده دکلدر . »

بر ییغین قونداقچیدن یانغین کورنلر ماتی ،
شیمدی ایمش ظن ایدر مطلق شو مدهش آتی !
ای وطنسز دربدرلر ، ای دنی قونداقچیلر !
ملتك ، آزچوق ، طوران بردینی ، بر ناموسی وار .
شیمدی نوبت اونلرك .. یانسین ده اونلر ، اویله می ؟
تارمار اولسون بوتون بر مسلمانلق عالمی !
ای ، حیا نامنده بر حسك وجودندن بیله
بك خبردار اولمایان ، یوزسز ، حیاسز ! باق هله !
آرقه‌سندن تاقلاق آتدك اك دنی بر شهرتك ؛
دوشدی تاقیه‌ك ، چیقدی جاس‌جاولاق اوكل ماهیتك !
بر كلاه قاپمقسه شاید بونجه حرصت غایه‌سی ؛
كندی ناموسك اولور ایركج اونك سرمایه‌سی .
یوقسه ، ناموسیله ، وجدانیله خلقك اوینامه ..
صوكره قات قات ناصیه‌كدن صارقه‌جق بر چوق یما !
بر قیزارماز چهره بولمشسك‌یا ، ای جانی ، بورون ؛
هم بوتون دنیایی افساد ایله ، هم مصلح كورون !
كندی عرضكدن جومرد اولمقسه معتادك اكر ؛
كندی مالكدر سنك ، حقك تصرف ، كیم نه‌دیر ؟
ملتك ، لكن هنوز معصوم اولان اولادینه ،

ویرمه برملعون تمایل مبتذل عتادیکه !

بزکه هرموجودی ییقدق غایه‌سز برفکر ایله ؛
ییقمادق برشی براقدق .. ساده برشی : عائله .
هانکی بر بنیانی محو ایتدکده اصلاح ایلدك ؟
ایشته ویران مملکت ! هربر ده‌لیك ، هربر ده‌شیك !
بونلرك تعمیری قابل .. اولسه جدیت ، ثبات ؛
لکن ، الله ایتمسین ، بر دوشسه شاید عائلات ،
اڭ قوی قوللرله حتی قالقه‌ماز امکانی یوق .
کیمکه ، قالقار دیر ، اونك حیوان قدر اذعانی یوق !
« عائلی بر انقلاب اولسون » ! دیین مأیوس اولور ؛
باشقه هیچ برشی قازانماز ساده بر ... اولور !
چونکه « چیپلاق » انقلابك رذالتدر صوکی ..
ای دنی قوندانجیلر ، بز سزده چوق کوردك اونی !
برده خلقك دینی وار صیق صیق تعرضلر کورن .
حاله باق : ملتده حسیاتی اویمش اولدورن !
دینی قربان ایتمایمش ملکی قورتارمق ایچین !..
طوتده ، هی سرسم ، بو ادرا کله سن عالم ایچین !
هرجماعتدن بش اون دینسز ظهور ایلر ؛ بوحال
پك طبیعیدر . فقط الحادی برقومك محال .

هانکی ملتدرکه افرادنده یوقدر حس دین ؟
الک بیوك اقوامه بر باق : دینی هرشیدن متین .
دوشمه ای آواره ملت ، بونلرك خذلاننه ؛
واقفز بز هیسنك بك مختصر عرفاننه :
شرقه باقماز ، غربی بیلمز ، کور کودن یوق وایه‌سی ؛
برقیزارماز یوز ، یاشارماز کوز بوتون سرمایه‌سی !

بسم الله الرحمن الرحيم

فانظر الى آثار رحمة الله كيف يحيى الارض بعد موتها ان ذلك لمحيى الموتى وهو على كل شيء قدير

ترجمه‌سى

« اللهك آثار رحمتنه بر باقسه‌لڭ آ : طوپراغى ، اولدكدن صوكره ، تكرار ناصيل ديريلتيور ؟ ايشته او الله بوتون اولولرى محقق ديريلته‌جكدر ، همده او هر شيئه قادردر . »

چیقده بر سیر ایت بهارك جوش رنكارنكنی ؛
نفخ صورك دیكله موجاموج اولان آهنكنی !
بر یشیل قان، بر یشیل جان یاغدیروب، قدرت، یره :
یم یشیل اولمش فضا؛ كوم كوك كسیلمش طاغ، دره .
انك قیصیر طوپراق طوغورمش، امزیریر بر چوق نبات :
فیشقیریر بر داماهجق اوتدن، طوتوب صیقسه‌ك، حیات !
دون، كمیكدن كوكچه حالندەیدی هر چیپلاق فدان ؛
بق : نه صاغلام قان، بوكون، طولغون یوزندن داملایان !
دون، قودور مقدەیدی اورماندن جحیمی بیك زفیر ؛
آشیان طوتمش، بوكون، هر دالده پرّان بر صفیر !
دون، نكهبانیدی میلیارلرجه ذیروحك سبات ؛
سیلكینوب چیقمش اومحبسدن، بوكون، بر كائنات .
دون، نه ماتمده‌یدی عالم ! پر حزین، كوكلر حزین ؛
سوپر قصرتدر بوكون : فطرت بوكون صحرا نكزین !
ایشله‌مش قیرلرده پر پر قدرتك فیاض الی،
او یله یاپراقلر كه صنعندن : كیدوب بر كورملی !

اویله اما، كوردیكم الواح شوقك رغمنه،
بنده حالا ذوقه بكزر دویغو یوق، حالا بنه !
بردگی، یوز بیك بهار ایندیرسه حق آسمان ؛

هیچ قیمیلدانماز بنم روحمده کوك صالمش خزان !
دم چکر بلبل .. بنم بینمده بایقوشلر اوتر !
صوکره ، قارشیمدن کچر ، بربر ، ییقیلمش لانه‌لر !
آشنالق یوق، خیالك قونسه الك بیلدك یره ،
یاد آیاقلر چیکنه‌یور : دوشمش وطن یاد اللره !
باشقه سس بیلمم ، محیطمدن انین ایلر خروش ؛
بکارم دینسین بوماتم ، بکارم ، اولماز خموش !
آه ! تك بر آشیاندن بیك یتیمك ناله‌سی
یوکسه‌لیرکن ، دیکله‌ین انسانه‌در بلبل سسی ؟

دویغوسز اولمق قدر دنیاده لکن درد یوق ؛
اویله صالفین‌مش که ملعون : قورتولان بر فرد یوق !
کندی صاغلام .. حسی اولمش، روحی اولمش ملتك !
ایشته الڭ قورقونجی خسرانك، هلاکك، خیبتك !
ای ، اولوم ، نکنده طوپراقدن حیات اعلا ایدن ،
بر ییغین طوپراقده اولسه‌ق ، ساده چیکنه‌نمك نه‌دن ؟
باشقه طینتلرمی هپ شایان اولان احسانکه ؟
آه ، بر بولسه‌م ، صاریلق ایشمیدر دامانکه !
بر نسیم ایستر قیمیلدانمق ایچون جانلر بوکون ؛

بر نسیم اولسون ، الٓهی .. جانلانیر قانلر بوتون -
نوبهارك روحی ایتسین پرده بزلردن ظهور ..
یوقسه ، آرتیق صور اسرافیله قالمشدر نشور !

یك حزین بر مولد كیجه‌سی
١٢ ربیع‌الاول ١٣٣١

ییللر كچیوركه ، یا محمد ،
آیلر بزه هپ محرّم اولدی !
آقشام نه كونشلی بر كیجه‌یدی ..
ایواه ، اوده لیل ماتم اولدی !
عالم بو كون اوچ یوز التی میلیون
مظلومه یامان بر عالم اولدی :
چیكننندی حریم پاكی شرعك ؛
ناموسه یابانجی محرم اولدی !
بیننده اوتن جاكلك سسندن
بیكلرجه مناره ابكم اولدی .
الله ایچون ، ای نبیّ معصوم ،
اسلامی بیراقمه بویله بیكس ،
اسلامی بیراقمه بویله مظلوم .

صوكی

بزه « دینی ، فلسفی مصاحبه‌لر » کبی معظم بر اثر یازان یار جانم ، استاد حکیمم حضرت فریدك قیمتدار بر خاطرهٔ التفاتیدر .

ایوب زوحم عاكف

صفحاتك اوچنجی قسمنی نشره موفقیتکدن طولایی سنی خالصانه تبریك ایدر ؛ دیکر قسملرینك‌ده پیدرپی نشرینه موفق اولماکی جناب حقدن تمنی ایلرم .

اسان نظمه ـ ماهیتنی تغییر ایتمکسزین ـ مستعد اولدیغی انکشافی ویردك . ترکجه‌نك نظمه غایت الویریشلی اولدیغنی اثرلرك ایله اثبات ایتدك . برمدتدن بریدر اسانمزده هرکس ایسته‌دیکی کبی تصرفاته قیام ایلدیکندن ؛ اسانمز عموم عثمانلیلرك اسانی اولمق درجه‌سندن اسان شخصی اولمق درکه‌سنه دوشمشدر . فی الحقیقه . اسلوب ؛ شخصك مالی . تعبیر دیکرله صاحبنك تمثالیدر ؛ فقط اسانك روحنه دوقونولمامق شرطیله .

هر کسك اسانده برتصرف مخصوص اجراسنه صلاحیتدار اولمسی بر حده قدر مجاز اوله‌بیلیر ؛ او حدی تجاوز ایدنلره : طور ! دیمك لازم کلیر . حال بوکه اسانمزده اجرای تصرفاته قیام ایدنلر . تجدد کوسترنلر هیچ برحده رعایت ایتمیورلر ؛ هیچ برمقیاسه تابع اولمیورلر ؛ انك ایچون اسانمزده کوندن کونه چیغرندن چیقیور .

مثلا بر هیکلتراش ؛ تصرفات خیالیه‌سیله اثرینی کمال ممکننه ایصاله چالیشیر . لکن هیچ برزمان طبیعتك تعیین ایتدیکی حدی تجاوز ایده‌مزه .

اثرینی او حد داخلنده کمال ممکننه ایصال ایدر. او حدی تجاوز ایتدیکی آنده اثری بر اثر صنعت دکل، بر نمونهٔ غرابت اولور. زیرا صنایعه خاص اولان کمال نوعینك ذوق صحیح دینیلان بر مقیاسی واردر. آثار صنعتده کوستریله‌جك کمال دائما او مقیاس ایله اولچیلیر.

رساملقده بویله‌در. رسام اثرنده کوستره‌جکی کمالی عناصر صنعتك نظم طبیعیلرینی بوزمامق شرطیله کوستره‌بیلیرسه مهارت ابراز ایتمش اولور؛ کوستره‌مزسه طبیعتی قابا بر صورتده استنساخ ایده‌رك عادی بر مقلد درکه‌سنده قالیر.

عناصر صنعتی وضع طبیعیلرندن چیقاران کیمسه قوانین صنعتی اخلال ایتمش دیمکدر. واقعا بوحال اندر اوله‌رق دهادن صدور ایدر. حال بوکه نظر صحیح ایله باقیله‌جق اولورسه دهای حقیقینك، بو حرکتیله قوانین صنعتی اخلال ایتدیکی، بلکه صنعتك قوانین موجوده‌سنه بر قانون دها علاوه ایلدیکی کورولیر. دهایه خاص اولان بو تصرف تقلیده قیام ایدنلر دائما آلدانیرلر، دائما موفقیتسزلك کردابنه دوشرلر.

موسیقینکده اوکی تصرفات مبدعانه‌یه اصلا تحملی یوقدر. هیکلتراش اولسون، رسام اولسون، موسیقی شناس اولسون دائما صنعته خاص اولان مقیاس نوعیینی النده طوتمغه، صنعتنده کوستره‌جکی اثر کمالی او مقیاس ایله اولچمکه مجبوردر.

بوشریطه‌یه رعایت ایتمه‌ین صنعتکارلرك اثرلری آثار صنعتدن معدود اولماز. نه‌فائده‌که شعرده بودقیقه اصلا نظر اعتباره آلنمیور. چوق کیمسه‌لر ساحهٔ نظمی تصرفات مبدعانه‌لری ایچون غایت واسع، غایت مساعد بولیورلر؛ او وادیده کوستردکلری غرابتلری هر کسه برر بدیعهٔ معرفت صورتنده قبول ایتدیرمك ایسته‌یورلر. یکی شعرلرده بونك پك چوق نمونه‌لری کورولیر. چوق کیمسه‌لرده شعرك حقیقتی، شعرده کوستریله‌بیله‌جك

تصرفاتك حد طبیعیسنی تعییندن عاجز اولدقلرندن بوبشقه اقلره تجدد، یاخود کمال صنعت نظریله باقیورلر. الحاصل اوته‌کی صنعتلرك قبول اتمدکاری او کبی تصرفات داهیانه‌یی زواللی شعر قولایجه قبول ایدیور. اکر شعرمزده کوستریلن کیفی تصرفلر بالفرض هیکلتراشلقده، رسامقده کوسترلمش اولسه ایدی، هیکلتراشك الندن چیقان برهیکل هر حالده بزم بیلمدیکمز برمخلوق اولورایدی! کذا بررسامك بویله برتصرف نتیجه‌سنده وجوده کتیره‌جکی اثرلرده بزه کورمدیکمز، بیلمدیکمز برعالمك مناظرینی تصویر ایدرایدی! شعرمزده بو غرابت چوقدن تعین ایتدی. فقط آنك تمیزی دیکر صنعتلرده‌کی غرابتلرك تمیزی قدر قولای اولمدیغندن بوکون اوغرابتلره بوقاریده سویلدیکم کبی، تجدد، یاخود کمال صنعت نامی ویریلیور. باقه‌لم بوحال نه‌زمانه‌قدر دوام ایده‌جك؟ فقط سن لسان شعری ماهیت نوعیه‌سنه خاص برتکامله نامزد قیلدك؛ موفق ده اولدك؛ دهاده اوله‌جقسك.

کله‌لم ایکنجی ملاحظه‌یه: احتمال که «صنعت صنعت ایچوندر: صنعتدن مقصد ینه صنعتدر؛ صنعتده دینی، اخلاقی، سیاسی برغایت آرامق عبثدر.» دییه، سنك مسلککه اعتراض ایدنلر، آنی خوش کورمه‌ینلر واردر. فقط اوحالده، یعنی صنعت حقنده‌کی بو دستور قبول ایدلدیکی تقدیرده انی دینسزلکه. اخلاقسزلغه‌ده آلت اتخاذ اتمه‌مك لازم کلیر. زیرا صنعت بوصورتله قیددن آزاده ایدلمش اولمایوب، بلکه قیودکاك بربادیله تقیید ایدلمش اولور. بن سنك اثرلرکده بودستوره مخالفتکی کوستره‌جك برشی کورمیورم. چونکه سن‌ده صنعتده غایت آرامیورسك؛ لکن غایتده صنعت آرایورسك. مسلکك تماميله مقصدیکی تأمینه کافیدر. همان فیاض قلمکه ایستدیکی جولانی ویر، جدی اثرلره تشنه اولانلری فیض قلمکله ریان ایت. صفحاتك بوقسمنی تشکیل ایدن منظومه‌لرك منبعی فرقان حکیم اولدیغندن هپسنك الهام محض اثری اولدیغنی سویله‌مك زائددر. همان سویله، همان یاز. توفیق خدا رفیقك اولسون عزیزم.

فرید

صفحات

دردنجی کتاب

فاتح کرسیسنده

محمد عاکف

دردنجی طبعی

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی ناشریدر.

استانبول — آمدی مطبعه‌سی.

حامی شاعرمز

مدحت جماله

ایکی آرقداشه فاتح بولنده

— واپور یاناشدیمی ؟

— چوقدن !

— دیمك كه كوپروده‌یز ..

— آمان ، شو بوجیلر اینسین !...

— فقط بیلیرمیسکز ،

یادیرغایور ، هانی ، انسان او اسکی تکنه‌لری !

« یاناش » دینیلدیمی ، نازلیم ، کیدر کیدرده کری ،

کلنجه خشم ایله بر طوس اورروردی کوپرویه که :

زواللینك دەشیلن قازنی صاغلام آلتی چکی

اودون بوتارده بیرازصانجیدن بولوردی آمان ...

— هکیم کتیرمه‌یه قوشسه‌ڭ ، هکیم‌ده یوق او زمان !

— تیمارجیلر، برکت ویرسین، اوسطه شیلردی :

الندە بالطه ، کلبر، اوچ کسر، بش اکلردی ...

« دایان اویانکی باشندن عمر ! طوتکدی ممش ! »

باقاردیکز عملماته حار جابوق یتمش !

آماصره ساحلی چوق اسکی بر مؤسسه‌در ؛
اوشاقلرك طوپی جراح اولور .. همان کسدیر !
بو کوندن اورمانی کوستر قیلاغیلی بالطه‌سنه :
تمیزلیوب چیقیویرسین ، بر قماسین یارینه !
— بر ازده دیکمه‌یی اوکرنسه‌لر ...
— آدام سن‌ده !
دوشوندیکك شیئه باق .. سن شو علمی اوکرن‌ده ..
— و علمه هیچ دیه‌جك یوق : مفادی قطعیدر !
علوم سائره صنعی ، او ، پك طبیعیدر .
— نه وارکه : قلمادی تطبیق ایچون مساعد یر !
— نه‌دن ؟
— نه‌دنمی ، کوروردك چیقوب کزه‌یدك اگر .
اتکلرنده ظیغین صاقلی بیلدیکك اورمان ، ۱)
بوکون بارینه‌دیرماز حاله کلدی بر طاوشان !
او ، صیرتی هیچ‌ده کونش بیلمه‌ین یشیل طاغلر ،
ییغین ییغین قایالردر : سرابلر چاغلار !
— صباحلین ینه بر خیلی نکته فیرلاتدك !
خیالی بول بول آقیتدك ، سرابی چاغلاتدك !
— خایر ، خیال ایله بوقدر بنم آلیش وریشم ..
اینان که : هر نه دیمشسه‌م کوروب‌ده سویله‌مشم .

شودر جهانده بم الك بكنديكم مسلك :
سوزم اودون كبى اولسون ؛ حقيقت اولسون تك !
— فنا دكل يولك اما اپجه صارپ اوله‌جق !
«اودون» ديدكده ، توخافدر ، نه كلدى عقلمه ، باق :
زواللى مملكتك يوقسى باشقه محصولى ؛
اودوندى ، نرده بولونسه‌ك ، متاع مبذولى .
— آدام يتشديره‌مزمش ، ديمك كه ، طوپراغمز !..
— لطيفه برطرف امّا ، آدام دكل يالكز ،
اودونده ايسترز آرتيق ياقينده اوروپادن !
— بزم فيليزلرى كوندرمسين صاقين اوزمان !
— آغيرجه داورانيورسين .. بر از چابوق يوروسه‌ك..
— وقت قازانمق ايچون ايسترم ياواش كيتمك .
— او حالده قوش كبى سه‌كمك دكيلدر لازم ؟
عيب دكل يا ، بو سوزدن نه چيقدى، آكلامادم.
— بو اعتراضى نيچون صاللادك محا كمه‌سز ؟
وقت كچيرمه‌يى بزلر قازانمه عد ايدرز !
— ديمك كه شيمدى ايشك يوق ..
— خاير برازدن وار .
— نه ايشدر ، آكلايه بيلسه‌ك.. مهم‌ميدر اوقادار ؟
— كيدوب‌ده اوكله‌يى فاتحده قيلمق ايستيورم ؛
كليرميسين ؟ هادى !

— آرتیق اوشنه‌دن نه زورم ،
صیجاقده قان تره باتمق ؟ نمازسه مقصدا کر:
صاغلك، صولك طولو مسجد ، بکن بکن طالیور .
— نماز دکل یالکز مقصدم .. بوکون بر آدام
چیقوب‌ده وعظ ایده‌جك اوکله اوستی خلقه ...
— تمام !
زمانیدر اوطوروب ، شیمدی ، هرزه دیکله‌مه‌ك ؟
او یاوه کولری حالا ، آدام ، دییك بکه‌نیك !
صاریقلی ملتیدر ملتك باشنده بلا ...
— فقط ، عمومنی بر دن باتیرمق ایش دکل آ !
بیلیرمیسین نه دهالر یتیشدی مدرسه‌دن ؟
— دهامی ؟ آت باقلم ، هیچ صیقیلما ، بول کیسه‌دن!
— صیقیلمادن آته‌یمش .. قوزوم ، نیچون آته‌یم ؛
ایناغایورسه‌ك اکر طورکه بن‌ده آ کلاته‌یم ...
— صایوب‌ده نافله معلوم اولان بش اون اسمی ،
یورولما : اونری ازبرله‌مك‌ده بر ایشمی ؟
فقط ، شو وعظ ایده‌جك هرزه‌کو عجب کیم اوله ؟
نه اولسه هیچ یا .. نهایت ، صاریقلی بر ملا
— سنکله بزده ، برادر ، صباحلین چاتدق !
عناده قارشی نه یاپسین‌ده صوصماسین منطق ؛
« صاریقلیدر » دیه هیچ کورمه‌دن ، بلا انصاف ،

کبار امتی حقسز دکلمی استخفاف ؟
کلوب‌ده بر بولونه‌یدك کچنکی وعظنده :
قالیردی پارماغك ، الله بیلیرکه ، آغزکده !
نه وار عنادیکه ایتسه‌ڭده بر سفر غلبه ،
نماله فاتحه کلسه‌ڭ ...

— آل ایشته ، کلدم به
— هدایت ایردیمی ؟ هاه شویله .. آفرین صو قوشی
— آمان ، شو دوز یولی طوتسه‌قده تمسه‌ڭ یوقوشی ..
— اوزاق یاقین دیمه آرتیق ؛ اینیش ، یوقوش صورمه
طیپیش طیپیش کیده‌لم .. هایدی گیر شو صاغ قولمه .
— آمان ، شو معبد فیاضك احتشامنه باق :
باقار باقار طویامام : عاشق اولمشم مطلق !
— حقیقةً طویاماز دیده‌لر ملاحتنه ..
فقط یابانجیلر اوشمش جوار عصمتنه !
نه‌در حریمنه یرلشملك ایسته‌ین شو صالاش
هویتنده ییغینلر که هپ برر قلاّش !
— أوت ، زمینی اوزاقدن کوروب بابیلمشلر ؛
یاواش یاواش صوقولوب صوکره‌دن یاییلمشلر !
— او حالده شیمدی آییلمق کرکدر اوقافه ..
— آییلدی فرض ایده‌لم .. ییغماده‌جه بر طرفه ،
شو کوردیکك قاره طاشلر قدر کثیف آلتون ،

ناصیل تمیزله‌یه بیلسین . ناصل یعقوب چیقسین ؟
— خایر ، قاپاتمالیدر « جامعك ! » دیوب کمری ؛
برر برر ییقیلیر آز زمانده کندیلری .
— ناصیل قاپاتمالی ؟
— غایت قولای : « شومیدانلق ،
که یول کچن خانی اولمشدی ، حولیدر آرتیق ؛
بو حولیدن کچه‌جکلر نماز ایچون کچه‌جك . »
دیوب قاپاتمالی .
— یاهو ، عقللیدین کرچك !
— کچنده ییتمایه قالقیشدیلردی محفلی یا !
— دیمك که ظبر دلی بونلر !
— صورارمیسین ؟ دلی یا !
دلیرمدجه بر انسان ناصیل واریر ألیده ،
قییار شو محفله ، یاخود شو محتشم کچیده ؟
« بزمده وار مدنیتله آشنالغمز ..
هم اسکیدر ..» دیه بیلمك ایچون دایاندیغمز ،
یکانه حجت سنکینی ییرته‌جقلرده ،
صیقیلمادن کزه‌جکلر « کنیش » سوقاقلرده !
— « صیقیلمادن » دیه بر نکته صاللادك .. لکن ،
یرنده اولدی ..
— دکل ، سنده آکلایش کسکین !

ــ بن آ کلامامیا ، فقط یك د کرلی اولسه کرك ..
حقیقةً شو کچید چوق کوزلیدر ؟

ــ نه دیمك!

صحیفه‌لر یازییور ، بلکه ، فن معماری ،
او ، میل ناز ایله مخمور دیده‌لر وری ،
بر از میللی باقان ، معبرك کوزللکنه ..
ــ کمرده اویله موافقمیدر عجب فنه ؟
ــ نه سویلدك ؟

ــ شو آتیلمش وده‌دو کمر أیمی ؟
ــ فنون هندسه‌نك واریا برده « ترسیمی »
دینن اصولی .. اونك ماهرانه تطبیقی .
ــ دیمك که : خیلی مهمدر بونکده تدقیقی .
ــ سنك کوزك اییدر .. قاچ موقتك ساعتی ؟
دوزه‌اته‌یم شونی .. طور ، طور .. قورولمامش ذاتی .
ــ برنده اون بوچوق اولمش ، برنده اوچ ..

ــ نه کوزل !
زمان ایچنده زمان .. یوقدی بویله شی اول .
ــ بویوك قصور ایدی لکن ..

ــ حقیقت اویله ایدی :
قمر حسابی ، کونش دوری ، صوکره ، میلادی ،
دییوبده اوچ ییلی ازبر بیان ذکی ملت ،

طورورمی هیچ یالکز بر ساعتله ؟ طورماز أوت !

— ناصیل شوبانقه کوزل بربنامی ؟

— یك اوقادار

فنا دکلسه‌ده ، نسبتله ، بربچیملی دیوار
مثابه‌سنده قالیر جامعك یاننده ..

— غریب !

نه کوزمله باقارسه‌ك : نه محتشم ! نه مهیب !

— اوباشقه .. صورسه‌لر اسلوب ایچون «شود . .» دینه‌مز .
اصالت اولمالی صنعتده اولا .. بو : ملز !
خایر ، ملزده دکل .. بلکه برچوق اسلوبك
خلیطه حالی که ، تحلیله قلقیشلسه : اوزون !
نجیب اثر آریورسه‌ك : سبیله باق ، ایشته ..
طاشوب طاشوب دوکولورکن اوشعر برجسته ،
صفای فطرتی شاهدکه : ترتمیز اصلی ؛
دامارلرنده یوزن قانده ، جانده عثمانلی !
کوروب بوجوشش صنعتده روح اجدادی ،
براز صیقیلمالی شهرك صیقیلماز اولادی !
— صیقیلمق اسکی آداملرده نادرآ کورولن
برابتلایه دینیرمش که ، شیمدی کچدی !

— نه‌دن !

— دکیشدی حالت روحیه ، چونکه عصره کوره ...

ـــ آمان شو « حالت روحیه » برده « مفکوره »
عیب دکل یا ، غیجیقلار بنم سیکیرلریمی !

ـــ نیچون سیکیرلەنیورسین ؟ تعصبك یریمی ؟
برآز دکیشملی آرتیق بواسکی ذهنیت .
« لسانه هیچ یکیلك صوقمایك ! » دیمك : جنت .

ـــ خایر ، تعصب ایدن یوق .. شووارکه : ایجابی
تحقق ایتمەلی برکره ؛ برده ، اربابی
الیله اولمالی مطلوب اولان تجددلر ..
دوشونکه بویلەمیدر بزده ؟

ـــ شبهەسز .

ـــ نه کزر !
دایلی : کندی سوزکدر ..

ـــ کیمك ، بنمی ؟

ـــ أوت !

ـــ نەسویلەمشدم ؟ اونوتدم ..

ـــ جانم شو « ذهنیت! » ..

ـــ بکنمدکمی ؟ فرانسزجه یوقمی « مانتالیته» ؟
اونك مقابلی ..

ـــ ذاتاً بودریا درد ایشته !
تصرفاتی عیناً آلیرسەق انکلیزك ،
فرانسزك ، نەاولور حالی ، صوکره ، شیودمزك ؟

لسانك اولماليدر بر وقار مليسى ،
او اولمادقجه ميسر دكل تعاليسى .
ــ براز محافظه‌کارانه‌در پاشيمدى بوده ...
ــ أوت ، محافظه‌کارم .. بيليرميسين ، بو موده
تعمم ايتمه‌يه باشلارسه ..
ــ باشلاسين ! نه‌اولور ؟
ــ ايلر ، طوتار يرى قالماز ، لسانمز بوزولور .
بوكون نه‌مسخره اولمشسه ملتك قيليغى .
لسانده اويله اولور !
ــ آكلامام عنادجيلغى ..
ــ بيليرميسين بوغريب امتك نه‌در حالى ؟
« يخاف » صيغه‌سنك چينغراقلى اعلالى !
ــ ناصيل ، ناصيل ؟
ــ هله صبر ايت : « يخاف اصلندن ... »
ديوبده ازبره برچوق عباره‌لر اوقودان
خواجه‌م ، ختامه ياقين دوره‌سنده اعلالك ؛
ميان قافيه‌دارنده چيفته « فى‌الحالك »
اوقور طوروردى ، بو برعنعنه‌يدى بسبللى :
« تچين كه ساكن اولور واو ، اونكده ماقبلى
حروف سالمه‌دن حرف غيرساكن اولور ؛
او واوى متفقاً مد ايدر ايمش جمهور ...

اوحالده، بزدخی ایتدك : یخاف اولدی . » ... أوت !
نه‌یاپسه آوروپا، بزلرجه أصل اولان حرکت :
« اوحالده بزدخی یاپدق ! » دییوب همان تقلید .
بودورلو بریکیلکدن نه‌خیر ایدرسین امید ؟
— فقط « یخاف » نك اعلالی اما کوچمش ها !
— بو، اختصاری اونك، چوق سورردی، یوقسه، دها!
فنامی ؟ باق ، لافه طالدقده طویمادق یوقوشی .
— حقیقت اویله ! اپی یول قازانمشز .. شونه ، شو ؟
— ییقیق سبیله باقوب آغلایان یانیق مکتب ..
لچنکی یانغینك انقاضی ایشته بونلر هپ !
— دیمك که : جامعی قربنده‌یز سلیمانك ..
— « دیمك » ده وارمی‌یا ؟ قارشیکده !
— لکن انسانك ،
ناصیل قارارمه‌ده ماضی‌یه طیرمانان نظری !
بوکون، بزم تپه‌مزدن باقان شو آثاری ،
صیانت ایله‌مه‌دن عاجزز ، دکل یاپمق ..
— حقیقت اویله ! شو معبد نه‌در ؟ شو حشمته باق !
— بیراق که جامعی ، دنیاده اولماز اویله اثر ؛
فقط نه‌در شو هیاکل ، نه‌در شو مدرسه‌لر !
اوزاقدن آکدیریوورلر نطاق سیمینی ،
که صارمق ایسته‌یه‌رك وحدتك ندیمه‌سنی ؛

آتیلمش اوچ طرفندن کمند اونوب بلنه ؛
فقط دکل بلی ، دامانی کچمه‌مش النه !
بشر دکلی ؟ تعالی‌ده ایتسه هرفانی ،
ناصیل قوجاقلایه‌بیلسین حریم یزدانی ؟
أوت ، مدارس او وحدتسرای محتشمك
اوگنده : حرمتیدر دینه هر زمان علمك .
بوتون شو قبه‌لرك موجه موجه سلسله‌سی :
حضور حقده قاپانمش سجود قافله‌سی !
— بو کونده اویله‌می لکن ؟
— دکاسه ، کیمده قصور ؟
بونا خلفلکی بز یاپمشز ؟ سلف معذور .
اویوب صیچان کبی هر دورت آدیمده بر کمری ،
دده‌کمی آچمش او مسکین قیلیقلی قهوه‌لری ؟
خاییر ، دده‌ك سکا ، باق ، خسته‌خانه‌لر یاپمش !
یاننده مکتب طبیه‌لر ، نه‌لر یاپمش !
شو کوردیکك قوجه‌مان کتله یوقمی ؟ دارالطب .
— دیمك : بو مدرسه، طبیه مکتبیدی..
— عیب !
— عیب نه‌در ؟
— بونی اولسون کوروب ده بیلمه‌مکز .
— باقیلسه اویله .. فقط « بیلمه‌یك ! » دیین نه سز !

ـــ طبابتك او قادار محترمدی موقعی كه :
برر طبیب فنون آشنا چیقار ، اسکی
مدرسینمزك الك كزیده افرادی .
یازیق ، او نسل كریمك وفاسز اولادی ،
بیر قمش اویله‌جه ، هیچ باقامش مؤسسه‌یه ؛
نه‌لر كورور نه‌لر انسان كیرنجه مدرسه‌یه !
دولاشمق ایستمه‌یه‌رك طالدیغم اولور بعضی :
آدیم باشنده عصرلرجه سعیك اقاضی ،
طاقیلمامق ، هانی ، قابل دكل آیاقلریكه !
نظر نفوذ ایده‌جك اولسه هانكی بر یبغینه :
یا بر مدققك اسرار تارماری دفین ؛
یا بر مشرحك آثاری صاقلی .. هم نه حزین !
چامورده صاپلی ، كنیش رحله‌لر بوتون مرمر ..
دیمك : معلمی تشریحی ویرمه‌مش ازبر ؛
كتاب نعشی سروب طاشلرك اوزونلغنه ،
آچوب آچوب اوقومش قارشیسنده بولدیغنه .
بوكون ، او رحله‌لرك كندی نعش اولوب یاتیور ؛
اوزرلرنده بكارلر فاصولیه قایناتیور !

ـــ وفایه چیقسه كركدر بو اكری بوكری سوقاق ..
ـــ أوت ، وفایه اینر .
ـــ غالبا ایچه اوزاق ...

دکلمی ؟

— هیچ‌ده دکل .. سن یورولدڭ آکلاشیلان ؟

— اونوتمشم ، هانی ، یوقدرده کلدیکم چوقدن .

— صانجه ، طوغرو وفا میدانده‌یز شیمدی .

— براز طانیر کبی اولدم .. یا آزمی کچدمدی !

— آل ایشته ایسته‌دیکڭ : تربه ، طاش قوناق ، قاردقرل ..

— فقط بونڭ نه‌سی میدان ؟ بو عادتا بر یول ..
توخاف دکلمی یا ؟

— وقتیله بلکه میداندی ..
قاپانمش اولسه‌ده کیتدکجه ، قالمش اسکی آدی .

— ایچه قهوه‌ده وار ..

— نرده یوقکه ؟ هر یرده !!

اونکله ملت مرحومه اوغرامش دردده !
بقاسی وارمی جهانڭ دوشونمه عاقبتی !
اوزاٰن شو پیکه‌یه : بولدڭ دیمکدر آخرتی !
برنجی دفعه ایمش بینمش اختیار قایغه ؛
پیاده باغ کبی قایدقجه طوغرولوب آچیغه ؛
ایشیلمدامش کوزی ، بر قاو چاقوب دیمش ! « یاحی !
عمر عمر بو عمر ایشته : هم اوطور ، هم قای ! »
شو پیکه‌لرده او تیریاکیڭ « عمر » دیدیکی
سادەنڭ اشمدر : یان کلمه میمین ، و نه ایدی !

حیات آقوب کیده‌جکمش .. نه وار کدرله‌جك ؟
زمان زمان بو زمان .. طورمه بر نفس دها چك !
صفا که باق که یا چیقدك ، یا چیقمادك یارینه !
— دونوب دونوب باقیورسین ... نه‌کلدی خاطریکه ؟
— شو قارشیلقلی بنالر دوشوندوررمی سنی ؟
— نیچون دوشوندوره‌جك ، اوکجه سویله حکمتنی ..
— شوصاغ طرفده‌کی ؟
— مکتب .
— أوت ، بوجبهه‌ده‌کی ؟
براسکی مدرسه اولمق کرك .. دکلمی ؟
— یکی .
— یکی نه‌در ؟ برآز ایضاح ایدلسه ، چوق اکسیلك !
— زواللی ماتی وحدت جدا ایدن « ایکیلك »
صیریتمیورمی ؟ اوپیس دیشلریله قارشیکده ؟
ناصیل توکورمسین انسان شوحاله باقسین‌ده ؟
ییقیلمامش ، نه‌قادار ییقمق ایسته‌سه‌ك ، ایمان ؛
آییرمق ایسته‌مشز صوکره دینی دنیادن .
آییرمشز ، ایده‌رك شرعی متصل اهمال ؛
اصل ایکنجیسی اولمش ، شووارکه ، برزده‌حال !
أوت ، بوصیصقه وجودك یارین طورر نفسی ؛
فقط شوکوردیکك « اکمکجی اوغلی مدرسه‌سی »

یاشار، دمیر کبی کوکسیله، بلکه اون بیك یاش ..
یاتر قبورغه‌سی : قورشونله باغلی یالچین طاش !
اوله‌یدی قوسقوجه ملتده بریدنلی قفا ؛
« وجودی بریانه آتمق ، دماغی برطرفه ،
عقللی کاری دکل » دیرده بویله یاپمازدی .
نه اولدی ، صور باقالم : ملتك اوز اولادی ،
یابانجیدن دها دشمن کسیلدی بربرینه !
— صوکنده قارده‌ش اولورلر طبیعتیله ینه .
— زمان بیایر اونی آرتیق .

— کمر کوزوکدی هله ..
— کوزوکمسونمی یا ؟ برخیلی قسمی کچدی بیله .
— زواللی صاقلانیور : حالی کورمك ایسته‌میور !
— قرون ماضیه‌مزدن باقن شو « کوزلر » ه صور :
اونه‌یدی ، طاغ کبی ارلرکه ارضه حاکمدی ..
نه‌در قریجه‌لایان نسل مضمحل شیمدی ؟
— حقیقت، اویله کوچولمش که: «یوق!» دی ، کچ آرتیق..
— اصل بو ، یوق کبی وارلق دکلمی مسخرداق ؟
— « کبرمه‌لیدی » می دیرسین ؟ کبرمسز ، نه چیقار ؟
قولای دکل اوده .. انسانجه اولمه‌نك یولی وار .
جماعتك آره‌سندن « قلیرسه : ایل بکدیر ؛
اولورسه : یر بکدیر » درت آدام چیقارسه ، کفیر !

براقده ئولمه‌یی ، آکلات شو کوزدیکك کمری ؛
بویوکلکنده‌میدر ، نره‌در بونك هنری ؟
— کانجه باقدیلر عثمانلیلر که مملکتده ،
صو یوق . صو ، حال بوکه غایت مهمدی ..
— البته .
— دوشوندیلر بونی نردن ، ناصیل کتیرمسنی ؛
صوکنده اویله بر ایش یاپدیلر که : یك فنی .
طوتولیوریا اساساً بوکونده باشقه طریق ،
صویك اساله‌سی ، توزیعی مطلقا تضییق
اعانه‌سیله اولور ..
— شبهه‌سز .
— فقط ، ما کنه
هنوز بیلنمدیککندن ، او قوتك یرینه ،
مایعك دکیشن راقندن استحصال
اولونه‌مه بر صیقی تضییق ایدلمش استعمال .
بولنجه الك ایی تضییقك ك قولای یولنی ؛
قاچیرمامق ایچون آرتیق اونك تقاضانی ،
همان شو آبده‌لر باشلانیلمش اعلایه ..
فقط مهارت صنعت بونکله بیتدیمی یا ؟
خایر ! کورولملیدر آیری مقسملر :
باقنجه حیرت ایدرسین .. نه اینجه ایش ، نه هنر !

حقیقةً شاشه‌جق شی ... نه واقفانه حساب !
صو اویله بر داغیلدیلمش که : ـ اولماسه‌یدی خراب ـ
آلیردی حقنی هر چشمه ؛ طاماه‌نك کسری
قدر تخالف حتی سزردی « اولچو »لری .

ـــ شو قارشیمزده طوران قبه غالبا تربه ..
ـــ آیول ! نماز کچیور .. امّا ظالمشز لافه به !
براقده تربه‌یی سن شیمدیجك بر آز چابوق اول !
ـ جانم نه‌دن قوشه‌لم ؟ واریا وقتمز بول بول ..
یتیشمه‌مش بیله اولسه‌ق ، قضاسی ممکندر !
ـــ خاییر ، یتیشملی ، مادام اداسی ممکندر !
ـــ دیمك : صیغاتمالی آبدسته .. باری بر چشمه
اولایدی ..
ـــ چشمه‌می ؟ آل ایشته !
ـــ طور ، فقط کیتمه !
ـــ سنك اوزون سوره‌جك ، آکلادم که ، آبدستك ؛
فوطین چیقارماسی ، بیلمم نه .. چونکه یوق مستك .
براقده بن کیده‌یم ، صو کره‌دن کلیرسین سن ..
کجیکمه‌ها !
ـــ کلیرم .. کورمك ایسته‌رم ذاتاً .

واعظ كرسيده

اعوذ الله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
ان الله وملئكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا
عليه وسلموا تسليماً . صل اللهم وسلم وبارك على النبي الامى
وعلى آله وصحبه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِى مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ

ظوتكده « ذره »لرندن ، چيقيك « سحابيه »
دينن ييغين ييغين اشباح آسمانىيه ؛
خلاصه ، عالم امكانى دور ايدك ؛ او زمان
شهودە باغلى بر ايمانله حكم ايدر وجدان :
كه خلقتك نه قدر شكلى وارسه : علويسى ،
كثيفى ، مدركى ، عضويسى ، غير عضويسى ،
كمال شوق ايله محكومى عينى قانونك ..
بوتون شئون عوالم تجلياتى اونك .
نه‌دركه ايتمه‌دەدر فطرتك بو قانونى ،

فضایی ، کوکلری ، دریانی ، دشتی ، هامونی ،
— آدیملرنده ذکادن سریع اولوب حتی —
اثیری قپلایه حق فسحتیله استیلا ؛
اوت ، سوزولدیمی ادرا که آ گسزین بو سؤال ،
لسان حالی شو دستوری هایقیریر درحال :
« بقایی حق صانیبان ، سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

قونولسه رحلهٔ تدقیقه هانکی بر موجود ؛
اولور تکاثفی بر سعی دائمك مشهود .
عدمله قرشیلاشان ضد وجود اولور ، دیمه‌یلك ؛
اونك مقابل اولان قطبی سعیدر . سعیك
گزوب دولاشدیغی ایصسز ، چوراق فضای عدم ؛
باقارسیکزکه : چیقارمش وجوده بر عالم .
توقف ایتدیکی هستیسرای دورا دور ،
گورورسکزکه : عدمدر .. نه بر ضیا ، نه‌ده نور !
قولاق ویرکده‌ده‌لر سویلیور باقیك ادراك :
بو ، لجه لجه تکاثف ، بو سعی دهشتناك ،
بلیغ سعییدر عمان قدرتك ، ازلی ؛
خروش فیض ازل هر قطیره‌سنده جلی .
مکوناتی ازلدن خلاص ایدوب ابده

سوروکلهین ؛ اونی حیرتفزا هویتده
تقلبات ایله بر منتهایه طوغرو یورون ؛
هم استقامتی دائم او منتهایه ویرن ،
اراده هپ ازلی سعییدر ، باقیلسه ، اونك ؛
کیمك ؟ او قدرت محضك ، او سرّ مکنونك !
نه دیکه‌نیر ، نه‌ده عاطل قالیر ، ولو بر آن ،
شئون خلقتی تکشیف ایدوب یازاتمقدن .

تصور ایلیه‌لم شیمدی باشقه بر قدرت ،
که هپ قوانی طوغورمش ، اساسی ماده . أوت !
نه‌در بو ؟ باشقه دکل ، عینی جلوه‌نك ایشیدر :
بوتون ازلده‌کی سعیك تکاثف ایتمشیدر .
شو ماده یوقمی که آنقدر چوق اشکالی ،
اونك‌ده وارماده‌در سعیه اصل سیالی .
نه‌دیمی ؟ چونکه بوتون قدرتك تکاثفیدر .
زمانده سعیه چیقار : چونکه هپ اونکله یورر .
مکانده سعیه وارر : سعی صفره ایندیریلكز ،
مکان تصور ایدلمز ، محال اولور حیز .

علوم شاهقه‌دن فیشقیران ستون ضیا
دایاندی کوکلره ؛ لکن یتشمیور حالا ،
بلند نسخهٔ ایجادك ایالك تحریفه‌سنه .

بو ایلك صحیفهٔ مؤبد ظلام ابجنده ینه !
گوروتیورکه اوقونسون سواد نامهٔ غیب ؛
یقینه سد چکیور هر سطرده یوز بیك ریب .
ضیایه طوغری یوزوب گیتمك ایستدکجه خیال ،
سوروکلیور اونی گردابه طالمه دالغه لیال !
مآل خلقته امکانی یوق یتیشمه‌مزك ؛
فقط ، او نسخهٔ تکوین حیرت انگیزك
باشنده پك ایری بر خطله یازلیور ، یالگز
شو جمله‌لر که ، اگر گورمه‌مشسه‌گز ، آلیگز :
« بقای حق ظانیان سعیی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

قمر چالیشماده‌در ، گوکله بر چالیشماده‌در ؛
گونش چالیشماده ، سیاره‌لر چالیشماده‌در .
دیدیمه‌دن گری طورماز نجوم گیسودار ؛
بوتون آلین تریدر طوماغوب یاغان انوار !
یاباجی صانمایگز سیر ایدوبده اجرامی ..
بر اسکی عائله‌در ، گوك یوزنده آرامی .
شو واز که ، مرکزی تا آسمانده اولسه بیله ،
گلوب گلوب بزی بسلر کمال منتله .
فقط بو عائله هیچ بگزه‌مز بزمکیلرده ؛

بوزوشمامش اونك افرادی بلکه بر کره .
لسان حال طبیعت لساندر اونلرده ،
بر احتساس تعاطیسیدر دونن آرهده .
بر احتساس که پك اینجهدر .. فقط کسکین ..
نه حسبحال سماوی ! ناصیل بلاغ مبین !
کوروك شو عائله افرادینك سویشمهسنی :
کوچوك ، بویوکلرینك روحی ، قرةالعینی ؛
بویوك ، کوچوکلر ایچون دایهدر ، مربیدر ..
کیدر ، حیاتی تنظیم ایدر ، کورور کوزهدیر .
کونش ، که عائلهنك مهربان رئیسی اودر .
سریر محتشمندن سوزوب فضایی وقور
نظرلریله آراز هرطرفده موکبنی ؛
ناصیل آرازسه بر آواره یار غائبنی .
بولنجه هپسنی آرتیق او نازنین سینه ،
آلیر برر برر آغوش حار شفقتنه .
بوخانمان طوتان هپ اونك حمایهسیدر ؛
اوزلرنده کزن سایه کندی سایهسیدر .
اوسایهدر که : یاپیلدقجه نوری ابعادده ،
حیات ایشیقلری باشلار سرای میناده .
أوت ، بوعائله افرادی طورمیور .. ال اله
ویروب ، ازلده چیزیلمش براستقامتله ،

کمال ممکنی ادراکه دوغرو هپ قوشیوز ؛
فضاده فسحتی کوردکجه بوسبوتون جوشیور !
بو عزم قاهری نومید ایدرمی بر جاهل ؟
یولك اوزونلغی ، زیرا ، وظیفه‌سنده دکل !

نه‌اطراد مؤبد ! نه‌منتظم حرکت !
یا اللرنده‌کی برباغ ، ایتسه‌کز دقت ،
برانجه‌لکله مساعی‌یی منقسمدرکه :
نه‌انجه‌لکدر و ، قابل دکلدر ادراکی .
کورولمیور برینك استراحت ایلدیکی ..
اونك توقفی ، زیرا ، بوتون برعائله‌یی
دقیقه‌سنده پریشان ایدر ، ازر ، بیتیرر .
دیمك که : ایسته‌سه بر ذره بیك جهان دویرر !
فقط اوذره ایچون نره‌در عطالته میل ؟
باقیلك طورورمی ثریا ، باقیك طورورمی سهیل ؛
کوروب سهیلی شعراده هر زمان چالیشیر ؛
باقر اوزاقده‌کی عیوقه ، فرقدان چالیشیر .
قراری یوق هاله رامحله اعزلك بر آن .
خلاصه ، حس ایله یاخود نظرله فرق اولنان ،
نجوم نامتناهی بوتون چالیشمقده .
سکون تصوری قابلمی بعد مطلقده ؟

بتمو کبك ، کیجه کوندوز قوشان بوقافله‌نك

مرتبانی برر سلطنتلی عائله‌نك
رئیس داثمیدر ؛ واقعا بو عائله‌لر
كوروئمیور بوتون ابعادی بوقلاسه‌ق یریر ؛
فقط دلالت نوریله كزسه كز علملك ،
وجودی آكلاشیلیر هرآدیمده بیك نجمك .
بوعائلات سماریه اتحاد ایده‌رك ،
طوغارکه سینهٔ میاده برقبیله ، كرك
سریر شانی ، كرك ذاتی دائما مستور
قالان رئیسنه منقاد اولوب ، سورکلی ، وقور ،
فقط سویملی برآهنك تام وحدتله ،
چالیشمادن كری طورماز اومحتشم كتله .
بوكتله ایشته بزم كائناتمزدر كه :
ــ قوشاتماسیله برابر نظرده افلاكی ــ
حدودی چوریلیور كهكشان نطاقیله .

كچیك نجومی .. سحابیه‌لرده ، حقیله
تكاملی ایتمك ایچون اوغراشیر ، دونر ، دیدینیر ،
برر قبیله ، برر كائنات واسعدر .
بوكائنات سماویه‌نك ـ كه برطاقمی
دمینكی عائله شكلنده‌در ـ قلان قسمی ،
هنوز مشیمهٔ خلقتده دافلی افراده

حیات ویرمك ایچون متصل چالیشمقده .
نه‌درکه ساحهٔ قدرت دینن بوظل مدید ؟
ضیا آدیملری حتی مساحه‌دن نومید !
نه‌در نظام مساعی بوکلّ ساعیده ؟
نه‌درکه سوق ایدیبور هیچ طاغیمادن ابده ؟
بو بی‌نهایه عوالم اداره‌سز یورومز ..
فقط اداره ایچون هانکی نقطه‌در مرکز ؟
نه‌درکه موقعی ، ابعاده صیغمایان بو یغین
ایچنده ، شیمدی نرم کندی کائنامزڭ ؟
حریم حکمت اشیایه هیچ موقوملامی :
او برجهان معما که بوسبوتون قپالی !

بیلیرمیسین ، نه‌قدر هیچ ایمشسین ای ادراك !
بوعقده‌لر ایده‌جکمیدی بویله سینه‌ڭی چاك ؛
یاسن ، نه‌عاجز ایمشسین زوالی عقل بشر !
مجاهده‌ڭ چیقاجقمیدی بالنتیجه هدر ؟
أوت ، عوالمی ، هیچ شبهه یوق که ، برقدرن
اداره ایتمه‌ده .. لکن نه‌در مآلی اونك ؟
جهان شوکوردیکمز کتله‌دن عبارتمی ؛
بوتون عوالم مشهوده ، یوقسه ، هیچ اسمی
بیلنمه‌ین ، صاییسز ، کائنات اخرانك

کمینه جزئیدر ؟ ماوراسی اکوانك ،
عدم دکاسه ، تاصیلدر ، نه‌در وجودی عجب ؟
نه‌دن بو لیل سرائر آچیلمیور یارب ؟

بو جوش جرأتی ایتمکده آنسزین مبهوت ،
شو سس که ، موج بلندیله چالقانیر ملکوت :
« اونوتمه کندیکی ، هم بیلمش اول که ای انسان ،
مؤبداً قاله‌جق خلقتك اساسی نهان .
سمای آلماسی قابلمی بر آووج خاکك ؟
او ساحه‌لرکه یتیشمز ضیای ادراکك ،
تصور ایت : سبروتم ایچون بدایتدر !
مکونات که فکرکجه بی نهایتدر ،
کمینه ذره‌سیدر آسمان خلقتمك .
کلوب کنارینه عمان سرمدیتمك ،
رکوع یدر ابدیاً ، قیام ایدن ادراك ؛
ذکا سجوده وارير ، وهم اولور قرین هلاك .
سنك او ساحه‌ده یوقدر ایشك ! او ساحه ، بنم ،
بوتون خلائقه مسدود قاب قوسینم !
حریمی زائر تخمین ایچون کشاده دکل ؛
سرای وحدتمك طورمه قارشیسنده ، چکیل !
چکیل‌ده فیض میدنمله تا ازلده سکا
مسخر ایلدیکم بر جهانك اورته‌سنه

آتیل .. فضای دولاش ، سمانه چیق ، یره این ؛
لسان غیم اولان بینات حکمتمك،
وجودی ایکله‌تن آهنك یکمالی طوی !
دوشونمه ، هایدی شو آهنك سرمدیته اوی :
« بقانی حق طانیدان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که، بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

آلیکده بر کوچوجك طاش ، ضیای عامه طوتك ،
بوتون نقاطنی اولچه ؛ صوکره ، غلقیت اولك
باقیك وجودینه بر خرده‌بین آلوب ، لکن ،
بو خرده‌بین اوله‌جق کندی نوزی ادراك .
زمین قدار بویوتوك ؛ آسمان قدار بویوتوك .
خلاصه ، قوسقوجه‌مان بر جهان قدار بویوتوك ؛
کوروورسکز که : او بر طاماله‌جق وجودیله ،
قتیلمق ایستمیه‌رك طورمایوب کیدن سیله ،
او کندی عزمنه حائل نه وارسه، هپ آشیور .
دیمك که : شیمدی بو طاش جانله، باشله اوغراشیور ،
« بوتون عوالی لبریز ایدن مساعی یه ،
بزده سعیم اولمق ترك علاوه..» دییه .
بوسنکپاره‌یی سز شیمدی کورمه‌یك ناچیز ..
او ، بر وجود معظم؛ او ، بر جهان وجیز ؛

که ـ انجمیله ، شموسیله ، آسمانیله ،
توابعیله ، سحابیه‌سیله ـ عینیله ،
بزم شو بیلدیکمز کائناتی کوستریور !
خیال او منظره‌نك دهشتندن اورپریور :
بر قبیله‌در اجزای فردی ؛ ذراتی
صیره‌یله عائله‌لردر ؛ آلیك ذریراتی :
کوز و کمکله برابر ییغین ییغین افراد .
دینك ، او ، سینهٔ ابعادی ایکله‌دن فریاد ؛
او ، هرطرفده‌کی آهنك سعی غلغله خیز ؛
او کیرودار عمومی .. باقیلسه الك ناچیز
طاشك مضیق وجودنده مندمج ... حیرت !
بو سنك جامدك اجزای فردی بروحدت ،
بر امتزاج مؤبدله ایلیوردوران ،
که‌هر تکاثفی محصول سعینك او زمان ،
تمثل ایتمه‌ده برچوق قوای غالبه‌یه :
یا انقلاب ایدییور هیئتله جاذبه‌یه ؛
یا باشقه تورلو هویت آلوب ضیا اولیور ؛
یارنك شعلهٔ برقیده رونما اولیور ؛
یا بر حرارت سیاله ایلیور تأسیس ؛
یا اهتزاز ایدییور موجه موجه مقناطیس .

عجب ، نمونهٔ اکوان اولان بو ، ذاتاً اوفاق ،
وجودی نامتناهی کوچولدهجك اولسهق ؟
کوچولدی ، فرض ایدهلم ، اولدی عاقبت ذره ..
کورولر ، شو ذرهیی تدقیق ایدلدکده برکره .
تأصیل خروش ایله قلبنده ایلیور ضربان ،
عوالمیله برابر شموس بی پایان !
سمالرنده اوچان عینی مطرد آهنك ؛
دکزلرنده کزن عینی سعی رنکا رنك .
باقیلر که : ذرهده بر هیچ اولان وجودیله ،
موفق اولمادهدر کائناتی تمثیله ؛
کورولر که : ذرهیی اتمکدهدر جهان تنظیر .
فقط بو بحر سرائرکه ممتنع تقدیر ،
کونشده ، کولکهده ، هر یرده جوشه کلدکجه ،
آثار کناره شو یوکسك مآلی هر موجه :
« بقای حق طانیان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

کورولر قوای طبیعتده سعی معتادی :
چالیشماسهیدی حرارت ، بو اسم اولماردی .
او ، بر زمان آزالوب ، صو نره بر زمان چوغالیر ؛
بخار ایدر صویی ، تکثیف ایدر بخاری آلوب .

ضیاطوروورمی یا ؟ ظلمتله دائما یاریشیر . .
نه‌وارسه حاصلی .. طوپراق ، دکیز ، بوتون چالیشیر . .
تصعداتی بحارك بولوط ییغار هوایه ،
ترسباتی سحابك نهر یاپار اووایه .
زمین سمایه آلو پوسکوروور ایچندن‌تا ؛
مقابلنده صاغار ییلدیریم زمینه سما .
طوپوب خروشنی جوشك خروش ایدر انهار ؛
کوپوك صاچار بونی کوردکجه باد ولوله‌دار !
نه‌در بو کوکده‌کی سسلر ؟ نه‌در بو یرده‌کی جوش ؟
اوت ، قوای طبیعیه‌نك بودوشادوش
مجاهداتی که بر بی‌نهایه سلسله‌در ،
تزاحمیله یرك سینه‌سنده، یوکسلدیر،
حیاتك اسمنی تأبیده بر بویوك تمثال ،
که جبهه‌سنده تجلی ایدر طورور شو مآل :
« بقایی حق طانییان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

ذوی‌الحیاته باقیك .. قوشمیورمی حق حیات
پشنده جمله نباتات ، جمله حیوانات ؟
مؤثرات طبیعتله دائم اوغراشه‌رق ؛
بوتون جهان کبی اونلرده ایسته‌یور یاشامق .

عواملك كيمى تأييد ايدر بقالرينى ؛
هجوم ايدر كيمى تعجيل ايچون فنالرينى .
زواللبلر ، هانى ، بر آن ايچنده بيك كره ،
قاچوب ايكنجى طاقيمدن قوشار برنجيلره .
حياتى حق طانييانلر يورولميور .. هيهات !
سكون نه‌در ، اونى كورمشميدركه عضويات ؟
بوكار زاره دوشن هانكى فردعضوى كه ،
قيميلداماز ، اونى چيكنر كچر همان اوته‌كى .
بو انتحارى فقط نردن اختيار ايده‌جك ؟
ايلرله‌يوب طورويور ايشته هيچ كسيلمه‌يه‌رك ،
ــ ازلده روحنه مودوع دست فطرت اولان ــ
كزيده براملك آرقه‌سنده قوشمقدن .
دكل وصالى ، كه برغايه‌در حياتى ايچون ،
خيال وصلى ده جاذب اونازنين املك !
بوغايه‌نك ، بوخيالك اميد ادراكى ،
دولاشديرر كيجه كوندوز اوروح چالاكى .
زمينى كنديه حصر ايتمك ايسته‌يوب چاليشير ؛
شووار كه باشقه امللرده آكسزين قاريشير .
تزاحم ايتديمى آمالى برچوق افرادك ؛
كسيلمز آرقه‌سى آرتيق جهاد معتادك !
بوحرب ايشنده قازانمقده‌در چاليشمش اولان ؛

چالیشمایوب اوطورانلر کبردیلر ، بوغولان .
نەدر مرادی ، بیلینمز ، فقط حکیم ازل ،
جهانی معرکه خلق ایلەمش ، حیاتی جدل .
کیمك قولنده مساعی دینن وفالی سلاح
کورولمیورسه ، امید ایتمسین صوکنده فلاح .
کرك هجومه کچیلسین ، کرك مدافعەیە ؛
مسلح اولمالی مطلق گیرن منازعەیە .
فقط جدال حیاتك بوتون بوغلغلەسی ؛
قالانلرك آجی ، أولمشلرك آجیقلی سسی ؛
زمان زمان کوکه یاپراق نثار ایدن اشجار ؛
زمین زمین یره قالیچەلر یایان ازهار ؛
بهاره قارشی طیورك غریب نوحەلری ؛
شکار اوکنده وحوشك مهیب صیحەلری ؛
بدایعیله بهاران ، شدائدیله خزان ،
بوشعر خلقتی انشاد ایدر طورور هرآن :
« بقای حق طانیبان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا - سی اولورسه حق ایدیلیر . »

دکلمی جنك حیاتك زبونی آدمده ؟
مجاهدەیله یاشار چارەسز بوعالمده .
أوت ، مجاهده محصولیدر حیات بشر ،

او اولمادقجه نه افراد اولور ، نه عائله‌لر .
کوروك برر برر افرادی : متصل چالیشیر ؛
باقیك که عائله‌لر طورمایوب ناصیل چالیشیر .
آلیك صیره‌یله جماعاتی ، صوکره اقوامی ؛
عجب جدال معیشتدن آیریلان وارمی ؟
نظام کونه نکهبان او سرمدی قانون ،
بوتون جهانی طوتارکن تحکمنده زبون ،
غریب اولور بشریت چیقارسه مستثنا .
خایر ! عدالت فطرتده یوقدر استثنا .
حیاته حق اولان کیمدر آکلایور ، کورویور ؛
چالیشمایانلری برر الیله اولدورییور !
بقای غایه صایانلر قوشوب ایلرله‌مه‌ده ؛
یولنده زحمتی رحمت بیلوب مزاحمه‌ده .
ترقیاتی ملتلرك کورن ، هیهات ،
زمان ایچنده زمان ایتسه ، حقلیدر ، اثبات .

باقیك مجاهد اولان غربه شیمدی بر کره :
هوایه حکم ایدییور قنع اولمیورده یره .
دونوکده عاطل اولان شرقی سیر ایدك : نه کری !
یاقینده قالمایه‌جق بر یوزنده بلکه یری !
نه‌در شو بر سورو فنلر ، نه‌در بو صنعتلر ؟

نەدر بو علمە تجلی ایدن حقیقتلر ؟
سفینەلرکە یارار قطعە قطعە دریایی ؛
شمندوفرکە طارار بقعە بقعە دنیایی ؛
شئونکە برقە بینوب سسلنیر طورور اوّوادە ؛
بالونکە روح کثیفیلە یوکسلیر هوادە ..
خلاصە ، هپسی بو آثار دهشت آکینك ،
بوتون تکاثفیدر طوپلانان مساعینك .

عدویە قارشی جهنم قوصان مهیب افواه ؛
اومورلرندە صواعق یاتان سحاب سیاه ؛
عیون حرصە امان ویرمەین ردای مدید :
قوووقلرندە یاتار طاغ طوران حصون حدید ؛
رفاه ایچندە عمر سورەنلر ، مسرتلر ؛
حضور خاطرە مقرون بویوك سعادتلر ؛
تأید ایتمش امللر ، نفوذلر ، شانلر ؛
کوچولەین عظمتلر ، سورکلی عمرانلر ..
ایدر نتیجەدە سعیك تجسمندە قرار .

زمان زمان کورولن آخرت قیلیقلی دیار ؛
جنازەدن او قادار فرقی اولمایان جانلر ؛
داماردە سیری بلیرسز ، ایرینلەشن قانلر ؛
سورونمەلر ؛ کبروب کیتمەلر ؛ رذالتلر ؛
نصیبی کریۀ خسران اولان ندامتلر ؛

خراب اولان عظمت ، تارمار اولان اقبال ؛
سقوط روح عمومی ، سقوط استقلال ؛
دیلنجیلکله یاشار دربدر حکومتلر ؛
اسارتیله مباهی زواللی ملتلر ؛
خرابه‌لر ، چامور أولر ، چاموردن انسانلر ؛
أکیلمه‌مش قوجه یرلر ، بچیلمش اورمانلر ؛
طورور صولر ، دره اولمش خلای جاریلر ؛
ایصیتمه‌لر ، تیفولر ، دورلو موت ساریلر ؛
خرافه‌لر ، اوفوروکلر ، دوکوم دوکوم باغلر ؛
مزار مزار طولاشوب خسته باقدیران صاغلر ...
عطالتك او ملوث ترسباتی بوتون !

نمونه ایشته بزز .. کورمك ایسته‌ین کورسون !
باقیلك‌ده حالنه عبرت آلیك شو مملکتك !
ناصیلدك ای قوجه ملت ؟ نه اولدی عاقبتك ؟
یابانجیلر ایدییورمش - ایدریا - استکراه :
دیلنجیلر بیله سندن شرفلیدر بالله.
وقاری جوقدن اونوتدك ، حیایی قالدیردك ؛
مقدساتی ایصیردك ، خدایه صالدیردك !
نه خاطراتکه حرمت ، نه عنعناتکی یاد ؛
ده‌ده‌لكده بویله‌می یاپمشدی ای سفیل اولاد ؟

حیاتك ارذلی اولمش حیات معنادك ؛
سنك حسابكه بر چوق اوتانسین اجدادڭ !
دامارلركده‌كی قان عادتا ایرینلشمش؛
او چیقمق ایسته‌مه‌ین جانده بر ییغین لش‌مش !
اعاده ایتمه‌نك امكانی یوقسه ماضی‌یی ،
بو مبتذل یاشایشدن كبرمه‌ڭ البت أیی .
كبرمدك طرفك قالمامش یا پك ، ذاتاً ..
سورونمه‌نك او قادار فرقی وارمی أولمكدن ؟
سورونمك ایسته‌دیكك شی! فقط زمان پشكی
بیراقمایور ، آته‌جق بر چوقور بولوب لشكی !
بوكون صحیفهٔ عالمده‌سنكه برلكه‌سین ؛
ناصیل وجودیكی قالدیرماسین ، نه‌دن چكسین ؟
« ایشیتمه‌دم » دییه‌مزسین ؛ ایشیتدڭ البته :
«توقفك یری یوقدر حیات ملتده .»
سكون بلیردیمی بر ملتك حیاتنده ؛
قالیر سنك كبی ذلت ، اسارت آلتنده .
نه‌در بو مسكنتك، سن‌ده بر قیملداسه‌ڭ آ !
نیچون قیمیلدامیورسین ؟ نیچون ؛ نه اولدی سكا ؟
نیچون‌می ؟.. « چونكه بو فانی حیاته یوق میلك !
اونك نتیجه‌سیدر سعیه وارمیورسه الك . »
دكلمی ؟.. بن‌ده ایناندم ! خدا بیلیركه یالان !

حيانه نرده كورولمش سنك قادار صاريلان ؟
زورك : كبرمه‌مك آنجاق « اولوملى دنيا »ده !
دكل حقيقى ، موتك خيالى رؤياده
ديكيلسه قارشيكه ، هيچ شبهه يوق ، اودك پاطلار !
دوشون : حيانه فدا ايتمدك الكده نه وار ؟
شرفمى ، شانمى ، شهامتمى ، دينمى ، ايمانمى ؟
وطنمى ، حس حميتمى ، حقمى ، وجدانمى ؟
مزارمى ، تربه‌مى ، اجداديكك كميكلريمى ؟
صلبى سينه‌يه چكمش مساجدك بريمى ؟
نه قالدى ويرمديكك بر چوروك حياتك ايچون ؟
صايلسه آه كيدن فديه‌لر نجاتك ايچون !
چولوق چوجوق كسيلير كن ؛ قادينلر ايكلركن ؛
زاواللىلر سنى اركك صانيرده بكلركن ؛
حيائى ، عرضى اكوب يول بويجه ، چير چيپلاق ،
قاچارسين ، اويله‌مى ، هى قالب آدام صيقيلمايه‌رق !
دكل كه « دون ! » ديه بيكلرجه يالواران كريده ؛
ديكيلدى قارشيكه اجداديكك مقابريده ؛
« يولده طورما قاچاركن ! » ديدك ، باصوب چيكندك !
ايشتمدكمى نه سويلردى محترم جدك : [*]
« ظفر ايلرده‌در اوغلم ، هجوم ايدوب آشه‌رق ،

---

[*] غازىٔ محترم [illegible] حسين پاشا رحمة الله عليه

حدود دشمنی ، هیچ یوقسه ، بر مزار آلمق ؛
کچوب‌ده رجعته بیك ییل معمر اولمقدن
خیرلیدر . » ... نه یامان سوز ، نه قهرمان ایمان !
یازیق که سن شو بویوك روحی شرمسار ایتدك :
بوتون مقابر اسلامی کفره چیکنتدك !
بر لسان تظلم اوزاتدی هر مقبر ..
زاواللی طاشلره لکن باقانمی وار ؟ نه گزر !
دکل مزارده‌کی نعشك انین تلعینی ،
فغانی بونجه حیاتك چوریمه‌مشدی سنی !
مرامك : أولمه‌یه بیلمك ، فنا دکل بوقرار ..
فقط حیات ایچون الزم حیاتی استحقار .
حیات اودرکه : نهایت بهاسی خون اولسون ،
سنك حیات سفیلك : بهای ناموسك !
ده‌ده‌ك نه‌دورلو یاشارمش .. آدامسه‌ك اویله یاشا :
« اگر همای ظفر قونمق ایسته‌مزسه باشه ،
حرام اولور سکا قوزغون اوشورمه‌مك لشکه ! »
ناصیل ، بوسوزلری طوتمق کلیرمی هیچ ایشکه ؟
مذلتك اوقدریارجانیسین که ، یازیق ،
« اوجنده یوقسه أولوم » هربلایه کوکسك آچیق !
دیلنجی موقعی ، ملتلرك ایچنده یرك !
نه‌ذوقی وار ، بکا آکلات بوعمر دریدرك ؟

شماله طوغرو کیدرسین: صوغوق براستقبال ،
جنوبه نیت ایدرسین : آچیق براستثقال !
« آمان غربی ! بزه سندن اولور اولورسه مدد ...
قوزوم پووانقاره ! بیتدك ... عنایت ایت ، کرم ایت ! »
دیدکجه سن ، دیدیلر قارشیدن : « عنایت اوله ! »
دیلنجیلکله سیاست دونرمی ، هی بودالا ؟
سیاستك قانی : ثروت ، حیاتی : سطوتدر ،
زبونکش آوروپا برحق طانیرکه : قوتدر .
دونما ، اوردو یورورکن مظفراً ایلری ،
اوزنکی اوپمه‌یه حسرتدی غربك ایلچیلری !
اواحتشامی الکدن نیچون براقدکده ،
بوکون یاتوب طورویورسین آیاقلر آلتنده ؟
« قدرمش !» اویله‌می ؟ حاشا ، بوسوز دکل طوغرو :
بلاکی ایسته‌دك ، الله‌ده ویردی .. طوغروسی بو .
طلب ناصیلسه ، طبیعی ، نتیجه اویله چیقار ،
مشیتك سکا ظلم ایتمك احتمالی می وار ؟
« چالیش ! » دیدکجه شریعت ، چالیشمادك ، طوردك ،
اونك حسابنه برچوق خرافه اویدوردك !
صوکنده برده « توکل » صوقوشدوروب آره‌یه ،
زواللی دینی چویردك اونکله مسخره‌یه !
براق چالیشمه‌یی ، امر ایت اوطوردیغك یردن ،

یورولما، اویله‌یا ، مولی اجیر خاصك ایکن!
یازوب صباحلین أودن چیقارکن ایشلریکی ،
برر برر اوقو تکمیل ایدنجه دفترینی ؛
بوتون اوایشلری ربم کورور : وظیفه‌سیدر ..
یوکك خفیفله‌دی .. سن شیمدی طوغرو قهوه‌یه کیر !
چولوق ، چوجوق سورونورمش صوکنده آچ‌قاله‌رق...
خدا وکیل امورك دکلمی ؟ کیفکه باق !
اونك خزینهٔ انعامی کندی وزنه‌کدر !
حواله ایت نه قدر مصرفك اولورسه .. ویرر !
سلاحی قوللانان الله ، حدودی بکله‌ین او ؛
لوازمك بیتیویرمش ، دکلمی ؟ اکله‌ین او !
چکوب قومانداسی آلتنده اوردو اوردو ملك ؛
سنك حسابکه کفاری خاکسار ایده‌جك !
باشك صیقیلدیمی ، کافی سنك او نازلی سسك :
« یتیش! » دی، کندیسی کلسین، یاخضری کوندرسین!
أوکده خسته‌لانان وارسه ، بورجیدر : باقه‌جق ؛
شفا خزینه‌سی درحال اولوق آقه‌جق .
دیمك که : هر شیئك الله ... یاناشمه‌ك ، ایرغادك او ؛
چولوق چوجوق اوکا عائد : لالاك، باجیك ، دادیك‌او؛
وکیل خرجك او ؛ کهیاك ، مدیر وزنه‌ك او ؛
آلیش سنکسه‌ده ، مسئول اولان ویریشدن او ؛

دکیزده جنك اوله‌جقمش .. کمیك او ، قپودانك او ؛
یا اوردو لازم ایمش .. عسکرك ، قوماندانك او ؛
کویك یاساقجیسی ؛ شهرك‌ده باش محصلی او ؛
طبیب عائله ، اجزاجی . . هپسی حاصلی او .
یا سن نه‌سین ؟ متوکل ! بوتولماز آرتیق بو !
بیر آزده صایغی کرکدر ... نه صایغیسزلق بو ؟
خدایی کندینه قول یاپدی ، کندی اولدی خدا ؛
اوتانمادن‌ده توکل دییور بو جرأته ... ها ؟
یهود عزیره ، نصاری مسیحه ابن‌الله
دیمکله عنصر توحید اولور کیدرسه تباه ؛
سنك بو قوپ قویو شرکك صیغارمی ایمانه ؟
توکل اویله تحکم دیمك‌می یزدانه ؟
کیمك حسابنه ایمش ، دوشونمیور ، قرآن ..
جناب حق چیقه‌جق ، صورسه‌لر ، مخاطب اولان !
بوتون أوامره اعلان حرب ایدن شو سفیه ،
مکلفیق اللهه ایلیور توجیه !

کورورده حالنی انسان ، فقط ، بو دربدرك ؛
ناصیل کناهنه کیرمز توکلك ، قدرك ؟
صارلمادن الك اوفاق بر ایشکده اسبابه ،
موفقیته امکان بولورمیسین عجبا ؟

حماقتك اشیور حد اعتدالی ، یتر !
أ کیلمه‌دن بچیلن تارلا نرده وار ؟ کوستر !
« قدر » سنك دیدیکك یولده شرعه بهتاندر ؛
توکلك ، هله ، خسران ایچنده خسراندر .
قدر فرائض ایمانه داخل .. آمنا ..
فقط یوق اونده سنك صاپمش اولدیغك معنی .
قدر : شرائطی موجود اولوب‌ده میدانده ،
ظهوره کلمسیدر ممکناتك اعیانده .
نیچون ، ناصیل کلیورمش .. او بوسبوتون مجهول ؛
بز اختیاریمزك صورتندنز مسئول .
قدر نه‌در ، سکا دوشمز او سری استکناه ؛
سنك وظیفه‌ك اطاعت نه امر ایدرسه اله .
او ، صوقمق ایسته‌دیکك ، شکله کیرمسیله قدر ؛
بوتون أوامری شرعك اولور بر آنده هدر !
نه‌دن‌یا ، حضرت حقك رسول محترمی ،
بو بحثی منع ایدییور مؤمنینه ، بوش یره‌می ؟
قدر دینجه نه آکلاردی دیکله باق اصحاب :
ابو عبیده‌یه امداده ایله‌مشدی شتاب ،
معیتنده‌کی عسکرله بر زمان فاروق .
— تردد ایتمه صاقین ، چونکه وقعه پك موثوق —
طریق شامی طوتوب طوغری « سرغ » ه ایندی عمر .

ابو عبیده همان قوشدی آلماسیله خبر .
خلیفه، حضرت سرداره : « نره‌ده‌در اوردو؟
نه یاپدیکز ؟ یاپه‌جق شی نه‌در ؟ » دییوب صوردی.
ابو عبیده « وباوار ! » دینجه عسکرده ؛
توابعیله عمر طوردی قالقه‌جق یرده .
« وبایه قارشی کیدملکمی ، کیتمه‌مکمی ایی ؟ »
مهاجرین کرامك صورولدی هپ رأیی .
بو زمره‌دن کیمی « مقصد مهم ، کیدملی . » دیر ؛
« حایر ، بو تهلکه‌در . » دیر قالان مهاجرلر .
خلیفه بویله مخالف کورونجه افکاری ؛
چاغیردی : عینی تردده بولدی انصاری .
طاغیتدی هپسنی ، لکن صیقیلدی .. آرتیق اوکا ،
مهاجرین قریشك مسن اولانلرینه
مراجعت یولی قالمشدی ؛ صوردی اونلرده .
بو فرقه ایشته بلا قید اختلاف آره‌ده :
« وبایه قارشی کیدملك خطا اولور . » دیدیلر ؛
« یارین دونولك . » دییه اصحابه امری ویردی عمر .
علی السحر دوزولورکن جماعتیله یوله ،
ابوعبیده چیقوب : « یاعمر ، اوغورلر اوله !
فراریکز قدر اللهدن میدر شیمدی ؟ »
دیینجه ، حضرت فاروق دوندی : «طوغرو ، دیدی ،

شوواركه برقدر اللهدن قاچاركن بز،
قوشوب اوبر قدر اللهه طوغرو كيتمه‌ده‌يز .
زمينى اوتلى‌ده ، اطرافى طاشلى بردره‌نك
ايچنده اولسه دوه‌ك، ياابا عبيده ، سنك ؛
طوتوب‌ده اونلرى ياليڭز بايرده سكديرسه‌ك،
ياويله ياپمايارق اوتلى سمته چكديرسه‌ك ،
دوشون : قدرله دكلدر شوياپديغك‌ده نه‌در ؟ »
عمر بوسوزده ايكن ابن‌عوف اولور ظاهر ،
همان روايته باشلار حديث طاعونى . [*]
ابوعبيده طبيعى صوصار طونجه‌بونى .
مهاجرين قريشك ، كبار اصحابك ،
شريعتك قوجه رركنى : ابن خطابك ؛
قدر دينجه نه آكلاردى هپسى ، آكلادك آ ...
اوتانمادن ينه قالقيشما حقه بهتانه .

توكلك ، هله ، معناسى هيچ‌ده اويله دكل .
يازيق كه : بيڭى اوروپجكلى بر ييغين جاهل ،
نهايت اوينايه‌رق دينه اك رذيل اويونى ،
كتيرديلر ، نه‌ياپوب ياپديلر ، بوحاله اونى !

[*] « اذاسمعتم بالطاعون بارض فلاتدخلوا عليه . واذاوقع وانتم بارض فلاتخرجوا منها فراراً منه . » حديث شريف .

یازیق که : چهرهٔ ممسوخه دوندی چهرهٔ دین ؛
بو کون قوشاتمه‌ده اسلامی برنظر : نفرین .
توکل ایمك ایچون تا بوشکل مبتذله ،
ناصیل اویوتدیکـز افکاری، بیلسه‌م ، ای خذله ؟
ناصیل طورور عجب آلنده شرع معصومك ،
بو سیم‌سیاه ایزی حالا اولوث مشئومك ؟
توکل اویله یامان برشعار ایماندی ،
که‌قهرمان فضائل دینیلسه شایاندی .
یازیق که : روحنه زرق ایتدیلرده مسکنتی ؛
جذامه دوندی ، خراب ایتدی کیتدی مملکتی !
توکل اولماسه قالماز فضیلتك نامی ..
کتیر خیالکه برکره صدر اسلامی :
اوبی نهایه فیوضك یاریم عصرلق بر
زمان ایچنده تجلیسی هانکی سایه‌ده‌در ؟
بو مدتك نه‌که اقوامه نسبةً حکمی ،
بر انقلابه یتیشسین ؟ . . بوهیچ کورولمشمی ؟
زمان ایچنده زمان طی اولنمق امکانی
کورولمدکجه تحیربیراقماز انسانی !
ظلام شرکی یاروب فیشقیرنجه دین مبین ،
یاییلدی سینهٔ بطحایه برحیات نوین .
بو انقلابی هنوز روحی طویمادن غربك ،

قوشاندی سطوتی دنیایی بر آووج عربك !
دایاندی براوجی تا سد چینه ؛ دیکراوجی،
آشوب بولوط کبی ، بیکلرله یوکسه‌لن برجی ،
اوزاندی آکسزین اسپانیانك اتکلرینه .
حجازی ، چینی دوشون نرده ؟ نرده‌در پیره‌نه !
نه‌در بو خارقه‌نك سری ؟ هپ توکلدر :
که اعتماد ظفردن کلن تحملدر .
توکل اولمایه کورسون یورکده عزمه رفیق ،
طوروری شوقنه پروانه اولمادن توفیق ؟
جناب حق نه دییور باق رسول اکرمنه :
« بوتون سرائری قلبك احاطه ایتسه، ینه ،
دانیش صحابه‌که دنیایه عائد ایشلر ایچین ؛
رحیم اول اونلره .. سن ، چونکه ، روح رحمتسین .
خطا ایدرسه‌لر الدیرما ، عفو ایت ، احسان ایت ؛
صوکنده هپسی ایچین الناس غفران ایت .
ویروب قراری‌ده عزم ایلدکمی . طورمایه‌رق،
جناب حقه توکل ایدوب یول آلمایه باق . » [*]

دیمك که : عزمه صاریلمق کرك مبادیده ؛

---

*] استعیذبالله : فاعف عنهم واستغفرلهم وشاورهم فی الامر فاذا عزمت فتوکل علی الله ...

یاننده برده توکل او عزمی تأییده .
خلاصه ، عزم ایله مأمور اولورسه پیغمبر ،
سنك حسابکه آرتیق دوشونده بول نه دوشر !
شریعتك ایکیدر اك معظم ارکانی ؛
کیمك که اویله مذبذب دکلدر ایمانی ؛
آییرماز اونلری ، بر عد ایدوب توسل ایدر ..
آچیقجه سویلیه‌لم : عزم ایدر ، توکل ایدر .
نه دین قالیر ، نه‌ده دنیا بو آکلاشلیمازسه..
هم آکلاییك بونی آرتیق ، هم اکلاتیك ناسه .
بو آکلاشیلمالی .... یاخود اوزات باجاقلریکی ،
پاموقلی شیلته‌یی بولدکمی ، آکمه هیچ یاریی !
نه اولسه ، پوفلا یاتاقدن آچیلمه تك بر آدیم ؛
ایچك صیقیلدیمی ، کلسین بوغوق بوغوق « باقالم
جناب حق نه‌یاپار ؟ » وردی یورغان آلتندن ؛
جناب حق نه‌یاپار ، بیلمیورمیسین اوزمان :
آراشدیریر « باقالم بر ، قولم نه‌یاپدی ؟ » دییه ..
قیوررده شیلته‌یی اویله‌یسه باق ایلرله‌مه‌یه .

سنك شوحالکی سعدی نه‌خوش حکایه ایدر ..
ایشیتدیکك اوله‌جقدریا ... نه یسه ، دیکله‌ییور :
قلندرك بری کویدن صباحلین فیرلار ،

آرارنصیبنی ؛ عودتده قیرده آقشاملار .
فقط کونش بانه‌رق ، اورته‌لق قارارد‌قجه ،
کورورکه : یرده یاتیلماز ، همان چیقار آغاجه .
حریف آغاجده ایکن بر ایکیلتیدر ، ایشیدیر ..
باقاره : بر کوتوروم تیلکینك یانیق سسیدر .
زواللی ، پوسته‌کی اولمش ، باجاق یوق ایشلیه‌جك ؛
بوغازسه ایشله‌مك ایستر .. نه‌یاپسین.. ایکلیه‌جك !
براز کچنجه ، قوی دیشلرنده بر جیلان ،
اینر یاقینده‌کی وادی‌یه قارشیدن آرسلان .
بوقارده چیقماز اولور ، شیمدی ، بولجینك نفسی ؛
طبیعتیله طورور خسته‌نك‌ده ایکله‌مسی !
ییوب شکارینی آرسلان طالنجه اورمانه ؛
سوروکله‌نیر ، یاناشیر تیلکی سوفره‌نك یانته ؛
طویار افندیسنك آرتیغیله ، صوکره یاتار .
حریف دوشونمه‌یه باشلار ایدرده حاله نظر :
« جناب حق نه‌قادار مرحمتلی، کورملی‌که :
آجم ! دیمکله عملمانده بر طوپال تیلکی ،
آیاغنه کونده‌ریپور رزقك الك مکملنی . .
اوحالده چکملی انسان چالیشمه‌دن النی .
دکرمی قوشمایه آقشام ، صباح ، یالان دنیا ؟

دولاشمایان دولاشاندن عقللی .. کوردکیا :
خورول خورول اویویور قحبه تیلکی ، سندن طوق !
توکل ایتملی اویله‌یسه شیمدیدن تزی یوق .
یازیق بو آنه‌قدر چکدیکم صیقینتیلره ! ... »

صباح اولنجه ، حریف طاغ باشنده برمغاره
تاصارلایوب ، ابدی اعتکافه نیت ایدر .
برنجی کون باقینیر : یوق نه برکلیر ، نه کیدر !
ایکنجی کون باصار آچلق ، اریر اریر سوزولور ؛
اوچنجی کون اویوشوق بر سینك اولور بوزولور .
أولومی ، اویقومی هرنه‌یسه عاقبت اوزانیر ؛
فقط ایشیتدیکی بر سسله سیلکینیر ، اویانیر :
« دولاش‌ده ییرتیجی آرسلان کسیل هی مسکین !
نیچون یاتوب ، کوتوروم تیلکی اولمق ایسترسین ؟
ألك ، قولك طوتوبورکن چالیش ، قازانمه‌یه باق ،
که آرتیغکله کچینسین سنك‌ده بریاتالاق . »

عمر ، توکلی البت بیلیردی بزدن ایی ..
نه‌یاپدی « بز توکللرز » دیین کومه‌یی ؟
طاغیتدی ، قامچی‌یه قوت ، « کیدك ، اکیك » دیه‌رك .
دیمك : توکل ایدن ، اوکه مطلقا اکه‌جك ؛
دیمك : توکله پك صیغمایورمش ، آکلادك آ ،

سینك دوشر کبی دوشمك شونك بونك قابنه !
باقیك نه‌حاله کتیرمش که جهلمز دینی :
خرافه‌لر بورومش اك تمیز منابعنی .
دکل حقائق شرعك ، بو کون ، بدیهیات
بلا مناقشه اقرار اولونمیور .. هیهات !
کتابی ، سنتی ، اجماعی‌قالدیروب آتدق ؛
خواصی مسخره یپدق ، عوامی آلداتدق .
ییقوب شریعتی ، بام باشقه ربنا قوردق ؛
نبی‌یه عطف ایله بیکلرجه هرزه اویدوردق !
اوحالی بولدی‌که جرأت : « یجوز فی‌الترغیب ... »
قرار ارذلی فتوی کسیلدی ! .. هم نه‌غریب ، ۱]
حدیثی وضع ایدییورکن ثواب اومان بیله وار !
ثوابی وارمی ایمش ، برزمان کلیر ، آکلار !
جهانی تیتره‌تیورکن ندای « من کذب ... » ۲]
ایشتمیورمی ، نه‌در ، برباقیك شو بی‌ادبه :
لسان پاك نبیدن یالانلر اویدورییور ؛
صیقیلمادن‌ده « ثواب ایتلدم » دییوب طورییور !

۱] عبادته تشویق مقصدیله اولورسه حدیث اویدورمق جائزدر، معناسنه !

۲] « کیم بنم آغزمدن بیله بیله برحدیث اویدورورسه واره‌جغی یر جهنمدر . » مألنده‌کی حدیث شریف

دوشونمه‌دکمی کیررکن شریعتك قانـنه ؟
جنایتك قاله‌جق ظن ایدرمیسین یانکه ؟
ثواب امید ایدیور ها ! دییك كه نامرده :
« ثوابی سن کوره‌جکسین حضور محشرده !
تپه‌کده کزدیره‌جك رعد انتقامنی حق ،
که‌یلدیرملری بینکده قاینایوب طوره‌جق .
یاقه‌کدن ایمیه‌جك دست قهری خسرانك . .
ناصل اینرکه ، اوکندن قاچوب ده‌نیرانك ،
جوار نور نبوتده ملتجا بولسه‌ك ؛
بودورلو قورتولوش امکانی یوق‌یا .. قورتولسه‌ك ؛
شوازدحامك الندن ـ که بلکه برمیلیار
نفوس خاسره‌در ـ قاچمق احتمالی‌می وار ؟
بوکون فسادیکه قربان اولان زواللیلرك
وبالی بوینکه یوکلنمسین‌می ، یوقسه ، یارین ؟
قولایمی امتی اضلال ایدوب سفیل ایتمك ؟
قولایمی دینی خرافات ایچنده ایکله‌تمك ؟
نیچون کتاب الهی‌یی پایمال ایتدك ؟
نیچون شریعتی مردار الکله کیرلتدك ؟
چیقوب تپنمه‌یه یوقمیدی باشقه برساحه ؟
نه‌در بوصالالادیغك چیغته کعبةالله‌ه؟
حریف ! شوملت معصومه‌دن نه ایستردك ،

کەطوغرو يول ديیه طوتدك ، ضلالی کوستردك ! »

زواللی چیرپینیور بويلادقجه خسرانی ..
کناره قاچمایه اولسەیدی باری درمانی .
یازیق که چیقمق امیدیله قالقەرق آیاغه،
قیمیلدادقجه کومولمکده بوسبوتون باتاغه !
زمان زمان باقوب اطرافه دیش غیجیرداتدی؛
محیطی ، چونکه ، یورورکن اومتصل باتدی !
فقط بوکون آجینیر برنظرله باقمقده:
اوموزده ، چونکه ، باتاق شیمدی ، جانسەغیرتلاقده..
هنوز کومولمدی بیچارەنك جیلیز بویونی ؛
قوشوب خلاص ایدیکز باری صوك دمندەاونی .
فقط ، خلاصی ایچون اك امین طریقی طوتك ؛
شوپیس باتاقلغی برکره محو ایدك ، قوروتك .
قولای دکل بوده ، لکن ، بویوك وقوف ایستر ؛
دوشونجه یوقسولی ، ظیپ چیقدی مجتهدلر آکر ،
طالارسەلر اورذیل اجتهاده برمعتاد ؛
اولور زواللینك آتیسی بوسبوتون برباد !
صاقیرغەدن داها ایکرنج اوبك اوبكتورودی،
وجود ملتی صوك کونلر اویله بربورودی :
کەطاورانوب اوطفیلاتی آکسزین قوغاجق
اولورسه قورتولاجق بلکه .. یوقسه ، بیت بوغاجق!

اکر وجودیکی برپارچه‌جق کوزه‌تسه‌یدك ؛
اکر طهارت وجدانه دقت ایتسه‌یدك ؛
بو حاله کلمه‌یه قالمازدی اورته یرده سبب .
باتاقده ، بیتده اومردار عطالتکدن هپ !

زوالی ملتك ادراکی تارماراولالی :
محیط علمه کیرن یوق ، دیار فن قاپالی ؛
صنایعك آدی باتمش ، تجارت اویله‌سنه ،
زراعت اولسه‌ده .. آدم نبی اصولی ینه !
خلاصه ، هپسی چالیشمق ، یورولمق ایسته‌یه‌جك .
فقط چالیشمق ایچون اوکجه شرط اولان : ایستك .
او یوقسه ، هانکی وسیله‌یله بز ایلرلیه‌لم ؟
صیقنتیسز متفنن ، اوزونتوسز عالم ،
نه طاتلی شی ! بوکا برچاره‌یوقمی ؟ هاه ! بولدق :
توقاتلیانده ، یارین ، طوپلانیر بش آلتی قوپوق ،
برر قدح بیرادن صوکرا طاورانیر ایرکن ،
اوموزلایوب قیراریز باب اجتهادی همان .
قیریلمادن آچیلیر شی دکل ، کلید مدهش !
کلیك ، اوموزلایه‌لم .. بر اوموزلامقده‌در ایش .
جسارتك مدنی شکلی ایشته بویله اولور ؛
اوزون دوشونمه‌یه کلمز ، قراریمز بوزولور .

سویتمی یاردی حریف .. آق د کیزله شاب د کیزی
بیتیشدی . اویله‌یا ، بزلرده کندی فکریمزی
چیقارمش اولساق اکر ، شیمدی ، قوه‌دن فعله ،
قوجاقلاشیر مدنیتله دین تمامیله .
سویشلک آغزینه هیکل ناصیل دیکیلمشسه ،
بقای نامنی تأیید ایچون « دولسسبس » ه ؛
بزم‌ده حقمز البته ، اجتهادی یاران
قانال بوینجه برر هیکل ایسته‌مك اوزمان !

باقیلك نه کونلره قالدق : یابش یا آلتی قوبوق ،
یاماقلریله برابرکه هپسی قیل قوپروق ،
اوتانمادن چیقیور ، اجتهاده قالقیشیور !
بو حاله قارشی تحمل حقیقةً پك زور .
حریمی شرع مبینك آخور دکل .. اورادن
چکیل‌ده کندیکه برساحه بول ، بهی نادان !
کلیدلی بر قاپی وار اورته یرده آکلاسه‌ك آ:
حرمسرای شریعت دکل طالان طالانه .
ناصیل که هر قاپینك آیری بر آناختاری‌وار ،
اونك‌ده وار . بونی ادراك ایدر برنجی نظر .
نه‌درمی ؟ آکلاته‌یم : سزده اولمایان عرفان .
براز حیا ایدك اویله‌یسه شاقلابانلقدن !
کلیدلیدر قاپی « امی دهات » ایچون ، اما

قیام حشره قدر اجتهاد ایدر « علما » .
أوت ، شرائطی موجود اولنجه انسانده ؛
نه قالدی منع ایده‌جك اجتهادی ، میدانده ؟
الی‌الأبد یتیشیر مجتهد بو امتدن ؛
شو وارکه : چیقمالی فردای نوره ظلمتدن .
قیاس فاسده برکره ایله‌ملی دقت :
سویلشی آچدی حریف .. طوغرو .. نه‌یله آچدی فقط؟
اوموزلامقله‌می ؟ هیهات ! اویله بر فنله ،
که بر عمر تلف ایتمش او فنی تحصیله .
دوشونمیور بو قوپوقلرکه : مجتهد کچینن ،
زمانك اوله‌جق مقتداسی عرفاناً .
کتابی ، سنتی ، اجماعی صاغلام آکلایه‌جق ؛
خلافی یوقلایه‌جق ، احتیاجی قوللایه‌جق .
نه اجتهادی یاپار ، یوقسه ، بر آلای ـ ذمی
قدر نصیبهٔ فقهیسی اولمایان ـ امی ؟
قوزوم ، اشك نعلی یاپسه‌ك : بر اوسطه چنکانه‌نك
یانده اوغراشه‌جقسین ، باشنده منکنه‌نك .
بکی ! لیاقت فطریسی آدمك ساده ،
کفایت ایله‌میورکن بو الك خسیس ایشده ،
یا اجتهاده ناصیل قالقیور بو سرسملر ؟
او اجتهاده‌که : دنیا قدر علوم ایستر !

صوقارسه بورنی هر کس دوشونمه‌دن هر ایشه ؛
قالیر سلامت ملیه‌مز اوبر کایشه !
نه‌دن وظائفی تقسیمه هیچ یاناشمیورز ؟
اولورسه بر کیشینك قولتوغنده اون قارپوز ،
او بر کایشده‌ده ممکن دکل سلامتمز !
یازیق ، یازیق که ، بویوزدن بوتون فلا کتمز .
ایشك رجللری کیملرسه چیقسین اورته یره ؛
نه وار ، نه یوق ، بیله‌لم ، هیچ دکلسه ، بر کره .
صباحلین متفلسف ، ایکندی اوسق فقیه ؛
دولر قاراردیمی بك یوصمه بر ادیب نزیه ؛
یارین مورخ ؛ اوبر کون سیاستك قوردی ؛
باقارسین : ایرتسی کون اجتهاده پی اوردی !...
خلاصه ، بوقلمون فطرتنده زوببه‌لرك
النده مسخره اولدق .. دیك‌ده حکمی ویرك !
فقط بومسخره‌لقلر دوام ایدوب کیتمز ؛
« آدام ، نم نه‌مه لازم ! » دیمکله ایش بیتمز .
تجلد ایله‌مسندن بیلوب‌ده زندیقك ،
آغیرجه آلماسی ، برفتنه‌درکه ، صدیقك :
جناب حقه صیغینمش ، اوهیبتیله ، عمر . *]

*] کان عمر بن‌الخطاب یقول : « اشکو الی‌الله من تجلد زندیق وبطائة صدیق . »

امین اولك ، بزی مأیوس ایدن فلاکتلر ،
وظیفه حسنه بیکانه‌لك بلاسی بوتون ؛
کوچوك ، بویوك «نه‌وظیفه‌م !» دیسین‌ده ایش یوزونك!
او حاله کلدی که ملت وظیفه‌سزلکدن :
وظیفه حسی‌ده کافی دکل ، بوکون ، جداً .
أوت ، اونك داها فوقنده احتیاج آرتیق ..
او احتیاج ایسه : ملتجه برفداکارلق .

شوفقره‌سیله ، حقیقت ، جناب مولانا ،
نکاه عبرته آچمش جهان‌قادار معنی :
«ده‌لیك ، ده‌شیك ، أوینك ، برزواللی خانه خراب ،
کورورده حالنی ، هرکون ایدر شویولده خطاب :
« ییقیلماها ! بنی اولجه ایتمه‌دن آکاه ؛
چولوق ، چوجوق بیترز صوکره هپ ، معاذالله ! »
بوحسبحال ایله ییللر کلیر ، کچر .. دیرکن ،
کلیر باقارکه برآقشام : او آشیان کهن
ییقیلمش ، آلتنه آلمش زواللی عائله‌یی !
کورنجه قارشیدن آدمجکز بوحائله‌یی ،
ییغینله طاش کسیلن یوردینك خرابه‌سنه
دونرده دیرکه : « بکر آلدانیرمشم ، دیسه‌که !
نه‌اولدی بونجه نیازم ، ای آشنای قدیم ؟

چوجوقلرم اوله‌جقکن بن اولدم ایشته یتیم !
صاقین بیقیلما خبر ویرمه‌دن دیمزمیدم ؟
بومیدی سندن ، آظالم ، بومیدی امیدم؛
حقوقی ، عهدی کوزتمك نه‌در ، صاقین بیلمه !
یازیق ، یازیق سکا صرف ایتدیکم امکلریمه !... »
اوطاش ییغینلری برهاتفی لسان اوله‌رق ؛
زواللی آدمه دیر : « حقسز انفعالی بیراق !
کچوب‌ده قارشیمه فریاد ایدرمیسین شیمدی ؟
خبرمی ویرمدم ، اما قولاق ویرن کیمدی !
دیوارلرمده‌یاریق‌صاندیغك آغیزلردن ،
برر زبان تظلم اوزاتدم ، ای نادان !
فقط چامورله قاپاردکده هرکون آغزیمی سن ،
زیاده سویلیه‌مزدم صوصاردم آرتیق بن ! .. »

حکایه حالمزك عینیدر ، دکلمی ؟ اوت !
شوفرقی واریالکز : بزده یوق دکل قوت .
ییغین ییغین سقطاتیله کچمش ادوارك ،
ییقیلمش اولسه‌ده برخیلی قسمی دیوارك ،
بنای ملتی اعلا ایدن تمل صاغلام .
دیمك که قورتولورز بزبوکون اولورسه‌ق آدام .
اونك‌ده چاره‌سی ال برلکیله غیرتدر .
چالیشمه‌نك اوقادار فیضی وارکه: حیرتدر !

هزيمتك صوكی اولمك دكلدر البته .
دوشنلر اولدی زمانيله عينی عاقبته ؛
فقط بو كون ياشايورلر ، هم اسكيسندن ايی :

ناصيلسه غائب ايدوب كاملاً محاربه‌يی ،
اسارت آلتنه كيرمشدی بر بويوك ملت .
ذوی العقول آره‌سندن سچيلمه بر هيئت ،
دوشوندی : ملتی اعلايه چاره هانكيسيدر ؟
دوكولدی اورته‌يه آرای انجمن بر بر :
سيابةً كيمی قورتارمق ايسته‌مش قالانی ؛
ديمش كه ديكری : «عسكر خلاص ايدر وطنی »
اودير : « دونانمايه واردر بو كون اشد لزوم »
بودير : « خايير ، داها الزمدر اكتساب علوم »
كيمنده صنعته رغبت ، كيمنده نقده هوس ؛
خلاصه ، هر قفادن باشقه چيقمش سس .
بر اختيار يالكز ديكله‌يوب بدايتده ؛
« محله مكتبی لازم ! » ديمش نهايتده .
زواللينك سوزی پك آكلاشيلمامش ايلكين ؛
« بوناق ! » دين بيله اولمش دوشونمه‌دن ؛ لكن ،
حريف ، بوسوز نه‌ديمكدر ، كوزلجه شرح ايتمش ؛
دمينكی لافلری پك واقفانه جرح ايتمش .

صو كنده : « قوتمز ، شبهه‌سز ، ايلرله‌ملى ؛
فقط دوشونمه‌لى هر شيده اوكجه‌دن تملى .
تعميم ايتمسى لازم معارفك مطلق :
اوقور يازارسه اهالى ، نه‌وار ياپيلمايه‌جق ؟
دونيا ، اوردو بزر احتياج مبرمدر ؛
او احتياجى ، فقط ، او كره‌دن « معلم » در ! »
ديبوب قرارينى ويرمش كه ، عيناً اجرا يه ،
قونجه اورته‌يه چيقمش ، بو كونكى آلمانيا .
« سه‌دان » ده اوردوبى تسليم ايدن فرانسزلر ،
ــ كه هر زمان او وقوعاتى يادايدوب صيزلارــ
نه‌دير ، بيلير ميسكز ؟ همده اويله‌در اينانك :
« معلم اوردوسيدر حرب ايدن پروسيالينك ؛
معلم اردوسى ، لكن ، اصل مظفر اولان ! »
بوسوزدن آلمانيدر ، هيچ دكلسه ، عبرت آلان .
ــ نه‌چاره ! عبرته حالا هوسليدر چوغمز ؛
يتيشمه‌مش كبى دنيايه عبرت اولديغمز ! ــ
شو جهلمزله مصيبت‌مى قالدى اوغرامادق ؟
محله مكتبى لازم ، دوشونمه‌يك آرتيق !
محله مكتبى اولسه‌يدى بزده وقتيله ؛
يااوغراسه‌يدى قالانلر كوزلجه تعديله ؛
ياريم ياپوجله كزن ، طونسز اوچ بوچوق زيبيدى ،

برآرناوودلنی عصیانه قالدیررمی ایدی ؟
بوکون عناصر اسلامی بردنی جریان
سورولکیورکه : باقیلك نردن ایلیور نبعان .
فلاکتك باشی ، هیچ شبهه یوق ، جهالتمز ؛
بودرده چاره بولونماز ـ نه اولسه ـ مکتبسز .
نه کرد الفبایی سوکمش ، نه تورك اوقور ، نه عرب ؛
نه چرکسك ، نه لازك وار باقیلك ، النده کتاب !
خلاصه ، ملتك افرادی بیلکیدن محروم .
اونوتماییك شونی لکن : « زمان : زمان علوم ! »
زمان زمان علوم اولماسه یدی بویله ، ینه ،
ـ کمال شوق ایله مادام آتیلمشز دینه ـ
اوقور یازار اولاجقدق صیانة دینی :
اونك معارفه وابسته ، چونکه تأمینی .
زواللینك یوزی یوق جهله ، آکلاشیلمادیمی ؟
دیمك که : آتمالی یز علمه دوغرو ایلك آدیمی .
محله مکتبیدر ایشته اك برنجی آدیم ؛
فقط ؛ بو خطوه یی ایلمکین تاصارلامق لازم .
معلم اردوسی دیرکن ، چکرکه اردولری
چیقارسه اورتایه ، آرتیق حساب ایدك ضرری !
« معلمم » دیین اولمق کرکدر ایمانلی ؛
ادبلی ، صوکره لیاقتلی ، صوکره وجدانلی .

بودوردی اولمادن اولماز : وظیفه ، چونکه ، بویوك؛
آتوب‌ده یازمه‌یی بز باغلامقله دونکی هودوك ؛
یا قالچین آلتنه یوکسك طوپوقلی، اکری بورون،
فوطین چکوب فیلبز اولمقله هر زمانکی اودون ؛
خدا رضاسی ایچون ، « اهلی‌یم ایشك » دیمسین !
دیمش‌ده اولسه ، دینیلسین : « قوزوم ، نه‌نك نه‌سیسین؟ »
دییورسه‌کز : « ینه ، حالا بو ، اولماسین مکتوب ! »
نه ظیرظوب ایسته‌ییك آرتیق ، نه بوسبوتون مجذوب !
او : یوکله‌نیر قوجه‌مان بر صیغیر بولورده یری ؛
بو: عرشی، فرشی ییقار صالّلادقجه چیفته‌لری !
بزم چوجوقلره کلمز نه اویله چیفته کیدن ؛
نه بویله عرشه قدر چیفته صالّلایان یردن !
أوت ، علومنی عصرك شبابه اوکره‌ده‌لم؛
مقدساته ، فقط ، چوقجه احترام ایده‌لم .
اکر حیاتی قصد ایلیورسه‌کز وطنك :
باقیك ، عناصر اسلامی هانکی رابطه‌نك
دوامی باغلایه بیلمش بو مشترك وطنه ؟
قاپیلمایك اونی اهمال ایدوب صلاح او مانه .
او رابطه‌یله بو ملت بولور بولورسه فلاح؛
او بر چوزولدیمی ، هرشی بیتر معاذالله .
اکر حیاتنه قصد ایلیورسه‌کز .. باشقه !

فقط بو مسئله ، بیلمم که ، قالدیررمی شاقه ؟
خایر ، حیات وطندر عموم ایچون غایه ؛
«وطن ! » دییوب کیرییور هر کیرن مجاهده‌یه .
بو «هر کیرن » له ، طبیبی ، طوتنجه ایت داماری ،
مقدساته قدر صالدیران بش اون‌چوماری ،
حسابه قاتمایی هیچ بر زمان دوشونمیورم :
او تاصمه سزلره انسان دیمکده معذورم.
وطن محبق ، ملت یولنده‌بذل حیات ؛
خلاصه ، عائله حسیله جمله حسیات ؛
مقدساتی ایچون چارپینان یورکده اولور .
ایچنده لش طاشییان سینه‌دن نه خیر اومولور؟
وطن فلاکته دوشمش .. اونك حمیتی جوش
ایدرمی ظن ایدییورسین ؟ حریف : وطن بر دوش !
بولنجه کندینه بر یر ، طوینجه کودِ بوغازی ،
قاپاندی ، کیتدی ، باقارسین که ، نکبتك آغزی .
فقط ، سن اویله دکلسین : سنك یانار جکرك :
« وطن ! » دییوب أوله‌جکسین سماده اولسه یرك .
ناصیل تحمل ایدر حر اولان اسارتکه؟
کور اولسون آغلامایان ، ای وطن ، فلاکتکه !

جماعت ألویریر آرتیق ، بو اویقودن اویانیك ،

خدا رضاسی ایچون ، دونکی حادثاتی آکیك!
قیمیلداماز یته کلمزسه‌ك انتباهه بوکون ،
ایکنجی اویقو نه دهشتلی بر أولوم ، دوشونك!
أولوم قولای .. دییه بیلسه‌ك صوکنده : « قورتولدق ! »
بو انتحار اوته‌دن ، اوچ یوز اللی میلیونلق ،
زواللی عالم اسلام ایچون الیم اولاجق !
بز اولماسه‌ق بوقادار خانمان یتیم اولاجق !
غیجیردامقله برابر سریر شوکتمز ،
بودینی قورتاران آنجاق بزم حکومتمز .
تونسده ، فاسده ، جزایرده ، چینده ، ایرانده ،
جاوایله ، خطهٔ هندیده ، بلکه افغانده ،
سیبیریا ، خیوه ، بخارا ، قیریم محیطنده ،
یاشارکن اهل صلیبك نفوذی آلتنده ؛
زواللی عالم اسلام اکر صلیبه هنوز
صاریلمایورسه ، قولندن چکن : بو قدرتکز .
بوقدرت اولماسه : دنیا تنصر ایلیه‌جك ..
اوحالده ، شیمدی بزم حقمز دکل أولمك .
یتیشمیورمی که دنیا أونده چکدیکمز ،
یارین‌ده یوکلنه‌لم عالمك کناهنی بز ؟
هم انتحاره اوزنمك نه سرمدی خسران !
بوجاق بوجاق صاووشك ، مسلمانسه‌کز ، بوندن .

حیاته قارشی نه‌در ، سویله‌ییك ، بوییلغینلق ؟
رئیس عائله‌نك انتحاری : چلغینلق !
حکومتك ، او هنوز پایدار اولان هرشك
سقوطی مدهش اولور . دوشمه‌سین آمان ، یاپیشك !
نه‌در بو تفرقه ، یاهو ! اوتانمیورمیسکز ؟
نچون فجایعه حالا اینانمیورمیسکز ؟
کومولمك ایسته‌مه‌ینلر بونجه خسرانه ؛
نفاقی کومه‌لی آرتیق مزار نسیانه .
اونوتدیکزمی نه قورقونج ادبسز اولدیغی ؟
آشوب‌ده کچمشی خورتلامایك شوملعونی !

دمین ، خشوعه واران برقیام خشیتله ،
حضور خالقه طورمشدیکز جماعتله .
یارنجه قبه‌یی « الله اکبر ! » اقراری ؛
بوشاندی یرلره حقك سمای اسراری .
اوکمده جوشه کلن صفلرك تلاطمنی
کورنجه آکدم او دریالرك تزاحمنی :
که دالغه‌لر کبی ، عمان سرمدیتده ،
برر سجود ایله کمنام اولور نهایتده !
صفوف آیاقده ایکن ، دالغه‌لر آیاقده ایدی ؛
خروش ایدنجه خطیبك ندای تحمیدی :

سریلدی یرلره « یکپاره » برجهان خموش ،
که امتداد مقابردی ، اویله دوشا دوش !
اوموجه موجه اوزانمش طوران حظائردن ،
طویولدی اوردیغی بیکلرجه سینه‌نك بردن !
مزارلرك بو یورکلر دایانماز آهنکی ؛
یورکلرك‌ده حزین انکسار یکرنکی ؛
کتیردی جوششه عمان سرمدیتی‌ده ؛
ختامه ایردی نهایت او سرمدی سجده :
زمینه رعشه ویرن بر درین صدا کلدی ؛
دمینکی دالغه‌لرك ، شیمدی ، هپسی یوکسلدی !
بو هرج ومرج عبودیتك توالیسی ؛
سقوطی جبهه‌لرك ، صوکره‌دن تعالیسی ،
نمازده همْ بنی کوز یاشلریله آغلاتدی ؛
همْ اویله آغلانه‌جق بر حقیقت آ کلاتدی ،
که دیکله‌مزسه‌کز البته محو اولور ملت :
سزلك فلاکتکز : تارمار اولان « وحدت » .
اکر یورکلریکز عینی حسله چارپارسه ؛
اکر او حس کبی تك ، برده قامه‌کز وارسه ؛
دوشر دوشر ینه قالقارسکز ، امین اولیکز ..
دیمك که برلکی تأمین ایدنجه قورتولورز .
او حالده وحدته حائل نه وارسه چیکنه‌یکز ..

بو آیریلقده نه‌دن ؟ بر دکلمی هر شیئکز ؟
نه فرقه هرزه‌سی لازم ، نه درد قومیت ؛
بزم دیانته صیغماز سکز ، طقوز ملت !
بوتون بو تفرقه‌لر ، ایدسه‌کزدی استکناه ،
کوروردیکز نره‌دن کلدی .. یا عبادالله !
حضور حقده ناصیل طوپلو دوردیکزدی دمین ؟
کناهدر ، ایتمیك آرتیق ، عیبدر ، ایله‌میك !
شو احتراصه اویوب آزمی ویردیکز قربان ؟
شقاق ایچون‌می ایدر ، ساده، قلبکز ضربان ؟
نه‌دن اخوتکز بویله منحصر نمازه ؟
چیقینجه حولی‌یه هرکس نیچون بوغاز بوغازه ؟
نه مسلمانلغیدر ، آ کلامام که ، یاپدیغکز ؟
چیقار یول اولمایاجق ، قورقارم ، بوصاپدیغکز !
کورنجه فسلی ، آتیلمق ، طاسارلایوب بیچاغی ؛
کورنجه شاپقه‌لی ، سینمك ، دکیشدیروب سوقاغی ؛
کوکللر آیری اولوش ، سینه‌لر بر اولسه بیله ..
نفاق علامتی بونلر ، قوزوم ، تمامیله : [۱]
نفاقه بغض ایدیکز خالصاً لوجه‌الله ؛
خلاص ایدر سزی اخلاصکزله بلکه اله .
منافقك صوکی کلمز ، سونر سفیل اوجاغی ..

[۱] استعیذبالله : بأسهم بینهم شدید تحسبهم جمیعاً وقلوبهم

بو کون تو ترسه هنوز کلمه‌مش ، دیمك که ، چاغی!
نه‌در که ، ویردیکی یانغینله مملکتده بیتر ،
صاچاق طوتوشمادن اول باصیلمامشسه اکر .
یانده یاش‌ده یانار ، چاره‌سز ، یانان قورونك ..
دییور کتاب الهی : « او فتنه‌دن قورونك ،
که‌ساده سزده‌کی ارباب ظلمی استیلا
ایدرده ، صوچسز اولان قورتولور دکل اصلا !.. » [٢]
حساب ایدك نه‌قدر بیکناهك آقدی قانی ..
بش اون وطنسز ایچون ناره یاقمایلك وطنی !
خدا رضاسی ایچون قلدیرك نفاقی ... کناه !
آلو صاچاقلره صارسین‌می ، یاعبادالله ؟
صارارسه هانکیمزك خانمانی قورتولاجق ؟
اوبر طوتوشمایه کورسون ، نه اود قالیر ، نه‌اوجاق!
نه‌دن بش آلتی وطنسز بش آلتی قونداقجی ؟
ییغین ییغین بولویور آرقه‌سنده یارداقجی؟
نیچون حقیر اولیور ، صوکره ، طورمایوب اوته‌دن،
« قوشیك ! دیین ، بوجهنم هنوز قیغیلجیم ایکن »
نه‌انتباهه چالیشمق ، نه‌اعتلایه املك ؛
جهان ییقیلسه‌بزم خلق اویانمادن کیده‌جك !
اونك قیامی ایچون صوری بکله‌مك لازم !

شتی ـ [٢] واتقوا فتنة لاتصیبن الذین ظلموا منکم خاصة ....

بودویغوسزلغه برچاره یوقمی اللهم ؟
زواللی کویلویه ، ایلکین ، اپجه سوکمشلر؛
ایشیتمه‌مش .. بوسفر براودونله دوکمشلر .
برر داوول قدر اولمش‌ده بودلرنده‌کی شیش،
« داوول چالیناده ، ظنم ، آشاغیکی اوده !» دیمش.
اینتجه ، دیرکن ، اودونلر بودر ، دیوب بینی ،
« داوول بزم اوه کلمش ! » دیمش صوکنده ، هانی ؟
بزمده حالمز عینیله کویلونك حالی !
حریم شرع مبینك ، زمین اسلامك،
برر برر ییقیلیرکن حصون اجلالی ؛
یرندن اوینادی یرلرده، بزلر ایامك
تقلباتنه بیکانه‌یز خیال ایتدك،
قیمیلدامقسزین ایمانی کفره چیکنتدك!
قیمیلدامق ینه یوق بزده جبرمافاته ؛
کیم اوغراشدی ، اونوتدق ، کچن بلیاته !

بزم محیطی ، بزم خلقی سیر ایدنجه نظر ؛
کورورکه : بینی بوزولمش ییغین ییغین‌قفا وار .
دوشونجه‌لر متخالفدر استقامتده ؛
شو وارکه ، هپسی نهایت بولور سقامتده !
برنجی زمره‌یی تشکیل ایدن زواللی عوام ،

بیراقسه‌لر ایده‌جك طاتلی اویقوسنده دوام.
بو کون نصیبنی یرلشدیریجه قورصاغنه؛
« یارین » نه‌در؟ اونی بیلمز، یانار دونوب صاغنه.
ییقیلسه عرش حکومت، طیقیلسه قبره وطن،
وظیفه‌سنده دکل: چونکه « هپسی اللهدن!»
نه حکمی وارکه اساساً یالانجی دنیانك؟
اُولورسه، یان کله‌جك جنتنده مولانك.
فنا قوروتی دکل! بن دیرم، صورولسه بکا:
« قبول ایدرسه جهنم نه موطلو، عجبا، سکا!»

ایکنجی زمره‌یی تشکیل ایدن جماعت ایسه،
حیاته کوسکون اولاندرکه: صاپلانوب یأسه،
« سلامتك یولی یوقدر.. نه یاپسه‌لر بوشنه!»
دیمش‌ده خرقه‌یی چکمش بوتون بوتون باشنه.
بو دورلو بر حرکت محض کفر اولور؛ زیرا:
طلبله آمر اولورکن بر آیتنده خدا،
بویوردی « کسمیکز روح رحمتمدن امید؛
که‌مشرکین اولور آنجاق او نفخه‌دن نومید.»
بو بر؛ ایکنجیسی: یأسك نه اولسه اسبابی،
اونك عطالت کلیه‌درکه ایجابی،
ترسباتی ایتمشدك اوکجه‌دن تحلیل.

اوچنجی زمره‌یی کیملردر ایله‌ین تشکیل ؟
أوت ، شباب منور دینن شو نسل سفیه .
ـ فقط نزیهی بورجمدر ایله‌مك تنزیه ـ
بو زوببه‌لر عجبا هانکی جنسك افرادی ؟
قادین دیسه‌ك ، کلیور آرقه‌سندن ارکك آدی ؛
خاییر ، قادین دکل ، ارکك دیسه‌ك ، نه‌در اوقیلیق؟
دمت دمتکن او صاچلر ، نه مختصر اوبییق؟
صداسی بایقوشه بکزر ، خرامی صاقصاغانه ؛
خلاصه ، زوببه دیمشدم‌یا، آرتیق آکلاسه‌ك آ .
فقط بو قوقله حریف بر بیوك سجیه طاشیر ،
که ، حدم اولمایه‌رق ، « آفرین ! » دیسه‌م یاراشیر .
نه درمی ؟ آکلاته‌یم : اویله بر متانتی وار ،
که اك صاوولمایه‌جق یأسی تك بیرایله صاوار .
سیکیرلرنده تأثر دینن فنالق یوق ،
طبیعتنده اوتانمقله آشنالق یوق .
بیلیرسکز ، هانی ، انسانده بر دامار وارمش ،
که یوزسز اولمق ایچون مطلقا او چاتلارمش ؛
ناصیلسه « ربم اوتاندیرماسین !» دعاسی آلان ،
بو عارسزك او دامار ذاتاً اکسیك آلنندن !
جبنده کوردیمی اوچ دانه چیل غروش ، نازلیم ،
توقاتلیانده صاتار مطلقا ، کیدرده ، چالیم .

اكر دولاندیره‌بیلمشسه ایسته‌نن پاره‌یی ؛
کورور محله‌لی تاقارناوالده مسخره‌یی !
بك اوغلنك او ملوث محیط فاحشنه
طالار کیدر ، طاقیلوب بر سفیه‌نك پشنه .
« حیا ، ادب کبی سوزلر رسوم فاسده‌در ؛
وطنله عائله ، حتی ، قیود زائده‌در . »
دییورده هپسنه بردن قودوزجه صالدیریور ..
« عیب دکلی ؟ » دیمشسین ... عجب کیم آلدیریور !
نماز ، اوروج کبی شیلرله یوق آلیش ویریشی .
مقدسات ایله اکلنمك الك برنجی ایشی .
دویارسه‌کز « قاره قوت » بیلك که : ایماندر .
« کتاب کهنه » ده – حاشا – کتاب یزداندر .
اوشنمه‌دن اوکا قرآنی آکلاتیرسه‌ك اکر ،
شو ازبرنده‌کی اسمانی متصل کوه‌لر :
« قرون ماضیه‌دن قالمه جانسز اورادی
چکرسه ، طوغرومی یکرمنجی عصرك اولادی ؟ »
نه‌در علاقه‌سی یکرمنجی عصر عرفانله
بو شاقلابان حریفك ؟ آکلامام عیب دکل آ !
متاع فضلی‌می وارمش الندە کوستره‌جك ؟
نه‌در مزیتی ، کورسه‌کده باری اوکرنسه‌ك .
خاییر ! محاسن غربك برنده یوق هوسی ،

رذائل،اولدیمی لکن ، شعاریدر هپسی !
بوتون کبائره تریاکی برقوپوق طانیرم ..
— نه اولدی بیلمیورم شیمدی ، صاغ دکل صانیرم —
قمار ، شناعتك اقسامی ، ارتکاب ، ایچکی ...
خلاصه دفتر اعمالی اویله قاپ قاره که :
یاننده لیل جهنم صباح جنتدر !
« اوتانمیورمیسك ؟ ایتدکلرك رذالتدر ! »
دینیرسه کندینه ، ملتلرك اکابرینی
صایاردی کوستره‌رك هپسنك کبائرینی :
« فلان ایچردی .. فلان فحشه منهمکدی... » دییه،
ملوثاتنی بر بر رجال ماضی‌یه
اضافه ایتمه‌یه باشلاردی پایه ویرمك ایچین .
« پکی ! فضائلی یوقمیدی سویلدکلریکك ؟ »
دیین چیقارسه « مورخلك ایتمدم ! » دیردی .
شوزوبه‌لرده ، بو کون ، عینی روحی کوستردی .
فرانسزك نه‌سی وار ؟ فحشی ، برده الحادی ؛
قاپیشدی بونلری « یکرمنجی عصرك اولادی ! »
یا آلمانك نه‌سی وار ذوقی اوقشایان ؟ بیراسی؛
اونوتدی آیرانی ، معتوهه دوندی تهر اولاسی !
حریفلرك ، هانی ، دنیا قدر بدایعی وار :
علومی وار ، ادبیاتی وار ، صنایعی وار .

کیدن بر آووج اولسون کتیرسه مملکته ؛
دونر محیطمز ألبت محیط معرفته .
قوجاق قوجاق طاشیور اولمادق مساوی‌یی ؛
بکنمسه‌ك ، « مدنیت ! » دییور ؛ ایناندق ، ایی!
«نه‌وار ، برازده معارف کتیرمش اولسه .. » دیسه‌ك ؛
امین اولك سزه « حماللق ایتمه‌دم ؟ » دییه‌جك .

نه قالدی آرقه‌یه ؟ دردنجی قسمك افرادی .
بوزمره‌نك‌ده سفاهت حیات معتادی .
هم اعتیادینی هیچ برزمان دکیشدیره‌مز ؛
اونازلی سینه‌یه ، زیرا ، آجیقلی شی کیره‌مز !
کچن قیامت ایچون « فیرطینه‌یدی ، کچدی . . » دییور ،
دییورده ذوقنه ، اور پاطلاسین ، دوام ایدییور .
ـــ بو کون فیلوریامی ؟ اعلا ! یارین نه‌وار؟
ـــ قونسر ..
« صولر » ده بك عمر اما ، آچیق دکل ، دیدیلر .
ـــ آچیلمامش دییه أولرده قالمق اولمازیا !
ـــ حقیقت اویله ! نه یاپسه‌ق ؟ کیدرمیسین مامایه ؟
ـــ نه وارکه ؟
ـــ اورته اویون وار . کلیرمیسین ؟ هایدی !
ـــ قاووقلی ، حمدی‌می ؟ کرجك .. او صاغ دکل ..

— عبدی .
— خاییر خاییر ! بکا لازم دکل نه عبدی ، نه شی !..
— نه‌دنسه پك عصبیسین بوکون ، فریدون بك !
— دکل ، بو طاتسز اویونلر چکیلمیور : مونوتون !
— یکی ! نه‌یاپمالی ؟ سن باری سویله.. باق: ساعت‌اون.
— أوت ، نه یاپمالی؟ طور طور ! نه اسکدار، نه‌ماما ؛ تیاترو اولمالی ، یاخود کوزلجه بر سینه‌ما .

دیمك تیاترو سورمش بنم سویملی بکم ..
او حالده بن اوکا تام آلتی صحنه عرض ایده‌یم :
که هر برنده دکیشسین بوتون بوتون آهنك ؛
زمینی یکنسق اولسون ، اداسی رنکا رنك!
ادرنه قلعه‌سیدر کوردیکك حصار مهیب ؛
او ذروه‌سنده بیتن سیم سیاه آغاچ‌ده : صلیب !
مراد اولی صیرتنده کزدیرن تپه‌لر ،
ناصیل رکوع ایدییور فردیناندە ، باق ، بو سفر !
بزمیدر صانیورسین شو یوکسلن بایراق ؟
چکن: صاووف.. لالاشاهین دکل ، قوزوم ، ایی باق!
ادرنه .. ایشته او اسلامك آهنین سوری ؛
ادرنه .. ایشته او شرقك‌جبین مغروری ؛
ایکنجی عرش تعالیسی آل عثمانك ؛

برنجی موقع فیاضی ، بلکه ، دنیانك ؛
ادرنه .. ایشته او استانبولك دمیر کلیدی ؛
سفیل آیاقلری آلتنده بولغارك شیمدی !
مظفر اوردوسی حقیله انتقام آلیور :
چولوق ، چوجوق، قادین، ارکك، نه بولسه پارچه‌لیور.
بو قتل عامه‌ده راضی‌یم احترام اولسه ،
حریم دینی‌ده لجدك ، حریم ناموسه !
شو درت مناره‌لی جامع که یوقدی که هیچ بر اشی ؛
که پارلیوردی هلالنده صنعتك کونشی ؛
صلیبی سینه‌یه چکمش‌ده بکلیور .. نومید !
اذان صداسی دکل طویدیغك طنین مدید !
او شانلی معبدی سلطان سلیم مغفورك ،
که احتشامنه بکزردی صبح مخمورك ،
ناصیل غروب ایدیویرمش که : بر ضیا ، بر نور ،
او قانلی بزلرك آلتندن اولمیور منظور !
نه سینه‌سنده خداوار ، نه خاطرنده نبی ..
ظلام کفره کومولمش بوینجه لاشه کبی !
برر مزار مؤبد کسیلمش اوله باق :
بش آیده قرق بیکی سونمش که یانمیور تك اوجاق !
سوقاق سوقاق دولاشان صیحه : واپسین فریاد ؛
درین درین طوبولان سس : انین استمداد .

طیشارده کندیسی محکوم ، ایچرده ناموسی ..
اسیری اولدوریيور ، باق که ، ظلمك الك قویوسی !

هر بجله طوبجه‌نك اوستنده کوردیکك کومه‌لر
نه‌در بیلیرمیسین ؟ انقاض تارمار بشر !
سرای ایچنده‌کی بیچاره‌لر که هپسی قادین ..
کناره اورمش اولان قسمیدر بو اجسادك !
نظرلرنده سونن کوزلرك سونوك نظری ؛
قولاقلرنده جوارك انین محتضری ؛
قوجاقلرنده بر نعش پاره پاره دفین ..
اجلله اوغراشیور بر ییغین کمیك .. نه حزین !
یالین آیاق ، باش آچیق ، بر پاچاورا صیرتنده ؛
بو طام طاقیر آطه‌نك طام طاقیر محیطنده ؛
آجندن اولمه‌یه محکوم اولان زواللیلری ،
صولر بیراقسه‌ده بولغار بیراقمیور طیشاری !
نه قورتولور ، نه اولور .. درده باق ، فلاکته باق :
حیات ؟ او حقی دکلدر . اولوم ؟ اولومده یاساق !

— نه‌دز شو قارشیکی وادی‌یی بر آلو بورویور ؛
فقط یلان کبی یرلرده قیوراوب یورویور ؟
— نه درمی ؟ کوکرمسندن‌ده بللیدر : آردا ..
— یا امتداد مهیبنجه یوکسلن هر آطه ؟

ـــ مزار سابحی بیکلرجه کوکده‌نك ، قفانك !
ـــ بو قیپ قیزیل دره‌نك رنك آتشینی ، صاقین ،
شفق بولوطلرینك ظلی اولماسین ؟ ـــ هیهات !
سواحلنده اونك سوندورولدی اویله حیات :
که آقدی سل کبی آیلرجه خون مظلومی !

ـــ بوقانلی پرده نه‌در ؟ ـــ هانکی قانلی پرده ، شومی ؟
کوملجنه‌یله حوالیسیدرکه ، بر جاناوار
بو ملعنتلری یاپماز ـ مکرکه بولغارلر ! ـ
نه اختیار سچیور ، باق ، نه کیمسه‌سز طانیور ؛
بش آلتی کونده اوتوز بیك آدام بوغازلانیور !
بوماقلرك ده‌شیلوب سونکولرله وجدانی؛
آلنمق ایسته‌نیور تا ایچندن ایمانی !
بر بر اولیور عرضی ، مالی ، یوردی هدر ..
کیدنجه هپسی الندن : « یا بولغار اول، یا کبر ! »
شو ، کوکسی بالطه‌لرك الك کوریله پارچه‌لانان ،
شو ، بینی طاشلرك آلتنده اوغرایوب قفادن ،
قارك ، چامورلرك اوستنده ایکله‌ین جانلر ؛
شو ، بر ییغین کومور اولمش ، کول اولمش انسانلر ،
که غازلی بزله ، او اولمازسه ، یاغلی قطرانله
یاقیلدی بولغاره شایسته بر صوغوق قانله؛
«صلیبه سجده‌یه وارمق خدایه عصیاندر . »

دییوب خداسنه قربان اولان شهیداندر .
« یا بولغار اول ، یا گبر ! » ساده خائنك دیدیکی..
تنصر ایتمه‌یه قویویرمیور اهالی‌یی ،
بهانه‌سیله امام کورمیورمی ، چیلدیرارق ،
قودوزجه صالدیرییور انتقام ایچون اینه باق !
صاریقلرندن آصیلمشلرك حسابی‌می وار ؟
یتیشمیور کبی یر ، برده کوك یوزنده مزار !

سز ، ای باشنده‌کی دستاری ایتمیوب‌ده فدا ،
اونکله عالم لاهوته یوکسلان شهدا !
نه موطلو سزلره : دنیاده چوق أولوم کوردم ؛
تخطر ایتمیوردم بویله قهرمان بر أولوم .
جهانده حبل الٓهی‌یه اعتصامه ، سزك
شو قهرمانلغکزدر یگانه لوح کزین !
سز ، ای وجودینه ألویرمیوب‌ده خاك مزار ،
نسیم صافه کومولمش رجال بر خوردار !
بز آلماسه‌ق بیله اعدادن انتقامکزی ؛
خداکه دفتر ابراره یازدی نامکزی ،
کونك برنده شو داغلردن ایندیرر البت ،
او انتقامی آلیر قانلی جانلی بر ملت !
— نه‌در اوزاقده نمایان اولان شو ایصسز اووه ،
که پك حزین طورویور ؟ — بیلمیورمیسین ؟ قوصوه !
ناصیل بیلیردك ! أوت ، بیلمسه‌ك‌ده حقك وار :

بیراقامش که، طاش اوستنده طاش، قودوز جاناوار !
یول اوغراتوبده بو صحرادن اوکجه کچمشسه‌ك ؛
کورورمیسین ، باقالم ، بر نشانه کچمشدن ؟
نه اولمش اونجه مفاخر ؟ نه اولمش اونجه دیار ؟
ناصیلده بیتمش او صاعقله بیتمه‌ین آثار !
او ، ییلدیریم کبی صاحبقرانلرك ، ابدی
صدای قهری فضاسنده چینلایان وادی،
بر انقلاب ایله ، یارب ، ناصیل خراب اولمش ؟
که چیر پینوب طورویور هر طاشنده بیك بایقوش !
مراد اولی قوینده صاقلایان طوپراق ،
کیمك آیاقلری آلتنده ایکلیور هله باق !
کیمك ألنده بیراقدق .. کیمك اماتنی !
او پادشاه شهیدك حضورهیبتنی،
صو کنده چیکنه‌یه‌جکمیدی صربك اوردولری ،
ایچوب ایچوب کله‌ زك اوکارنده باندولری ؟
سن ، ای شهید معظم که روح فیاضك
طوپار نه‌لر چکیور یرده قالمش انقاضك ؛
او روحدن بزه بر نفخه اولسون ایندیریور ..
که باشقه دورلو اویانماز بو کوردیکك أولولر !..

— نه‌در شو قارشیده بر چوق قارالتیلر یورویور ؟
— مظفر اوردو اهالی‌یی شیمدی أولدورویور .
نفوس مسلمه چوقمش‌ده غیر مسلمه‌دن،

اداره مشكل اولورمش توازن ایلەمەدن.
دیمك توازن ایچوندر بو مسلمان كسمك ؛
او حاصل اولدیمی آرتیق آدام كسیلمیەجك!
توازن اولمادی بسللی : هر طرف یانیور ؛
اودون قیبار كبی بیكلرجه سینه طوغرانیور !
نه رنك مظلمه كیرمش او یم یشیل قوصوه!
شماله طوغرو بوتون پرزرین ، ایپك ، یاقوه ،
فضای محشره دونمش غریو ماتمدن ..
همم اویله عرصۀ محشرکه : یوق شفاعت ایدن !
نه بر یاشندەکی معصوم ایچون بشیکده حیات ؛
نه سكسانندەكی مظلوم ایچون اشیكده نجات ؛
او ، بالطەلرله كسیكدر ؛ بو ، سونكولرله دلیك ..
اوبك اولك طورویور پختی پیختی قانله كمیك .
بوتون ییقیلمش اوجاق ، باشقه شی دكل كورونن ؛
یوز اللی بیك بو قادار خانمانی بولدی سونن!
سز ، ای بو یانغینی احضار ایدن بش آلق سفیل ،
كه ایتدیكنز بزی خیرواتله صربه قارشی رذیل !
نەدن حكومته قر آنله باغلی آرناوودی
آییردیكنزده خراب ایتدیكنز بوتون یوردی ؟
ناصیلمش ، آ كلابیكنز ادعای قومیت ؟
نه یولده محو اولیورمش باقیك كه بر ملت !
سز ، ای بو زهری الك اول قوصان بینسزلر !

قاچوب‌ده قورتولورز صاندیکز ... فقط ، نه کزر !
بو کون بلا کزی بولمش دکلسه کز ، مطلق ،
یارینکی صاعقه‌لر بینکزده پاطلایه‌جق !

شیشوب شیشوب کیدییورسین ، دکلی ، ای واردار ؟
یا بوغدیغك قادینك ، ارککك حسابی‌می وار !
مزاری اولمش ایکن بونجه نعش مواجك،
جنازه یوتمایه حالامی طویماز امواجك ؟
نه اولدی یادیکه هر کون خطور ایدن او نقوش ؟
نه‌در بو کوکسکه چوکمش سواد جوشاجوش ؟
نه‌دن قیصلدی محیطکده چاغلایان نغمات ؟
بر آشنا سسی طویسه‌یدم أولمه‌دن ... هیهات !
او قانلی جانلی ییکیتلر که : ظل بیداری ،
قوشار کزردی سنك دوش امتنانکده ؛
او آنلی شانلی کلینلر که : نور دیداری ،
اویوردی ناز ایله آغوش مهربانکده ؛
او قهرمان بابالر ، آنه‌لر که : ساحلکی
دونردی ، هر بری اولادیکك طوتوب ألنی ..
او کولکه‌لرله برابر بر خیال تباه ،
برر خیال دفین اولدی شیمدی .. اویله‌می ؟ آه!

سلانیکك ، سیروزك ، باق ، او نامدار اوواسی ،
کیمك ألنده بوکون ، هانکی هایدودك یوواسی ؟

زمینی اویله بویانمش که خون اسلامه :
قیزیل کثافتی چوکمش جبین ایامه !
قیزیل افقلرك آلتنده قیپ قیزیل هر یر..
قیزاردی ، باقسه‌ك آ ، طاغلر ، قیزاردی وادیلر ؛
قیزاردی چهرهٔ دنیا ؛ قیزاردی روی سما ؛
فقط شوماویلی بایراق قیزارمیور حالا !
اونك صالیندیغی یرلرده برقیزیل طوفان ،
نه‌جان بیراقدی ، نه‌ایمان ، نه بوغمادق وجدان !
مناره‌لر سریلوب خاکه ، صوصدی معبدلر ؛
ییقیلدی مدرسه‌لر ؛ دوم دوز اولدی مرقدلر .
مساجدك چوغی میدانده یوق ، قالانلر ایسه ،
یا کوردیکك کبی میخانه‌در ، یا برکلیسا .
شهرده أولره باصقین ؛ قضاده قتل نفوس ؛
قراده قالمادی تلویث اولونمادق ناموس !
یاپانده کیم ؟ آدی عثمانلی ، روحی یونانلی ،
بو ایشده الك متخصص بولوك بولوك قانلی !
« مقدس اوردو » یی تأیید ایدن بو آزغینلر
صاچوب صاوردیلر اطرافه اویله یانغینلر :
که اوغرادقلری یرلرده توتمیور براوجاق ..
قیام حشره قدر ، بلکه توتیوب طوره‌جق !
آدیم باشنده شقاوت ، آدیم باشنده قتال ؛
شناعتك نه‌قدر قانلی شکلی وارسه : حلال !
شو ، خاچ قازیلق ایچون آلنی پارچه پارچه اولان ؛

شو وافتيز ايتمك ايچون بوزلو كولده طوندورولان
زوالليلرله صوغوقلرده تيتره‌شن ايتام ؛
شو ، سونكولرله آرانمش دە‌ليك دە‌شيك ارحام ؛
شو ، نعشى قانلى چاريقلرله چيكنه‌نن قيزلر ؛
شو ، خاندانى سونن‌لر ؛ شو خانمانسزلر ؛
شو امهات پريشان ؛ شو دربدر اولاد ؛
شو صاچ يولان نينه‌جكلر ؛ شو ايكله‌ين اجداد ؛
شو ، بومبالرله چوكن قبه‌لر درونندن ،
كميك ستونلرى حالنده فيشقيران اجساد ؛
شو كول ييغينلرى آلتنده صاقلى كوكده‌لرى
طواف ايدن ، اويوركلر طايانمايان فرياد ؛
تياترولرده كورولمز ، دكلمى ، نازلى بكم ؟
صيقيلدك اويله‌مى ؟ طور باشقه صحنه كوستره‌يم :

بيليرميسين دويولان هانكى يوردك ايكله‌مه‌سى ،
. . . . [١]
ايكيندى اولديمى ياهو ؟ نه‌در بو « صل ! » سسى ؟
أوت .. ايكيندى .. كليك بارى بر دعا ايده‌لم .

---

[١] واعظ بو يكى صحنهٔ فجاعق تصويره باشلامق اوزره‌ايدى كه، مؤذنك ايكيندى وقتنى اخطار ايدن « صل » سسى قبه‌يه عكس ايتدى . لكن ، يارِيم ساعتدن برى تأثر ، ندامت ياشلرى دوكمكده اولان جماعتك ايچندن بك آزى بو صدايى ايشيده‌بيلدى .

قبول ایدر دیه‌لم .. حقه التجا ایده‌لم :

یارب ، بزی قهر ایتمه ، هلاك ایله‌مه .. — آمین!
تا عبرت اولوب قالمایه‌لم عالمه .. — آمین
یتمزمی جلالکله کوروندکلرك آرتیق ؟
قربان اوله‌یم ، بز بو تجلیدن اوصاندق !
بر فجر امید ایتملی فردالری تأمین ..
کوستر بزه یارب او کوزل کونلری .. — آمین !
فردالره قالدقسه اکر .. نرده او فردا ؟
حالامی بو اسلامی ازن ماتم یلدا ؟
حالامی بو آفاقه چوکن پردهٔ خونین ؟
نارك یتیشیر .. بکلیورز نوریکی .. — آمین !
مستقبل ایچون سینهٔ ملتده امل یوق !
بر عقده وار آنجاق ، اوده : « توفیق ازل یوق ! »
سنسین ایده‌جك « وار ! » دیه وجدانلری تطمین .
چوق کورمه ، الٰهی ، بزه بر نفخه‌کی .. — آمین !
قرآن آیاق آلتنده سورونسونمی ، الٰهی ؟
آیاتکك اوستنده یورونسونمی ، الٰهی ؟
خاچ کعبه‌نك آلننده کورونسونمی ، الٰهی ؟
چوکسونمی نهایت ییقیلوب قوسقوجه بر دین ؟
چکدیرمه ، الٰهی ، بو قدر ذلتی .. — آمین !

والحمد لله رب العالمین

صفحات

محمد عاکف

ایکنجی طبعی

نجم استقبال مطبعه‌سی

بشنجی کتاب

خاطره‌لر

ایکنجی طبعی

١٣٣٦ جمادی‌الاخره

خاندان خلافتك اركان معظمه‌سندن

عمر فاروق افندی حضرتلرینه

تقدمهٔ تعظیممدر

بسم الله الرحمن الرحيم

وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ . . .

مآل جليلی

طاقت كتيره‌ميه‌جكمز يوكی بزه يوكلتمه ، اللهم . . .

أی بونجه زماندر بزی تأديب ايدن الله ؛
أی عالم اسلامی أزن ، ايكله‌دن الله !
بزلركه سنك وعد الٓهيكه ايناندق ؛
بزلركه بيك اوچ يوز بو قدر ييل سنی آكدق ؛
بزلركه بشر بر سورو معبوده طاپاركن ،
ييقدق اويامان شركی ، دويردك ابدياً ؛
بزلركه برر حمله‌ده اوهامی بيتيردك ،
معبدلره معبود حقيقی‌يی كتيردك ؛

بزلرکه سنك اسمکی دنیایه طانیتدق . . .
کوردکسه مکافاتنی ، یارب ، یتر آرتیق !
چکدیرمدیکك هانکی الم ، هانکی اذادر ؟
هر آنی حیاتك بزه بر روز جزادر !
اجدادیمزك قانلری سللر کبی آقمش . .
مقصدلری دینکله برابر یاشامقمش .
اولادی‌ده قربان اوله‌جقمش بو اوغورده . .
اولسون ینه ، لکن بو ایشیق یوقسولی یورده ،
بر نور نظر یوقمی‌که باقسین باجاسندن ؟
بر ییلدیز ، الٰهی ؟ بو نه ظلمت ! بو نه زندان !..
حالامی سمامزده کزن لیلهٔ ممدود ؟
حالامی کورونمز او سحر پارهٔ موعود ؟
عمرك دها اك جانلی ، حرارتلی چاغنده ،
چالقانمه‌ده‌یز یأس ایله حرمان باتاغنده !
کام آلدی جهان ، بز ینه فردالره قالدق . .
آرتیق بزه کوسترکه او فردایی : بونالدق !
بر امریکه اجدادی‌ده ، احفادی‌ده قربان . . .
اولمازمی بو ملت دها تأییدیکه شایان ؟
خسران ینه بیچاره‌نك آمالنی صاردی ؛
آتیسی نکاهنده قارارد‌قجه قاراردی .

بالقاندەکی یانغین دها کول باغلامامشکن ،
بر باشقه جهنم چیقیویرسین ... بو نه ایرکن !

لکن بو جهنم اونی ییلدیردیمی ؟ اصلا !
اعلایه سکیردوب طورویور نامکّی حالا .
قوم طالغەلرندن کچیور اویله شتابان :
کویا او صبا ، کچدیکی چوللرده خیابان .
قار کتلەلرندن اینیور اویله یامانکه :
بر چاغلایان آقمقده یاروب طاشلری صانکه .
قیزغین کونك آلتنده بیابانی دولاشدی ؛
یالچین بوزلە اوستنده سەکوب طاغلری آشدی .
آرتیق کیدییور : حقه واران بر یولی طوتمش ،
اللهه باقان کوزلری دنیایی اونوتمش .
جوش ایلیه طورسون کریدن نوحۀ خسران . .
یادنده اونك شیمدی نه ماتم ، نه ده هجران !
یادنده دکل لانەسنك حزن الیمی ؛
یادنده دکل یاوروسنك طور یتیمی ؛
یادنده دکل طوغدیغی ، تر دوکدیکی طوپراق ؛
یادنده قالان خاطره بر شی ، اوده آنجق :

کوکدن اوکا « یوکسل ! » دیین اجداد شهیدی !
آرتیق اوده یوکسلدی ، فقط یرده امیدی :
بر بویله شهیدککه مکافاتی ظفردر ،
ویرمزسه‌ك ، الٰهی ، دوکولن خونی هدردر !

۱ کانون ثانی ۳۲۰

اویان !

باقسه‌ڭا کیم بوینی بوکوك آغلایان ؟
حق حیاتك سنك أی مسلمان !
قورتار او بیچاره‌یی الله ایچون ،
آرتیق أولوم اویقولرندن اویان !

بونجه زماندر اویودڭ ، قاڭادڭ ؛
چکمدیکك قالمادی ، اوصلانمادڭ .
چیکنه‌دیلر یوردیکی باشدن باشه ،
سن ینه بر کره قیملدانمادڭ !

نی دکل دیکله‌دیکك ولوله . .
کوکره‌یه‌رك آقماده مستقبله ،
بر ابدی سل که زماندر آدی ؛
هایدی قاتیل سن‌ده او جوشقون سله .

قارشی طوروللاز ، جریان سینه‌چاك . .
وارسه طورانلر اولور البت هلاك .
طالغه‌لرك آكلامادن سیرینی ،
كوز كوره كردابه نه‌در انهماك ؟

دهشت ماضی‌یی كتیر یادیكه ؛
كیمسه یتیشمز یارین امدادیكه .
مرحمتك یوق دییه‌لم كندیكه ؛
مرحمت ایتمزمیسین اولادیكه ؟

« بن اونی دنیایه كتیردم . . . » دییه
قالقیشه‌جقسین دیمك اولدورمه‌یه !
سوق ایدییورمش مكر انسانلری
حق ابوتده بو جانیلكه !

طوغریمیدر یأس ایله اولمق تباه ؟
یوقمی كلوب غیرته بر انتباه ؟
بكله‌دیكك صبح قیامتمیدر ؟
كون باتیور ، سن آرییورسین صباح !!

كوزلری ماضی‌یه باقان ملتك
عمری تمادیسی اولور نكبتك .

قارشیکه مستقبلی دیکمش خدا ،
کورمه‌یه ، لکن ، دها یوق نیتك !

ای قوجه شرق ، أی ابدی مسکنت !
سن‌ده قیمیلدانمه‌یه بر نیت ایت .
قورقیورم ، غربك الندن یارین ،
قالمایه‌جق چکمدیکك ملعنت .

حق حیاتك دها چیکننمه‌دن ،
قان دوکه‌رك آلمالیسین مرد ایسه‌ك .
چونکه بو کون اورته‌ده حق صاحبی
بر کشیدر : « حقمی ویریم » دیین .

٥ شباط ٣٣٠

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته . . .

مآل جليلی

أی مسلمانلر ، اللهدن ، ناصیل قورقمق لازمسه اویلەجه قورقوکز . . .

نه عرفاندر ویرن اخلاقه علویت ، نه وجداندر ؛
فضیلت حسی انسانلرده الله قورقوسندندر .
یورکلردن چکیلمش فرض ایدیلسین خوفی یزدانك ،
نه عرفانك قالیر تأثیری قطعیاً ، نه وجدانك .
حیات آرتق بهیمیدر .. خایر ، اوندنده آلچاقدر :
یا حیوان باغلیدر فطرتله ، انسان حرّ مطلقدر .
بهائم چیقماز اما خلقتك ثابت حدودندن ،
بشر حالا خبرسز بویله بر قیدك وجودندن !
مگر قلبنده مولادن تحاشی حسی بر طوتسون . .

او بر طوتمازسه هیچ معناسی یوقدر قید ناموسك .
هم افرادك، هم اقوامك بوحسدر، وارسه، وجدانی؛
اونك تعطیلی : انسانیتك توقیع خسرانی !
بودر خلقتده جاری الك بویوك قانونی خلاقك :
او یوزدن باشلار اضمحلالی ملتلرده اخلاقك .
فقط، اخلاقك اضمحلالی الك مدهش بر اضمحلال؛
نه ملت قورتولور ، زیرا ، نه ملیت ، نه استقلال .
اویونجاق صاتمایك ! اخلاق ملی روح ملیدر ؛
اونك افلاسی الك قورقونج اولومدر : موت کلیدر .
اولور جمعیت آرتیق چاره‌سز پامال استیلا ؛
مکر قالدیرمش اولسون، روح ثانی ایندیروب، مولی.
أوت بر بعث بعدالموته امکان واردر البته . .
بونك تأمینی ، لکن ، بر یقین ادواره وابسته!
او جمعیتکه وجدانده حاکم خوف یزداندر ؛
بوتون دنیایه صاحبدر ، بوتون اقوامه سلطاندر .
فقط ، افرادی الله قورقوسندن بی خبر ملت ،
چکر ، ملتلرك منفوری ، قبطیلر قدر ذلت ؛
معالی میلی هیچ قالماز ، شهامت بوسبوتون قالقار ؛
نه حاکملك طانیر آرتیق ، نه محکوم اولمادن قورقار.
شرف حرصیله استحقار موت ایتمشکن اجدادی ،
براقماز اویله بر پاکیزه نسلك شیمدی احفادی ،

حیات اوغورنده استخفافه شایان کورمدك خسران !
کبرسین تکمه‌لر آلتنده راضی.. چیقماسین، تك ، جان!
یورکلر الڭ ملوث ، الڭ سفیل آمال ایچون چارپار ؛
سینکیرلر الڭ محال اندیشه‌دن تیترر طورور پار پار :
اولور جمعیت افرادنجه شخصی منفعت « معبود ! »
صورارسه‌ڭ کیمسه بیلمز وارمی «حق» نامنده بر موجود .
او ، طویمق بیلمه‌ین ، معبوده قرباندر حیا حسی ،
حمیت ، آدمیت حسی ، علوی حسلرڭ هپسی !
بو حسسزلکله جمعیت یاشار دیرلرسه بڭ یاکلیش :
بولاڭ بر مات ، اولمش معنویاتیله صاغ قالمش !

٢٠ آغستوس ٣٣٠

وَمَنْ اَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِالْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ

حديث شريف

مأل جليلی

کیم مسلمانلرك دردینی کندینه مال ایتمزسه اونلردن دکلدر

مسلمانلق نرده ! بزدن کچمش انسانلق بیله . .
عالم آلداتمقسه مقصد ، آلدانان یوق ، نافله !
قاچ حقیقی مسلمان کوردمسه : هپ مقبرده‌در ؛
مسلمانلق ، بیلمم اما ، غالبا کوکلرده‌در !
ایسته‌مم ، طورسون او پایانسز مفاخر بر یانه . .
کوسترك اجدادنه آز چوق بکزه‌ین بر قان بکا !
ایسترم سزلرده کورمك عرقکزدن یادکار ،
چوق دکل ، آنجق ، نجیب اولاده لائق تك شعار .
وارسه شاید ، سویله‌ییك ، بر پارچه‌جق انصافکز :
بویله قانسزمیدی ـ حاشا ـ قهرمان اسلافکز ؟

بویله دوشمشمیدی هرکس آیریلق سوداسنه ؟
بکزه‌یوب شیرازه‌سز بر مصحفك اجزاسنه ،
هیچ کورلمشمیدی اولسون قید وحدت تارمار ؟
بویله اولمشمیدی ملت جان أوندن رخنه‌دار ؟
بویله آجاقدن بوغازلارمیدی قاردش قاردشی ؟
بویله عادتمیدی ، بی پروا ، یمك انسان لشی ؟

عرضمزدر چیکنه‌نن ، اولادیمزدر طوغرانان !
هیچ صیقلبماز آغلامازسه‌ك ، باری کوکلکدن اوتان !
« حس » دینن دولتایدن اولسه‌یدی خلقك بهره‌سی :
پایتختندن بو کون طاشمازدی سرخوش نعره‌سی !

قورت اوزاقلردن باقار ، دالغین کوورمش مرکبی ؛
صالدیرمش آکسزین یایدن بوشانمش اوق کبی .
لکن عشق اولسون که آلدیرمازده اوتلارمش اشك ،
صانکه طوشانمش کان ، یاخود قایقسز کوسته‌بك !
کار صایارمش بر طوتام اوت فضله اولسون یوتمایی . .
خصمی ، دیرکن ، چوللانیرمش یوتمادن صوك لقمه‌یی !..

بر حقیقتدر بو ، شاشماز ، بیلدیکك اسلوبه صوق :
حالمز مرکبله قوردك عینی .. اصلا فرقی یوق .
بورتمزدن طوتدی دشمن ، بز بوغاز قیدنده‌یز !
بر باقیك : حالامی حالا احتراص آردنده‌یز !

صاپغیسزلق أولیرو . بر پارچه اولسون عارلانیك :
وقتی چوقدن کلدی ، هم کچمکده‌دز عارلانمه‌نك !
طاورانیك خایقیرمه‌دن ناقوس اضمحلالکز . .
اویله بر بحرانه صاپشدرکه ، زیرا ، حالکز :
ذوقه طالمق شویله طورسون ، وقتکز یوق ماتمه !
طاورانیك زیرا کولونج اولدق بوتون بر عالمه .
بکله‌شیرکن کوکده یوز بیکلرجه ارواح انتقام ؛
یرده قالمش ، نعشه بکزر قوم ایچون طورمق حرام !
قهرمان اجدادیکزدن سزده بر قان یوقمیدر ؟
یوقسه : استقبالکزدن قورقولور ، پك قورقولور !
١٣ حزیران ٣٢٩

بسم الله الرحمن الرحيم

وَمَنْ كَانَ فِى هٰذِهِ اَعْمٰى فَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَ اَضَلُّ سَبِيلاً

مآل جليلی

کیملك بو دنیاده کوزی قپالی ایسه آخرتده ده قپالیدر، حتی اوراده‌کی شاشقینلغی داها زیاده‌در.

نهایت نه‌یسه ادراك ایتدیککك شی عمر فانیدن؛
اونك بر عینیدر مطلق نصیبك عمر ثانیدن.
خطادر آخرتدن بکله‌مك دنیاده هر خیری:
او بر دنیا بو دنیادن دکل، هم هیچ دکل، آیری.
سن ای سرسم که «اوچ کونلك حیاتك حکمی یوق.» دیرده،
صانیرسین اومدیغك آماده‌در فردای محشرده؛
نه اکمشدك که محصول ایسته‌یورسین برده فردادن؟
سنك مشروع اولان حقك: بو کون خسران، یارین خسران!

اگر مقصودی آنجق آخرت اولسهیدی یزدانك ؛
نه حکمت واردی ابداعنده هیچ یوقدن بو دنیانك ؟
« ازل » دن آیریلان روحك نشیمنگاه باقیسی
« ابد » کن ، یولده اشباحك نیچون اولسون ملاقیسی ؟
« ألست » لك ارقهسندن کسپن جنت ، جهنمده ،
نهدن ارواحه تکرار امتحان اولسون بو عالمده ؟
دیمك : دنیا دکل بك اویله استخفافه شایسته ؛
دیمك : بر فیض باقی وار بو فانی عمره وابسته !
دییورلر : « کائناتك اصلی یوقدر ، چونکه فانیدر . »
أوت ، فانیدر اما بر نظردن جاودانیدر .
سورکمزمش حیات... اولسون! مؤبد ذوقی، خسرانی؛
اونك بر سرمدیتدر بو حیثیتله هر آنی .
« جهانك اصلی یوقدر ، چونکه فانیدر » دیین سرسم ،
نهدیر «اویلهیسه خالقت پك عبث برشی چیقار.» دیرسهم؟
نهدر دنیایه کلمکدن غرض ، کیتمکمیدر انجق ؟
ولو بر آکلامق حرصیله اولسون یوقمی اوغراشمق؟
غنیمتدر حیاتك ، اغتنام ایت ، طورمه ایرکندن ،
یارین میلیونله فریاد اولمسین انفاس معدودهك !
بو عالم امتحان میدانیدر ارواح ایچون مادام ،
دیمك : انسان دکلسین ایلهمزسهك طورمایوب اقدام .
نهدن کچسین سفالتلرله ، خیبتلرله ، ازمانك ؟

نەدن عزمك سور كمز ، بوقيدر الاهه ايمانك ؟
چاليش دنياده انسان اول ، الكدەيكن هنوز دنيا ؛
اوبر دنياده انسانلق دكلمش يغما ، كوردكڭيا !
ديلكدن آخرت هيچ دوشميور اى مسلمان ، لكن ،
اونك حقنده عاطل بر هوس محصولى ادراكك !
بو مجنونانه وهمكدن شفا ياب اولمادن ، شايد
كيدرسەڭ بويله صفر اليد ، قاليرسين صوكرا صفر اليد !
خيالات آرقەسندن قوشديغك يتمزمى هى شاشقين ؟
سنك حالا حقيقتدن نەدر اغماض ايچون حقك ؟
بو عالم شويله بر رؤيا ايمش ، ياخود موقتمش ...
أوت عقباده ا كلارسين نه مدهش بر حقيقتمش !

١٦ تشرين اول ٣٣٠

الاسلام حسن الخلق

حديث شريف

مآل جليلی

مسلمانلق خويك كوزللکنده عبارتدر

بزكه يارمشدق شئونك الك بويوك عمانی ؛
چيكنه‌مشدك يوكسه‌لن امواج بی پايانی ؛
بز كه ادوارك ، قرونك ، حادثاتك رغمنه ،
حاكم اولمشدق بوتون بر عالمك ايامنه ؛
شيمدی تك بر طالغه‌نك پامال اضمحلالی يز !
شيمدی ساحللرده محكوميتك تمثالی يز !
بويله بر صدمه‌يله آلت اوست اولسون الك مدهش كمی...
دهشتك تأثيری حالا صارصيور انديشه‌می !
اويله صالغيندر فلاكت ، اويله آنيدر أولوم :
هم كورور كوز ، هم ، عجب رؤيا ميدر ، دير ، كورديكم؟
نرده رؤيا ! كورديكك عينيله واقعدر سنك .

غیر واقع نقطه‌لر : آنجق او مهلك صدمه‌نك ،
بر طیشاردن ، بر قضا ، بر ناگهانی اولمسی ؛
برده ـ اك یاگلیش قناعت ـ آسمانی اولمسی .
داخلیدر صدمه .. خارجدن دگل .. اصلا دگل !
صوکرا ، اولماز از قضا دنیاده برشی ، بویله بیل !
ناگهانی لفظنك معناسی یوقدر ، هرزه‌در :
اك بینسزلر بو استقبالی زیرا کسدیرر .
گوکدن اینمز برده هیچ برشی .. بوتون یردن طاشار :
کندی اخلاقیله بزمات اولور ، یاخود یاشار .

چیکنه‌نیرسه‌ك بز بوگون ، چیکنه‌نمك استحقاقمز :
چونکه عزت نرده ، برباق ، نرده‌در اخلاقمز .
مسلمانلق پاك سیرتدن عبارتکن ، یازیق !
اویله صاپلاندقکه لوثیاته : حالا چیقمادق !
ظلمه طایقی ، عدلی تپمك ، حقه هیچ آلدیرمامق ؛
کندی آسوده‌یسه ، دنیا یانسه ، باش قالدیرمامق ؛
عهدی نقض ایتمك ، یالان سوزدن تحاشی ایتمه‌مك ؛
قوتك مداحی اولمق ، عجزی هیچ سویلتمه‌مك ؛
مبتذل برچوق مراسم : انحنالر ، یاتمه‌لر ؛
شاقلابانلقلر ، ریالر ، متصل آلداتمه‌لر ؛
فرقه ، ملیت ، لسان نامیله دائم آیریلق ؛

اك صميمى كيمسه‌لر بيننده اك جدى آچيق ؛
اگسه‌دن آرسلان كسيلمك ، جبهه‌دن يالتاق كدى ...

. . . .

مسلمانلق بزدن اول بويله ذلت كورمدى :
حالمز براضمحلال ايتمش وجودك حاليدر ؛
روح اضمحلالمز اخلاقك اضمحلاليدر .
ساده برسوزدر فقط حكمتلرك اك مجملى :
برخلاص امكانى وار : اخلاقمز يوكسلملى .
يوقسه پك قورقونج اولور قاتمراشوب خسرانمز ..
چونكه هم دنيا كيدر ، هم دين، اگر ياپمازسه‌كز .
٢٠ حزيران ٣٢٩

بسم الله الرحمن الرحيم

الذين قال لهم الناس ان الناس قد جمعوا لكم فاخشوهم فزادهم ايمانا وقالوا حسبنا الله ونعم الوكيل

مآل جليلی

او مؤمنلر ایچونده عند الله اجر عظیم واردر که: بر طاقم کیمسه‌لر کلوب ده کندیلرینه «دشمنلریکز سزه هجوم ایچون طوپلاندیلر، اونلردن قورقالیسکز» دیدکلری زمانده، بو خبر جناب حقه اولان ایمانلرینی برقات دها آرتیرردی «اللهك نصرتی بزه کافیدر، او نه کوزل محافظدر» دیرلر.

شهامت دینی، غیرت دینی آنجق مسلمانلقدر؛
حقیقی مسلمانلق الك بویوك بر قهرمانلقدر.
جبانت، مسکنت، دنیاده، صیغماز روح اسلامه..
کتاب اللهی اشهاد ایلدم ـ کوردك یا ـ دعوامه.
کورورسین، حس ایدرسین وارسه وجدانکله ایمانك:

نەمدهش بر حماست چارپیور کوکسنده قرآنك !
او وجدان نردەدر، لکن؛ او ایمان کیمده وار ؟ هیهات !
نەاولمش ، بن‌دەبیلمم ، بك قارا کاق شیمدی حسیات !
او ایماندن ولو بك آز نصیب اولسەیدی ملتده ،
شواوچیوز اللی میلیون خالق کورمزدك بوذلتده !
او ایمان اتحاد ایستردی بزدن ، وحدت ایستردی ..
ناصیل « بنیان مرصوص » اولمامز لازمسه کوستردی .
یکی ! بزلر نەیاپدق؟ قول‌قول اولدق ، تارمار اولدق . .
نهایت بردنی صدمەیله دوشدك ، خاکسار اولدق !
او ایمان قوت احضاریله امر ایتمشدی .. لکن ، بز
« توکلنا » دییوب یاتدقده قالدق بویله الك عاجز !
او ایمان فرض قطعیدر دییور تحصیلی عرفانك ..
نەجاهل قومی‌یز بز مسلمانلر ، شیمدی ، دنیانك !
او ایمان حسن خاقتك الك بویوك حامیسی اولمشکن ..
نەمز واردر فضائلدن ، نەمز اکسیك رذائلدن ؟

دیمك : اسلامك آنجق نامی قالمش مسلمانلرده :
بویوزدنمش ، دیمك ، خسران ملی صوك زمانلرده .
اکر چیکلنه‌ممك ایسترسه‌لر سیلاب ایامه ؛
رجوع ایتسینلر آرتیق مسلمانلر صدر اسلامه .
او دورك یاد نورانوری بی‌پایان شهامتدر ؛

مفاخر اونلرك تاریخیدر ؛ امت او امتدر .
که بر یاندن جلادتلر صاچوب دنیایی تیترتمش ؛
او بر یاندن‌ده انسانلق نه‌در دنیایه اوکرتمش .
دکلش بویله محکومیتك تمثال پامالی !
شواهقدن تنزل ایله‌مزمش عرش اجلالی .
« توکل » وصفی آنجق اونلرك حقنده معنیدار :
که ایتمش هپسی دنیالر قدر آلامی استحقار .
چکینمزمش شدائد یاغسه ، اصلا ، اقتحامندن ؛
زمینلردن أولوم فیشقیرسه دونمزمش مرامندن .
« حقیق مسلمانلق اك بویوك بر قهرمانلقدر . »
دیمشدم .. ایشته دعوام اونلرك حقنده صادقدر .

٤ ایلول ٣٣٠

الاقصرده *)

پرنس عباس حلیم پاشا حضرتلرینه

هوا آغیردی ، فقط ، بك طرقونیوردی صیجاق ؛
غروبه واردی اساساً یاریم ساعت آنجق .
یاقیندی ساحله مهمانی اولدیغم مسکن ؛
یاواش یاواش اینیوردم آغاجلی بر تپه‌دن .
او ، نیلی قوینه چکمش یشیللەن ، وادی
ــ که یوق خزان صفحاتنده عمرینك ابدی ــ
اوکمده نامتناهی زمرّدین موجات
دوکوب دوکوب اوزایور : صانکه بر سراب حیات !
نه یال وبال مطرّا ! نه امتداد مدید !
بو یال وبالی سمادن قوجاقلایان خورشید ،

*) الاقصر قاهره‌نك التی یوز کیلو مترو قدر جنوبنده ، نیلك ساحل شرقیسنه دوشن بر موقعدرکه اسکی مصرلیلردن قالمه پك چوق آثاره مالك اولدیغی ایچون سیاحلرجه معروفدر. آشاغیده اسمی کله‌جك «قورناق» ایسه بزم آت میدانندەکی دیکیلی طاشلرله طولودر .

که نیلی شرقنه آلمش‌ده غربه کچمشدی ؛
افقده صوك لمعاتیله پارلیور شیمدی ..
فقط ضیاسنه حالا تحمل امکانسز .
صولمده بر بویوجك خرما وارکه یاپ یالکز ..
زمینی خیلیجه مائل‌ده اولسه ، چاره‌سی نه ؟
بوروندم آرتیق اونك ظلّ پاره پاره‌سنه .

بو نقطه‌دن نه مهیّج فضایه طوغرو نظر !
برر قانات ایکی ساحلده یوکسلن اووالر :
نکاه اوزاندیغی برکره دوش ساحرینه ،
خیال اوچوب کیدییور باشقه عالمك برینه !
زمینه شیمدی ، او کوندوز آلو صاچان ، آفاق
ایلیق ایلیق دوکیور برهوای استغراق .
کولومسیور یوزی آرتیق محیط ریّانك ..
محاطی ، چونکه ، سمادن اینن بو چاغلایانك .
دمینکی صمته بدل خنده چینلایور یریر :
کولومسیور قوجه وادی ، کولومسیور تپه‌لر ؛
کولومسیور صونی طیرمانتق ایسته‌یوب اوته‌دن ،
اوزون کورکلی قایقلرله بربویوك یلکن ؛
کولومسیور بریدن کولکه‌لر دوکوب نیله ،
اوتل بنالری اطوار امتنانیله ؛
کولومسیور قییلرن بش آلتی خطوه قدر

ایچرده ، ایپلی صیریقلرله ایشله‌ین قویولر ؛
کولومسیور صویی قیربه‌یله آقطاران قلّاح ؛
کولومسیور بونی عمرنده کورمه‌ین سیاح ؛
کولومسیور چالیلقلرله اورتولن دره‌لر ؛
کولومسیور صاییسز تارلالرله مشجره‌لر ؛
کولومسیور قاریلر ، باشلرنده طوپراقدن ،
کوکوم قیلقلی بر قاب دونرکن ایرماقدن ؛
کولومسیور دره‌لردن بالق طوتان ، چیپلاق ،
چولوق چوجوق صویی کیچه‌یله آقطاروب طوره‌رق —

صباحلین دولاشوب کوردیکم او هیکللر ؛
که سرمدیتٔ چیلغین زواللی حرص بشر ،
— قلوبه نقش ایده‌جك یرده یاد رحمتنی —
فضایه قازمق ایچون ظلّ بی کرامتنی ؛
دیکوبده هرقایادن بیك حیاته سنك مزار ،
بوقورقولقلره وحشتله ویرمش استقرار ؛
که سجده‌لر ایده‌جکمش آیاقلرنده زمین ؛
که عرشی تیتره‌ده‌جکمش آلینلرنده‌کی چین !..
فقط زمان دینیلن دست کبریای مهیب
بوقهرمانلری ایتمش‌که اویله برتأدیب :
نه‌انف نخوتی قالمش قیریلادق ، نه‌قولی !
جوار عبرتی انقاضِ لاشه‌سیله طولو .

نه چهره‌لرده مهابت، نه جبهه‌لرده غرور :
سیلیك خطوطنه چوكمش بوتون مآل فتور .
عدالتك بوقدر بی‌امان تجلیسی
نكاه زائره ویرمكده مرحمت حسی .

أوت ، مزاری او هیكللرك اوزاقدی بكا ؛
شو وارکه منعطف اولدقچه كوزلرم او یكا ،
كولومسیور دییورم اونلرك‌ده چهره‌لری .
كولومسیور قوجه برمعبدك ییقیق كمری .
كولومسیور صاغه باقدقچه قارشیدن « قورناق » ؛
كولومسیور او ستونلركه ، نیله مستغرق ،
ظلال رعشه نماسیله اوینایور امواج .
كولومسیور ، طاغینیق باشلرنده آلتون تاج ،
سمایه فورچه اوران خرمالر سواحلدن .

اوطورمش اولدیغم آسوده سطح مائلدن
بر آز یوقارده‌كی چارداق بیچملی كولكه‌لكی
ناصیلسه كورملك ایچون قالقه‌یم ، دیدم ... نه‌ای !
فرانسز ، انكلیز ، آلمان ، اون او چ قدر سیاح ،
اوچر بشر كومه اولمشلر ! ایچیور اقداح !
برنجیلر كولویور .. چونكه جیب مشحونی ،
یرندن اویناتییور كائنات مدیونی .

«سه‌دان» دوشوندوره‌جك اولسه‌اولسه مسخره‌یی ...
رفاه اونوتدورر انسانه اك درین یاره‌یی .
ایكنجیلر كولویور ، هم‌ده حقیدر ، كوله‌جك :
جهان برأمرینه آماده .. «أول !» دیسین ، أوله‌جك.
طوتوشدوروب بوتون اقوامی قارشیدن باقیور ؛
چلیكله طاش اوروشور كن حریف چوبوق یاقیور !
اوچنجیلر كولویور، چونكه زور بازوسی ،
نه‌دیرسه «طوغرو !» دینن بر كفیل ناموسی .
بشرده قوتی بخش ایتمیور هنوز حقه ؛
نه‌چاره وار اونی قوتله آلمادن باشقه ؟
زبونمیسین ؟ یالكز آغلامق سنك حقك !..

أوت ، بوساحهٔ جوشك ، بوجوش اذواقك
ایچنده بن ، یالكز بن زواللی كولمیورم ..
اوطورمش آغلیورم ، آغلاسه‌مده معذورم :
وطن جدا كبی‌یم جدّیمك دیارنده !
نه طوپراغنده شو یوردك ، نه جویبارنده
بر آشناسی ، یاخود بر آشنا ایزی وار !
صدامه بكله‌دیكم عكسی ویرمیور اووالر .
بیله‌یدم أی قوجه شرق، ای جهان دورا دور ،
سنك نره‌كده‌كی اولادیكك نصیبی حضور ؟
باشك بلالره كیرمش ؛ الك، قولك پامال ؛

ایچکدن اسدیمی بر کون هوای استقلال ؟
کورورمی‌یم دیه قارشیمده مسلمان یوردی ،
بوتون دیاریکی کزدم ، آیاقلرم طوردی ..
یابانجی سسلری کلدکجه رهکذارمدن ،
هپ انکسار امل طاشدی روح زارمدن !
وطن جدا اوله‌یم سینه‌سنده اسلامك ؟
بو یوقمی ؟ الك آجی برانتقامی ایامك !
نم ایلرله‌دی عمرم ، دوشوك قولم ، قانادم ؛
بوانتقامی چالیشسین‌ده آلسین اولادم .

افقده شیمدی کونش سونمك اوزره صاللانیور ؛
شو وارکه چهره‌سی حالا پاریل پاریل یانیور .
بر آز کچینجه ، شعاعات واپسینیله
دیکیلدی پیش نکاهمده آ کسزین نیله ،
میاهه رعشه ویرن بر عمود نورانور .
فقط بو ظلّ مباهی ، بوانطباع وقور ،
— که چوق زمان قاله‌جق صاندم امتدادندن —
بش اون دقیقه‌ده نیلك سیلیندی یادندن !
یازیق ، او کولکه‌ده میلیارله ظلّ نایابه
قاتیلمق اوزره آتیلمش مکر بو کردابه !

کورونمیور کونش آرتیق ، اوکنده پرده جبال ؛
او شیمدی باشقه افقلردن ایتدی عرض جمال .

آجيقلى روحنى مغرب حزين حزين دوكدى ؛
زمينه شام غريبان ياواش ياواش چوكدى .
دكيشدى چهره‌سى نيلك : اوكمده آز قومرال ،
دمينكى ظلّ ستونك يرنده بك قويو آل ؛
بر آز ايلرده ، فقط ، عادتا قارا كلقدى .
بو رنك ماتمه طاغلرده آشنا چيقدى :
قاراردى باقدم اوزاقدن دومانلى جبهه‌لرى .
رداسى مغربك آرتيق قوجاقلامشدى يرى .
جبين اسمر واديده تيتره‌دكجه ظلال ،
اوياندى روح غريبمده بر خيال محال :
جهان صامتى قارشيمده آغليور صاندم ..
او كولكه‌لكدن اينوب نوره طوغرو طيرماندم .

١٥ كانون ثانى ٣٢٩

برلين خاطره‌لری

بیکباشی عمر لطفی بك قارده‌شمزه

« بر آزده قهوه‌یه چیقسه‌ق ... » دیمشدی آرقداشم .
او طوغرو سویله‌مش اما بن اکری آکلامشم :
محله قهوه‌سی نردن‌ده کچدی ذهنمدن ؟
باقیاسه کچمه‌ملیمش .. بیلیرمی‌یم اونی بن ؟
محله قهوه‌سی .. برلین ... مناسبت‌می دیدك !
فقط رجا ایدرم ، دیکله‌ییك ، عنایت ایدك :
فقیریکزه الك آچیق برسوز اولسه ، مجبورم ،
قفامده بولدیغم اشیایی آقطارير طورورم .
اونك براورنکی کچمشسه عاقبت الهه ،
دیرم‌که : « ها ! بودیکمش اوطویدیغم کلمه . »
اوتل دینیلدیکی بالفرض ، اومعتبر قاموس
نه‌سویلیور باقارم بر : أوت ، لغت مأنوس ؛

کوتوکده مخلصی خان ، سنّی لااقل یتمش !
زواللی آخر عمرنده ارتداد ایتمش ؛
شو وارکه معده‌سی الحادی ایتمه‌مش تمثیل ؟
نه مسلمان ، نه فرنك ، اویله بر وجود سفیل .
ییقانمه یوق ، تووالت یوق ؛ یازین بلنده چامور ؛
اتکلرندن ایترکن قارِق طوتار یاغمور !
دکلی اوچقوری صارقان بوناقلرك براشی ؟
باقیکدی جومبایه : بیزار ایدر طورور کونشی ،
او تملی یورغانی صالالندیروب‌ده پنجره‌دن !
یاتاق طاقملری شایان مرحمت جداً :
قدیفه حالنه کچمش پاتیسقه‌دن یاصدیق ...
نه استحاله کچیرمش حساب ایدك آرتیق !
بنك بنك یاییلوب کهله انطباعاتی ،
بنکلی باصمه‌یه دونمش اوچارشافك صورتی !
قیریق صراحیده بکلر یوصونلی بر مایع ،
که درد جوعه کلیر اوچ یمك قدر نافع .
براکمکك یری طولمازمش اولمادن ایکی صو ؛
بونك بش اکمك اولور بالکه برقدح طولوسی .

شمندوفر دیکز ... بولدم ایشته اورنکنی :
اوشنمه‌دن چوروب نازنین تکرلکنی ،

— یاقینسه بیندیککز نقطه‌دن اکر قصبه —
قدر مساعده ایتدکجه ایشله‌ین آرابه .
صماتیه لوردی مفتش ؛ طاطاوله قونتی مدیر ،
زواللی ملتك افرادی اورته یرده اسیر !
« بیلت محلی » میدر اسمی یك‌ده بیلمیورم ،
باصیق طاوانلی ، رطوبتلی ، ایسلی بر بودروم ،
آیاقده اسنه‌ین آواره یولجیلرله طولو .
بیلتجی نره‌می ؟ قومپانیه‌نك او نازلی قولی
ورای پرده‌دن ایتمزکه خلقه طوغرو نکاه ..
نه‌وار تلاش ایده‌جك ؟ بکله‌سین عباداللّه !
آچیلدی پرده نهایت . شو وارکه جندره‌یه
قیصیلمق ایسته‌میورسه‌ك صوقوله پنجره‌یه !
ایتیش قاقیش اولاغان شی ، دوکوش سوکوش‌ده جابا !
— بیلتجی ، موسیو ، ترن قاچده قالقه‌جق عجبا ؟
— آیاغمی أزدك آدام ... پاطلایورمیسین نه‌زورك ؟
— اورووسه‌م آغزیکه ؟..
— یاهو ! کورولتوکز نه؟ طوروك !
— یاواش به !
— چوش به ! کوزك کورمی ؟
— پاردون !
— الااللّه !

ناصیل‌که چیقدی شو «پاردون» اشکلك اولدی مباح !

— نه لافدر ایتدیکی الهجه سویله‌یك یاقیشیر ؟

— اوزاتمه !

— طوت‌که اوزاتدم ؟...

— حریف‌ده اما خیشیر !

— صوچ اولدورنده دکلدرکه دیرسه‌لر ....

— هله باق !

— نه‌درکه برده‌که باقدم ؟

— صوصك بلا چیقه‌جق !

— اوفاقلق اولمالی ؟

— یوق ، موسیو !

— یوقسه کیت ! بوزدور !

— دیکیلمه نافله ، سینیور نه‌دیرسه قانوندر !

— ترن قاچار آقوزوم ...

— هایدی ! دیکه‌من بن لاف !!

— ترن قاچار دییورم ، دیکه‌مم دییور : نه تحف !

— قیزاورسه آغزی بوزوقدر فنا بی‌شی سویلر ؛

بوزاولر اونلغی ویردکمی . قوش‌ده بوزدی‌یویر !

توتونجی « اون پاره آز ! » دیر .. مصیبتك بویوکی :

حریف سمیدجی آرارکن ترن چالار دودوکی !

سوقاق دییك مثلا ... شیمدی باقدیغم لغته

مراجعت ينه لازممى ؟ لازم البته .
أوت ، اوبرحلزوندركه قطرى آلتى قاريش ؛
ياطولى ؟ بيلميورم ، هرنه سويلسهم ياكليش .
موفق اولمه‌نك امكانى يوقكه تخمينه :
بر آز كيدوب طاليور هايدى، اولرك برينه !
زمانه شعرينه بكزر زمين ترتيبى :
ظلام ايچنده مباديسى منتهاسى كبى .
يكى ! نه‌ياپه‌لى چارپيلمق ايسته‌مزسه‌ك اكر ؟
تكين دكلمى نه‌در ، يك عجائبسى بو ير ؟
ديلكده بسمله اولسون ، الكده سورهٔ نور ،
كيسه‌كده ساده مهر ... كيمسه چارپه‌ماز .. دستور !
برنجى خطوه سلامت .. ايكنجى خطوه تمام ..
اوچنجى خطوه‌يى لكن دوشونمه‌دن آته‌مام .
نه‌وارمى ؟ آغزينى آچمشكه برياماں اوچوروم ،
طالارسه «جوب!» ديه انسان ، چيقارمى بيلميورم !
اوزاق طولاش ! ايى ، ، لكن ، آليكدى بر تومسك ،
نه آتلايانده قالير ديز ، نه‌طيرمانانده بيلك !
كنارجه كيتملى اويله‌يسه ... احتمالى‌مى وار ؟
صاغكده : آغزيسى دلو تمش چيقيق قارنلى ديوار ،
صولكده : لاستيكه صاحب چيقان ساقيزلى چامور !
طوروكدى چاره‌يى بولدم .. أوت، اولورمى اولور :

شو كنبدك اوزرندن بش آلتی طاش سوكرم ،
باتاقسه آل ، بوده باتماز ، دییوب دییوب اكرم .
دیمك ؛ خزینهٔ اوقافه برمتین كوپرو
بناسی ترك ایده‌جكسین .. اوزاتمه ، هایدی یورو !
وصیتم سزه ! ای زیبلایوب لحن اخلاف ،
صاقین شو كنبد فیاضی ایتمیك اسراف ،
كونك برنده باتاقلق آشارسه كوپرومدن ،
امین اولك سزه لازمدر اویله برمعدن .

مكر اوتل اودكلمش ، شمندوفرده كذا ..
سوقاقمی بكزه‌ین آز چوق؟ آمان جانم، حاشا !
مكر اوتللر اولورمش سرای قدر معمور ،
آدام كیررده یاشارمش ایچنده مست حضور .
بش آلتی‌یوز اوطه‌نك هر برنده پوفلا یاتاق ..
نصیب اولورسه اكر ، هیچ دوشونمه یاتمه‌كه باق !
سوقاقده قار یاغه طورسون ، اوطه‌كده فصل بهار ،
طیشارده لیلهٔ یلدا ، ایچرده نصف نهار !
خیاط نورنی تمدید ایدوب هر آویزه ،
فضاده نسج ایدییور برصباح پاكیزه ،
هوایی قیزدیره‌رق حس اولونمایان براوجاق ،
ایلیق ایلیق كزییور هرطرفده عینی صیجاق .

کورول کورول آقیور چشمه‌لر ، تمیزمی تمیز ؛
صوغوقده ایسته‌سه‌کز وار ، صیجاقده ایسته‌سه‌کز .
غیجیر غیجیر اوتیور اورته‌لق تیتیزلکدن ،
صانیرسکزکه زمیننده اولمامش کزینن .
نه کهله وار او مبارك دوشکده هیچ ، نه پیره ؛
قاشینمه حسی معطل بو اعتباره کوره !
اونوتدم اسمنی .. برصیرناشیق بوجك واردی ..
چیقوب دیوارلره ، یاصدیق بودر ، دیر آتلاردی .
ازنجه برقوقو پیدا اولوردی چوقجه ایتی ..
بیلیرسکز آجانم .. نه‌یدی ؟ نه‌یدی ؟ تخته بیتی !
او همشهریم ، صانیرم ، چوقدن اینمه‌مش بورایه ،
بوجاق بوجاق آرادم ، اولسه راست کلیردم یا !

شمندوفرده مکر باشقه درلو برشیمش :
همان بینوب اوچیورسین .. امان بایلدیغم ایش !
مسافه قیدی ، مکان قیدی بیلمیور انسان ؛
دقیقه‌نك بویی : ساعت . نه‌اختصار زمان !
اوت ، قوجاقلایور ابعادی برق اولوب ناکاه ،
خریطه‌نك اوزرندن ناصیل کچرسه نکاه !
شهرلرك یاپیشیق صانکه هپسی بربرینه :
طوتوبده نجره‌دن فیرلاتیلسه برایکنه ،

دوشر یا « طیق » دیه هرحالده موقفك دامنه ؛
یا شهرك اسمی اولان لوحه‌نك کلیر جامنه !
دودوك صداسنه حسرت قالیر ایشیتمزسین ...
بزمکی طوردیغی یردن اوتز طورور ، مسکین !
قاوورمه زنبیلی یوکانمك اعتیادی‌ده یوق ..
نه‌در کاغدده‌کی ، پینیرمی ؟ آچه قوینکه صوق .
لوقانطه کافکه آماده ، ایسته‌دیکه یاناش ..
لسان‌ده ایسته‌میور : براشارت ایت ، آ کلاش .
یوق اویله هکبه‌یه دیزسك ویروب ایمیزغانمق ؛
یاتاقسه امره مهیا ایچرده .. هم نه یاتاق !
اوزاندیغك کبی دنیادن انسلاخ ایدرك ؛
دولاش سمالری آرتیق دوشکده یل یپه‌لك !

سوقاق دیدکاری نه‌یمش ؟ فضای بی پایان ،
که طی ایدیمسنك یوقدر احتمالی پایان .
دیمك ، وسائط نقلیه نامی تحتنده ،
هواده ، یرده ، برك چوق زمانلر آلتنده
اوچوب طوران او خوارق براحتیاج شدید .
پیاده خرجی‌می ، حاشا ، بوامتداد مدید !
باقیك ناصیل‌ده مجلا که : فرش نوآری ،
زمینه ایندیرییور کوك یوزندن انواری !

بو امتدادی نظر شویله طورسون استیعاب ،
او بر کناره چکرکن دوشر قالیر بی‌تاب !
شو وارکه : دوشدیکی یردن چامورلانوب قالقماز ..
چامور بو بلده‌ده عادت دکل نه‌قیش ، نه‌ده یاز .
چکنده خیلیجه قار یاغدی برلینك ایچنه ؛
بجیق بجیق اوله‌جقکن طاقیردی ینه !
مراق ایدوب صوریویردم ، « براقایز » دیدیلر !
— براقاییك ، کوزل اما یاغار طورورسه اکر ؟
« براقایز ! » سوزی عیناً تکرر ایتمزمی !
أوت ، بو سوزده نمایان حریفلرك عزمی .

بزم دیاره برآز قار دوشنجه زور قالقار .
محله خاقی نهایت قالیرسه پك مضطر ،
« لدوس دعاسنه چیقمق کرك . . » دینیر ، چیقیلیر .
جناب حق‌ده لدوس کوندریر ، فقط بیقیلیر :
چامور ییغینلری پیدا اولورکه مهلکدر ..
« امان طون اولسه .. » دیرز .. شبهه یوق ، تمیزلکدر .
طونك چوزولمسی وارمش ، دوشونمه آرتیق اونی :
یاغار ، اریر ، بوز اولور .. نه‌یسه ، یاز دکلمی صوکی ؟

قلندرك زیفیر اولمش صو کورمدك یاقه‌سی ..
باقوب‌ده برتیتیز انسان دیمش‌که :
— قهر اوله‌سی !

نه‌دراو کوملککك حالی ، یوقمی بر ییقامق ؟
— دکلمی کیرلنه‌جکدر صو کنده ؟ کیفکه باقی !
— صو قیتلغنده دکلسین یا .. هی مسیب آدام ،
ایکنجی دفعه ییقارسین ..

— فقیریکنز یاپه‌مام :
جناب حق بزی دنیایه طورمایوب کوملك
صابونلایپك ، دیه کوندرمه‌مش بولونسه کرك !

حکایه بزلری تأیید ایچون کوزل دستور .
سوپورکه صحبتی بیتمزکه : بحث دورا دور .
سوقاق سوپورمك ایچون کلمدك یا بزلرده !

*
* *

— برآزده قهوه‌یه چیقسه‌ق ... دیمشدیکنز ، نرده ؟
— دولاشدیروب سزی برپارچه ، غالبا یوردم .
اوزاق دکل مع‌مافیه ..

— یورولمادم، صوزدم .
— شو درت یول آغزینی طوتدق می ، قورتاییك ..
— اعلا !
— کوزوکدی ایشته !

— امان نرده ؟ کورمدم حالا ..
— کوروسکنز ، هله برپارچه یاقلاشیلك یاننه ..
— بو ، قهوه ... اویله‌می ؟ یاهو! نه‌دربو ؟ وای جاننه !

بزم «دیون عمومیه»دن‌ده هیبتلی !.
نه‌وارکه ، اویله سویمسز دکل بونك شکلی .
— براق شو هیکل افلاسی ! یوقمی باشقه مثال ؟
— براقادقمی ؟ فقط آ کلایورمی استقبال ؟
دیمش چوجوق : «بابا ، آرتیق عته کتیرمشسین ! »
حیاسز اوغلنه بیچاره اختیار نه‌دیسین :
« او کندی کلدی آیول ، بن کتیرمدم یوقسه ! »
بوایش‌ده طبقی او .. کیم « کل » دیمشدی منحوسه ؟
براقق ایسته‌یه طور ، سن ، براقیورکه سنی ...
ناصیل ! اودنج آله‌رق بول طوتارمیسین کیسه‌کی ؟
— طالوب‌ده ملتك آلام بی نهایه‌سنه ،
چویرمه بحثی ، برادر ، بیلان حکایه‌سنه !
تنزه ایتمه‌یه جیقدق ، اونوتمه ..

— طوغرو ، اوت !.

بو قهوه .. اویله‌می ؟ لکن حقیقةً حیرت !
فضا ایچنده فضا .. برحریم نورا نور ،
که آسمان کریمنده بیك کونش منظور !
نه سلسبیل ضیادر اوکمده جوشه کلن ،
که روح پاك سحردر طاشوب دوکولن .
لیاله قارشی اوطوفان فجری کورملیسین :
خدا بیلیر شاشیررسین ، طونار قالیر حسك !

نه‌دن بو بوزله‌نه‌یم ، بن ده اویله اولدمدی ؛
ضیانك اوچوسی عقامده ، چونکه ، برمومدی .
بزه حسب ایله میلیونلر اویناپور آراده ..
اداره قندیلی مقیاسی پك كودوك بوراده !
كوزم قاماشدی بدایتده ، دوندی طوردی باشم ؛
رذیل اولوردم اكر اولماسه‌یدی آرقداشم .
نه باصدیغم یری كوردم ، نه كیتدیكم طرفی ؛
ناصیل ییقیلمایه‌بیلدم ، بوایشته الك تحفی !
تحف دكل ، دوشونیورکن یتیشدی اسكمله ؛
كنیشجه برنفس آلدم چكوب ایلیشمه‌مله .
باقینمق ایسته‌دم اطرافه ، آكلادم پك زور :
آصیلمش اكسه‌مه خائن قفام ، قیمیلدامیور !
خایر ! عنادینك اسبابی یوق دكل ، وارمش ؛
بن اكلامازمشم اما او چوق شی اكلارمش :
مكرسه دعوت ایدرمش بزم فسك ایپكی ،
او ییلدیریم كبی انظاری برسپردن ایی !
قراری بنده قیلارمش ییغینله برق نكاه ،
اوزاق ، یاقین نه‌دن چاقسه ... هم معاذالله ،
زمینه صار قه‌ماسه‌یمش .. طونوبده پوسكولمی ؛
تپه‌مده قیشلایه‌جقمش .. كوروورمیسین اولومی !
دیمك كه : هیچ دها فس كیرمه‌مش بو مملكتده ..

بزمکیلر نه کیرمش ، کلاهمی ؟ البته !
چکه‌مله کوملکمك ارتباطی بر آرالق
چوزولمسیله ، قفام شویله طوغرولوب آریجق ،
نه‌وار نه‌یوق دییه اطرافی ابتدی استکشاف .
جواری یوقلایه طورسون بزم آلیق کشاف ؛
ایلرده برماصه کوردم ، دیدمکه آرقداشه :
— براز سپرده اوطورسه‌ق .. کچرمی‌یز اوباشه ؟
— نه‌دن ؟
— کوروله‌یی سومم‌ده ...
— پك کوزل ، کیده‌لم ..
بنم‌ده وحدته کثرتدن آز دکل میلم .

اوت ، کورونیه‌رك خلقه پك دمینکی قدر .
قولایدی شیمدیکی یردن محیطه مدّ نظر .
فقط ، ضیاده اوچارکن ناصیل که بر باراسه ،
کان قارالتی‌یه طاغ طاش دیمزده چارپارسه ؛
بنم سیکیرلی نکاهم‌ده چارپوب ایرکیله‌جك ،
نه‌اولسه «پات!» دییه برکره ... های آلیق کله‌بك !
چولوق ، چوجوق ، قادین ، ارکك ... خلاصه، بولدیغنه
صاتاشمه‌دن کری طورماز باقیکدی مجنونه !

*

اوکمده یوکسلیور بی نهایه لوح جبین ،

که جمعه‌سنده اوقورسین حیاته قارشی متین
بر اعتماد بلیغك مآل غالبنی .
او اعتماد ایله ملت بوتون مطالبنی ،
بو کون دکاسه ، یارین چاره یوق خلاص ایده‌جك .
مجاهده‌یله توکل ... نه قهرمان مسلك !
بوشانده‌سیله اواثناده اوچ بش اسکمله ،
اوطوردی قارشیمه برقیر صقاللی آدمله ،
ردای ماتمه کیرمش فلاکت آرقداشی ؛
سوکیلی برده کوچوك قیز .. یابش ، یا آلتی یاشی .
رئیس عائله‌نك بك وقور اولان حزنی ،
کزیده رنك تجلدله قاپلیور یوزنی .
قادین‌ده اویله‌جه کوسترمك ایسته‌یور تمکین ؛
سونوك نظرلری لکن نه قدر غمکین !
زهرلی بردوکوم اولمش دوداقلرنده کدر ،
که زورلامقله آچیلماز .. چوزرسه کریه چوزر !
صولنده ارککنك ابتسام جبریسی ،
صاغنده یاوروسنك انشراح فطریسی ،
اوکنده نا متناهی نظر ربا صفحات ،
انین روحنی بردرلو ایتمیور اسکات .
کوزوکمش اولمالی برشی‌که ، صوکرادن ، کوزینه ؛
کوتوردی مندیلی بیچاره آکیزین یوزینه .

— نه‌وار حجاب ایده‌جك بونده ای زواللی قادین !
دکلی بر آناسین سن ، أولن‌ده اولادك ؟
او حقلی کریهٔ هجرانی حبسه قالقیشمق ،
خدا بیلیرکه ، خطادر .. کناهه کیرمه ، براق !
براق مرارت روحك بورام بورام اینسین ...
بوشانه‌دن دینه‌جك بر بلامیدر یأسك ؟
سیرجی فرض ایدییورسه‌ك محیطی ماتمکه ؛
یاباعجی هانکی نظردر بکای محرمکه ؟
نهایت آرقداشم وار ، دکلی ، صوکره‌ده بن ؟
وبالی بوینکه اولسون اکر بوظنده ایسه‌ك
مصائبك ازلی آشناسی وارسه ، بزز :
جهانده بر کوکز کچمه‌مش فلاکتسز !
سروره قالسه‌ده بیکانه مسلمان یورکی ؛
بیلیر تأثر معصوم اوکنده ایکله‌مه‌یی .
اونکله سویله‌شیلیر اك آجیقلی هجرانلر ،
که‌هرفغانی آجیق برلسان قدر آکلار .
اوحالده آکلاشه‌رق پایلاشیك ملاللکزی ؛
ایشیتمك ایسته‌یورم ، چونکه ، حسبحاللکزی .
سنك نه‌در باقه‌لم کیزلی کیزلی فریادك ؟
أوت ؛ بویکجه برابر یتشمش اولادك ،
بهار فیض حیاتنده پایمال اوله‌رق ،

فدان وجودینی یونمش یاباُنجی بر طوپراق ؛
کیم‌ نرده بللی دکل .. بیلمك ایسته‌سه‌ڭده محال .
اولانجه یادی بو کون بر چامورلو ، قانلی خیال !
اویادی روحکه کومدك که بر وظیفه‌کدر .
« اونوت ! » دیمك آچیلان قبری کورمه‌مکدندر .
خایر ، دیمه‌م ... بیلیرم پك وفالیدر اومزار .
فقط ، دوشون ، نه‌یه اوغلك حیاتی استحقار
ایدوب‌ده بویله پریشان براقدی آننه‌سنی ؟
اوت ، یاشاتمق ایچون امهاتك اقدسنی ،
« فدای جان ایده‌جکسین ! » دیمش « وطن » حسی ..
دیمك : هدر دکل اوغلك ، وطن فدائیسی .
بیلیرمیسین نه‌قدر آننه وار بو کون ، یاسده ،
تونسده ، صوکره جزائرده ، سوکره قفقاسده ؟
کوتورده قلبکه بر کره ای قادین الکی ؛
دوشون زواللیلرڭ سرنوشت اوزلنی !
نه ابتلا ! نه مصیبت ! جهان دهان اوولی ،
بو اضطرابی امینم که چکمش اولمامل .
حسابه قاتمیورم شیمدیلك بزم یاقه‌ده
سونن اوجاقلری ؛ لکن زواللی آفریقاده ،
یوز اللی بیك قادینك توتیور بو کون باجاسی .
نه کوریه اوغلی دینیلمش ، نه اختیار قوجه‌سی ،

طوتوب طوتوب کتیریلمش۔ فرانسز عسکرینه
سپرلك ایتمك ایچون ـ صف حربك اوکارینه .
او امّهاتی ، اوزوجاتی بردوشونملیسین :
کیمك حسابنه أولمش ، دیسین‌ده ایکله‌مسین ،
آ کارکن اوغانی ، بیچاره ، یاخود ارککنی ؟
« کیمك حسابنه ؟..» برسوزکه : پارچه‌لار بینی !
باقنجه قصد اولنان غایه‌نك شناعتنه ،
نه‌اولسه چیلدیرر انسان ایشك فجاعتنه .
نه‌ملتك شرفیچون ، نه‌کندی شانك ایچون ؛
فدای جان ایده‌جکسین عدوی جانك ایچون !
کبرکه سن : بابا یوردك ، حریم ناموسك
یابانجی اوکچه‌لر التنده چیکنه‌نوب طورسون !
کبرمك ایسته‌میورسین دکلمی ؟ باق نه اولور :
رهن براقدیغك افراد عائلك طوتولور ،
برر برر ازیلیر . هم ناصیل وسائطله ؟
که حوصله‌ك طوتوشور حالم اولسه تحلیله .

برازده کچمه‌یی ایسترمیسین بزم یاقه‌یه ؟
آل ایشته برکونی ماتمسز اولمیان آسیا!
او اسکی معبد عرفان ، او مهد ابراهیم ؛
او شیمدی ، بوینی بوکولمش زواللی خاك یتیم !
زمان رشدینی آ کدقجه آغلاسین طورسون ،

ایکیز وصایی التنده انکلیزله روسك .
سولوك بکزلی وصیلر نه‌أمدیلر قانی ،
که‌حالی قالمادی آرتیق چیقاردیلر جانی !
بوتون خزائنی هندك ، او محتشم یوردك ،
کیدرده حرصنی تسکینه اوچ شقی لوردك ؛
زواللی یرلی‌یی قیتلق زمان زمان کمیرر ؛
بو ، قان توکورمه‌یه باقسین .. او ، متصل سمیرر !
حقوق ملته حاکم دنی براستبداد .
حیاتی،روحی صویولمش ییغین ییغین اجساد
ویرده هپسنی قالمازسه هیچ‌می هیچ پاره‌سی ؛
طامارلرنده‌کی صوك طامله‌نك کلیر صیره‌سی ..
که‌صاقلی طورمایه‌جق ، ایستر ایسته‌مز آقه‌جق ،
کیدوب افندیسنك دشمنیله چارپیشه‌رق .
او ، جان آلوب ویره‌طورسون ، بیلیرمیسین بونه‌دیر ؟
« أولورسه خدمت ایدر ، أولدوررسه خدمت ایدر ! »
یا جونکه هرایکی صورت لهنده جانینك .

شماله طوغرو چیقارسه‌ك ، وصی ثانینك ،
نرون رذیلی محجوب ایدن ، شناعتنی
کورورده ضبط ایده‌مزسین صدای لعنتکی .
نه‌طول براقدی ، نه‌اوکسوز او خانمان ییقیجی ..
ناصیل‌ده کسکین اهالی‌یه قارشی کور قیلیجی !

شئون جاریه‌دن کوی باصوب ، شهر یاقمق ..
سفیلك اردوسی قاتل ، حکومتیسه یاتاق !
حضرده صلحی تحسرله یاد ایدن تبعه
سورولدی سونکولر آلتنده حربه صوك دفعه ؛
ییقیلدی آرقه‌ده میلیونله بیگناهك أوی .
یتیم ایکیلتیسیدر شیمدی ایکله‌دن جوّی !

دکلمی بر آناسین سن ؟ دکلمی آلمانسین ؟
او حالده فکر ایله وجدانه صاحب انسانسین .
او حالده « آسیالیدر ، عرقی باشقه‌در .. » دییه‌رك ،
بنات جنسك اولان امهاتی انجیده‌جك
یابانجی طوری یاقیشماز سنك فضیلتکه ...
کل اشتراك ایدیور شو نلرك فلاکتنه .
که « پایلاشیلدیغی آرتار طورور سرور بشر ؛
کدرسه ، عکسنه : اورتاقله اکسیلیر . » دیرلر .
بیلیرمیسین که سنك شرقه میل ایدن نظرك ،
برنجی دفعه طوغان فجریدر زواللیلرك ؟
خدایی بر طانیمق تهمتیله صوچلو اولان ،
شو خانمانی ییقیق اوچ یوز اللی میلیون جان
نه‌دنسه ، موته اولوركن بیکر بیکر محکوم ،
چیقوب‌ده ایتمدی برسس بو حکمه قارشی هجوم !

نەدنسە ، طوینادی غربك اوحسلی وجدانی ،
خروشی سینۀ اعصاری ایکلەدن بوقانی !
نەدنسە ، عرشە قدر یوکسەلن انین بشر
سنزك سمالرە عکس ایلدکجە اولدی هدر !
نەدنسە ، وحدت اسلامی تارمار ایدەلی ،
بویوك طانیلدی ، مقدس بیلیندی ظالمك الی !
زمین شرقی مظالم قاصوب قاووردقجە ؛
او قیپ قیزیل یوزی خاکك فضایە اوردقجە ؛
غروب سیر ایدن آوارە برتماشا کر
قدردە اولمادی دنیا نصیبەدار کدر !
کدردە سوزمی یا ؟ آلقیشلایوردی جلادی ،
اوتانمەدن قوجە یکرمنجی عصرك اولادی !
اوت ، شناعتە ال چیرپیوردیلر هپسی ...
سنك الکدە یوق آنجق بو آلقیشك لوثی .
او ناصیەك ـ کە یوروز بیلمەین بر آینە
برائتیلە بوتون قومکك برائتنە
کواه اولوب طورویور ـ شرقە طوغرو دونلی کە :
سنزکدە غربکزك خاطرات ناپاکی
بر آز سیلینسین اونك هیچ دکلسە یادندن .
خانم ، محیطکزك آلچق اعتیادندن ،
ـ کەزورە قارشی یایشمق ، زبونی ازمکدی ـ

بنات جنسکی بیلسه‌ڭ نه‌لر نه‌لر چکدی !
اونڭ نتیجهٔ ایقاظیدر که : « اوروپالی »
دینجه، روحی صاغیر ، قلبی حس ایچون قاپالی ،
مؤبداً بزه دشمن برأمت آکلاردق .
خایر ، بوعنعنه‌نڭ حقی یوق ، دییوب آرتیق ،
بنات جنسکه کوسترمك ایسترم سنی بن ...
یابانجی طورما که بك آشناسکز قلباً .
او آنه‌جکلر ایچون طویدیغك خرافه‌یی آت !
دوشونمه دست مصافاتی شرقه طوغرو اوزات .
نه‌حسلی والده‌لردر بزم قادینلرمز !
یازیق که آکلاته‌جق یوقده یاکلیش آکلادیکز .
یازیق که اونلری تصویر ایدر برر اوماجی ،
بش اون رومانجی ، صیقیلماز بش اون ده مقصدجی .
نه‌در بو آکلامامازلق ؟ کایك‌ده آکلاشیکز ؛
لسان مشترك اولمازمی کندی کوز یاشکز ؟
نصیب زاریکه دوشمز بوایشده فضله کدر ؛
او برطرف سنی حتی کدرلر کدن ایدر .
ایناڼمیورمیسین ؟ اویله‌یسه برحساب ایدیکز :

سز اللی ییل اولیور ، بلکه ، حربه کیرمدیکز .
لچن محاربه‌دن شانلی بر جلادتله
چیقنجه ویردیکز اولاد مملکت ال اله ؛

چالیشدیکز کیجه کوندوز ، دیدیندیکز اوقدر ،
که‌های وهوی تکامله جنکه دوندی حضر !
سکون مطلق اولان صاحه ویردیکز حرکت ؛
زمانه طی وقایعده ایتدیکز سبقت .
بوسیری آلماسی قابلمی دیکر اقوامك ؟
که قوشسه‌لرده کیدرلر ایزندن ایامك .
نفوسکز ایکی قات آرتدی ، علمکز اون قات ؛
اوچوردیکز یوروین فنه طاقدیکزده قانات .
زمینی سطوتکز طوتدی ، جوّی صنعتکز ؛
یارین مسخریکزدر ، بوکون دکلسه ، دکز .
ترقیاتکز آرتیق یتیشدی بریره که :
معارف اولدی عمومك غدای مشترکی .
خواصکز یازیور کن عوامکز اوقودی ،
یازانلرك ده اوقوتمقدی ، چونکه ، مقصودی .
اونوتیوردی بینلر سوزرکن آفاقی ،
نصیب نورینی طوپراقدن ایسته‌ین خاقی .
سمایه چیقمق ایچون یوکسك اولمالیدی زمین ..
بو اعتلایی سز اولجه ایتدیکز تأمین .
بایردی یوردیکزك سینه‌سنده شاهقه‌لر .
اوت ، بوشاهقه‌لر ، بلکه ، باشقه‌سنده‌ده وار ؛
فقط ، سزککیلرك آرقه‌سنده یوق یرر ،

درین درین اوچوروملر ، جهنمی دردلر .
نه‌دن‌می ؟ کندی دکل سیوریلوب چیقان یالکز ،
زمینله بر کیدییور دائما شواهقکز .
« بین » له « قلب » ی هم آهنك ایدوبده ایشله‌ده‌لی ،
آتیلدی وحدت ملیه سقفنك تملی .
او وحدت ایشته بوتون احتشامکزده‌کی سر ،
جهانه رعشه ویرن سس اونك صدالریدر .
تشتت ایلیه‌رك غایه‌کز ، بزمکی کبی ،
تحلل ایتمه‌یه قویویرمیور بو ترکیبی .
دوشونجه‌لرده‌کی مبدأ بر اولماسین وارسین ..
دکلمی غایه‌سی برهپسنك ، نه قورقارسین ؟
باقیلسه دائره‌نك نصف قطری نامعدود ؛
فقط عمومنه برنقطه منتهای حدود .
نه اتحاد معظم‌که : بونجه میلیونلر
ایچندن اك صیقی نسبتله بیکده آلتی چیقار
او غایه‌دن بیله‌رك انحراف ایدن آمال ..
که هرزمان اوله‌جق پایمال اضمحلال .
بزم دوشونجه‌لر اما سزککنك عکسی :
دمین برابر ایکن شیمدی آیریلیر هپسی !
بواعتبار ایله باقدقچه : عینی مرکزدن

چیقوب‌ده نامتناهی محیطه طوغرو کیدن
کومه‌یله خطلره بکزرکه متصل آچیلیر ...
بزم‌ده ایشته بودر انحلالمزده‌کی سِرّ .
او رابطه‌یله کیدرکن سزك تعالیکز ؛
بو تفرقه‌یله پریشان بزم اهالیمز .

سزك ایشتدیککز بر ترانه ، بر پرده ؛
بشیکده ، صوکره اشیکلرده ، صوکره مکتبده .
خلاصه هرچاتینك آلتی عینی سسله طولو .
بوتون شئونی بر آهنکه ربط ایدن بو یولی
طوتجه ، کیت کیده مکتبله ، قیشله ، فابریقه ، فن
سچیلمز اولدی ، حقیقت حریم عائله‌دن .
بو اتحادی طبیعی یاشاتمق ایستردی ..
اصل کمالی ملت اوایشده کوستردی :
دوشوندی هانکی سمادن حیاتك ایندیکنی ؛
دوشوندی روح عمومی‌یی امزیرن دینی .
صوکنده کوردی‌که : امتده مشترك وجدان
تحسساتی آلمقده عینی منبعدن ؛
قورورسه برکون اومنبع نه‌حس قالیر ، نه حیات ؛
بقای دین ایله قائم حیات جمعیات ؛
مقدساتی تثبیته اوغراشوب طوردی ..
مجردات کثیفه‌یله برجهان قوردی .

آنجه شكل تعين وطن هيولاسى ،
بودر روابط مليه‌نك اك اعلاسى ،
دييوب صاريلماده اصلا تردد ايتمديكز .
ناصيلسه مكتبكز طبقى اويله معبديكز .
نه چاك صداسى بوغار صنعتك ترانه‌سنى ؛
نه صوصدورور مدنيت بو آخرت سسنى .
محيطكز نه عجائب محيط ولوله‌دار :
كه هر كورولتوسى برباشقه انتباهه مدار !
صنايعك نه‌وار آفاقى طوتسه دمدمه‌سى ؟
بدايعك‌ده منوم دكل‌كه زمزمه‌سى .
نه‌موسيقيكزه كيرمش اويوشدورور نغمات ؛
نه شعريكزدن اولور تارمار فكر حيات .
اونك لسان سماويسى روحه سويلرسه ؛
بونككى روح معالى‌يى نفخ ايدر حسه .
كلوب‌ده كورملى صنعتده غايه وارمى ايمش ؟
«خايير» دينيرمى‌كه : هر غايه كزده اك مدهش ،
اك اينجه صنعتك اسرارى يوكسلوب طورويور ؟
سزككى يوكسله طورسون بر آزده كل بزى صور !

بشيكده هر بريمز بر ترانه‌در ايشيدير ،
كه بسته‌كارى طبيعت دكل‌ده عنعنه‌در .

أوت ، بو عنعنه‌نك تللرنده ماضيمز
ترنم ايتسه اوپارلاق سسيله راضی‌يز .
فقط مفاخر اجدادی نقل ايدن « آنا » تل ،
باقيلمايوب ده عصرلرجه قالمادن مهمل ،
يا بوسبتون صاغير اولمش ، يا اويله پاصلانمش :
كه هانكی پرده‌يه اورسه‌ك ، چيقان صدا يا كليش .
بو تل كه « ييلديريم » ك داستان سطوتی
باشنده بسته‌ليوب ، جديمك صباوتی
ظفر هواسنه طويمقسزين اويوتمازدی ؛
بو كون اويوشديرييور « نی »لرله احفادی :
اشيكدن آتلامق ايسترسه‌لر حياته يارين ،
بشيكده طويدينی سسلر كلير ، بوياورولرك
طوقور افقلری اوستنده برسراب كثيف ،
كه يرته‌رق چيقه‌بيلمك اميدی خيلی ضعيف !
نجر شبابمزك الك كزيده ايامی
حياتی آكلايه‌رق آتمادن بو اوهامی !
حياتی آكلاميور .. چونكه كورميور ، اوقويور ؛
زواللی قرقنه كلمش‌ده آغزی سوت قوقويور !
اوقوتمه : بيتدی ؛ اوقوت : سرسری شعر وخيال !
اوقوتماسه‌ك‌ده ، اوقوتسه‌ك‌ده عينی استقبال !
حساب ايديلسه : جهالت قدر چيقار مهلك ،

معارف اولدیمی بریرده ساده مستهلك.
علوم حاضره‌دن بکله‌نن منافعیدر ؛
دیمك ، برنجیسی علمك : حیاته نافعیدر .
اوحالده بزده کیلر صدره هیچ دکل شافی .
فنون مثبته‌دن استفاده‌مز منفی ؛
نه قالدی ، برادبیاتمزمی ؟ وا اسفا !
براقکه ایتدیکی یوقدر براحتیاجه وفا ؛
یا روح ملتی افسونلیوب اویوشدورییور !
یا سینه‌لرده‌کی حسلرله چارپیشوب طورییور !
شراب قوقماده اسلافلك اك تمیز غزلی ..
بش آلتی یوز سنه «ساقی» هوای مبتذلی
سیکیر براقمادی عثمانلیلرده کوشه‌مدلث !
محیطك اوستنه میخانه‌لر قوصان بو کدیك
قاپانمق اوزره ایکن باشقه رخنه‌لر چیقدی ؛
آیاقده قالماسی لازم نه‌وارسه هپ ییقدی .
« دکلمی برتوکوروك آلنه چارپه‌جق تأدیب ،
نه حکمی وار؟ » دییه اوچ بش حیازوکوردی ادیب،
بیتیرملك ایسته‌دی اخلاقی ، عاری ، ناموسی ؛
چیقارتوب اورته‌یه کزدیرتدی ، صاقسیلر طولوسی،
هوای فحشی قودورتان زهرلی « زنبق » لر !
. . . .
. . . . [١]

[١] بوراذن اللی بیت اکسیکدر .

« اوقور يازار » دينيلن اسكى باش بلاسندن
اولنجه أمت مرحومه بوس بوتون مأيوس ؛
محيط فكرينه چوللاندى قانلى بركابوس .
چكيلسه: آرقه‌ده ماضى دينن ايال عذاب ؛
آتيلسه : اوكده بر آتى كه طالغه طالغه سراب !
نه كوكده يلديزه بكزر اوفاق بر آيدينلق ؛
نه برده كوز قدر اولسون ايشيلدايان بر ايشيق !
عدم بولوطلرى دوكدكجه كولكه طوفانى ،
كفنلى كزمه‌ده موتك خيال عريانى !
باغيرمق ايسته‌دى ، لكن طويولمازدى سسى .
بونالدى ... چونكه طيقانمشدى بوس بوتون نفسى .
نهايت اولدى بو رؤيادن اويله بر بيدار :
كه هپسى كيتمش الندن ، نه يار وار ، نه ديار !
چاتيردامقده بوتون خانمانك تملى ؛
آلو صاچاقلره صارمش .. برنده يوق روم ايلى !
شقى چاپولرك آلتنده خرد وخاش ايمان ؛
خدايى تيتره‌ديور ايلدكجه استيمان !
طوموز چوبانلرى « بالقان »‌ده خندان وقور !
او خاندانلر ، او بكلر بوتون بوتون مقهور .
رئيس عائله‌لر كاملاً شهيد اولمش ؛
قاپانمش اولره طوللر ، يتيملر طولمش .

زمین جامدی سیّال بر آلو بورویور :
بوتون صولر طوره‌رق پیخی پیختی قان یورویور !
دکل که محرمی اولسون یابانجی انظارك ،
بو احتمالی تصوردن اورکن ابکارك
آچیلمادق یری یوق شیمدی ، هپسی میدانده ؛
ردای عصمتی بر یانده ، کندی بر یانده .
حریمك اشیکندن اوزانمامش باشلر
— اوزرلرنده محافظ بولونان ارلوك جاناوار —
سوروکلنوب قاره قیشلرده وارنه ساحلنه ،
سفینه‌لرله طاشینمقده روسیه داخلنه !

بو ، یانمادق یری قالمشسه ، قاغشامش یورده ،
مکرسه آوروپا قونداق صوقار طورورمشده ،
« اویان شو اویقودن ، اطرافی یانغین الدی ، یتیش ! »
دیملك لزومنی هیچ بر بیلن دوشونممش .
اونوتمشم ، بونی اولمشدی حس ایدن کرچك ..
چیقوبده : «اورته‌ده قول یوق، یومورطه یوق.» دیه‌رك !

سزلرده وارسه‌ده بلك قانلی بر هزیمتکز :
بزمکیلر اوکا بکزرمی ؛ نرده ! نسبتسز .
فرانسز اردوسی غالبدی واقعا «یه‌نا» ده ؛
فقط ینیلمدیکز ، بنجه ، سز ناپولیونده :

ظفر دکلده نه‌دو اویله بر پریشانلق ،
که بولدی ویردیکی غیرتله وحدت المانلق ؟
«سه‌دان»ده خارقه‌لر کوسترن بو وحدتدر ؛
دیمك ، اوقانلی هزیمتده بر سعادتدر .
بزم فلاکتمز بویله اولمیور اصلا :
محیطی یأس ایدرك هرطرفدن استیلا ،
نه انتباهه ، نه اقدامه ویرمیور میدان .
بونكده حکمتی : ملتده بردکل وجدان .
وطن کوانجه ، بزم محترم وطنداشلر
تحمل ایتمز اولور ، اکشی چهره‌لر باشلار !
مصائب اجتماعیه کورسون زواللی ملکی زبون ؛
آصیق صورتلیلرك هپسی منبسط ، ممنون !
ناصیل بو مملکت آتیدن اولماسین نومید ؟
افقلرنده سونوك بر ضیا ، جیلیز بر امید
بلیرمسیله ، باقارسین ، دمینکی بایقوشلر ،
مشیمه‌سنده فضانك او نوری بوغمشلر !
قوشار کن آوروپا تعجیله احتضاریمزی ؛
ایچرده بر سورو خائن قازار مزاریمزی !
« کیرمك ایسته‌میز بز ! » دیسه‌لرده کیم دیکلر ؟
قیمیلداسه‌ك ، « آزز ، محو اولورسکز ! » دیرلر !
قیمیلدامازده طورورسه‌ك ، ایشتدیکك نقرات :

« چالیشمایانلر ایچون یوق جهانده حق حیات .»
سوزك خلاصه‌سی : بیهوده‌در بوغوشدیغمز ؛
چالیشماسه‌قده ، چالیشسه‌قده موته محکومز !
نه سویلیوب طورویور ، کورمدکمی انکلیزی :

« اوزوله‌ییك ، یاشامقدن کسیلك امیدیکزی !
« حقیقت اورته‌ده ، معناسی وارمی اوهامك ؟
« بیلیرسکزکه : مصر ، کائنات اسلامك
« او صیصقه ، کوکده‌سی اوستنده عادتا قفاسی ؛
« دیار هند ایسه ، کوکسنده قلب حساسی ؛
« سز ککیلرده ، قیمیلدانمق ایسته‌ین قوليدر .
« که بوش براقایه کلمز ، نه اولسه قورقولیدر !
« بز انکلیزلر اولوب حالی اوکجه‌دن مدرك ؛
« او بینه پنجه‌یی طاقدق ، او کوکسه یرلشدك .
« اوحالده بر قولی قالمشکه بزجه چوللانه‌جق ،
« یولنده‌در ایشمز باغلانمقی قیص قیوراق !
« هم اویله زورله دکل ، چونکه « فکر قومیت »
« ایدر بوغایه‌یی تسهیله پك بیوك خدمت .
« او تخم لعنتی باشدن صاچوب‌ده اورته یره ،
« عربله تورکی آییردمقی شویله برکره ،

« نه‌چارپینیر قولی آرتیق ، نه‌چیرپینیر قانادی ؛
« خلیفه‌نك‌ده قالیر ساده برسویملی آدی !
« دونیمامزله ویروب ، صو کره ، شرقی ولوله‌یه ،
« برنجی حمله‌ده بایراق دیکر چناق قلعه‌یه ؛
« ایکنجی حمله‌یه دارالخلافه ! دیر چکرز ! »

ایشیت‌ده آغلا ! فقط بز نه مظهریتسز ،
نه بختی قاپ قاره ملت‌مشزکه دنیاده :
شو بیتی قورتارملی دیر ، قوشارکن امداده ؛
بش آلتی پنچه براولمش بوغازلامقده بزی !
سیاینده‌ی کیتدی هلاك شو آنده بلکه ایزی ،
زواللی مرمره‌نك شرحه شرحه باغرندن !
بر انکلیز بزیدر ، باکه ، شیمدی دالغه‌لانان
بزم چناق قلعه آفاق تارمارنده ،
او دار سلطنتك باب شرمسارنده !
سن ای بوغازکه ، اوزاتدك‌ده آهنین قولکی ،
خلیفه یوردینی تهدید ایدن دکنز یولی
جهانه قارشی عصرلرجه باغلادك طوردك ؛
آچیق دکل‌یا هنوز رهکذار مسدودك ؟
یرنده قالدی یا قبله‌م ، حریم ایمانم ؟
خدا رضاسی ایچون سویله ، پك پریشانم !

اوزاقده اولمامه رغماً جوار زار کدن ،
جوارم ایکلیور آواز احتضار کدن !
شو آنده جبهه‌کی کورمکده‌یم : آتش یاغیور ؛
بولوطلرك بری بیکلرجه ییلدیریم صاغیور !
نگاهی بیك بوقدر میل مسافه‌دن قاووران
آلولریله برابر ، او سیله قارشی طوران
قارالتیلر نه‌در ، عسکرمی ، طاش‌می ، کولکه‌میدر ؟
خدا رضاسی ایچون ، سچمیور کوزم ، بیلدیر .
نه‌طاش ، نه کولکه ، نه‌عسکر .. سراب ، قورقیورم ،
ییغینله کول کسیلان صیرتلرکده منظورم !
طاش اولسه ، چونکه ، اریر ؛ کولکه اولسه پارچه‌لانیر ؛
طاشار کلیرده بو طوفان ، او کنده سدمی طانیر ؟
طورولر ؟... قیمیلدانیور کوردیکم خیاللر ...
باقیك : ایلرله‌دی ... عسکر ! خدا بیلیر ، عسکر !
أوت ، کوزم سچیور شیمدی بربر افرادی :
خلیفه اردوسنك الك معظم اولادی ،
که پاك آلینلری اسلام ایچون صوك استحکام .

خدا رضاسی ایچون ای مجاهدین کرام !
ثباتی کسمه‌ییکز ، چونکه ، ساده سزده امید ؛
دونرسه‌کز ابدیاً سونر کیدر توحید ،

حرمِ حق ییقیلوب صولتیله اوهامك .
او الده طوتدیغکز پرحیات اسلامك
یکانه عقده‌سیدر. یاد آیاق باصارسه اگر،
اولور معالی دینك بر آنده زیر وزبر !
امیدی سزده قالان اوچ یوز اللی میلیون جان
— که خسته کوکسنی ییقمقده شیمدیدن خنجان —
قوپوب طامارلری، شیرازه‌سز کتابه دونر ؛
قالیر صحائفی یرلرده راست کلن چیکنر !
مناره‌لر سوکولور سینه‌سندن آفاقك ؛
فضایه سوبله‌مز آرتیق لسانی خلاقك !
اون اوچ، اون اوچ بوچوق عصرك نه‌وارسه قابنده
حیات ماضیه‌مزدن، شو آن ایچون، زنده ؛
بوغارده هپسنی بربر طوتوب نسیان،
بوتون مفاخرمز برسراب اولور اوزمان !
کوچر حظیرهٔ تاریخه بیتی مولانك ؛
چورور کیدر آیاق آلتنده کوکسی قرآنك !
بیلیرسکزکه، همان، یوز یوزاللی ییلدر، بز
نه‌وارسه الده ویروب متصل چکیلمه‌ده‌یز !
عمرلرك، یاووزك بز وفاسز اولادی،
صیانت ایلمه‌مدك یادکار اجدادی .
نه‌یار جاندی او، لکن بز اولمادق اوکا یار ؛

صوکنده پارچەلانوب یوردیمز دیار دیار
کوچولدی اویله‌که : نه‌قدر یاشاتمق امکانی ،
دونوبده آرقه‌یه ناموسی ، دینی، وجدانی !
أوت، بو حسلر ایچون رمزار اولور آنجق ،
قالیرسه الده نهایت بش اون قاریش طوپراق !
انین ایچنده وطن .. قیمایک شو مظلومه ،
خدا رضاسی ایچون رجعت ایتمیك !..

— قورقمه !

جهنم اولسه‌کان ، کوکسمزده سوندوروروز ؛
بو یول‌که حق یولیدر، دونمه بیلمه‌یز ، یوروروز !
دونرمی تك طاشی،صاندك، حریم ناموسك ؟
مکر که حربه کیرن صوك نفر شهید اولسون .
شو قارشیمزده‌کی محشر قودورسه ، چیلدیرسه ؛
دکزلر اردو ، بولوطلر دونانما یاغدیرسه ؛
بو آلتمزده‌کی یردن بوتون یانارطاغلر ،
طاشوبده قاپلاسه آفاقی برقیزیل صرصر ؛
دکلمی جبهه‌مزك سینه‌سنده ایمان بر ،
سونمه بر ، آجی بر ، غایه عینی، وجدان بر ،
دکلمی جنکه قوشان چرکسك، لازك، تورکك ،
عرب‌له، کرد ایله باقیدر اتحادی بوکون ؛

دکلی اورته‌ده برسینه چارپیور ... ییلماز !
جهان ییقیلسه امین اول بوجبهه صارصیلماز !
ناصیل که یرمه‌دن آفاقی پاره پاره دوشر ،
خدائی بوغمق ایچون صالدیران جنون بشر ؛
ناصیل که نور حقیقتله چارپیشان اوهام
اولور شرارهٔ غیرتله عاقبت کمنام ؛
شوقارشیمزده‌کی محشرده اویله حشر اوله‌جق .
یاقینده قورتوله‌جقدر بوجبهه ...

— قورتوله‌جق ؟..

دیمك ییقیلمایه‌جق قبله‌کاه آمالم ..
دیمك که اولمیورز ...

هایدی آرقداش کیده‌لم !

راین: ٥ مارت ۳۳۱

نجد چوللرندن مدینه‌یه

امیر مکه شریف علی حیدر پاشا حضرتلرینه

تاربیضا کسیلوب اوکله زماننده کونش ،
تپه‌سندن دوکویور بیننه آفاقك آتش !
ییلدیریم یاغموری شکلنده اینن حزمه‌سنه
سپر اولمش یاتیور چولده‌کی چیپلاق سینه .
صنعتك سرّینی رسّام ازلدن اوقویان ؛
روح معصومی بوتون خلقتی کندنده طویان ؛
شیمدی یرلرده شفق ، شیمدی بولوطلرده بهار ،
شیمدی طوفان ضیا ، شیمدی کوپوك ، شیمدی بخار ،
شیمدی ، مخمور تفکر ، اوزانان انکینلر ،
شیمدی یالچین قایالر ، شیمدی قوووقلر ، اینلر ،
شیمدی طالغین درەلر ، شیمدی ظلال عمّانی ،

شیمدی برواحه چیزن ؛ شیمدی بوتون الوانی
طوپلایوب ماوی الکدن کچیرکن ، عریان
قوملرك اوستنه بیك درلو بدائع طوقویان
او کوزل سینه ، اوچول ، شیمدی نه‌قورقونج اولیور :
برجهنم‌که اوزانمش ، دیلی چیقمش ، صولویور !
نه‌زمیننده سزرسین ، نه‌فضاسنده حیات ؛
آه بر رنك حیات اولسه‌ده کورسه‌م ... هیهات !
بکزی کولدن‌ده اوچوق .. نرده او ماس‌ماوی سما ؟
ینه بیچاره‌نك اوستنده او مزمن حمّا!
یورولوب تیتره‌مه‌دن ، صانکه ، طالارکن محموم ،
کیزلی نوبت کبی نردنسه چیقوب باد سموم ،
ده‌شیور باغرینی جوّك ، اشیور ، آقطارییور ؛
او زمان ایشته محیطاتی آلولر طاریور !
بر آوو چ کولکه‌یی منتله ویرن قویتولرك ،
یالایور ، پارچه‌لایور کوکسنی بیکلرجه فرون !
نه‌صولوق وار ، نه‌ده‌سس .. بادیه‌نك حالی خراب !
چاغلیور ساده افقلرده‌کی آواره سراب ؛
برده چاك سسلرینك طالغه‌لانان تکراری .

کیجه‌دن کیردیکی دهشتلی مغیلانزاری ،
کوندوزین کچمك ایچون قافله اولمش دوه‌بر ،

اکریلوب بوکرولەرك ، یانغینه دوشمش اژدر
اضطرابیله ، نەمزعج اوزانوب قیورانیور !
ایڭیورکن یانیور ، طیرمانیورکن یانیور .
یا او صیرتندەکی یوزلرجه هیولای بشر ،
آتشین طالغەلر اوستنده یوزن برمحشر ،
که بوانکینلری طی ایتمك ایچون چالقانەرق
کیدییور بولمایە ، هیهات ، یشیل برطوپراق !
یوقمی ، ای باغری یانیق چول ! ابدی پایانك ؟
نرده‌در واحەسی ، یارب ، بو سرابستانك ؟
نجدك اعماقنه طالمش ، ایکی آیدن بریدر ،
قوجه برقافله مجنون کبی خائب ، خاسر ،
قوشویور ، مرحمت ایت ، بادیەدن بادیەیه ،
کورورم ، برکون اولور « خیمهٔ لیلا » یی دییه !
نەدوام ایتمەیه آرتیق ، نەده آرامه شکیب ...
برایلیق کولکه ، الهی ... اوده اولمازسه نصیب ،
قالمیور ساحل مقصوده وصول امکانی .

یکیدن جوشه کلیرکن بر آتش طوفانی ،
قارشیدن « قبهٔ خضرا » [١] ایدیور مزمی ظهور ؟
او ناصیل هیکل دیدار ، او ناصیل جبههٔ نور !

---

[١] مرقد نبوینك اوزرندەکی قبه

اویله بر طورکه : هر لحظهٔ استغراقی ،
اولمادن چاك تجلی ، سوزویور خلاقی !
ابدی فجرینی کوردکجه پریشان لاهوت ؛
ظل ممدودینه دوشدکجه کونشلر مبهوت !
صانکه فیفای تجریده یانان ارواحه ،
سایه‌لر دوکمك ایچون سدره‌دن اینمش واحه .
او جهنم کبی وادیده بو جنت نه کوزل !
اك بویوك شعر تضادکمیدر ، ای حسن ازل ؛
سکا بر مصرع برجسته‌در اینمش که سنوح :
طویار اما واره‌ماز یوکسه‌لن آهنکنه روح .

*

« مناخه » [١] دن کچیوردق ، ایکندی اولمشدی .
چیقنجه قارشیمه جانانمك یشیل یوردی ،
کوزم قاراردی ، آتیلدم حریم جاذبنه ؛
یاروب جماعتی ، دوشدم دیرکلرك دیبنه .
صوکنده بریره ، لکن ، کومنجه وارلغمی ،
ردای خشیته حس ایلدم صاریلدیغمی .
یاواش یاواش او دمین طویدیغم درین هیجان
ایچمده طوندی‌ده بررعشه قوپدی روحمدن ؛
که خلقتمده‌کی هرذره آیری اورپردي !

(١) مدینه‌نك اورته‌سنده برمیداندرکه قافله‌لردوه‌لرینی اوراده چوکدیررلر.

نوکمده ، سینه‌یه چکمش خشوعی، تیتردی ،
زمین زمین قاباران صفلریله کونا کون
ظلال جامده حالنده ، برجهان سکون!
اوت ، اوقوس قوجه‌عالم ... تونسلی ، آفغانلی ،
ترانسواللی ، بخارالی ، چینلی، سودانلی،
حبشلی ، خیوه‌لی ، کاشغرلی ، یرلی ، هرسکلی ،
سرندیبك ، جاوانك ، مغربك بوتون شکلی ؛
خلاصه ، آتدیی قوللر ، محیط غربیدن ،
جهان جهان دولاشوب ، منتهای شرقه کیدن
او دودمان کریمك صاییلماز اولادی
حضور ایچنده براقش بو محشر آبادی !

نه‌منظره‌یدی ، آلهی ، او هرج ومرج صموت !
که وجده کلدی تماشادن آ کسبزین ملکوت :
خروش ایدوب بشی بردن یانیق مناره‌لرك ،
خدایی باغرینه باصمش پیغین پیغین بشرك
کومولمش اولدیغی عمانی طالغه‌لاندیردی ؛
دمینکی محشری ایکلتدی ، صوری آ کدیردی ! :
برنجی « اشهدان‌لااله الاالله »
نداله دونرکن سمایه طوغرو جباه ،
طویولدی مرقد پاکنده ، عینی اقراری .

درین درین کان آوازه‌لرله تکراری .
بوتون اومعکسه دونمشدی جبهه‌لر شیمدی ؛
اونك صدالری آرتیق محیطه حاکمدی .
ایکنجی موج شهادتله عینی عکس مدید
خدایی ایتدی زمیندن ایچین ایچین توحید .
اوچنجی اولدی شهادتکه : طوتدی ابعادی ،
محمدك ابدیت کزین اولان یادی .
نه‌غلغله‌یدی اویادك بیننده طالغه‌لانان !
ناصیل اویانمادی بیلمم‌که اویقودن جانان ؟
محیطی بونجه زماندرکه ایکلیور ، آزمی ؟
قیام حشره قدر یوقسه هیچ اویانمازمی ؟
ناصیل صیغارکه ، آلهی ، خیاله ، ادراکه :
شو خوابگاهی درآغوش ایدن دمیر شبکه ،
ــ یرندن اویناماپان آهنین وجودنده ــ
بوتون بوجوششی اورپره‌لرله طویسون‌ده ؛
او مهربان ازل ، روح نازنینیله ،
اویانماسین قوجه برمحشرك انینیله ؟

منارەلر یکیدن « لااله الاالله »
ترانه‌سیله جوشارکن ، آیاقلانوب ناگاه ،
کوروندی پرده‌کی صفلر حضور مولاده ؛

یاییلدی ولولەسز برایکیلتی ابعادە .
اوکمدە امت مظلومەسیلە پیغمبر ؛
کوزمدە سل کبی یاشلر ، ایچمدە تیترەمەلر ؛
نەاختیاریمە صاحب ، نە اعتیادیمە رام ،
بو کردباد عباد اورتەسندە بی آرام ؛
صولرلە انکینە دوشمش سفینە پارە کبی ،
ـ کەشیمدی اوستە چیقار ، شیمدی بولمق اوزرە دیبی ،
اینر اینر سیلینیر ، شیمدی تا اوزاقلردە
یاواش یاواش قاباران طالغەلرلە قالقاردە ،
عیان اولور یکیدن ـ اویلە چالقانوب طورەرق ؛
زمین عجزە قاپاندم صوکندە مستغرق !
اویانمشم کە : او دهشتلی کردباد ، او خروش
سکونە منقلب اولمشدە بکلیور ، مدهوش .
اینـجە یرلرە محفلدن عاقبت برانین ،
بوشاندی کیتدی اوبیکلرجە سینەدن « آمین ! »
بویون بوکوک ، قول آچیق آسمانە ، کوز قاپانیق ؛
نەایکلیور او جماعت ، نەایکلیور آرتیق !
فضایی طولدوران اللرکە حقە یالوارییور ؛
یاروبدە لوشلغی برمتّکای نور آرییور !
بوباشقە باشقە لسانلر ، بوهرج ومرج آواز
برر نیاز ایدی مولایە .. همدە عینی نیاز !

أوت، شو اوكده طوران اختيار سرنديبلى ،
يا آرقه صفلره دوشمش زواللى مغربلى ؛
طالوب طالوب كيديور كن سماى مرحمته ،
كرك بو عالمه عائد ، كر كسه آخرته ،
نه ايسته‌سين كه، برابرجه بن ده ايسته‌ميم؟
شو بن كه .. هر برينك آيرى آيرى قارده‌شى‌يم .
ازلده قايناشان ارواحه آيريلق وارمى ؟
جهان ييقيلسه بو وحدت يرندن اوينارمى ؟
اولنجه منبريمز ، عرشمز ، خدامز بر ؛
بنم ده بكله‌ديكم نور اولك ده غايه‌سيدر .
او نورى كوندر ، الٰهى ، عصرلر اولدى ، يتر !
بو نالدى ملتك آفاقى ، بر صباح ايستر .
عنايتكله خلاص ايت كه ، طالغه ظلام
ايچنده قايناماسين چارپينوب طوران اسلام !
بو سجده‌كاهه قاپانمش يانان يوركلر ايچون ؛
بو تون صولوقلرى فرياد اولان شو محشر ايچون ؛
حريم كعبه‌كـ ايچون ؛ سرمدى كتابك ايچون ؛
عوالمكده‌كى آيات بى‌حسابك ايچون ؛
نصيب دائمى خسران كسيلمش امّت ايچون ؛
شو خاك پاكه بورونمش سماى رحمت ايچون ؛
براز افقلرى كولسون جهان اسلامك !

حدودی یوقمی بویتمز ، توکنمز آلامك ؟
او ، چونکه ، عالمه حاکم یگانه قدرت ایکن ،
بر انقلاب ایله محروم اولنجه عزمندن ،
اسارتك نه‌قدر شکلی وارسه قاتلاندی ..
وطنلرنده غریب اولدی کندی اولادی !
اوعزمی سن ویره‌جکسین‌که ایلسین سریان ،
صولوق بکزلره قان ، ایکله‌ین کوکسلره جان .
او روحی ویرکه ، الهی ، قیام ایدوب دینك ،
زمینه فیضنی یایسین حیات ماضینك .....

هنوز دعا ایدییوردم‌که ، « یارسول الله ! »
نداسی کوکره‌یه‌رك ، بر قانادلی طیف سیاه ،
باصوب اشیکلری طوتمش ییغینله کولکه‌لره ،
سوزولدی اوجه‌کی « باب‌السلام » اوکنده یره .
مهیب صیحه‌سی حالا فضاده چینلاردی ،
که یوکسه‌لوب یکیدن ، یاردی کجدی ابعادی .
دوشنجه روضهٔ پیغمبرك آیاقلرینه ؛
صاریلدی کوکسنه چارپان دمیر قوشاقلرینه .
دیکیلدی جبههٔ دیدار اوکنده ، مستغرق .
دییوردی ایکلیه‌رك :

— یا نبی ، شو حالمه باق !

ناصیل که باغری یانار، کون قیزنجه ، صحرانك :
بنده روحمی یاقدقجه یاقدی هجرانك !
حریم پاککه جان آتمق ایسته‌دم طوردم ؛
کریلدی قارشیمه ییللرجه عائله‌م ، یوردم .
« تحمل ایت ! » دیدیلر ... هانکی برزمانه قدر ؟
نه بیتمز اولسه تحمل ، اونك‌ده برصوکی وار !
کوزمده توتدی بو آککدقجه یاندیغم طوپراق !
اوکمده طورمادی آرتیق نه خانمان ، نه اوجاق ..
ییقیلدی هپسی .. بن آشدم دیار سودانی ،
اوچ آی « تهامه! » دییوب چیکنه‌دم بیابانی .
کمیکلرم بیله یانمشدی بلکه صحراده ؛
یتیشمسه‌یدك اکر ، یامحمد ، امداده :
اسردی قومده یوزرکن سرین سرین نفسك
آقار صولر کبی چاغلاردی هرطرفده سسك !
اراده‌م اولدیغی کوندر سنك اراده‌که رام ،
برآن ایچون بکا یوللرده طورمق اولدی حرام .
بوتون هیاکلی خلقتله حسبحال ایتدم ؛
لیاله دردیمی دوکدم ، جبالی سویلتدم !
یانوب طوتوشمادن آیلرجه یومادم کوزیمی ..
نجومه صورکه بوکیرپیکلر اویقو کورمشمی ؟
عذاب هجریکه قاتلاندم الهی اوچ سنه‌در ..

صوڭنده آلنمه چارپان بوظالم اورتو نه‌در ؟
بش آلتی سینه‌یی هجران ایچنده ایکله‌ده‌رك
چیقان یوركلره خسرانمی ، مرحمتمی كرك ؟
دمیر نقابكی قالدیر مزار یا كه‌كدن ؛
بو خسته روحمی آرتیق آییرمه خا كه‌كدن !
نه‌در اومشعله ؟... نورمی ؟... یارسول‌الله !...

. . . .

سكون ایچنده بر آن كچدی ، صوكره برقیصه «آه!»
طویولدی، باقدم اوزانمش زمینه سودانلی .
باشنده ، آغلایه‌رق برزواللی سیلانلی
اوپوب اوپوب قاپایور اللریله كوزلرینی .

بیتنجه خارجه نقلیله غسلی ، تكفینی ،
« بقیع » ه [۱] كیتدی شهیدك وجود فانیسی ؛
« حرم »ده قالدی ، فقط ، روح جاودانیسی .

صوك

[۱] مدینه مزارلغنك اسمی .

صفحات

آلتنجی کتاب

عاصم

محمد عاکف

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی نشریاتی

استانبول — آمدی مطبعه‌سی
١٣٤٢

قارداشم فوأد شمسی‌یه

بو اثر بر محاوره‌دن عبارتدر که حرب عمومی ایچنده، وفاتی یاتغیننده‌ن اول، خواجه زاده‌نك صاری کوزلده‌کی أونده کچر. اشخاص محاوره شونلردر:

خواجه‌زاده	مرحوم خواجه طاهر افندینك اوغلی
کوسه‌امام	مرحوم خواجه طاهر افندینك شاکردلرندن
عاصم	کوسهٔ امامك اوغلی
امین	خواجه زاده‌نك اوغلی

— وای خواجهم! وای کوزیمك نوری افندیم، بویوروك!
هانکی روز کاردر آتان سزلری ؟... لطفاً اوطوروك .
متحسردك افندیم ، نه عنایت ! نه کرم !
اوپمدك عفو ایدیکز ..

— چوق یاشا .. لکن .. ویرهمم .

— بوتون استانبولك آغزنده کزن اللریکز ،
بزه ناز ایتمسه اولمازمی افندیم ؟ ویریکز .
— دوکدیککك دیللره بیتدم ، سنی چوق سوزلو سنی !
آیده ، عالمده بر اولسون آرهمازسین کوسهگی .
بو حریف أولدیمی ، صاغ قالدیمی ، دیرلرده ، آیول ،
بابا دوستیسهم اکر قالقوب آرازلر بر یول .
یوقسه یاشلانمایه کورسون ، آدامك حالی یامان ...
نه فنا کونلره قالدق ، آمان اللهم آمان !
نسل حاضر دینیلن شی پك عجائب بر شی :

خواجه رحمتلی‌یه باق ، اوغلنه باق ، هی کیدی هی !...

— امّا تکدیر ایدیورسین ، جانم ایلکین آدامی ..

بر سلام وير باقالم ، بویله سلامسزدمی ؟

— سلام علیکم .

— علیکم سلام ..

باریشدق ، یوزك كولسون آرتیق ، امام .

— هله طور ، اوفکه‌می تکمیلله‌یه‌یم ..

— تکمیلله !

ذاتاً ا کسیك بر او قالمشدی : خدایی سیلله .

— صانکه دوکسه‌م نه یاپارسین ؟ خواجه‌یز بز ، دو کرز..

کول بیتر عشق ایله اوردقمی ..

— اینان‌دم ، جائز .

— یك جیلیزچیقدی بو « جائز »، دیمك ایمانك یوق ؟

— دایاق « آمنت » یه کیردیسه ، بنم قارنم طوق .

کول دکل ، قیل بیله بیتمز صوپا آلتنده !

— هله !

— اویله اولسه‌یدی ، شوقارشیکده‌کی یالچین کله ،

فرق اولو نمازدی قیزانلقده‌کی کوللکلردن !

بودایاق فصلی‌ده آچ قارننه بیلمم نردن ؟

طورکه چای دمله‌یه‌لم ، نارکیله کلسین ، کرم ایت .

— سویله کلسین ، هادی ، زحمتسه‌ده ..

— حاشا ، رحمت .

— انفیه‌ك واریا ؟

— طبیعی .

چکیلیر بویدمی ؟

— بورون آلداتمایه کافی .

— بونه‌در ؟ جرمامی ؟

— قاریشیق .

— نه‌یسه ، ضرورتده پك اعلا کیده‌جك .

خواجه زاده‌م ، باقالم ، برده بزمکندن چك .

— یرلی محصولنه بکزرمی دیسه‌م ؟...

— کندیسیدر .

— سن‌ده تیریاکی دکلسین‌یا ، پك اعلا ینیشیر .

— باباڭ اولسه‌یدی‌ده کورسه‌یدی ، ایشك واردی !

— نه‌یی ؟

— چکدیکك مرداری .

— سومزدی ، أوت ، بویله شیئی .

— نه یدی رحمتلیده ، لکن ، اوتمیزلك ، وای وای !

— آزیجق بکزه‌مش اولسه‌یدی یامخدومی‌ده ..

— آی ؟

شوبابامدن نره‌م اکسیك ، هادی ، کوستر باقایم ؟

— آما حدتلنه‌جکسه‌ڭ نه‌صویم وار ، نه‌صایم ؟

یوق، اکرموم کبی طوس طوغرو جواب ایسترسه‌ڭ :
باباڭ کسدیکی طیرناق بیله اولمازسین سن .
— نه‌نزاکتلی بیان ! های کیدی‌موم، طبقی اودون !
— بویله حدتلنه‌جکدڭ، نه‌یه راضی اولدڭ ؟
— اولدم امّا بوقادار طوغرونڭ اولمازکه طادی..
« سلام علیکم بهی کور قاضی ! »
سنی چوق سوزلو دیدڭ، بمدی؛ تکدیر ایتدڭ ،
ینه آز کلدی . .

— خاییر، سویله‌مدم، سویلتدڭ .
— باشلادڭ شیمدی‌ده تحقیره.. قیزیلمازمی خواجه ؟
— زوببه‌لك یوق !
— اونه ؟ بن زوببه‌می‌یم ؟
— اولدقجه .
— واقعا چوق‌سورم، هرنه‌دیسه‌ڭ آلدیرمام ؛
بو، فقط هضم اولونور پارچه دکل.. پیراول امام!
— سن‌ده پیراول .
— آما قیزدم .
— نه‌تحف شیسین به :
بر سوزمدن قیزیورسین .
— کیمه دیرلر زوببه ؟
— سکا دیرلر .

ــ نه‌یه ؟

ــ هم بکزه‌مدك مرحومه ؛

هم نه‌دن بکزه‌مدڭ، دیرسه‌ڭ ، افندیم، صورمه ،
اونه حدت ، اونه شدت ! چالیشوب بکعزه‌سه‌که !
علمه وقف ایتدیکی دیرسك باباك : اللی سنه .

ــ بزده آز چوق پالا سورتدك ..

ــ سکا جاهل دیمدك ،

یالکز زوبه دیدك .. باق ینه بافدڭ دیك دیك .
خواجه رحمتلی یتیشمشدی ، دوشون هم ، زه‌دن ؟
کیمك اوغلیدی باباڭ ؟ کیمدی اونوتدکمی دده‌ڭ ؟
ایپکك کویلوسی، امی، یاری وحشی بر آدام ..

ــ باری یام‌یام دی! نه مانع که ، أوت، آق‌یام‌یام !

ــ دیکله اوغلم ..

ــ نه نزاهت بو خواجه‌م ؟ حیرانم!

ــ لافی آغزه‌مده بیراقدڭ به قوزوم ، طور به جانم . .

ــ جمله بیتسه‌یدی ، امیم که ، دده‌م کیتمشدی . .
طاریتیشدم !

ــ نه‌اوٖ ، صیرتلان‌ده‌می اولدقشیمدی ؟

ــ نه‌یسه بحثکده دوام ایت باقالم ..

ــ ایشته باباڭ ،

بر شی اوکرنمه‌دی البته او امی بابادن .

نه قازانمشسه بوتون کندی قازانمش ، کندی .
ذات دولتلری ، لکن آزیجق چوپلندی .
سن دعا ایت خواجه‌دن طوپلادیغك میراثه ،
هپ اونك همتیدر اوچ سطر علمك وارسه .
— اوچ سطر هم‌ده ، الٓهی ، نه توکنمز عرفان !.
— هادی اوچ یوز سطر اولسون متحملسه قفاڭ .
باباڭ کعبه‌یه یوکسلمه‌ڭ ایچون طاغلر وار .
— طیرمانیرسه‌م ؟
— هادی طیرمان ، باقالم ، ایشته‌دیوار.
— کوره‌جکسین .
— بو باجاقلرله‌می ؟
— های های !.
— بللی !.
یاشیکز قاچدی پاشام ، اللی‌می ؟
— یوقدر اللی .
— آشدیکز قیرقی یا ؟
— قیرق آلتی‌یی بولدق .
— اعلا ...
یوزی بولساڭ ، یینه « حالامی بو مکتوب ، حالا »
عرضی اولمازسه حیاتك نه چیقار طولندن ؟
هانی قیرق آلتی ییلك الده‌کی محصولندن ؟

هانکی فنلرده تعالی ایده‌بیلدڭ، اولاد؟
هانکی صنعتده رسوخڭ کوزه چارپار ؟ آ کلات !
علمادن‌می صاییلدڭ ؟ فقهادن‌می ؟

— خایر .

— یا سیاسی‌می نه‌سین ؟ کندیکه بر مسلك آیر .

— شاعرم .

— اولماز اولایدڭ : اونه یوزلر قاره‌سی !
نجه دنیاده‌کی ایشسزلرڭ مسخره‌سی .

— عفو ایدرسین اونی !

— امکانی یوق ایتمم ، نه دیمك !
شعره مسلك دیه اوغلم ویریلیرمیدی امك ؟
آه ، وقتیله کلوب بر دانیشه‌یدڭ کوسه‌که ،
سنڭ اولمشدی بوکون بلکه او قیرق آلتی سنه .

— آما پك خیرپالادڭ شعری . .

— أوت ، خیرپالادم :
چونکه مرکب دکلم ، بنده مرکب یالادم ،
بن‌ده تاریخ اوقودم ؛ عالمی آز چوق بیلیرم .
« شعرا » دینديمی ، بردن بره اوینار سیکیرم .
ایی کون دوستی حریفلر ، اونه یارداقجی کروه ،
اونه مستکره آداملر ! هانی باقمق مکروه .
دالقاووقلقده‌کی ادمانلری سرمایه‌لری . .

اونلر آزدیردی ، أوت ، باشلیجه پسپایه‌لری .
بو صیقیلمازلره « مدح ایت ! » دییه مانغیر صونه‌رق ،
نه اراذل آدام اولمش ، اوقو تاریخی‌ده باق !
ادبیاته ادبسزلکی اونلر صوقدی ،
یوقسه دین نامنه اخلاقه تعرض یوقدی .
سوردیلر تورکه « تصوف » دیه اولغون شیرابی ؛
متصل شیمدی « حقیقت » قوصویور صدقی دایی !
بو جهان بوش ، یالکز بر راقی حق ، برده شراب ؛
قبله: تزکاه باشی ، میخانه‌جی اوغلان: محراب.
کیت او « دیوان » می نه‌قارن آغریسیدر ، آچ‌ده‌اونی ،
قوقلا بر کره ، قوقار میس کبی « صاندیق بورنی ! » ١]
بنی سویلتمه نه‌لر وار داها !

ـــ تکمیلله‌ییور ..

ساده پك سوکه‌که ، پیغمبریمز شعری سور.
ـــ واقعا « ان من الشعر ... » بویوك بر نعمت ؛
دقت ایتسه‌ڭ : ینه سودکاری ، لکن ، حکمت . ٢]
بن که عطار ایله سعدی‌یی اوقور ، هم سورم ؛
باشقه وادیلری طوتمشلره آنجاق سوکرم .

١] یکی قاپیده‌کی تاریخی میخانه‌لرك اولدیغی یر .
٢] « ان من الشعر لحکمة ، ان من البیان لسحراً = اویله شعر واردرکه حکمتدر؛ اویله بیان واردرکه سحردر.» حدیث شریف

هم سنك شعره طرفدار اولیشك معناسز :
سکا شاعر دیین ، اوغلم ، سنی کوردم یالکز !
کیمی مولدجی دییور ..
— آه اولا بیلسهم ، نرده !
یتیشیلمزکه : سلیمان دده یوکسکلرده .
— کیمی بدعتجی دییور .. طویدیغم آنجاق بونلر .
— باشقه یوقمیدی ؟
— خایر .. وار ، وار، اونوتدم: بیطر .
— کشکه بیطرلق ایدهیدم ..
— ینه ایت ممکنسه .
— یاپهمام .
— بلکه یاپاردك به..
— اونوتدم به کوسه .
— کشکه ذهنکده قالایمش ، نه قدر لازممش ؛
نی دیکلرمیسین اولاد ؟ ینه قابلسه چالیش :
چونکه بر تجربه ایتسهڭ سنك عقلكده یاتار ،
بزه انسان هکیمندن داها لازم بیطر .
— هله برچك باقالم !
— سنده بزمکندن چك .
— هانی چای کلمدی یاهو ؟
— آی، اونوتدق، کرچك.

— کیتمه، سسلن، یالکز، نرده امین یوقی ؟

— امین !

نرده‌سین؟ باقسه‌ڭ ، چای دملیه‌جکلردی دمین . .

— دمله‌مشلر، بابا

— سن کاسه‌ڭه، اوغلم، بورایه . .

ال أوپرلردی، اونوتدڭمی ؟

— خایر .

— اولدیمی‌یا ؟

— دمین اوپدم ، بابا . .

— اوپدڭمی، کیت اویله‌یسه هادی.

هله‌یاربی شکر چای‌ده نهایت کلدی .

شکر ایسترسه‌ڭ اکر بولدوره‌لم ؟

— درت یوزمی ؟

آلدیغیوق، یاشاسین ازمیرڭ اعلا أوزومی؛

هم اوجوز، هم داها لذتلی .

— چکردکسزده .

— بویورڭ .

— باشلاجانم، وارمی مراسم بزده ؟

— خواجه‌م، اولجه أوزوم چیکنه‌نه‌جك، اوسته‌نه‌چای..

ایچه‌لم عشقنه رندان خدانڭ !

— های های !

*
* *

— خواجه کشف ایت باقایم، شیمدی بو حربك صوكنی؟
— اونی الله بیلیر اما، عجبا وارمی صوکی ؟
— نه دیمك! نامتناهی می بو؟ البته بیتر ؛
طرفینك بری آنجاق دیویرسین که : یتر .
— عقلم ایرمز سه ده اولادہ، بو ایشك بیتمسنه
ایکی شیدن بری لازم ..
— او نه در ؟
— دیکله سه که :
انکلیز یوقمی، او خائن، یاطویوب یاطلامالی؛
یاخود آچ قالمالیدر.. یوقسه بزم فال قاپالی .
آچه سن شیمدی او یاپراقلری ، اوغلم بنی صور :
باشمك دردی بویوك ، چاره سی یوق .. اولسه ده زور .
— چاره سز درد اولاماز ، سویله خواجه م ،دیکله یورم ؟
— بر دکل ..
— طوت که بیك اولمش ، نه دیمك ، مجبورم .
سکا خدمت، بابامك روحنه رحمتدر، آیول .
— خواجه زاده م ، بیلیرم هیسنی ، برخوردار اول .
اوغلانك حالنی اولجه می آچسه م ؟.. لکن ،
قومشونك دردی طورور کن بونی آچمق چیرکین .
— اوغلانك حالی نه در ، سویله ؟ مراق ایتمه ده یم ..
— هله طورسون ده او ، ایلکین شونی برنقل ایده یم :

*
* *

متقاعد پاشالردن بری ، اوچ بش سنه وار ،
دوشدی بیلمم نه طرفدنسه بزم سمته قادار .
کیمده آز چوق کتیرر بر صاتیلق مال وارسه ،
قاپاتوب یاپدی بلشدن سکز أو ، درت عرصه .
حریفك حالی بدایتده ضررسزجه‌یدی ؛
صوك زمانلرده ، نه اولدیسه ، نمازدن جایدی .
نه جماعتده ، نه مسجدده بزم قومشو پاشا .
— اولاغان‌شی ، صوفیلق چیقمادی بسبللی باشه .
— دیرکن اینجلمه‌یه ، کنجلمه‌یه قالقیشدی ..
— آمان !
— نه آمان دیکه‌دی ، کیتدکجه ، خوواردام ، نه زمان .
صاچ صاقال طوتدی نه حکمتسه عجائب بر رنك ؛
قالافاتلاندی بییقلر ، ایکی بطمان ، بر دك !
چهره آللیقلی صابونلرله مجلاّ هر کون ؛
فس بیقیق ، کله چیقیق ، قاش یلیشیق ، کوز سوزکون ؛
ایکنه ، بونجوق ، یاقه‌لق ، تاصمه ، یولار ... هپسی تمام ؛
قوچ ییکیت صانکه بوباق !
— سن‌ده‌می شاعردك امام ؟
— قوشقولاندم پاشادن ، کیزلیجه کیتدم خانه‌ ؛
دیدم : اورتون‌ده قیزم ، کل باقالم ، کل یانمه ؛
زوجکك طوری عجائبله‌شیور ظن ایدرم ،

سن نه دیرسین بوکا بیلمم ، بکا صور ، باق نه‌دیرم :
ایشجیکز ، سوفره‌جیکز وارمی ؟

— أوت .

— بکیم ؟

— أله‌نی .

— شیمدی صاو .

— هیچ می سببسز ؟

— آقیزم ، دیکله بنی :
بویله شیلرده سبب ، حکمت آرانماز .. چابوجاق
صاوه بیلمکده‌در ایش .. یوقسه رذالت چیقه‌جق :
پاشا آزمش !

— عجبا اوستمه کول قوقلارمی ؟

— اونی بیلمم ، گولی قوقلارمی قوجه‌ك ، یوقلارمی ؟
بنی سویلتمه قیزم ، کیت‌ده همان صاو قاری‌یی .

*
* *

چوق زمان کچمدی ، کوردم که بزم صویتاری‌یی ،
کلیور «علم وخبریاز.» دییه ، نه‌یمش باقالم ؟

— براذننامه .

— اذننامه‌می ؟ های های ، لازم ..
أوله‌نن هانکیسی ؟ بکلرمی ، کریمه‌کمی ، پاشا ؟

— اونلرك وقتی دکل .

— کیم یا ؟

— بن ایم .

— سنمی ؟ یاشا !

تام‌ده وقتك ، هانی کون کچمه‌یه کلمز ، طاوران !

— خواجه ، اکلنمه همان یازمه‌که باق ، ایشته پاره‌ك !

— آی اومردار کاغدك پك‌می بویوك خاطری‌که ،

بی اورکر دییه طوتمش صاییورسین بر .. ایکی ؟..

قاچ پاره‌ك وارسه بوکوب قاتلاده ایندیر جبکه ،

یازه‌مام نافله .

— البت یازه‌جقسین ، سکا نه ؟

— هیچ آدام حالنه باقمازمی به ؟ انصاف آزیجق !

— چوق شکرحالمه .. نه‌م وار؟ یوزم آق ، آلنم آچیق..

ایی باق سن بکا برکره !

— خایر ، کندك باق ؛

نجه برکله‌ك آچیق ، برده صاقال دیبلرك آق .

— آما سن خلط ایدییورسین ! صاقالمدن سزه نه ؟

— نه‌می ؟ اوندن بلش اکلنجه‌می وار سیر ایده‌نه ؟

کولویور قهوه‌ده ایل ، چارشیده بقال ، چاقچال ؛

اولمه بیهوده ایلك آغزینه برپارماق بال ؛

چاتلاسه‌ك سوفره‌جی رومدن قاری اولماز آدامه .

— کیم خبر ویردی بیله‌یدم ؟..

ــ نه بوناق شيسين آما !

کيم خبرويردی ، نه‌در ؟ صورمايه وارميدی لزوم ؟
يديکك هرزه‌يی کور کوردی ، صاغير دويدی قوزوم .
سويله‌تير چارچابوق انسان ، مکر اولسون پك آليق ،
بوش بوغاز شی اوسنك يوصمه صاقال ، خاصبه قيليق !
ــ آرتيق الويردی امام ، کلّه‌می قيزديرمه‌ده ياز .
ــ بکا باق : هيچ برامام بويله رذالت يازه‌ماز .
ــ آی ، رذالت‌ده ديیور سنته !

ــ سنت‌می ؟

ــ يا نه ؟

ــ اويله شی يوق ..

ــ نه ديمك !

ــ ديکله ، بهی ديوانه :

اويله سنت دينه‌مز ، هر زمان ، اولمك ايچين ؛
وقت اولور ، سنتی کيچ ، واجب اولور ارکك ايچين ؛
وقت اولور ، سنت اولور ..

ــ سويلديکم چيقدی ، تمام .

ــ وقت اولور ، برده باقارسين که ، اولور بويله : حرام .
ــ کيمسه‌دن ديکله‌مه‌مشدم بو سنك فتوايی ..
نه تحف !

ــ سنده تحفلق ، قيصه کس دعوايی .

چولوغك وار ، چوجوغك وار ، حرمك ناموسلو ؛
یاشك آلتمش بشی بولمش ، اوطور آرتیق اوصلو .
نره‌ڭ اکسیك ، به آدام ، بویله نه‌وار چیلدیره‌جق ؟
قاری درديله ییقیلماز بو قادار ییللق اوجاق .
— اوناصیل سوز؟ بن اوجاق ییقمایه اوله‌میورم .
— هیچ اوسکسان قانی کزمش، اوقاشارلامش‌روم،
سوفره‌جیکن سنی قویمش‌ده بوجانم قیلیغه ،
خانم‌دیرسه دوکولمزمی که فندقجیلغه ؟
قاری قیوراق، پاشاحضرتلری شاللاق مالاق ؛
بری حقیله ادبسز، بری شرطنجه صالاق ؛
اول‌الله دونه‌جکسین چابوجاق مسخره‌یه ؟
اوره‌جقسین ایکی اوچ دالغه‌ده باشدن قاره‌یه !
آرتیق اولر کیدیور جلوه‌یی قیردقجه مادام . .
اوبناسین قومده چوجوقلر !
— نه‌وظیفه‌ڭ به‌آدام ؟
اووقاتدن‌ده بتر، آی‌نه قادار هرزه وکیل !
— دفع اول اورادن ؟
— هادی یاز کاغدیمی !
— یازمام‌به، چکیل !
— یازه‌جقسین !
— ییقیل اورادن ، سکا یوق علم وخبر ؟

مکر امر ایتملی رؤیامه کیروب پیغمبر .
یازمه ستین سنه ، یامپین،یاپ الکدن کلنی ؛
یدی کون صوکره طویارسین : خانم اولمش أله‌نی !

*
* *

— خواجه زاده‌م ، سوزی چیقسین‌ده نهایت حریفك،
بکا قاه قاه دییه کولسون‌می ؟ ناصیلمش کیفك !
— عقدی کیم یاپدی ؟
— آچیق کوزمی آرارسین‌که؟ طولو ..
یالکز کوسترن اولسون : پاره‌نك نرده یولی .
اودکل ، شیمدی اصل چاتدی بلانك بویوکی :
خبر آلدم ، قاری قاندیرمش او سرسم هودوکی ،
آلیورمش بوتون املا کنی .
— کرچکمی ؟
— أوت .
بوکا بر چاره دوشون ، کیتمسین اولر ، کرم‌ایت .
او چوجوقلر نه اولور صوکره ؟
— پریشان . یاخانم ؟
— اوده رحمتلی آنامدن داها صاقمش به‌جانم!
سویلدم سویلدم آلدیرمادی « اوردم طویماز »
صوکره ملعون قاری قورنازمی ، حقیقت قورناز ؛
حریف آتشك‌می دیدك، اشهدبالله آتشك؛

آغزی قارنده‌کی اوچقور دو کومندن کوشك !
برقیریتسین ، ایکی دیل دو کسون او فتان قحبه ؛
چاره یوق ، صالیه‌سی صارقوب دییه‌جك: ویردم به !

خانم آقشام، بزه کلمشدی نمازدن صوکره ..
بولده بیچاره شاشیرمش ، هادی کیرمش چامورہ .
نه قیافت ، نه حزین منظره ، کورسه‌ڭ یاوروم !
کندی آغلار، قیزی آغلار .. نه دییم ، بیلمیورم .
جکرم صیزلادی باقدم‌ده ، فقط ، فائده نه ؟
قدرڭ جلوه‌سی ، قربان اولایم حل ایده‌نه !
غمسز انسانلره اکلنجه کلیرمش یاشامق ؛
یورکك حسلی‌می ، اشکنجه‌ده‌سین ، طالعه باق !
شیمدی ، اوغلم ، حریفك حجرینه بر چاره ؟
— قولای .

— سفهادن صایه‌بیلسه‌ڭ ؟

— صایه‌جقسین ، های های .

بر آدام مالنی اسراف ایله اتمشسه هدر ،
اوکا حکام شریعت « سفهادن » در دیر .
ساده‌دل ، ابله اولوب ، کار ایدرم ، وهمیله
اخذ و اعطایه چیقوب آلدانان اشخاصه بیله ،
سفها نامنی ویرمکده ، أوت ، شرع شریف .

کله‌لم مسئله‌نك حلنه : مادام بو حریف ،
کندی انفاقنه محتاج اولان اولادلرینك ،
جمله‌سندن کچه‌رك دردینه بر پیس قارینك ،
هدر ایتمکده بوتون مالنی.. البت یابوناق؛
یاخود آلدانمایه غایتله مساعد آو اناق .
ایکی صورتده‌ده حاکم بونی حجر ایتسه ایدر .
شیمدی لازم کلن آنجاق سزه بر علم وخبر.
اختیار هیئتی ، مختار، هپکز طوپلانیکز .
یازیکز چارچابوق.. اطرافلیجه اولسون یالکز ؛
صوکره تقدیم ایدیکز عائد اولان محکمه‌یه .
— ایش مهم.. قورقارم اطرافلی یازیلمازسه دییه ،
شونی سن یازسه‌کنا اوغلم ؟
— باقارز طورده براز ..
داها اعلاسی‌می: بن سویلیه‌یم، کندیك یاز . .
امام اسلوبنه اویدورماسی آرتیق سندن !
هادی بر بسمله چك، باشلایه‌لم ایسترسه‌ڭ .
هله ایلکین طاقیویر کوزلکی .
— های‌های طاقه‌یم؛
یالکز سن بکا بر پارچه کاغد ویر باقه‌یم .
— حقه ایسترمی ؟
— دیویت واریا .

— پكى ، ايشته كاغد .

اولا اورته‌يه بر «هر» مى آتارلر ؟ هادى آت ،

باشلا : «بادئ»

— اوت ، «علم وخبر اولدركه»

— «محرمزده» چابوق ياز !

— شاشيرماييم ، طوركه !

— «فلانه سوقاغنده»

— ياواش سويله ، اولدى .

— «كائن اولان»

فلانجه خانه‌ده ... ساكن ... فلانجه اوغلى ... فلانه ...

دوشونمه ! «هر نه قادار»

— اولدى ، سويله سن ...

— «معلوم»

— پكى .

— «دكلسه‌ده»

— لكن ، قلم قيريلدى به ، توه !

— اوبر قلمله ياز آرتيق ، نه‌ماقته وار ، نه‌چاقى .

«اعاشه‌سيله» بيتيردكمى ؟

— سويله .

— «اتفاقى

تماماً اوستنه عائد و... » هایدی ! « افرادی کثیره ..»

— أوت ، آزیجق طور ...

— « عیال واولادی »

— پکی .

—« بولوندیغی ..»

— طور طور !

— یورولدك آکلاشیلان ؟

— یورولمادم هادی سن ..

— « حالده عهده‌سنده اولان »

یازیلدی بیتدیمی ؟ « بالجمله مال وملکی »

— أوت .

— « اشبو آلدیغی ..» یازدکمی ؟.. طورمه شیمدی .

— فقط..

— نه وارکه ؟

— « آلدیغی » کافی‌می ؟ ایسته‌مزمی نکاح ؟

— او حالده شویله یازارسین : « اشبو استنطاع »

— بو اولدی .

— « ابتدیکی » .. قیز نه‌یدی ؟

— سویلدك یا قوزوم ،

— ایشیتمدڭمی دمین ؟

— حقلیسین ، دوام ایت : « روم جماعتنده » افندم « فلاننڭ » یازیور .

— یازیلدی .

— « اوسته ایتمك »

— ایده‌یدی کشکه !

— « دیلر

وبویله مالنی بیهوده یولده المایه قیام ایدر »

— یاواش اول ! قوش دین‌ده اولمادی یا !

— « وعرصه ایدلدیکی وجه اوزره امر اتفاقی »

نه اعتنا بو ! یساری‌میسین ، نه‌سین ؟

— طبقی !

— یازیکدی : « کندینه مخصوص ومنحصر بولنانه »

آدام ، جیزیقدیریور ، باقمه حسن خطه ، فلان .

« کوچوك ، بویوك بوتون اولادلریله زوجه‌سنی »

یازیلدی بیتدی یا ؟

— صبر ایت دوزلته‌یم شو سینی ..

دوزلدی .

— یاز باقه‌لم : « هر جهتجه یلك محروم

واحتیاج »

— أوت ، اوغلم ، یازیلدی ، بکلیورم .

— « ایچنده أولمه‌یه محکوم »

— ایدرمی ؟

— یوق، « بیرافیر »

— یازیلدی .

— « اولمفین »

— اعلا !

— فنامی یوقسه ؟

— خاییر ،

فنا اولورمی‌یا ؟

— « مومی الیهك »

— ایشته بوچوق !

— نه‌چاره ! « شرع شریف جانبندن » اولدیمی ؟

— یوق ..

بیراز یاواشجه .

— پکی.. هایدی ، شیمدی باغلاییور :

« لزوم تجربه‌یه دائر » یاز .. « اشبو علم وخبر

« محلرمزجه » می دیرسین ؟ دیدکسه « بالتنظیم

حضور حاکم شرعی‌یه » سجعی یاپ : « تقدیم

قیلنمدی. »

— آفرین ، اوغلم ، امام‌ده بویله یازار .
— اونی بیلمم ، شو بیتیردك یا نهایت زور زار .
— عجبا هجری موافق کوره‌جکلر می که ؟

— ای ی ..

حاکمك رأینه ، وجدانه قالمش برشی .
سن‌ده گور کندینی بر کره .

— پکی ، اولادم ،
کوره‌یم .. باشقه نه یاپسه‌م که ، شاشیردم قالدم .
بیتدم آرتیق ، بیله‌مزسین نه قادار بیتدیکمی ؛
آه کورسه‌م شو جهاندن ییقیلوب کیتدیکمی !
نه گبرمز ، نه کوتوك بنیه که هیچ قاغشامامش !
بونی ربم بکا صاغلق دییه نردن یامامش ؟
ایسته‌مم ، کندینك اولسون !

— نه‌دییورسین ؟ هله باق!
— بیراق اوغلم ، آزیجق دردینی دوکسون شوبوناق .
بکا دنیاده نه بر قالدی ، امین اول ، نه‌ده‌یار ؛
آرارم گوچمك ایچون باشقه زمین ، باشقه دیار .
بوکالان روحمه ایستر بر اوزون بویلو سفر ؛
یاشامقدن نه چیقار کونلرم اولدقجه هدر ؟
برگولر چهره سزوب گولدیکی بوقدر یوزیمك ؛

کیجه‌دن فرقنی کورمش د کلم گوندوزیمك .
سنه‌لر وار که خراب اولمادیغم کون بیلمم ؛
کزرم آبداله چیقمش کبی سرسیم سرسم . ١]
دیکیلیر قارشیمه هپ کورمدیکم ، بیلمدیکم ؛
صورارم کندیمه : غربتده‌می ، حیرتده‌می‌یم ؟
یوقلارم طاشلری ، طوپراقلری : ایزلر قان ایزی ؛
یوردیمك قان قوصویور موس‌مور اوزانمش ده‌ کیزی !
توتر اوچ بش باجا قالمش .. اوده سیرك سیرك ..
آشنا بر یووا اولسون سچه‌بیلسه‌م ، دییه‌رك ،
باقینیرکن طوپارم کوزلریمك یاندیغنی :
صارار آفاقی بیکلرله صیجاق کول ییغینی .
نه او کوم کوك دره‌لر وار ، نه او زمرد طاغلر ؛
نه او چیلدیرمش اکینلر ، نه او جوشقون باغلر .
شیمدی قیزغین کونك آلتنده بینکلر ، بکلر ،
ساده یالچین قایالر ، ساده ایپ ایصسز چوللر .
یوردی باشدن باشه ویرانه‌یه دونمش تورکك ؛
دونکی شن ، شاطر اوجاقلر یاتیور یرده‌بو کون .
کوندوز انسان ـ سی طویماز ؛ کیجه کورمز برایشیق ،
یولجی هایقیرسه‌ده بایقوش کبی چیغلیق چیغلیق .
« بودیارك هانی صاحبلری ؟ » دیرسین ؛ جنلر ،

١] «آبداله‌چیقمق» اورته‌اویوننده‌آبدال اویونی‌اویناماق‌دیمکدر.

« هانی صاحبلری ؟.. » دیر قارشیکی طاغدن یوسفر !
نرده ارطغرلی قوینده بویوتمش اوبالر ؟
هانی عثمان کبی ، اورخان کبی کوربوز بابالر ؟
هانی برشانلی سلیمان پاشا ؟ برقانلی سلیم ؟
آه ، بربیلدیریم اولسون کوره‌مزسین، نه‌الیم!
هانی جندیلری شاهین کبی جیلان قووالار ،
کوپورور ، دالغه‌لانیر ، یم یشیل انکین اووالر ؟
هانی تاریخی صورولدقجه ، مفاخر سویلر ،
قهرمانلر یتیشن طوپراغی زنکین کویلر ؟
هانی اورمان کبی آفاقی دەشن مزراقلر ؟
هانی آتلر کبی صحرایی اشن قیصراقلر ؛
هانی آی پارچه‌سی قیزلرکه قوشار اوینار دی ؟
هانی طاغ پارچه‌سی میلیونله بهادر واردی ؟
بوکون آرتیق بری یوق .. هپسی ماصال ، هپسی یالان !
بر اوکولماز یاره‌دز ، وارسه یورکارده قالان .

*
* *

— صورمه ، قارتالده ایدم بن‌ده بو چهارشنبه کونی .
دیدیلر : « قورنه‌ده دوندن بری وار کوی دوکونی ؛
خوشلانیرسه‌ڭ، هادی، اولمازمی ؟..» « یك اعلا، کیدرز؛
هم بیراز قیر کوروروز ، هم‌ده کولش سیر ایدرز .»
کشکه ، کیتمه دیمش اولسه‌یدم ... الٰهی ، اونه حال ،

او ناصیل مسخره درنکدی که تعریفی محال .
طوپی قیرق اللی قادار کویلو سریلمش باییره ،
باقیور خرمنك آلتنده‌کی اوتسز چاییره .
بت بکز صاپ صاری بیچاره‌لرك هپسنده ؛
نه اولور بر کیشی اولسون کوره‌بیلسه‌م زنده !
شیش قارن صیصقه چوجوقلر کبی قوللر صارقیق ؛
آرقه یوس یومرو، کوکس چوکمش ، اوموزلر قالقیق .
کوزلرك بوس‌بولانیق رنکی ، قاپاقلر شیش شیش ؛
یوز بوروشمش ، اوزامش ، جبهه طارالمش ، کیتمش .
کزه‌جك یرده او آواره نظرلر طالیور ؛
سریلوب دوشدیمی بر نقطه‌یه ، قالدیرماسی زور !
صیتمه‌دن بوینی بوکولمش‌ده او دیم‌دیك تورکك ،
دوشونوب طورماده اوکسوز کبی کوسکون کوسکون .
کوکده تشریحلره دونمش ، او باجاقلر دکنك ؛
دها یاش یکرمی ایکن اللر ، آیاقلر تیتره‌ك .
اویله سکسانلك آداملر آرامق یك‌یا کلیش؛
قیرق اونك عمرینه صوك مرحله اولمش قالمش .
دکیشیك صانکه او آرسلان کبی عرقك طورونی !
بنسه اسلامك او کوربوز ، اوجوان عنصرینی ،
قوجاماز ، دیردم ، عصرلرجه ، صورولسه‌یدی اکر !...
نه‌چابوق الدن، آیاقدن دوشه‌جکمش اومکر !...

نه‌یسه ، دکنکجی کلوب : «میدان آچیلسین ، صاوولك!»
دیر دیمز باشلادی قلبی سسی ییرتیق داوولك .
گوم گوم اوتمك نه کزر ! طیق نفس اولمش قاصناق :
گوکسی طوقماق کبی کوت ! کوت ! اورویورخیشلایه‌رق .
زورنا خیم خیم‌می نه‌در ، سویله‌میور برتورلو ؛
اوفله‌ین چنکانه‌نك رنکی مزار ، کندی أولو .
کونش اولدقجه قیزیشمش ، بنی یورمشدی صیجاق ؛
هله بر کولکه بولوب آلتمه چکدم چابوجاق .
تام دیمشدم : آزیجق یاصلانه‌یم ، دیکله‌نه‌یم ...
بری طیقسیردی تا اکسه‌مده ... عجائب ، بوده کیم ؟
نه کوره‌یدم : کله‌بك تارلاسی اولمشده ایچی ،
صولویوب سومکورویور صیرتمه بریاشلی کچی !
« آما باق ، عقلمه کلزسه‌ده حرمت طلبی ؛
اوقادار فضله صمیمیتی سومم چلبی ؛
صاقلکدن چکرم ، صوکره ، قاریشمام .. هادی کیت !»
نرده ! آلدیرمادی .. صوردم ، باش أودولمش بوییکیت ! [١]
هله سن کچ ییکیدم ، کچ باقالیم ، باشقه نه‌وار ؟
بر چلیمسز صوپا ، بوینده اوچ آرشون آستار .
پهلوانلر هانی ؟ دیرکن ، شوکوویرمزمی ، خواجه‌م ، ،

---

[١] «أودول» کولشلرده ، یاریشلرده غالب طرفه ویریلن مکافات .
املای قدیمی : اوکدول .

بر برندن داها بیچاره سکز چیپلاق آدام ؟
آه او صویغونلغی رؤیاده کورن قورقاردی :
چونکه کوملك کبی آتدن‌ده صویونمشلردی !
بر دلیك طوربایه کیرمش کیمی قیسپت یرینه ؛
چکیو یرمش کیمی بر لیمه چووال دیزلرینه .
کیمنك کیدیکی چاقشیر ، کیمنك بز شالوار ؛
کیمنك اوچقوری بویندن آصیلمش طونی وار .
عجبا یاغ سورونورلرمی دیه‌م ، یاغ نرده ؟
برکت ویرسین اولك معدنی وازمش درده :
صاغ اوموزلرده برز ، باشلری کرتیکلی ، آغاچ ،
قادن ، ارکك صویی آقطارمه‌ده باقراج باقراج .
صوکره ، نردنسه کلوب « یاغلانیکز هایدی ! » سسی ،
چوکدی میدانده طوران قابلره آرتیق هپسی .
پالاز اوردك کبی باندقجه آووجلر باندی ؛
مشین ایصلار کبی قاوروق دریلر ایصلاندی .
بومراسمده بیتوب ، باشلایه‌جق دیندی کولش ،
چارپیشوب چیرپینه‌رق چیقدی نهایت ایکی آش .
داها ایلك الده بوشانسین‌می آلینلردن تر ،
او کوکسلر سکا اوتسون‌می کوروکدن‌ده بتر ؟
باقدم : آلتندن اوبر چیغته پریشان باغرك ،
صولوغانلر کبی قالقوب اینیور چیغته قارین !

صو کره‌دن دیزلره بر تیتره‌مه‌در چوکمشدی ؛
هله چوق سورمیه‌رك دردی‌ده جانسز دوشدی .
ایکی بیچاره سریلمش ، یاتیورکن یرده ،
« قالقیك آرتیق ! » دیدیلر ، لکن او درمان نرده !
کولشك بویله‌سی هیچ کورمدیکم بر شیدی ؛
اورته، باش، هپسی‌ده بونلر کبی آواره‌یدی .

*
* *

قارشیدن تنته‌سنك نصفی حصیر، نصفی عبا ،
بر تکرلکلری آلچاق ، یانه یاتمش آرابه ؛
یرلیدن آز قابا ، مالطیز کچیسندن چوق اوفاق ،
ایکی محزون اوکوزك سیرینه منقاد اوله‌رق ؛
نه یانیق مرثیه‌لر سویله‌دییور دینکیلنه !
بونی کوردم آجیمق کلدی ایچمدن کلینه :
سکاباقسین‌ده‌قیزم ، بختك اوتانسین..نه‌دییم ؟
او ، سنك، کیمدی ، بوکون نرده یاتار، بیلمدیکم
ننه‌کك روحنه آغوش آچیورکن ملکوت ،
ترتمیز نعشنی غفران کبی اورتن تابوت ،
شوکلینلك آرابه‌کدن داها شاهانه‌یدی .
کچدی رؤیا کبی ، اللهم ، اوکونلر نه‌یدی !
شو بابیرلرده ـ که وقتیله بوتون باغلردی ـ
سسی دنیایی طوتان بربرکت چاغلاردی .

یاشووادی که چیریل جیپلاق اوزانمش ، بی‌تاب ،
هیچ یازین بویله فضاسنده توترمیدی سراب ؟
شیمدی آفاقه آلو پوسکوریور هرچاتلاق ،
یاریلوب خسته دوداقلر کبی ، یر یر ، طوپراق .
— دشمه ، اوغلم ، یاره‌در ، هم‌ده یورکار یاره‌سی ...

— نه‌یدی ، یاربی ، اوتوز قیرق سنه اول بوراسی ؟
طاغلر اورمان ، تپه‌لر باغ ، اوالر هپ تارلا ؛
قوجه مرعی طولو باشدن باشه صاغمالارله .
ایکنه آتسه‌ڭ یره دوشمز : اوا اکین برطوفان ؛
آتلی کیرسه‌ڭ کومولور بوغدایك آلتنده قفاڭ .
کویلونك قیرلری طوتمش ، یاییلیرکن داواری ،
سوکه‌مزسین ، صارار آفاقکی یوڭ دالغه‌لری !
طولاشیر صال کبی کوللرده حسابسز ماندا ،
فیل صانیرسین ، هانی ، برچیقسه‌ده کورسه‌ڭ قاره‌ده .
کنیدش آلنیله یارار اوتلری بیکلرجه اوکوز ،
بسیدن هر برینك صیرتی ، باقارسین ، دوم دور .
نه‌ده ایصلاق یاتی بورننده‌کی موس مور منویش !]١[
هادی کلسین باقلم طاملرك آلتنده کویش .

[١] صیغیرلرك بورونلری اوستنده‌کی ایصلاق نشانهٔ صحتدر . کویش کتیرملری‌ده اویله‌در .

دیز چوکر بولدیمی یاصلانمایه کافی میدان ؛
سورونور طوپراغك اوستنده اوقات قات کردان .
چیفته کوزلو سوزولور ، تك چکه طورماز چیکنر ؛
ایکی یاندن یره شفاف ایکی ایپلیکدر اینر .
بونلرك آغده‌لانیر ، ماچ ماچ اوتركن ساقیزی ،
اوته‌دن بر سوزو کوربوز ، دموی کویلی قیزی ،
طارایوب هپسنی اولاد کبی ، بربر قینالار .
تپه‌دن قوبروغی دیکمش ، اینه طورسون طانالر ،
طالار اطرافه کوبك دامغالی یوزلرجه طابی ؛
ایکله‌دیر آت سسی ، قیصراق سسی کوم کولك اووانی .
کوندوزین کیمسه کورونمز : قادین ، ارکك چالیشیر ؛
وارسه میدانده کزن طوس طوپاچ اوغلانلردر .
آقشام اولمازمی ، فقط ، طوپلار اهالی‌یی اذان ،
صولك جماعت یری ، حتی ، آدام آلماز بعضاً .
کونش آفاقه هنوز عرض وداع ایتمشکن ،
یوکسه‌لیر کعبه‌یه طوغرولمش آلینلر یردن .
اوکیجه بر دالغه‌لانیر ، صوکره ایدر هپسی قرار ؛
أورولور أکای اوموزلرله برر جانلی حصار .
بو یامان صفلرك آهنکی حقیقت مدهش :
صانکه یالچین قایالر یان یانه پرچینلنمش ،
اویله بر جبهه کسیلمش که : مسلسل ایمان ؛

هانکی ایمانه طوقونسه‌ڭ طاشه‌جق اطمینان .
آه او یکپاره‌لك ایامی خیال اولدی بو کون ؛
ملتك حالنی کور ، صوکره‌ده ماضی‌یی دوشون .
کیم بو یالچین قایالر صارصیله‌جقدر دیردی ؟
اویله صارصیلدی که ادواره تزلزل ویردی !

*
* *

کویلونك برشیئی یوق ، صحتی ، اخلاقی بیتیك ؛
باق او صیرتنده‌کی میتان بیله تیفتیك تیفتیك .
بر کمیك ، بر دریدر اولمدی قالدیسه دیری ؛
نرده اوّلکی رفاهك عجبا اونده بری ؟
طام چوکوك ، عرصه رهن ، باغچه‌یی اجرا ایستر ؛
بر قلم بورجه بدل فائضی دفتر دفتر !
هیچ باقیم کورمدیکندن می نه‌دندر ، طوپراق ،
ویریلن تخمی‌ده انکار ایده‌جك ، اویله چوراق .
بره درت آلدیغی ییل کویلو ، أمین اول ، قودورور :
خار اورر بیتمیه‌جکمش کبی ، خرمن صاووروور .
اوغراماز ، کون قاووشور ، چیفتنه یاخود أوینه ؛
صباح اسقامبیل آتار قهوه‌ده ، آقشام دومینه .
مختصر ، غیر مفید علمی قادار‌در دینی ؛
نه اوامر ، نه نواهی ، سچه‌مز هیچ برینی .
نمازك سمتنه بایراملری اوغرار ساده ؛

هیچ صو کورمز یوزینك دوشمانیدر سجاده .
هانی ، اوچ بش کیشیدن فضله مصلیّ آرامه؛
مسجد آنبارلق ایدر ، باشقه نه یاپسین ، امامه !
اوقومق بختنی کچ .. چونکه او دفتر قاپالی ،
بر ردیف ضابطی مکتبلری دبوی یاپه‌لی .
صیتمه، فحش ، ایچکی ، قومار ، دورلو فجایع صالغین..
صوکره سویلنمیه‌جك شکلی‌ده وار خسته‌لغك .
بر طرفدن بولانیرلونه حسابسز ناموس ؛
بر طرفدن سریلیر طوپراغه میلیونله نفوس .
هادی آلدیرمایه‌لم یوکسه‌له طورسون و فیات ،
نرده نقصانی تلافی ایده‌جك تازه حیات ؟
أوله‌نوب عائله تشکیلی بوکون زور کلیور ؛
کورویورسین یا نکاحلر نه قادار سیره‌لیور !
اسکیدن زورنالر اوتدکجه فضا ایکلردی ؛
او نه دهشتلی دوکونلر ، او نه درنکلردی !
قورولور میدانه خرمن کبی قیرق اللی سینی ؛
طابلالر یغمایه باشلار قویونك بسلیسنی .
اکسه قات قات طاشوب اطرافه دوکولمش یاقه‌دن ؛
کوکسك ابعادی قاباردقجه کریلمش جامادان ؛
باشده آبانی صاریق ، تنده حلالی کوملك ؛
بلده لاهور شالی ، اوستنده او صوم صیرمه یلك ؛

دیزده قایطان چویرلمش چوخه‌دن صیقمه پوطور ؛
عمیجه‌لر، لوك کبی، باغداش قوره‌رق حلقه‌اولور.
سوفره‌نك هاله‌سی شکلنده طوران ، قطری گنیش ،
بویی چپ چوره قیلاپدانله ظریف ایشلنمش ،
أکثی آز پشکیری هرکس کوتورور دیزلرینه.
چوربادن صوکره أتك تورلوسی قالقوب ، یرینه ،
خمورك تورلوسی دولت کبی قوندقجه قونار .
سکز اون یرده کوکوملر متمادی قاینار .
تازه شربت صونولور تازه کسیلمش قارله ؛
بوزلو آیرانسه دونر اورته‌ده باقراجلرله .
اوکاه اولمازمی ، جماعتله قیلارلر نمازی .
گولشلك گوملر او اثناده مهیب ایچه سازی :
اوطورور بسلی داوولار یره شیشمان شیشمان ،
یرده کوسترمه‌یه باشلار قابالردن، او زمان،
اویله ایکلرکه زمین: قلب فضا « کوت ! کوت! » آتار؛
زورنانك تیزلری ، دیرسه‌ك ، یدی اقلیمی طوتار !
شیمدی ، حیوانلی، یایان ، قیز ، قادین، اوغلان، ارکك؛
قوشاتیر ایپ چکیلن میدانی یوزلرجه اوبك .
بر طرفدن‌ده اینر نا متناهی آرابه ..
اینر امّا او قادار سوسلوکه ، دیرسین : « عجبا ،
شو بیاض تنته‌لر آلتنده برر حجله‌می وار ؟ »

چکیلیر دیرکن أودوللر : سکنز اون سچمه داوار ؛
ایکی باش ماندا، برر طای، طانا، طوب طوب طوقوما..
هله پشکیر کبی پشکشلری آرتیق صورما .
یاغ قازانلرله طورور ، طارتیسی یوق ، اولچوسی هیچ ؛
هانی ایستر سورون ، ایستر دوکون ، ایسترسه‌ڭ ایچ !
بونلرڭ هپسی بیتر ، بر هیجاندر بلیریر ؛
نه تماشادر او، تیترر طورور انسان تیر تیر .
بر بدن داها موزون ایکی اوچ چیفت اندام ،
آتیلوب صحنه‌یه شاهین کبی ایتمزمی خرام ؛
سس ، صولوق چیقماز اولور ، هرکسی اورپرمه آلیر ؛
او کنیش یرده نفسلرله برابر طارالیر .
چونکه میدانده دکل ، سیره باقانلرده بیله ،
عاصملك دنکی هیا کل سچیلیر یوزلرله .
شیمدی ، صاغ قولده ، کوموش قاپلی بر بازوبند ،
بوینی میصقه‌یله دونانمش ، او یاریم دسته لوند ،
اوکجه بشرو یاپه‌رق ، صوکره طوتوشمازلرمی ،
کوالش آرتیق قیزیشیر ، خصمنی طارتار خصمی .
اوزانیر شیمدی کوکسلر ، قاووشور ؛ شیمدی‌ینه
طالغه چارپار کبی چارپار کریلوب بر برینه .
کیمی تك چاپرازه کیرمش ، متمادی سورویور ؛
کیمی شیرازه‌یی طارتوب آلیویرمش ، یورویور .

کیمی صارمه‌یله چویرسه‌م دیه صاردقجه صارار ؛
کیمی قیاچیق دوشونور، آتمق ایچون فرصت آرار .
عضلی گوکده‌لر آلتنده او بیچاره چاییر ،
سریلیر طوپراغه ، هم بر داها قالقارمی ؟ خاییر !
بو ال اکسه‌یله دوشورمش‌ده همان چوللانیور ؛
اوده قورتولمق ایچون تورلو اویون قوللانیور .
کیمی آلمش پاچا قاصناق ، او آچار ، خصمی دونر ؛
کیمی کونده‌یله کیدرکن طوپوق اللرده یکر .
کیمی جرأتلی اولور چیقته طالار ، هم‌ده قاپار ؛
کیمی باصقین چیقه‌رق قاز قانادندن چارپار .
سیر ایدن خلق‌ده بر گور : او نه جاندن خدمت ؛
او نه رقتلی آداملر ، او نه معصوم امّت !
یاریلان باشلری چوره‌یله بوغانلرمی دیدك ..
کوز سیلنلرمی دیدك ، اینجیك اوغانلرمی دیدك ..
یاغ سورن باشقه ، صاران باشقه ، چوزنلر باشقه ؛
صو ویرن باشقه ، کوکوملرله کزنلر باشقه .
شان ، شرف دویغوسی ملتده ناصیل یوکسکسه ،
مرحمت حسی‌ده اویله‌یدی ، دکلمیدی کوسه ؟
نه او ؟ بر شی دیمدك ...
— کچمشه ماضی دیرلر !
— طوغرو ، لکن ..

— بيراق ، اوغلم ، كله‌جكدن نه خبر ؟
— اونی الله بیلیر آنجاق .
— آزيجق قولده بيلير .
— بیله‌مز ، چونكه كورنمز .
— اي امّا سزبيلير :

اوروج صيجاقلره كلمش ، قير آغاسی باقمش كه :
صباحلر آقشام اولور شی دكل ، بو ، تيرياكی ؛
بوتون كون أسنه‌مه‌دن ، حدّت ايتمه‌دن بيقمش ؛
آل آتله باغداشه‌رق « يا سفر ! » ديمش چيقمش .
طاقيم راحت ، پالا اويغون ، غزا مبارك اولا :
طاووقلی ، هنديلی كويلرده هفته‌لرجه مولا .
رفيقی آرپه‌يی بولمش ، كسر فريح و فخور ؛
بو درت او كون ييوب ايستر صو كنده برده سحور !
بادهوا سوفره‌يه دوشدكمی خوش كچر رمضان ؛ [١]
مسافرم ديه انسان مقيم اولور بعضاً .
ناصيلسه بر كيجه بردوش كورور بزم يولجی ؛
صباحی بكليه‌مز ، يوقيا خائنك اوروجی ،
اوياندير بر نه قادار كويلو وارسه ، دير : چابوجاق ،
كيدك بولوك بكا بر شويله زورلو دوش يوره‌جق . [٢]

---

[١] « بادهوا » كلمه‌سنی سويلنديكی كبی اوقويه‌جغز : به‌داوا .
[٢] « دوش يورمق » رؤيا تعبير ايتمك .

چاریقجی عمی‌یی صاغلیق ویرر جماعتده،
— فقط سحورده یاتار ، قالقه‌ماز بو ساعتده .
بیراز صبرلی اولیك ..
— شیمدی ایسترم ، کله‌جك :
بن اویله بکله‌یه‌مم ، قالقه‌ماز دیمك نه دیمك ؟
چاریقجی عمی کان خلقی اوغراتیر قاپیدن .
ایکنجی دفعه کیرلر : — اوجاغکه دوشدك ، آمان ،
حریف لاف آکلامیور ، کل‌ده صوکره یات ، هایدی !
— صباح صباح بو نه دوشدر به ؟ کورمز اولسه‌یدی !
هنوز یاتاغمه اوزاندم ؛ باقیکدی عکسیلکه ..
کیره‌مدیدی یا !
— سن کیت‌ده سوز کچیر دلی‌یه !
نه سویلسه‌ك قیزیور .. حق شاشیرتماسین قولنی .
آدامجغز چیقار اودن ، طوتار کویك یولنی ،
که اویقو سرسمی طاق دیر زاواللینك جاننه ؛
دوشر کلنجه نهایت قیر آغاسنك یاننه .
— آمان به عمی !
— نه وار ؟
— دوش یورارمیسین ؟
— به آدام ،
بیراز نفسلنه‌یم ، طورکه ، یورغونم ..

— طوردمام .

— نه‌دن ؟

فنامه کیدر بکه‌مك‌ده..

— واه ! واه ! واه !

— بیلیرمیسین که نه کوردم ..

— خیردر انشاءالله ؟

— یمك یيوب یاتیوردم ، تمام یاریدی کیجه ،
بر اویله حیوانه بیندم که سچمدم ایچه .

— یکی ، او بیندیکك آتمیدی ، آکلاسه‌ق ، نه‌یدی ؟

— بیلیرمی‌یم ؟ یالکز درت آیاقلی بر شیدی ..

قاطیرمی دیسه‌م ؟ اشکمی دیسه‌م ؟
اوکوزمی دیسه‌م ؟ اینکمی دیسه‌م ؟
آل آتمی دیسه‌م ؟ ایدیچمی دیسه‌م ؟
قویونمی دیسه‌م ؟ چپیچمی دیسه‌م ؟

— کوزل !

— بیراز یورودك ..

— کچدیکك ناصیل یردی؟

— ناصیل‌می یردی؟... اونوتدم، کورورمیسین دردی؟

یوقوشمی دیسه‌م ؟ اینیشمی دیسه‌م؟
اوزونمی دیسه‌م ؟ کنیشمی دیسه‌م؟
چوراقمی دیسه‌م ؟ چایرمی دیسه‌م ؟

صولاقمی دیسه‌م ؟ خایرمی دیسه‌م ؟

— تمام ! ایلرده نه کوردك ؟

— ایلرده بر قوجامان

قارالتی واردی ..

— یکی ، اسمی یوقمی ؟

— بیلمم آمان !

آغاجمی دیسه‌م ؟ کوتوکمی دیسه‌م ؟

دیوارمی دیسه‌م ؟ هویوکمی دیسه‌م ؟

آغیلمی دیسه‌م ؟ حمامی دیسه‌م ؟

ییقیقمی دیسه‌م ؟ تمامی دیسه‌م ؟...

— یا صوکره ؟...

— قارشیمه ، باقدم ، دیکیلدی ..

— کیم ؟

— بر آدام ..

— طانیشدیکزمی ؟

— او ، بیلمم طانیرمی ، بن طانیمام ..

بابامی دیسه‌م ؟ قیزمی دیسه‌م ؟

خصممی دیسه‌م ؟ خیصیممی دیسه‌م ؟

چیفیتمی دیسه‌م ؟ کاوورمی دیسه‌م ؟

شودرمی دیسه‌م ؟ بودرمی دیسه‌م ؟...

— اوزاتما ، سن بولویورسین بلاکی اللهدن ..

بو : الده بر ؛ يالكز پك سچيلميور نه‌زمان ..

بو كونمی ديسه‌م ؟ يارينمی ديسه‌م ؟
اوزاقمی ديسه‌م ؟ ياقينمی ديسه‌م ؟
يازينمی ديسه‌م ؟ گوزينمی ديسه‌م ؟
گوزينمی ديسه‌م ؟ يازينمی ديسه‌م ؟...

— نه‌قادار طوغرو ! خواجه‌م ، خيره يورولماز بو كيديش .
— سن اورؤيايه حقيقت ديييورسك ، تام بزم ايش .
حريفك حالنی كوردكيا ، بو كون ملتده ،
عينی مسلكده ، اوفطرتده ، اوماهيتده .
طانيماز يندیكی مخلوقی ، سورر كور كورينه ؛
طانيماز كيتديكی برهانكی طرف ، كورديكی نه ؟
فكری يوق ، دويغوسی يوق ، صانكه يورور بر كوتوروم ؛
بوده صاغليقسه اگر بنجه مرجحدر اولوم .
اوچ بيڭسز قفانك سوقنه شاشقين كبی رام ؛
قيرباچ آلتنده بوتون كون ، نه تظلم ، نه قيام .
طوتدك ، اوغلم ، بكا ماضيلری تصوير ايتدك ؛
كويلونك حالنی بيلمز ، ديه‌رك ديكلتدك .
خسته ميدانده ، تداوی‌يه‌ده جداً محتاج ؛
يالكز كورمليم نرده حكيم ؟ نرده علاج ؟
نسل حاضر كه صاريق كورديمی تزذيل ايدييور ،
دفع اول استقاطجی ديور ، جرجی ديور ، اشجی ديور ..

خواجه زادهم ، نه سولو کمش او مکر وای جاننه !
دیش بیلرمش سنه‌لردن بری تورکك قاننه .
أمیور فرصتی بولمش یاپیشوب ، هم نه أمیش !
گه‌به بر شیمی عجب ، آه اونه طویماز شیمش !
نه او ، قیزدکمی ؟

— خاییر ، آکلارم امّا گه‌نه‌یی ،
صاغدیکز سزده عصرلرجه او صاغمال اینکی .
— حقمزدر صاغارز : قهرینی چکدك اوقادار ،
بسلدك ..

— یا ؟

— نه دیمك ؟

— بسلدیکز ، حقك‌وار !
هانکیکز بر طوتام اوت ویردی ، بیراق بسله‌مه‌یی ؟
— بوقدر مدرسه‌نك کویلوده اولسون امکی ؟
— مکتبك ، بلکه .. فقط مدرسه‌نك ، هیچ اومام .
— قیزارم ها !

— او سنك حق صریحکدر امام .
— خلقه یول کوسترهجك برقیلاغوز وار : علما .
قالانك هپسیده بوش .

— بوشدر، افندیم ، امّا ...
— نه‌یمش امّاسی بکم ؟

— يوق ، شوسزك مدرسه‌لر ،

عصرك ایجابنه اویمقده عناد ایتمه‌لر ..

— کیدك اصلاح ایدك اویله‌یسه !

— حقیقت ، لازم .

— فقره کلسین‌می نه‌دیرسین ؟

— هادی ، کلسین باقالم .

— صوك زمانلرده حکومت شماریق بردلی‌یی ،

کوتورور بریره والی دیه باغلار .

— نه‌ای !

— حریفك ایلك ایشی « تکمیل خواجه‌لر کلسین !» دیر .

که طبیعی بو آداملرده اجابتله کیدر .

او کیجه تبریك ایله تقدیم ایچون آزچوق طورولور ؛

صوکره « مجلس » دینیلیر ، برقوجه دیوان قورولور .

شیمدی کری‌یه آبانسین‌ده سنك والی بك ،

نطقه کلسین‌می آدام ظن ایدرك کندینی ؟...

— أی‌ی ؟

نه‌دیمش ؟

— یوق ، نه‌کیرمش دیه صور ! معناسز

بریبغین رابطه مشتاقی پراکنده لفظ ،

براتك یاوه صاچار ، بر سورو جنت صاوورور ؛

بوده یتمز کبی پش تخته‌یه اوچ کره اورور ،

دیرکه :

« یکرمنجی عصر، فنلر، ذهنیتلر
ویره‌بیلمکله تبلر" وتفاخرلر ایدر .
واقعا حالت روحیه‌سی وار اقوامك ؟ .
بو پرنسیپله ، فقط ، معشری پك اعظامك ،
بلکه فردیتی صارصار بیرز عکس العملی ..
ساده شأنیت اعصاری طوروب دیکه‌ملی .
اجتهادی غلیانلرده مهمدر یا ، اصل ،
اقتصادی جریانلردر اولان مستحصل .
بونی تأمین ایده‌مزلرسه نهایت خواجه‌لر ،
اسقولاستیکه صنایع یوله کلمز ، پوجالار .
ایلك آدیمدر آته‌جقدر بونی البته علم ؛
پار پرنسیپ ، کلیك ، اصلاح مدارس دیه‌لم . »

— پار پرنسیپ‌می ؟ بایلدم به !

— فرانسزجه‌ه‌می ؟

یا حریفدن ده‌می آتشك صاپوردك امامی ؟

— بردن آتشك دیه ، بیچاره هنوز مسوده ..
نه یتیشکینلری وار ، طورسون او صاغلام شده .

— هانکی مسوده ؟ نه مسوده‌سی ؟ بر بیلمجه ده ..

— مرکبك ..

— ای ؟

— متكامل صوبی اولمازمی ؟

— یکی ؟

— ایشته خلقتدن او صورتده چیقاز کن بیاضی ؛

بویله بردن بره مسودەده فیرلار بعضی !

نه یسه کچ فقره یه .

— نرده یدك ؟ أوت ، شیمدی نطق

بیتر اما یاپیلیر مجلسه بر طورغونلق .

چونکه املایه کلیر هرزه دکل طویدیغی شی !

صوکره قالقار خواجه‌لردن بری ، دیر :

« والی بك ،

شو خطابه‌یله طاوانلردن اوچان افکاری ،

طوتامازلرسه کوچوك کورمیکز حضاری .

سزکه یکرمنجی عصرلرده‌سکز ، باقسه‌کز آ ،

بزم اون دردینه دون باصمش اولان عصریمزه !

آلتی یوز ییل‌می ، أوت ، تام او قادار لازم‌که ،

قابل اولسون او بویوك نطقکزك ادراکی .

ساده « اصلاح مدارس » می‌نه ، بر شی دیدیکز ..

اونی آکلار کبی اولدقسه‌ده ایضاح ایدیکز :

عجبا هانکی ضرورت سزی سوق ایتدی بوکا ؟

یا فساد اولمالی میدانده‌که اصلاح اولونه .

بونی برکره قبول ایله‌میز ، رد ایدرز .

صوکره ، بیچاره مدارس اوقادار صاحبسز ،
اوقادار باشدن آتیلمش‌ده او حالیله ینه ،
دوشویور، قالقیور امّا کیدییور خدمتنه .
خلقك ارشادی‌میدر مقصد تأسیسی ؟ تمام :
شهره مفتی ویرییور ، منبره ، محرابه امام .
خطبا کز اورادندر ، اورادن واعظکز ؛
اورادن‌در خواجه‌کز، قیّمکز، حافظکر .
عدلی توزیع ایده‌جك حاکمه فقه اوکره‌دن او ؛
هله کوی کوی دولاشوب کویلوبی انسان ایدن او .
شیمدی بر مسئله وار عرض ایده‌جك، چونکه دکر:
بونلرك هپسنه آز چوق یتیشن مدرسه‌لر،
بر زمان مفتقر اولمش‌می عجب خارجه ؟ یوق .
ای امّا ، ایکم ، شویله بافینسه‌ق ، بر چوق ،
بر آلای مکتب عالی دینیلن یرلر وار؛
صوروکز بونلره ملت نه ویریر ؟ میلیونلر .
شونه ؟ ملکیه . بو ؟ طبیه . بو ؟ بحریه . اونه؟
اومی ؟ بیطر . بو ؟ زراعت . شو ؟ مهندسخانه .
چوق کوزل ، هیچ بری حقنده سوزم یوق؛ یالکز ،
نه یتیشدیردی که شونلر عجبا ؟ آکلاتیکز .
ایشمز دوشدی‌می ترسانه‌یه ، یاخود دکیزه ،
مطلقا ، عادتمزدر ، قوشارز انکلیزه .

بر بیقیق کوپرو ایچون بلچیقادن قالفه کلیر ؛
هکیمك حاذقی بیلمم نره‌دن جلب ایدیلیر .
مثلا بودجه حساباتنی یوقدر چیقاران ..
هادی مالیه‌یه کلسین باقالم موسیو لوران .
هانی تزکاهلریکز نرده ؟ صنایع نرده ؟
یا بروکسلده ، یا برلینده ، یا مانچسترده !
بز نه‌مفتی ، نه امام ایسته‌مشز آوروپادن ؛
نه‌ده عقباده شفاعت دیلرز ریپادن .
سز کیدك بونلری اصلاحه باقیك پیدرپی ؛
خواجه‌دن ، مدرسه‌دن واز کچیکز ، والی بك ! »

*
* *

نه‌دیدك فقره‌مه ؟
— اعلا ! بنی خبط ایتدك ، امام !
— بوله کل شویله بیراز ، نه‌یدی اوسوزلر ؟
— نه‌خواجه‌م ،
سکا بز مدرسه‌نك خدمتی هیچ یوق دیمدك ؛
بربداهت بوکه انکاره چالیشمق دلیلك .
خلقی ارشاد ایده‌جك وارمی‌یا سزدن باشقه ؟
اونی انسان بیله صایماز متفکر طبقه !
کویلودن ملتك اولادی قاچارکن یان یان ،
سیزدیکز کویده‌کی عنصرله برابر یاشایان .

روحكز خلقمزك ، كويلومزك روحنه دنك؛
سوزيكز بر ، اوزيكز بر ، اونه مسعود آهنك !
بز بو آهنكی خراب ايتميه جكدك ، ايتدك ؛
قاپانير تورلو دكل آچديغمز قانلی كديك .
نه قادار بكزيورز شيمدی سقط برديواره ..
وحدتك ترميز آلننده نه چير كين بوياره !
هادی ايش كور باقالم ، وارمی كه امكان ؟ نرده !
ايكيلك عزمكه حائل كسيلير هر يرده .
نه ديسه‌ك ، ديكله‌ميور ، نافله ، بر كيمسه بزی .
— اويدوروك سزده ، بكم ، خلقه بيراز كنديكزی .
— حقليسين .
— آيقيری كيتمكه بو يول هيچ چيقماز .

— قونيه‌ده‌يدم ...
— خبرم يوق ، نه زمان ؟
— بيلدير ياز .
شهری آز چوق بيلير ، اطرافنی پك بيلمزدم؛
باری بر كويلری كورسه‌م ، ديه چيقدم ، كزدم .
يولده طويدم كه : فلان ناحيه‌نك اعيانی ،
اوچ كون اول قوغيورمش خواجه بيلمم فلانی ؛
هر كس اولادينی آلمش ، قاپاديلمش مكتب .

چوق فنا شی ! هله بر آگلایه‌لم ، نه‌یدی سبب .
هیچ ایشم یوق ، بوده اولدقجه مهم طوغروسی یا ،
کیده‌جك یولجی‌ده وار ، آقشامه ایندك اورایه .
یاتسودن صوکره اهالی « بزه وعظ ایت . » دیدیلر ؛
چکدیلر آلتمه برجیلطینی چیقمش میندر .
تخته صوردم ، سیلینوب چوره قادار یکنرله ،
کلدی ، تا کوکسمه یاصلاندی سقط بر رحله .
اولا حمدله‌دن ، صلوله‌دن باشلایه‌رق ،
کیرمه‌دن مقصده دیباجه‌یی سردم چابوجاق .
علمه قیمت ویرن آیاتی ، احادیثی بوتون ،
اوقودم ، حاصلی بلبل کبی اوتدم بن اوکون .
صوکره ، تأیید الٓهی اولاجق بسبللی ،
اویله برمسخره ایتدم که اوخائن جهلی ،
هانی کندم‌ده بکندم .
— آدام، آ کلات ، نه‌دیدك ؟
— بری عقلده دکل .
— اویله‌می ؟
— باقدم ، صددك

تام زمانیدی ، اهالی‌یه چویردم یوزیمی ؛
آچدم آرتیق نوسفر آغزیمی ، یومدم کوزیمی :
هیچ معلم قوغولورمیمش ، آیول ، سویله‌یکز ؟

او سزك دولتكز ، نعمتكز ، هر شیئكز .
خواجه حقیله برابر كله‌جك حق وارمی ؟
سیزی میزانه چكركن بونی صورمازلرمی ؟
مسلمان، الده عصا ، بلده دیویت ، باشده صاریق؛
صو كره ، صیرتنده، یدك، شاپلی بش‌اون دسته‌چاریق ؛
آلتی آیلق‌یولی، طاغ طاش دیمیوب ، چیكنه‌یه‌رك ،
چین ماچینده‌كی بر علمی كیدوب او كره‌نه‌جك .
هیچ دوشونمك‌ده‌می یوقدر ، به آداملر ، بونه ایش ؟
اك بویوك طالعی مولی سزه احسان ایتمش ،
هم‌ده تا اولدیغكز موقعه كوندرمشكن ؛
تپدیكز كندی كلن نعمتی سرسملكدن !
چوق زمان كچمیه‌جكدر كه بو نانكورلككز ،
نه فلاكتلره میدان ویره‌جكدر كوروكز !
كویلرك یوزده بوكون سكسانی ، حتی ، خواجه‌سز ؛
سزده اونلر كبی جاهل قاله‌رق آ كلایكز !
بر خطا اولدی ، دییوب شیمدی پشیمانسكز آ ...
نه چیقار ؟ كیتدی كیدن ، قیدیكز اولادیكزه ...

بوكا بكزر داها بر خیلی صاوردم ، اسدم ؛
سس ، نفس هپسی توكنمشدی ، نهایت كسدم .
صانیوردم كه دعادن قوجه مسجد ایكلر ..

اومدیغم چیقمادی هیچ : پك یاواش آمین دیدیلر .
چکیوردم اوزمان بن ده همان فاتحه‌یی .
یاته‌جغمز اوطه‌نك صاحبی مستانلی دایی ،
کتیریرکن بنی ، صاغ الده فنر ، مسجددن ؛
« کورول کورول اوقویور هپ ، کورول کورول اوقویور ؛
یا کیلده بر ، دلی اوغلان ، باباك مزارده‌می ، صور ! »
دییورمزمی ، نه‌دیرسین ؟
— آما پك خوش جداً .
— بونی طویدم زهر ایچمش کبی سرسملشدم ..
أوه کلدك ، حریفك قلبنی آرتیق دشدم .
نه‌ده چوق شی بیلیورمش ، به خواجه‌م ، کویلو مکر !
— اویله‌در .
— سن ده شاشارسین ، هانی ، سویلرسه‌م اکر .
آکلادم : بیلمیه‌جك تیلکی اونك بیلدیکنی .
— هادی نقل ایت باقالم شیمدی شو بیلکیجلکنی ؟
— دیدی :
« فتوایی ویرن محکمه ، یا کلیش ، کرچك ،
ایکی دعواجی نه‌سویلرسه بوتون دیکلیه‌جك .
اوزمان کسدیکی پارماق آجیماز ، امنا ..
آما هپ بر طرفك آغزینه باقمق ، او فنا .
بنم آرقه‌مده‌کی دوشمان بکا مولدمی اوقور ؟

طور كه بن سويله‌يم برده ، قوزوم ، سن هله طور !
كويلو جاهلسه‌ده حيوان مى ديمكدر ؟ نه ديمك !
كيم تپر نعمتى ؟ انسان مكر اولسون اتّشك .
قوجه بر ناحيه تيتره‌شدك ، اودونسز ياتدق ؛
او بويوك مكتبى كوردك يا ، قيشين بز چاتدق .
كيمسه اولادينى جاهل قومق ايسترمى آيول ؟
بزه لازم ايكى شى وار : برى مكتب ، برى يول .
نه‌يه توركك جانى يانغين و نه‌يه ملت كريدر ؛
آكلادق بز بونى ، آزچوق ، سنه‌لردن بريدر .
صوكره باقدق كه حكومتدن اوموب طوردقجه ،
نه مهندس ويره‌جكلر بزه ، آرتيق ، نه خواجه .
پاره بزدن ، خواجه سزدن ديويردك .. اوزمان ،
چيقه كلزمى بو صويسز ، امان اللهم امان !
سن ، اوغول ، ازبره چالدك بزه آقشام ، قاره‌يى ..
كورمليدك او معلم دينيلن مسخره‌يى .
كبر ، جامعه كيرمز ، نه اوروج وار ، نه نماز ؛
غسل آبدستنى الله بيلير اما طانيماز .
يلده ايزلر بيراقير كزديمى برچيش قوقوسى ؛
ابه‌نك تكنه‌سى عمرنده پيسك كورديكى صو !
قاينايوب چيقمه قازان ، آقسه‌ده چاهچاق چاهچاق ،
بونى بيلمم كه يارين هانكى امام پاقلايه‌جق ؟

خویی دیرسه‌لئ ، بر آداجیل که صوقولماز آدامه ..
باری بر پارچه آلیشسه‌یدی یاصولئ صولئ ، آرامه !
یوله کلمز شهرك صویسزی ، بوقدر قولایی .
یا کیلوب خوش بش ایدن اولدیمی ، طیمازده آیی ،
برباقار انسانه یان‌یان که ، یوز اولمش ماندا ،
جانی یاندقجه ، دونر اویله باقار نعلبنده .
بر سلام ویر به حریف ! آغزك آشیمازیا .. خایر ،
نه بیلیر ویرمه‌یی حیوان ، نه‌ده سن ویرسه‌لئ آلیر .
یاغلی یر ، چشمه‌یه کیتمز ؛ صودوکر ، ال یقاماز ؛
هله طیرناقلری برقازمه که انسان باقاماز .
قفا اورمان کبی ، لکن ، اویدق هپ بودانیر ؛
نه عیبدر دیسه‌لئ آکلار ، نه تو کورسه‌لئ اوطانیر .
ترتمیز یرلره کیپ کیرلی فوطینلرله طالار ؛
قالدیریمدن داها برباد اولور آرتیق اوطه‌لر ؛
اورتو ، میندر بولانیر هپسی ، باقارسین ، چاموره .
صو مهندسلری کلمشدی .. حریفلر کاوور آ ،
نه‌مه لازم بزی اینجیتمدیلر ذره قادار ؛
اینان اوغلم ، داها انصافلی ایمش چورباجیلر !
طاتلی یوز ، بال کبی سوز .. باشقه نه ایسترکویلو ؟
آدام آلداتمایی اعلا بیلیور قحبه‌دولی !
نه ایچون واردی ، نه سجاده‌یه چیزمه‌یله باصان ؛

نه دییم دینلری باطلسه ، حریفلر انسان .
هیچ آییق کزدیکی اولمازیا بزم فارماصونك ..
ایچکی یوزلر صویی ، اخلاقی بر بیلسه‌ڭ اونك !
شیمدی ایستر بنی سن حقلی کور ، ایستر حقسز ،
اویله دولت کبی ، نعمت کبی لافلر بکا ویز !
علمی یوتدورسه خیر یوق بو مصیبتلردن ..
براقیلك اوعلمی ، جاهللکه راضی‌یم بن . »
— حقی وار .
— پك کوزل امّا ، بو ایشلك یوق که صوکی .
قابادق مکتبی ،قوغدق دییه‌لم فارماصونی ،
باشی بوش کویلونك اولادینی کیملر یده‌جك ؟
آدام ایستر اوکا انسانلغی تلقین ایده‌جك .
بونی نردن بولالم ؟ کیملره ایصمارلایه‌لم ؛
اوکیجه قاچ تزکاهمز وار ، باقالم ، بر صایه‌لم ..
— پك اوزون بویلی حساب ایتمه ، نه‌درمسئله که ؟
هرکسك بیلدیکی شی : مدرسه ، بر ، مکتب ، ایکی .
- ایشته عرض ایلیورم ذات فضیلانه‌کزه :
ایکیسندن‌ده خیر یوق بوشرائطله بزه .
— غالبا سن یکیدن قیزدیره‌جقسین کوسه‌یی ؛
سویله ، میراث یدی بك ، کیمدی ییقان مدرسه‌یی ؟
بزمی‌یز ، سزمیسکز ؟ سزسکز البت .

— البت !

— ییقدیکز قازمه‌یه قوت ، نه‌ده سرعتله !

— أوت .

— برهنرمش کبی اقرار ایدییور آغزیله ..

— چونکه مکتب یاپه‌جقدق اونك اقاضیله .

— چونکه مکتب یاپه‌جقمش !... نه‌قولای سویله‌مسی !
برکومس یاپدیغکز وارمی که ، برقاز کومسی ؟

— انقلاب امتنك شانی یاقوب ییقمقدر .

— سزه چیلغین دیه‌ین وارسه ، قوزوم ، احمقدر .
ییقمق انسانلره یاپمق کبی قیمتمی ویرر ؟
اونی اك چولپا حریفلرده ، امین اول ، بجریر .
ساده سن کوستریور « ایشته بودرقبه! » دییه ؛
ایکی ایرغادله اینر شیمدی سلیمانیه .
آما کل قلدیره‌لم دینديمی ، هیهات ، اوزمان ،
برسلیمان داها لازم یکیدن ، برده سنان .
بونلرك وارمی سزك لیسته‌ده هیچ بکزری ، یوق .
یانه‌وار ؟ برقورو دیل ، سز بویوروك ، قارنم طوق !
اوتمه‌ییك بافله بایقوش کبی قا شیمده ، سوصك !

— مرتجعسین نه امام ؟

— مرتجع ، حمد اولسون .

— هله باق ، حمد ایدییور !

— حمد ایدیورسه‌م ، یریدر :
شافعینك‌می ، کیمکدر اوشعر ؟
— هانکی شعر ؟
— هانی « پیغمبرك اولادینی جاندن سومك ،
رافضیلکسه..
— أوت ،
— « یرده بشر ، کوکده ملك ،
رافضیدر بو ، دیسین هپسی‌ده حقمده بنم ،
بن‌اویم ، ایشته .. » دییور ..
— بیلدم ، أوت .
— قائلی کیم ؟
— شافعی ظن ایدرم ، نه‌یسه ، فقط مقصدیکز ؟
شونی لطفاً بکا تشریح ایدیکز ، آکلادیکز .
— ییقیلان یوردیمه جنت دییه‌مم ، معذورم ؛
هانی معموره ؟ خرابه‌یله بنم نه‌یدی زورم ؟
هکبه صیرتنده « عدالت » دیله‌نیرکن ملت ،
مستریح اولمانك امکانی می وار ، انصاف ایت ؟
« یاشاسین ! » معجونی اعلا ایدی ، یوت ، کیفکه باق ؟
طوتمیور شیمدی ، فقط ، بیك یالا پارماق پارماق .
— نه‌یه تیریاکیسی اولدك بوقادار سن‌ده آیول ؟
طوتمیور ، چونکه آلیشدك .. یمه‌یدك بول بول .

هم بزم معجونی پك خیرپالامق طوغرومی یا؟

— طور جانم! بن قیزارم بویله وقتسز شاقه‌یه..

سوزی تکمیل ایده‌یم..

— صوکره بیتیر، دیکله بیراز:

بر یوتار، بش یوتار، آفیونکشی آفیون طوتماز؛

دیرکه: طوپراقمی، نه‌زقّیم بو؟ واروب آکلامالی.

آچیلیر قورنه باشندن، صیبیر پشتمالی،

نعلینك صیرتنهٔ آتلار، سوره‌رك طوغرو کیدر،

هانکی عطارسه، بولور: «طوتمادی یاهو، بنه!» دیر.

کونه‌دن چاتلایه طورسون بیرکن چارشی، پازار؛

«بوقدر طوتدیغی بزمی قوزم؟» دیر عطار.

سزده آرتیق اوزون ایتمکده‌سکز، هم پك اوزون؛

اوچ ساعت اسنه‌مه‌دن دیکله‌دیکم نطقکزك،

«یاشاسین!» معجونی پیمانهٔ الهامی بوتون،

هانی، سرخوش قوشه دوندك، متمادی اوتدك!

— بیراق اوغلم، یتر آرتیق، شاقه‌نك وقتی دکل.

— سن‌ده، اویله‌یسه، بزم معجونه باش کسمه‌یی بیل!

— ساده بر «بال» دییورمکه آغیز طاتلانسه،

آری اوچمش دیه، قاچمش دییه هیچ چکمه طاسه.

آغلاسین ملتك اولادی‌ده بانغیر بانغیر،

طورما حریتی آلدق دییه سن تورکو چاغیر!

ظلمی آلقیشلایه‌مام ، ظالمی اصلا سوه‌مم ؛
کالنك کبی ایچون لچمشه قالقوب سوکه‌مم .
بری اجدادیمه صالدیردیمی ، حتی ، بوغارم ..
ــ بوغامازسین که !

ــ هیچ اولمازبه یانمدن قوغارم .
اوچ بوچوق صویسزك آردنده زاغاراق یاپه‌مام ؛
هله حق نامنه حقسزلغه أولسه‌م طاپه‌مام .
طوغدیغمدن بریدر عاشقم استقلاله ،
بکا هیچ طاسمه‌لق ایتمش دکل آلتون لاله .
یوموشاق باشلی ایسه‌م ، کیم دیدی اویصال قویونم؟
کسیلیر ، بلکه ، فقط چکمه‌یه کلمز بویونم .
قانایان بر یاره کوردم‌می یامار تا جگرم ،
اونی دینديرمك ایچون قامچی یرم ، چیفته یرم .
آدام آلدیرماده کچ کیت ، دییه‌مم ، آلدیریرم :
چیکنه‌رم ، چیکنه‌نیرم ، حقی طوتار قالدیریرم .
ظالمك خصمی‌یم امّا سورم مظلومی ...
ارتجاعك شو سزك لهجه‌ده معناسی بومی ؟
ــ یوق جانم !
ــ یوق دیمه !
ــ افراط ایدیورسین کوسه ..
ــ یا ؟

ایشته بن مرتجع ، کلسین ایشیتسین دنیا !

همده باش مرتجع ، پاتلاسه کز ، چاتلاسه کز !

هادی قانونکز آصسین بنی ، یاخود یاسا کز !

— یاسا یوق شیمدی .

— نه دن ، بیتدیمی ؟

— چوقدن بیتدی .

— دده جنکیزیا ؟

— بیراق ، دردیمی دشدك : کیتدی !!

— کتیریرلر ینه لازمسه ..

— خایر ، کیتدی کیدر .

— دیمه اوغلم !

— یا نزم دوشمانمزمش اومکر ..

دده کزدر دیه بر قحبه چیفیتمش یامایان ..

— سزده ها ؟

— اویله‌یا ، چوق کیچمدی ، لکن ، آرادن ،

کلدی بر باشقه کاوورجق ، دیدی « جنکیزله ، آیول ،

بوخیصیملیق زه‌دن چیقدی که ، سز تورك ، اوموغول !..»

— صوکره ؟

— هیچ

— هیچمی ؟

— سونوب کیتدی اوقیزغین پیاسه .

— هم‌ده بر پوفله !

— اوت ، شیمدی نه خاقان ، نه یاسا !

— کیمسه معقول کفره‌یمش ، او حریف .

— صورما کوسه‌م ..

— چوق شکر سزده‌ده پك یوق ، دکل اما سرسم !

— ایکنه‌لرسین شو بنم نسلمی یوز بولدقجه ،
سکا الماس کبی حریق کیم ویردی ، خواجه ؟
نه‌یامان شیدی اونوتدکمی او استبدادی ؟
هپ فجایعدی ، حیاتك هله هیچ یوقدی طادی .
ملتك بکزی صارارمش ، ایشیدیلمزدی رفاه ؛
هر نفس درت الفلك صیرتنه بینمش بر « آه ! »
اونه کونلر ...

— بنی قیزدیرمایه سویلر مخصوص ،
یتر آرتیق !

— نه‌یه ؟

— ازبر بیلیرم هپسنی ، صوص !

— نه توخافسین ! بکادوکدورمه‌یه‌جکسین‌ایچمی ..

— یوق پاشام ، سزده توخافلق ، او بنم حدممی ؟

— مستبد لکده کم آلماز صوبی چیقدك ، کیت کیت ،
سن که حریت ایچون نفی اولونوردك ، آتیریت !
ایشی یوق ، شیمدی مخالفلکه صارمش دردی ..

— خواجه رحمتلی کرامتکبی سوز سویلردی..

— باری طوتدکمی ؟

— نه‌ممکن ؟ اوزمان نرده عقل ؟

— صو کره‌دن کلدیکی ثابت‌می افندیمجه ، ناصیل ؟

— دوکرم ها !

— هادی دوکمش قادار اول !

— طور بر آدام ،

دیکله ، زوز کلکی ترك ایت !

— سکا ترك ایتدم ، امام !

— نه‌دییوردم به؟..

— یا کوردکمی ، قفاكٔ عینی قفا!

«خواجه رحمتلی» دیدكٔ ، اویله کیریشدکدی لافه.

— أوت ، اوغلم ، خواجه سومزدی، بیلیردم ، سرایی؛ آما سوکمزدی‌ده خوشلانمدیغندن طولایی .

واردی بردویغوسی بسبللی که ...

— بیلمم ، وارمش ..

پادشاه دیندیمی،چوقلق دیل اوزاتمازلرمش!

— هیچ اونوتمام ، خواجه‌زاده‌م که ، صیجاق بر کوندی، باغچه‌ده‌یدك ، بکا بر پارچه باباكٔ کوسکوندی .

— سکا دوشکوندی بابام ، کوسدیکی اولمازدی آما ..

— بوش بوغازسین دییه قیزمشدی .

— كرامت !

— صورما !

بوس بوتون قيزديره‌يم باری ، ديدم ..

— يا ؟ چوق ايی :

چيوی ، برعنعنه‌در بزده ، سوكرمش چيوی‌يی .

— «اورته‌لق شويله فنا ، بويله مذبذب ايشلر ؛
آه او ييلديزده‌كی بايقوش أولوويرمزسه اكر ،
عاقبت چوق كوتو ...» ديباجهٔ معلوميله ،
سوزه كيردم .

— قيزيپورميدی ؟

— خاير .

— تكميلله !

— بيراقان وارمی‌كه ؟ رحمتلی بابالك طوغرولارق ،
ديدی :

«اوغلم ، بو تمی نه‌يه بكزر ، بكا باق :
اشكلرك جانی يوكدن يانار ، آمان ، ديرلر ،
نه‌در بو چكديكمز درد ، او چيفته چيفته سمر !
بريله اوغراشيوركن كلير چاتار او بری ؛
كليركه طاش كبی خائن ، هم اسكيسندن ايری .
سمرجی اوسته كيرسه‌يدی .. دكميك كيفه !
أوت ، كيرمليدر انكسار ايدك حريفه .

زاواللی اوسته کوچر بر کون عاقبت ، آنجاق ،
مقامی اویله اوزون بویلو نرده بوش قاله‌جق ؟
چیراقمی ، قالفه‌می ، کیم وارسه یاصلانیر کوشه‌یه ؛
آغاج یونار طورور آرتیق کان کیدن اشکه .
آدام مکر عجمیمش ، سمرسه خیلی هنر ؛
صیره‌یله بیطری بویلار زاواللی مرکبلر .
بوتون او بللر ، اوموزلر چورور چوروز اویولور ؛
صوکنده هر برینک صیرتی یمیشیل أت اولور .
« کیدن سمرجی‌یی ، دیرلر، بولورمی‌یز شیمدی ؟
یا بویله‌قالفه دکل ، باش بایاغی معلمدی .
ناصیلده قدرینی وقتیله بیلمدك ، توخاف ایش :
سمر دکاش او رحمتاینك کی دولتمش ! »

نصیحتم سکا : هرزه‌یله اشتغالی بیراق ؛
آداملغك یولی نردنسه ، بولده کیرمه‌یه باق .
آدامیسین : ابدیاً جهانده حرسین ، کز ؛
بولار طاقوب سنی بر کیمسه‌جك سوروکلیه‌مز .
آدام دکلیسین اوغلم : کوکللیسین سمره ؛
کفر صاوورمه بوبون کسدیکك سمرجیلره ؛
ـــ سن ایشلك یوقسه دویرچاملری پالدیر کولدور ؛
نسلمك شویله دونوب باقماسی حتی ذلدر .
کوزم اکسه‌مده دکل ، کورملی‌یم بن اوکمی ؛

کسدك آتدق هله ماضی دینیلن کور دوکومی !
نه‌زماندن بریدر باغلی‌یز آرتیق بیقدق ؛
دمیر آلدق او سزك عنعنه‌لکدن چیقدق .
— بوپا یالکن آچیلیك شاید اوطورمازسه کمی !
بو تنزه ، جیجی بك ، طوغروجه کاغدخانه‌یه‌می ؟
— خاییر ، انکینلری بر برلچه‌رك، غایه‌مزه .
— هله برکره چیقیك مرمره‌دن آق دکزه !
فقره کلسین‌می ؟
— ایشك فقره‌جلیق‌ذاتاً امام !
قورقارم چام دویرسین ینه ..
— بیلمم چام مام !
«پوجالارکن باقار اوستنده‌کی قاپدان عجمی،
صاریلیر بر قایانك بوینه بیچاره کمی .
«بونه‌در، بك بابا ، بیتدکمی ، نه اولدق ؟ » دیرلر؛
کیمی اوراد اوقور اوفلر ، کیمی یاردیم بکلر .
«یوق جانم! دیر ، حاجی قاپدان ،بیریکن یولجیلره :
صو توکنمش ،خبرم یوق ، بویوروك ایشته قاره!»
سزده، اوغلم ، بومهارتده ، بوجرأتده‌سکز :
کمی یوزدورمك ایچون قالمادی میدانده دکیز !
— دیکله بر فقره‌ده بندن باقالم شیمدی .
— اولور .

— «دور سابقده قضا تکنه‌سی بر کهنه واپور ،
آق دکیز خطنه تخصیص ایدیلیر بول کیسه‌دن .
اسکی قاپدان « کیده‌مم » دیر ، کتیرك وارسه کیدن .»
یکی قاپدان کله‌رك ، طوغرو چیقار موقعنه .
آدامك طالعی اولدقجه کوزلمش که ینه ،
یل اوفورسون ، صو کوتورسون دییه بکلتمز پك ،
کیجه قالقار بو عدم پوسطه‌سی ازمیر دییه‌رك .
کوکصوده یمش کبی فیش فیش یوزه طورسون مسکین..»
دکزك نشئه‌سی اعلا ، هوا انفس ...لکن،
بر طرفدن ویریویرمزمی نهایت پاطلاق،
تکنه کور قاندیل اولور ، یولجیلر آللاق بوللاق .
شیمدی بیچاره سواری‌یه نه طوروار ، نه اوطور ؛
دیکله‌نیر فرض ایدرك بر چوق امرلر صاوورور :
« کتیرك خریطه‌یی ! » دیر ؛ باقسه‌که ماشاءالله :
شیله ، بارطین ، قیزیل ایرماق .. کوزلم ، بحرسیاه !
« آق دکز یوقمی ؟ خایر یوق – بو ناصیل قاپدانلق؟
– حقلیسین ، بك بابا ، کوندرمدیلر، چوق یازدق .»
اکیلیر صوکره باقار : ابره‌سی یوق بر پوصوله ..
یورومز ازبره ،یاهو ، کمی، ایواهلر اولا !
بورا اسدکجه اسر ، طالغه‌لر آزدقجه آزار ..
« کتیرك ابره‌یی ! » دیر ، بولمانك امکانی‌می وار ؟

« ایره یوق ، بك بابا ، بیلمم نه کتیرسه‌ك ؟ » دیرلر ..
اوده « اویله‌یسه شهادت کتیرك !» دیر بو سفر .

*
* *

ویردیکك تك سیلیك اونلقدی ، بی عکسی امام ،
اولاجق سوزمی طوقوز قبه‌لی ، چین چینلی حمام ؟
بزه دولت دییه تسلیم اولونان شی نه‌یدی ؟
چاره‌جق ساحل آرار ، قوپ قورو بر تکنه‌یدی !
اون سکز میل‌می کیده‌یدك ؟ باتیریردق ..
— ابی ؟
باتمادق بر یریکز قالدیمی ، بیلسه‌م ، جیجی بك ؟
« دورسابق»می دیدك شیمدی ؟.. الکده‌یسه ، چویر ،
اکسه‌سندن طوتوب ایامیده کلسین او دور .
ملتك بش پاره‌سز اونده ، امین اول ،یدیسی !
کوندوزین آچ طولاشیر ، آقشامه قیرق او کدیسی !
یاتیرك عالمی چاودار قاریشیق مزبله‌یه ؛
نه بو ؟ اکمك ! دییه دنیایی ویرك ولوله‌یه .
خسته‌لق ، کهله ، سفالت صاره طورسون،قول‌قول ،
ساده سیز سیره باقیك !
— حرب عمومی‌بو ، آیول !
— دورسابقده کبرمزدی آدام بویله ذلیل ،
دیری بریانده اوزانمش ، اولو بریانده سفیل .

ـــ نەیه حریت ایچون سورکونه کیتدکدی ؟
ـــ أوت ،
کیتدم امّا بو دکل بکلەدیکم حریت .
ذاتاً اعلان ایدیلیرکن ایشی چاقمشدم‌یا ...
چاتلاسەڭ خیرە یورولمازدی او مسکین رؤیا !
نەحریفلر ، نەقیلیقلر ، نەنطقلردی ، دوشون !
ـــ دوشونور ، عرض ایدەرم صوکره !
ـــ اونوتمام ، برکون ،
باب عالی یوقوشندن چیقیوردم ، باقدم :
یولی بویدن بویه طوتمش ألی بایراقلی طاقیم .
کزییور باشلرڭ اوستنده ککیزدن برسس .
چومەلوب،صالیه سوموك ، آغلایه طورسون هرکس ،
بن کورور کورمز أوتن زورنایی بر ایرکیلدم ...
آی ، ظهوری‌یه چیقان مسخره ! بیلدم .. بیلدم ...
دکیشن برری یوق ، دیکلەیەمم کیم نەدیسه .
ینه برقیل لچه آلتنده قاپانمش اکسه ؛
ینه بیلرجه حمامسزکه بویون موس موردار ؛
ینه پارماق کبی ، آفاقه باتان ، طیرناقلر ؛
ینه مردانه لچیرمش کبی یاتقین بر یوز ،
که حیا نامنه تك عارضه بیلمز ، دوم دوز !
ینه برطاتسز آلین ، یاصصی بورون ، باصمه چکه ...

هپ او ، هیچ باشقه دگل ، کوردیکم اولکی سنه .
— کیمدی ، آکلات شونی ؟

— قوزغونجغه کچدم بر کون ،
ملانك کوشکنه یاقلاشمادن ایتمزمی سوکون ،
بلکه قیرق اللی کوپك ، خاولایه‌رق ، نردنسه ..
— اما هیچ صاقلامه : قورقوب‌ده اوطوردکمی کوسه ؟
— کوسه دنیاده سنك سویلدیکك خلطی یمز ؛
پارچه‌لار ، بلکه ، فقط اوستمه ایتلر سییه‌مز .
— هادی اویله‌یسه ، خواجه‌م ، سل‌ّعصا ایت‌ده یاناش !
— صالدیران یوقدی که .. دیرکن ، قوجامان برقاره‌باش ،
قارشیدن باشلادی سس ویرمه‌یه ..
— لکن بویامان ،
قوناغك بکجیسی بسبللی ..
— دکلمش ، طور آمان !
اوایچردن ، بوییکیتلرده طیشاردن اورودی ؛
بر آغیز قاوغاسیدر آلدی ، طبیعی ، یورودی .
قاره باش صوصدی نه‌دن صوکره ، کوپکلر یاتدی ؛
شیمدی آفاقی کوموش قهقهه‌لر چینلاتدی .
قاپیدن برکوره‌یم شویله ، دیدم ، وای جاننه :
آدام اولمش قاره باش ، کچدی بکك تاپاننه .
بن شاشیرمش باقیوردم که‌صدالردیندی ؛

کیم ایناناز‌سه قیزیل کافر اولور بویله‌جه بیل .
— راحتم یوق بنم اویله‌یسه بو کوندن صوکره ؛
کومولوب قورتولاییم باری همان برچوقوره .
— نه زورك وار به آدام ؟
— آ کلاته‌یم طورکه خواجه‌م :
بن بودنیایی کوروردم‌ده صانیردم صاغلام .
نه چوروکمش او مکر سن شو بنم بختمه باق :
طوتالیم شیمدی اوکوز طوردی ، بالیق طورمایه‌جق؛
دییه‌لم هایدی بالیق طوردی بیراز بولدی دیم ،
یا دکیز ؟... هیچ‌دیی یوقمش بوایشلك.. اورت که‌اوله‌م !

* * *

نه‌دیدك فقره‌مه ؟
— غایتله فنا.
— وای ؟
— دیکله :
مملکت محو اولیور ، باقسه‌کا ، بدبینلکله .
بن که اجداده سوکن مسخره‌لردن دکلم ،
آکارم هپسنی رحمتله .. فقط منفعلم .
— نه‌یه ؟
— زرق ایته‌دیلر قلبمه برطامله امید .
خواجه ، دنیاده یاشامز یاشامقدن نومید .

داها مکتبده چوجوقدق ، بزی بیلدیردی حیات ؛
اویله هیچ قورقو نه‌در ، بیلمیه‌جکدك ، هیهات !
نسلم اورککمش ، أوت ، یوقدی که اورکوتمه‌یه‌نی ؛
« یورو اوغلم ! » دییه تشجیع ایده‌جك بر ده بی ،
دیکدیلر قارشیه برقاپ قاره مستقبل که ،
اویله قورقونج اولاماز خوتلاسه دیولر بلکه !
بکا دنیایه چیقارکن « باته‌جقسین ! » دیدیلر ..
چیقمادن باتمه‌یی اوکرن ، نه‌قادار صاچمه هنر !
یأسی ازبر بیلیرم ، عزمی یوزندن طانیمام ؛
اوقوتان بویله اوقوتمشدی ، بکندکمی امام ؟
— چاتدی ، لکن ، اویالان بلله‌دیکك استقبال .
— هادی چاتمش دییه‌لم ، کیملره عائدکه وبال ؟
برایشیق کوسترن اولسه‌یدی اکر ، تك برایشیق ،
بز اوظلمتلری بیك پارچه ایدوب چیقمشدق .
ایکی اوچ یوز سنه‌در سرپه‌مبور بزده شباب ؛
چونکه بیچاره‌نك آتیسنه ایمانی خراب .
حسی یوق ، فکری بوزوق ، عزمی دیرسه‌ك : مفلوج ..
هانی روحنده اوحقسزلغه عصیان ، اوخروج ؟
قارشیدن زنده کورورسین ، صوقولورسین که : یاریم ..
یاندق اجدادیمزك نارینه ، حالا یانارم !
یأسی تکفیر ایدن ایمانه اولسون که یمین ،

بزه تلقین امید ایتمدیلر ، یوقسه بودین ،
ینه دنیالره یایمشدی یشیل کولکه‌سنی ؛
ینه حقك سسی بوغمشدی ضلالك سسنی .
مسلمانلق بو دکل ، بز یولمزدن صاپدق ،
طاپه‌جق بر پوتمز یوقدی ، اوزندك ، یاپدق !
کوره‌یم کل‌ده بویوك بیلدیکك اللهی قاییر ..
هانی ، توفیق الٰهی‌یه قانان وارمی ؟ خاییر .
یا سنك عالم اسلامك ایناتمش یأسه ؛
دین رسمیسی اودر ، واز کچه‌مز کیم نه دیسه !
اوکجه درت قطعه‌یی آلت اوست ایدن ایمان متین؛
صوکره ، درت یوز بو قادار میلیون آدام، هپسی جبین!
شرقه این ، مغربه یوکسل ، کوره‌مزسین غلیان ..
ناصیل اولمش‌ده اویوشمش بوتون امتده‌کی قان ؟
نه یه طونمش‌ده بو شوکت ، بو شهامت دینی ،
بندن امساك ایدیور جدیمه بذل ایتدیکنی ؟
یاشامق حق صریحممی ؟ أوت . بر منطق ،
بونی انکار ایده‌مز ، چونکه بدیهی آرتیق .
بر بداهت‌ده بو اویله‌یسه : « چالیشمق بورجم . »
یوق ارادمم که ، فقط ، دیب دیری بر مغلوجم !
ــ یاقباحت ینه ماضیده‌می ؟...
ــ بیلمم ، کیمده ..

برچیفیت سیلله‌سی قاچ ییلدر اوتر بینمده :
دیدی : « فرض ایت سنك آسیاڭ یدی یوز میلیونمش ؛
نه‌چیقار ؟ طاورانا‌ماز هیچ که ، سراپا طونمش .
واقعا بز بر اُووچ عنصرز امّا بوغارز ،
کیمی دنیاده کوروسه‌ك حرکتسز ، جانسز . »

آه اودین نرده ، اوعزمك ، اوثباتك دینی ؛
اویرڭ کوکدن اینن دینی ، حیاتك دینی ؟
بوناصیل طار ، نه‌قادار باصمه قالب برکوره‌نك ؟
مسلمانلق‌می دیدڭ ؟.. توبه‌لر اولسون ، نه‌دیمك !
هانی قرآنده‌کی روحك شوهیولاده ایزی ؟
ناصیل اسلام ایله تألیف ایدرز کندیمزی ؟
یأسی خنزیرکبی زرق ایتمش ایدنلر دینه..
او نه ملعون آشی ، هیچ بکزه‌میور ، هیچ برینه !
دقت ایت : ١٠٠٠ سنه‌سندن بری ، اعصابی خراب ،
یاتیور قوس قوجه برعالم ایمان ، بی‌تاب .
یختی حالنده یورکلر ، جولانسز قانلر ؛
چوریوب یاصدیغی تکرار اویویور قالقانلر !
کوزینك کوردیکی یوق بیننه چارپان کونشی !...
— ایی امّا ناصیل ایقاظ ایده‌جکسین بولشی ؟
— لش دکل .

— لش می دکل ؟

— دیپ دیری .. دالغین ، یالکز...

شیمدی قورتارمق ایچون عزم ایدەلم ، قورتارپرز :

ویره‌لم کل‌ده شونك قلبنه برجانلی امید .

— نه‌قولای ! سعی مدید ایستر آیول ، سعی مدید !

— اکارم بن‌ده مساعی‌یی طوتار بربرینه ،

آل قوزوم ، ایسته‌دیککك سعی مدید اولدی ینه .

وارمی بر باشقه سوزك سویلیه‌جك ؟

— البت وار :

هانی ، توفیقی حساب ایتمدك ، اونسز نه‌چیقار ؟

— آما قول نه‌یله مکلف ، خواجه ، توفیق ایله‌می ؟

هیچ دکل ، سعی ایله ؛ توفیق ، او : خدانك کرمی .

صاریل اسبابه‌ده چیق ، ایشته طریق ، ایشته رفیق ؛

نه وظیفه‌ك سنك اسمزمش ، اسرمش توفیق ؟

اوطوروب دیل دوکه‌جك یرده کیدوب دوکملی تر !

بیك چالیش غایه‌ك ایچون ، بر قازان عمر کده یتر .

متباقی او طوقوز یوز امکك یوقمی خواجه‌م ؟

— داها طقسان طوقوز ایستر ، نه دیمك ، ایتسه‌که ضم !

— هادی ایتدك .. بری اولماز ، بری حق ، ضایع ؛

یا اونك غایه‌ده تك حصه‌سی وار ، هم شایع .

دیکله اوچ بش سنه اول کچن اولدجه مهم ،

بر اوفاق حادثه‌دن بحث ایده‌یم ..

— دیکله‌یه‌لم .

— حسین کاظمی البته بیلیرسین ؟

— لبی ؟

— قدری بك زاده جانم ؟

— ها ! شو بزم کاظم بك .

— او، زراعتله چوق اوغراشدی ، بیلیر چفتجیلکی ..

— کوردم: آثاری‌ده وار کویلو ایچون .. هم بك ایی .

— بر زمانلر ، هانی ، تنویر ایده‌لم خلقی دییه ، طوپلانیردق یا ..

— أوت ، هیئت ارشادیه .

— او سنك سویله‌دیککك جانلی اثرلر ، صانیرم ، یکی یتمشدی که، کوستردی‌ده بر کون کاظم ، دیدی : « مجلسجه مناسبسه باصیلسین‌ده همان ، اوقوسون طشره‌لیلر ، کوندره‌لم مجاناً .

بز بو تکلیفی بکندك ، آره‌مزدن ساده ، اعتراض ایتدی شو صورتله رجائی زاده :

« کوزل یازیلمش اثرلر وشبهه‌سز که مفید ؛ فقط ، باصیلسه اوقورلرمی ؟ بنجه آزدر امید . أوت ، بش اون کیشی آنجاق اوقور تنور ایدر ؛ بزم مصارف طبعیه اولمایه‌یدی هدر . »

دیدك: « جوابنی ویرسین مؤلفك كندی .»
قبول ایدیلدی بو تكلیفمز ، پكی، دیندی.
— نه سویله‌مش ، باقالم ، چونكه پك كوزل سویلر ؟
— سوز آلدی ، باشلادی كاظم :
« افندیلر ، بكلر ،
شو بحثی لچمش اثرلر نه‌در ؟ زراعیدر .
مدافعاتمی اویله‌یسه پك طبیعیدر ،
آلوب‌ده نقل ایدیورمك بوتون طبیعتدن ،
بوتون طبیعته حاكم شئون قدرتدن .
بیلیرسكزكه: خدایی بیتن الڭ انجه نبات،
دوكرده هر سنه میلیونله جانلی تخم حیات ،
كوچرسه اویله كوچر خلقتك بهارندن .
یابانی خردله ممكنمی اولماق حیران ؟
یا بر پاپاتیه‌یه قابلمی ایتمه‌مك حرمت ؟
نه ویركی ویرمه‌لردر ؟ چیچك باشندن ، اوت ،
زمینك آلدیغی تخمك یكونی : میلیارلر !
دیمك، طبیعتی اجبار ایدن عوامل وار،
بو احتشامه ، بو واسع ، بو مدهش اسرافه ؛
او ، اقتصادی بیراقمازدی یوقسه بر طرفه .
ایشك حقیقتی : خلقت نه كار آرار ، نه ضرر ؛
بقای نسله باقار هپ ، بقای نسلی صورار .

نه‌دن‌می ؟ چونکه حیاتك یکانه غایه‌سیدر ؛
او غایه اولماسه دنیا بر آخرت کسیلیر .
صاچوب صاوورماده فطرت بوتون خزائننی ؛
مرامی غایه‌سنك بویله‌لکله تأمینی .
یااوگجه‌دن بیلیور ، بیکده کیم بیلیر نه قادار
زیانه اوغرایه‌جق صوگره‌دن بو میلیارلر ؟
قولای دکل ، کیمی انتاش ایچون زمین بولاماز ؛
زمین بولور کیمی ، لکن نه‌دنسه طوغرولاماز.
بو چیکنه‌نیر ، اونی قورت یر ، او بر زاواللی‌یی‌قوش ؛
باقارسکز : چوغی بیتمش صوکنده ، محو اولمش ،
ثبات ایدوب‌ده ، فقط ، قورتولان تخم پك آزی .
دیمك ، صاچارکن اتکلرله صاچه‌دن غرضی ،
شو چیمله‌نن بر آووچ تخمی دیوشیروب ، آنجاق ،
بقای نسله واران غایه‌سنده قوللانمق .
دیمك ، طبیعت ایدرمش زمان زمان اسراف ..
خاییر ، طبیعته مسرف دیمك بلا انصاف ،
خطا دکل‌ده نه‌در ؟ چونکه خیر ایچون ویریور .
افندیلر ، بزه فطرت نمونه کوستریور ،
دییورکه : غایه‌کز اوغرنده بذل ایدك امکی ؛
دوشونمه‌ییك هله هیچ بر زمان اسیرکه‌مه‌یی .
افندیلر ، بو اثرلرده شیمدی باصدیریلیر ،

بیکر بیکر صاچیلر یورده ، چونکه لازمدر .
بویور دیلرکه : فقط باصدیروب طاغیتدقمی ،
زیان اولوب کیده‌جك، هم بویوکجه بر قسمی .
افندیلر ، بیلمیرم بن‌ده چوق بو ایشده زیان ؛
شو وارکه: صاورولان افکاری طوپلایوب اوقویان،
ولو پك آز کیشی اولسون ظهور ایدر مطلق .
بزم‌ده غایه‌مز آنجاق او نسلی قورتارمق . »
— حقیقةً دییه‌جك یوق به ! آفرین کاظم!
— زاواللی اکرم او کون « حقه سر فرو لازم »
دییوب رجوع ایدیوریمشدی .
— آفرین ، اکرم !
— شیمدی، اوغلم ، سکا بر وقعه‌ده بن سویلرسه‌م؟
— دیکلرم ، سویله خواجه‌م ،
— آفرین اولاد سکاده !
— هله بر آفرین اولسون دییه‌بیلدك بکاده !
— قدری بك صاغدی ، طربزونده هنوز والیدی .
ینه بر طولدوران اولمشدی‌که عبدالحمیدی،
قاراقولدن دیدیلر : « شیمدی ، امام ، ارضرومه ! »
برده قیش ، برده قیامتدی‌که آرتیق صورما !
طیقدیلر ، چال یاقه ، بر تکنه‌یه ؛ صیرتم کوشك ،
عبام آرقه‌مده دکل ، صوکره نه یورغان ، نه دوشك.

تیتره‌دم بش کیجه ، دورت کون ..

ــ نه‌ده چوق ! بش کیجه‌می ؟

ــ خواجه زاده‌م ، هله بیك تورلو مشقتله کمی،

بزی بر ساحله آقطاردی « طربزون » دیه‌رك .

هنوز اینمش باقینیرکن « بونی والی کوره‌جك ،

کوتورك شیمدی اوبر لازله برابر قوناغه ؛

طورمایك ! » امرینی ویرمزمی بر اولدقجه آغا ؟

یکیدن طوغمشه دوندم . آرادن کچدی بیراز ،

سوکدی ماندال خواجه‌در کوروله‌یه‌رك ..

ــ آی ، اومی لاز ؟

ــ یکی جامعه‌کی واعظ، بیله‌جکسین بلکه؟

ــ بیله‌جکسین نه‌دیمك ؟ ماندالی کیم بیلمزکه ؟

تاجی یوق ، تختی‌ده یوق ، کندینه مالك سلطان .

أولدی بیچاره آدام ، ظن ایدرم ؟

ــ هم چوقدن .

نه کوزل سویلدك ، اوغلم، خواجه سلطاندی أوت،

یوقدی دنیاده اسیر اولدیغی هیچ بر قوت .

هله سن یولداشمك حالنی کورسه‌یدك اوکون ،

اسکیسندن‌ده پریشاندی ...

ــ طبیعی ، سورکون .

ــ باشده بردالغه‌لی فس ، تا تپه‌سندن او اینیك،

جوق اوطورمش باقیور ۱]؛ ماوی بش اون قات ایپلیك،
صاپی یوق پوسکولی طوتمش‌ده ، طیشندن ایبیکه ،
باغلامش صیم صیقی « آرتیق بوده قوپمازیا! » دییه .
اوکی کوچمش صاریغك ، آرقه طرف ویرمش بل ؛
چاغلیور پوسکوله باقدم ، اوزرندن تل تل .
صاچاق آلتنده او کوزلر اوزانان قاشلردن ؛
ایکی شیمشك طولو کوك صانکه ، یانارسین باقسه‌ك !
صوکره ، خندقلر آچیلمش کبی قات قات بر آلین ؛
هانی ، بیك پارچه اولور ، دوشمه‌یه کورسون، نظرك!
ایری بورنندن اینوب صاورولیور چیفته دومان ،
آل آیاق باغلی صولورکن بو قیلماز آرسلان .
قاره یل ایندیره طورسون تیپی ، یاغمور ، قار ، قیش ؛
خواجه چیپلاق ، یالکز چوق سنه‌لردن قالمش ،
یانی ییرتماجلی بر انتاریسی وار صیرصیقلام،
آقییور دورت اتکندن هانی بیچاره آدام .
لکن آلدیردیغی یوق: هم‌سوکیور ، هم یورویور ؛
کوکسنك قیللری طوتمش ، او آتش پوسکورویور !
اوفلی « خائنلره لعنت ! » طاغیتیرکن بول بول ،

۱] جوق اوطورمق ، آشیق اویوننده آشیق کمیکنك آیاقده طورماسیدر . آشیغی جوق اوطورمق، ایشی یولنده کیتمکدن کنایه اولور .

کیمه بکـزتدی که ، بیلمم ، بنی « بر خوردار اوڭ »
دییه‌رك اوقشادی ؛ آرتیق نه قدر خوشلاندم ،
بیله‌مزسین .. صیجاجق بز عبا کیدم صاندم .
— باقالم شیمدی مقامنده کوروك قدری بکی ،
زورلو والیدی حریف ..
— علمه‌ده واردر امکی .
أوت ، اوغلم ، خواجه ماندالله طوتوندق أل اله ،
اولا کاظمی کوردك ؛ بزی حرمتلرله ،
آله‌رق طورمادی والی‌یه خبر کوندردی ؛
کلیکز ، امرینی والی‌ده سریعاً ویردی .
کاظم اوکدن ، هادی بزلرده پشندن طالدق .
— وای امام ، سن ینه‌دوشدکمی بوقیشلرده؟ یازیق !
یاخواجه‌م ، سن نه‌یه تاییلدیزه چیقدك بوسفر ؟
اوطوز آکلات ، باقالم ، چونکه فنا سویلدیلر ؟
— کیم فنا سویلدی ؟
— استانبوله صورمشدقده ..
اوفلی تدریج ایله باغداش قوره‌رق قولتوقده ،
دیدی :
چوقدن بریدر واردی بنم بردردم :
کیده‌یم ، ظالمی ایقاظ ایده‌یم ، ایستردم .
او ، بزم جامع اوزاقدر ، کله‌مز ، مانع نه ؟

کیدرم بن ، دیه‌رك، واردم اونك جامعنه .
قفس آردنده خانملر کبی صاقلیدی حمید ،
آل عثماندن ایدیلمزدی بوقورقاقلق امید .
بلکه قرق اللی بیك عسکرله صاریلش بیلدیز ؛
اوسلاحشورلر ، اوآل فسلی حریفلر صاییسز .
نه‌یه مال اولماده سیر ایت، حریفك بر نمازی :
ساده آلتمش بیك آدام قالدی نمازسز الك آزی !
هله تبذیری آشان مصرفی ، دیرسه‌ك ، صورمه .
کوردیکم مسخره‌لق کیتدی‌ده آرتیق زوریمه ،
دیدم که : «بونجه زماندر نه‌در بو کیزلنمك ؟
بیر آزده میدانه چیقسه‌ك‌ده حسبحال ایتسه‌ك .
آدامی ، جنمی نه‌سین ؟ یوق نه‌ بر کورن، نه‌ایدن ؛
یاچونکه صاقلانیورسین بوجاق بوجاق بزدن .
دکلمی صاقلانیورسین ، دیمك که : قورقوده‌سین ؛
یاچونکه قورقان آداملر کرك که صاقلانسین .
دکلمی قورقوده‌سین ، وار قباحتك مطلق !... »

برده‌باقدم، جاناوارلر یوصولردن چیقه‌رق ،
قوشدیلر ، تکمه‌یه قوت کیمی ، دیچیکله کیمی ،
سردیلر هرطرفدن دلینن پوستکی‌می .
— صوکره ؟..

— بن حسمی غیب ایتمشم آرتیق ..

— واه ! واه !

— صانکه برقورقولی رؤیا ایدی .. فرداسی صباح ،
دکیز اوستنده بولوب کندیمی شاشدم بوایشه ،
دیدم که : « آکلاتیرم بن ، حمید او برکلیشه .
آدام آلدقجه لازستان قبیسندن طاقالر ،
قورتولوش یوق ، سنی ماندال ینه برکون یاقالار ! »

قدری بك هم بنی ، هم واعظی تطییب ایتدی ؛
عبا کیدیردی که بزلرجه برر خلعتدی .
صوکره بر چوق پاره‌لر ویردی ..

— جبندمی ؟

— أوت .

اوفلی رد ایتدی ، بن آلدم ..

— ایی اولمش ..

— البت .

— ایشته کوردکیا، خواجه‌م، ملت‌ایچون لازم اولان،
خواجه ماندال‌ده‌کی ایمان کبی صاغلام ایمان .
تیتره‌تیرسین ینه دنیایی ، امین‌اول، تیر تیر ؛
هله سن شرقه او ایمانده بش اون سینه کتیر .
زوبه والی‌یه چاتان هانکی مدرسه ، اوکا ،

صورارم بن که : آچیق کوردیکی بر حق یولنه ،
کله‌سندن کچه‌جك ملا یتیشدیرمشمی ؟
اوطوروب ساده‌جه ، مکتبلری تنقید ایشمی ؟
قورو لافدن نه چیقار ؟ طینغیر الك ، طینغیر ساج ..
مکتبك آجسه اکر ، مدرسه‌ك اوندن دها آج !
بوده محتاج ، اوده بیللرجه مغدی یمکه .
« نه یه بوینك بوقدر اکری دیمشلر ، دوه‌یه ،
آقوزوم ، هانکی یرم طوغرو ؟ دیمش.» سوزده بودر.
سن ایشلك یوقسه ، فلان مسلکه ویر پایه‌یی ، طور .
او فلان مسلك ، أوت ، بزده فلاندن یوکسك ؛
بر بچاق صیرتی قادار فرقی ، فقط اولچرسه‌ك .
بنی کوردکیا ، شو بن قاچ پاره‌لق شاعرسه‌م ،
سنك علمك‌ده اودر ، نافله اوغراشمه کوسه‌م .
« بکجی خیرسیز یاقه‌لار باغده ، قوشار دیرکه بکه ،
باغلادم هایدودی ، زورزار ، آیاغندن دیره‌که .
— آیاغندن‌می دیدك ؟ قوللری میدانده دیمك !
اوغلان ، آبدالمی نه‌سین ؟ شیمدی چوزر ..
— کیم چوزه‌جك ؟
— هله باق ! کندی چوزر اللری بوشده‌یسه ..
— پاشام »
هیچ تلاش ایتمه !

— نه‌دن ؟

— چونكه بزم كويلو آدام ..

— نه چيقار ؟ كيتدى كيدر ..

— كيتمه‌سنك وارمى يولى ؟

طوت كه، بن بيلمه‌مشم باغلانه‌جقمش‌ده قولى ؛
آياغندن ايپ كوشه‌تمه‌يى عقل ايتمز اوده . »

بزده بر كويليلرز، يانلامشز بر يورده .
اويله هيچ كنديني آلداتمايه قالقيشمامالى ؛
هانكيمز، باشقه متاعز؟ هپمز تيرخاللى !
مدرسه‌ك وارمى‌سنك؟ بحه اوچوقدن يورودى .
هادى كوستر باقايم شيمدى‌ده ابن‌الرشدى ؟
ابن سينانه‌يه يوق؟ نرده غزالى كوره‌لم ؟
هانى سيدكبى، رازى كبى اوچ‌بش عالم ؟
الك بيوك فاضلكز: بونلرك آثارندن،
بلكه اون شرحه باقوب، بر قورو معنا چيقاران .
يدى‌يوز ييللق اثرلرله بودينك حالا،
احتياجاتنى قابلمى تلافى؟ اصلا .
طوغرودن طوغرويه قرآندن آلوب الهامى،
عصرك ادراكنه سويلتملى‌يز اسلامى.
قورو دعوا ايله اولماز بو، فقط، علم ايستر ؟

بن اوقدرتده آدام کورمیورم، سن کوستر؟
قوجه علمیه‌یی آقطارده، بول اوچ دانه فقیه:
ذوق فقهیسی بوتون، فکری آچیق، روحی نزیه؟
صاییسز حادثه‌وار اورته‌ده تطبیق ایده‌جك؛
هانی بردانه اصول عالمی، یاهو، برتك؟
بویله آواره دوشونجه‌یله یاشانماز، هیهات،
«ملتقی» فقهکزك نامی، اصولك «مرآت».
یاشانیر، ظن ایدیورسه‌ك، بابا جعفرلکسین،
نفس ایتدیر، چابوجاق، کندیکه، اولسون بیتسین!
اُولولر دینی دکل، سن‌ده بیلیرسین که بودین،
دیری طوغمش، طوره‌جق دیپ دیری، طوردقجه‌زمین.
نه‌یه اسراف ایده‌لم برسورو اقناعیات؟
خواجه، مادام که بودین: دین بشر، دین حیات،
بشرك حقه رفیق اولمق ایچون وجدانی،
بشریتله برابر یورومکدر شانی.
یورومز دیرسه‌ك اکر، روحی کیدر اسلامك؛
اویورو، سن یورومزسه‌ك، نه‌اولور انجامك؟
اوفلینك علمی‌ده اولسه‌یدی اوایمانه کوره،
شیمدی باشدن باشه توحید ایله طولمشدی کره.
اوناصیل قلب، اوناصیل عزم، اوناصیل اطمینان؟.
ایشته توفیق الٰهی‌یه یورکدن اینانان؛

ایشته «لا خوف علیهم» ١] دییه قرآن حکیم ،
بو ولیلری ایتمکده‌در آنجاق تکریم .
خالقك نامتناهی آدی وار، الڭ باشی : حق.
نه بویوك شی قول ایچون حقی طوتوب قالدیرمق !
هانی، اصحاب کرام، آیریلالم، دیرلرکن
مطلقا سورهٔ والعصری اوقورمش، بونه‌دن ؟
چونکه مکنون اوبویوك سوره‌ده اسرار فلاح :
باشده ایمان حقیقی کلیبور، صوکره صلاح،
صوکره حق، صوکره ثبات. ایشته قوزوم انسانلق .
دردی برلشدیمی یوقدر سکا خسران آرتیق.
مسلمان حقه ظهیر اولمایه هرآن مجبور،
صارصیلیر وارلغی، کوسترمه‌یه باشلارسه فتور .
هله ظلمك غلیاننده بومجبوریت ،
داها شدتلی اولور باشقه‌لرندن البت .
چونکه حق اویله زمانلرده قالیر تهلکه‌ده ،
چاره‌سزدر اونی قورتارمایه باقمق ساده .
برآدام طورسه‌ده برظالم امامك یوزینه،
عدلی امر ایتسه، بوظالم‌ده اونك حق سوزینه ،
انقیاد ایلیه‌جك یرده طوتوب قییسه اوکا ،

١] نظم جلیلده‌کی (لاخوف) فانك فتحیله ـ یعقوب قرائتنه کوره ـ اوقونمالیدر .

او مجاهد یازیلیر تا شهدانك باشنه .
حمزه‌دن صوکره کلن شانلی شهید آنجق اودر .
حق ایچون جان ویره‌نك پایه‌سی البت بو اولور .
حقی بر ظالمه اخطار ، اونه شاهانه جهاد !
« الك بویوکدر » دیدی پیغمبر پاکیزه نهاد .
حق ذلیل اولدیغی ملتده ، حکومتده ذلیل .
« هانکی امتده که مشکلدر ایدیلمك تحصیل
عاجزك حقی قوی‌لردن .. او ، قورتیله‌مز . » ١]
— نه کوزل سوز بو ! شمولیله برابر موجز .
— عمرك خطبه‌سی عقلکده‌می بیلمم ؟
— بیلمم ..
— «ایها‌الناس» ایدرم طاپدیغم اللهه‌قسم ،
بوقدر اصلا شو جماعتده که هیچ بر عاجز ،
بنم عندمده سزك اولمایه الك قادریکز ،
بر قویکزده اولان حقنی قورتارمام ایچین .
بر قوی کیمسه‌ده یوقدر که بو امتده ، بیلیك ،
الك ضعیف اولمایه نزدمده ، طوتوب کندندن ،
عاجزك حقنی اصرار ایله ایسترکن بن . »

عمرك ایشته ، خواجه‌م ، چیزدیکی مسلك بویدی .

١] امام علی‌دن روایت اولونان بر حدیث شریفك مآلیدر .

— لکن اقوالنه افعالی بحق اویدی .

— صاللانان چونکه قیلجلردی ؛ نه قوروق، نه قاووق!

اویله بردور شهامتده قولایدر اولولق .

سنك اطرافکی آلسین که ییغینلرجه سفیل ،

کیمی ادمانلی ادبسز ، کیمی تعلیملی رذیل .

کیمنك فطرتی آزاده حیا قیدندن ؛

کیمنك عفتی اقبالنه اتمدن قالقان .

او قومارباز ، بو حرامی ، شونی دیرسهڭ ، عیاش ،

صوکره مجموعی مزور ، متبصبص ، قلاش ..

بو محیطك باقالم شیمدی ایچندن چیقه بیل ؛

نه یاپارسین ؟ عمر اولسهڭ ، ینه حالك مشکل .

اوغراماز طوغری آدام سمتکه ، لکن ، هیهات ،

کیجه کوندوز سنی اضلاله موکل حشرات !

قولاغك حق سوزه آرتیق ابدیاً حسرت ؛

قوصدیغك هرزه : یا حکمت ، یا بویوك بر نعمت !

یوتان اولمازسه دیدڭ ، اویله‌می ؟ بیهوده مراق ؛

دالقاووقلر اونی هضم ایتمه‌یه جاندن مشتاق !

گیریرسین حریفك بورننه ، اوح ، دیر ، نه نفیس !

آقصیریرسین، وای افندیم ، بو نه آهنك سلیس !

توکورورسین او ملوث یوزه « هاق تو ! » دیه‌رك ؛

صیریتیر: «صورما ، صمیمیتمز بك یوکسك.»

ایچیورسه‌ڭ ، صوفی ، سرخوش سکا هر کس ساقی ..
« عشرتك حرمتی حالامی ؟ او سزلر باقی ! »
عرضه دوشمانسه‌ڭ اگر ، عائله‌لر هپ محرم ..
« نه بویوك وحشت اساساً بوسلاملقله حرم ! »
برمخالف هوا یوق ، دیکله‌دیکك عینی صدا :
« ذات سامیکزه ، ملت‌ده ، حکومت‌ده فدا . »
منفعتدر سنی تهدید ایده‌جك تك موجود ،
چونکه چیقسه‌ڭده نبی‌یم دیبه ، خصمك معبود ! [۱]
صوفیسین فرض ایده‌لم ، شیمدی‌ده بوی بوی تسبیح ..
دالقاووقلر بوتون انسان کسیلیر لاتشبیه !
طیلسان ، جبه ، قاووق ، خرقه ، هپ اسباب ریا ،
طیش یوزندن عمرك دوری محیطك گویا .
کیمی صائم ، کیمی قائم ، اوطاوانلر ، یرلر ،
«قل هوالله احد» زمزمه‌سندن ایکلر .
سن بوجوشقونلغه ایسترسه‌ڭ اینان ، هپسی یالان ،
«هو» نك مرجعی آرتیق نه «احد» در ، نه‌فلان .
چونکه مادام یورون ساده سنك سلطنتك ،
شیمدیلك هیکلی سندین طاپیلان منفعتك .
قائمه ، هی قوقلا قیافتلی آدام ، هی سرسم ،
حریفك آغزی «صمد» ، معده‌سی یوزلرجه « صنم ! »

---

[۱] خصمك یعنی منفعت

سن ده بر تكمه‌ده بولدكمی ، نهایت، یریكی،
نه‌قیلیقده‌یسه كلن، هپسی هویتلرینی ،
عینی ماهیته آقطارمه ایدرلر چابوجاق .
سكا هر كون سكز اژن كره سوكرلر مطلق .
هانی دیللرده كزن نامك ، اوهیچدن شرفك ؟
نه‌ده‌صاغلامش، أوت، آكلاسین ابدال خلفك :

«آه افندیم، اونه حیوان، اوناصیل مركبدی !
الك‌خیر خواهی ایدك، بزلری حتی تپدی .
بوحیا دیر، بوادب‌دیر، ویرر اوهامه وجود ؛
بیلمز ابدال‌كه دكل هیچ‌بری ذاتاً موجود .
دین، وطن، عائله، ملت، ابدیت، وجدان ،
صوكره حیثیت ذاتیه، شرف ، شهرت، شان ،
داها برخیلی خرافاته حریف اولمش اسیر .
صارمیساق بیننه ایتمزكه حقائق تأثیر .
بویله عنقاكبی مدلولی یوق اسمایه قانار ؛
آدامك صبری توكنمك دكل، اسماسی یانار .
قیز، قادین هپسی حرملرده بوتون كون محبوس ،
شوتلقی‌یه باقیك، الك كوتو وحشت: ناموس !
حریفك سوفره‌ده‌شامپانیاسی‌حالا: آیران،
باری، یكرمنجی عصردن صیقیل آرتیق، حیوان!

ایچه‌لم صحت سامیکزه... های های ایچرز !
بز، افندیم، سنك اوغرکده بوجاندن کچرز .
ایچه‌لم... طورمایه‌لم... عافیت اولسون... شرفه!..»
صوکره نوبتله، اوزون بویلو، سوکرلر سلفه.

خلفك فرض ایده‌لم شیمدی او برمکتبدن .
دالقاووقلر یکی برماسکه طاقارلرده همان ،
قوشاتیرلر ینه اطرافنی :

« سبحان‌الله!
بونه فطرت، بونه وجدان معالی آکاه !
ذات علیالری حقلك بزه انعامیسکز ؛
کیمسکز ، سویله‌یکز ، حضرت موسامیسکز ؟
هله فرعونك الندن یاقه‌مز قورتولدی ؛
هله محواولمادن اوّل سزی ملت بولدی .
آه افندیم، اوحریف یوقمی، قیزیل کافردی ؛
چونکه برشی طانیماز، هرنه دیسه‌ك منکردی .
نه ادبدیر، نه حیادیر، نه فضیلت، نه وقار ؛
گیبریر لش کبی، معتادی دکل استغفار .
آقصیریر صوکره، فتور ایتمه‌رك، بورنمزه ..
یوتارز، چاره نه، ممکنمی ایلیشمك طوموزه ؟
صاوورور بالغامی تا آلنمزك اورتاسنه ،
توکورورمش کبی طاشلقده‌کی توکرونك طاسنه !

هذیان، صورسه‌کز، الله ؛ هذیان، پیغمبر؛
دین، وطن، عائله، ملت کبی یوکسك حسلر ،
احمق آلداتمق ایچون سویله‌نیلیر شیلرمش ..
بوخرافاتی حقیقت دیه کیم دیکلرمش ؟
عاقل اویمش که : حیاتك بوتون اذواقندن،
طورمایوب حرصنی تطمینه ایدرمش ایمان .
آخرت فکری بولارمش، یاقیشیرمش اشکه ؛
هیچ قانارمیمش آدام بویله بینسزجه شیئه ؟
هله اخلاقه صارلمق نه‌دیمکمش حالا ؟
چکیلیرمیمش، افندیم، کیجه‌کوندوز بوبلا ؟
ذوقی حقمش آدامك، باشقه‌سی هپ باطلمش..
چوق توخافش بونی انسانلر ایچون آکلامایش !
آه ، افندیم ، داها سویلنمیه‌جك اهشلر وار..
چونکه ناموسه مسلطدی اوآزغین جاناوار .
– ایی امّا نه‌یه صارمشدیکز اطرافنی هپ ؟
– حق دولتلوی وار، عرض ایده‌لم نه‌یدی سبب :
تپه‌دن طیرناغه هر کون دونانوب صیر صیقلام ،
هانی، یوندقسه او توکروکلری ، فاصلام فاصلام،
وطن اوغرنده افندیم ، وطن اوغرنده بوتون .
بز او ذلتلره قاتلانمامش اولسه‌یدق دون ،
مملکت یوقدی بوکون ، یوقدی، عیاذاًبالله ...

اویله ازچ بالغام ایچون ملته‌قییمق‌ده کناه .
حریف آنجاق بزی بر پارچه‌جق اولسون صایدی ؛
باشی بوش قالمایه کلزدی ، اکر قالسه‌یدی ،
ملکی صاتمشدی یا دوشمانلره ، اوندن‌ده کچیك ،
ییقمادق عائله قویمازدی خدا حقی ایچین .
بولونور پك چوق آدام جنکه قوشوب جان ویره‌جك ؛
حربك الڭ مشكلی حیثیتی قربان ایتمك .
بو فدائیلکی بر بز کوزه آلدیرمشدق .
آما خالق بیلیور ، بیلمسین ایسترسه بالیق . [١]
ای ولی‌النعم ، آرتیق سزه بزلر کوله‌یز ؛
یالکز امر ایدیکز سز ، یالکز امر ایدیکز .»

ــ شیمدی ، اوغلم ، قیزه‌جقسین‌یا ، فقط ، بوش نه‌دیسه‌كڭ؟
بو رذالت بی مأیوس ایدییور آتیدن .
حاله باقدقجه آدام قهر اولیور الده دکل ؛
بزی کیم قورتاره‌جق ، وارمی که بر باشقه نسل ؟
ــ عاصمك نسلی ، خواجه‌م ،
ــ نرده !
ــ خایر ، حقسزسین !
غالبا اوغلانه پك فضله بو کونلر حرصلك ؟

---

[١] « ایلکی ایت ، دکیزه آت ؛ بالیق بیلمزسه خالق بیلیر . » دییه بر مثلمز واردر .

ـ عاصمك نسلی ... دیيورسين . نه اوزون بويلو خيال

ـ عاصمك نسلنه منقاد اولاجق استقبال .

سكا وجدانمی آچدم اوقودم ، دیكله‌سه‌كه ؛

سويله‌تن باشقه‌سيدر ، باقمه خواجه‌م ، سويله‌ينه .

ـ نه كهانت بو ؟

ـ بيليرسين كه دكل معتادم .

ـ كوزل امّا ، نه فضيلتلری وار اولادم ؟

ـ نه فضيلتمی ؟ چوجوقلر قوشويور ، آچ چيپلاق ،

جبهه‌دن جبهه‌يه آرسلان كبی هيچ طورمايه‌رق .

ينه واردر بر أولوم قورقوسی آرسلانده بيله ؛

يوز كوز اولمش بو چوجوقلر أولومك شخصيله !

جبهه‌نك هر بری بر قطعه‌ده ، اطرافی دكيز ؛

قاره دیرسه‌ك داها دهشتلی : نه يول وار ، نه‌ده ايز .

حركاتك كوروبورسين يا ، خواجه‌م ، الك قولايی ،

يالين آياق قافقاسی طوتمق ، باش آچيق سينايی !

ياپيلير ظن ايديورسه‌ك ، باقالم ، سن‌ده صويون ..

قطعه قاچمق ، كوشه قاپمق دكل آرتق بو اويون .

شو بوغاز حربی نه‌در ؟ وارمی كه دنياده اشی ؟

الك كثيف اوردولرك يوكله‌نيور دردی بشی ،

ـ تپه‌دن يول بوله‌رق كچمك ايچون مرمره‌يه ـ

قاچ دونانمایله صاریلمش اوفاجق بر قاره‌یه .
نه حیاسزجه تحشدکه افقلر قاپالی !
نرده ـ گوستردیکی وحشتله « بو : بر آوروپالی »
دیدیرر ـ یرییجی ، حس یوقسولی، صیرتلان کومه‌سی ،
وارسه کلمش ، آچیلوب محبسی ، یاخود قفسی !
اسکی دنیا ، یکی دنیا ، بوتون اقوام بشر ،
قاینایور قوم کبی .. محشرمی ، حقیقت محشر .
یدی اقلیمی جهانك طورویور قارشیکده ؛
اوسترالیایله برابر باقیورسین : قانادا !
چهره‌لر باشقه ، لسانلر ، دریلر رنکارنك ؛
ساده بر حادثه وار اورته‌ده : وحشتلر دنك .
کیمی هندو ، کیمی یام‌یام ، کیمی بیلمم نه بلا ..
هانی ، طاعونه‌ده ذلدر بو رذیل استیلا !
آه او یکرمنجی عصر یوقمی ، او مخلوق اصیل ،
نه قادار کوزده‌سی موجود ایسه ، حقیله سفیل ،
قوصدی محمدجکك آیلرجه طوروب قارشیسنه ؛
دوکدی قارنده‌کی اسراری حیاسزجه‌سنه .
ماسکه یرتیلماسه حالا بزه آفتدی او یوز ..
مدنیت دینیلن قحبه ، حقیقت ، یوزسز .
صوکره ملعونده‌کی تخریبه موکل اسباب ،
اویله مدهش که: ایدر هر بری بر ملکی خراب.

اوتەدن صاعقەلر پارچەلایور آفاقی ؛
بریدن زلزلەلر قالدیرییور اعماقی ؛
بومبا شیمشکلری بینندن اینوب هر سپرك ؛
سونیور کوکسنك اوستندە او آرسلان نفرك .
یرك آلتندە جهنم کبی بیکلرجە لغم ؛
آتیلان هر لغمك یاقدیغی : یوزلرجە آدام .
أولوم ایندیرمەدە کوکلر ، أولو پوسکورمەدە یر ؛
او نە مدهش تپیدر : صاوورولور انقاض بشر ..
قفا، کوز، کوکدە، باجاق، قول، چکە ، پارماق ، ال، آیا
بوشانیر صیرتلرە ، وادیلرە ، صاغناق صاغناق .
صاچیور زرهە بورونمشدە او نامرد اللر ،
ییلدیریم یاپلیمی طوفانلر ، آلودن سللر .
ویرییور یانغینی ، طورمشدە آچیق سینەلرە ،
سورو حالندە کزرکن صاییسز طیارە .
طوپ توفکدن داها صیق ، کوللە یاغان مرمیلر ...
قهرمان اوردوپی سیر ایت کە بو تهدیدە کولر !
نە چلیك طابیەلر ایستر ، نە سینر خصمندن ؛
آلینیر قلعەمی کوکسندەکی قات قات ایمان ؟
هانکی قوت اونی ، حاشا ، ایدەجك قهرینە رام ؟
چونکە تأسیس الٰهی او متین استحکام .
صاریلیر ، ایندیریلیر موقع مستحکملر ،

بشرك عزمنى توقيف ايده‌مز صنع بشر ؛
بو كوكسلرسه خدانك ابدى سرحدى ؛
« او بنم صنع بديعم ، اونى چيكنتمه . » ديدى .
عاصمك نسلى ... دييوردم‌يا . نسل‌مش كرچك :
ايشته چيكنتمدى ناموسنى ، چيكنتميه‌جك .
شهدا كوكده‌سى ، بر باقسه‌كا ، طاغلر ، طاشلر ..
او ، ركوع اولماسه ، دنياده اكيلمز باشلر ،
اوروله‌رق ترتميز آلندن اوزانمش ياتيور ،
بر هلال اوغرينه ، يارب ، نه كونشلر باتيور !
اى ، بو طوپراقلر ايچون طوپراغه دوشمش ، عسكر !
كوكدن اجداد اينه‌رك اوپسه او پاك آلنى دكر .
نه بويوكسين كه قانك قورتاريور توحيدى ..
بدرك آرسلانلرى آنجاق ، بوقدار شانلى ايدى .
سكا طار كلميه‌جك مقبرى كيملر قازسين ؟
« كومه‌لم كل سنى تاريخه . » ديسه‌م ، صيغمازسين .
هرج و مرج ايتديككك ادوارده يتمز او كتاب ..
سنى آنجاق ابديتلر ايدر استيعاب .
« بو ، طاشكدر . » ديه‌رك كعبه‌يى ديكسه‌م باشكه ؛
روحمك وحينى طويسه‌مده كچيرسه‌م طاشكه ؛
صوكره كوك قبه‌يى آلسه‌مده ، ردا ناميله ،
قانايان لحدينه چكسه‌م بوتون اجراميله ؛

ابرنیسانی آچیق تربه‌که چانسه‌م‌ده طاوان ،
یدی قاندیللی ثریایی اوزاتسه‌م اورادن ؛
سن بو آویزه‌نك آلتنده ، بوروتمش قانکه ،
اوزانیرکن ، کیجه مهتابی کتیرسه‌م یانکه ،
تربه‌دارك کبی تا فجره قادار بکلتسه‌م ؛
کوندوزین فجر ایله آویزه‌کی لبریز ایتسه‌م ؛
تولله‌ن مغربی ، آقشاملری ، صارسه‌م یاره‌کـه ...
ینه برشی یاپه بیلدم دیه‌مم خاطره‌که .

سن که ، صوك اهل صلیبك قیره‌رق صولتنی ،
شرقك الك سوکیلی سلطانی صلاح‌الدینی ،
قیلیج آرسلان کبی اجلالکه ایتدك حیران ..
سن که،اسلامی قوشاتمش ، بوغیور کن خسران ،
او دمیر چنبری کوکسکده قیروب پارچالادك ؛
سن که، روحکله برابر کزراجرامی آدك ؛
سن که،اعصاره کومولسه‌ك طاشه‌جقسین ... هیهات ،
سکا کلمز بو افقلر ، سنی آلماز بو جهات..
ای شهید، اوغلی شهید، ایسته‌مه بندن مقبر ،
سکا آغوشنی آچمش طورویور پیغمبر .

— بیراق اللهی سورسه‌ك ، ینه برباد اولدم !
او یانیق دفتری آرتیق قاپا ، زیرا طولدم ..

طیقانوب طورماده‌یم ، باقسه‌کا ، نوبت نوبت ..
ذاتاً اعصابمه حاکم دکلم ، مرحمت ایت .
— باقایم شیمدی سنك نه‌یدی او مشکل دردك ،
که صباحدن بریدر سویله‌مدك، سویله‌مدك ؟
— عاصمك حالی فنا : پك متهور ، آما ، پك !
نه نصیحتدن آلیر شی ، نه آزار دیکلیه‌جك .
— آتاق اوغلاندر اساساً ... دیمك آزدیردی ایشی...
— بیلمم آزدیردیمی ، لکن خوشه کیتمز کیدیشی .
— رمضان وقعه‌سی وارمش ، او نه‌در ؟
— آکلاته‌یم ..
او زماندن بری ذاتاً نه صویم وار ، نه صایم !
— نه دیمك ؟
— چیقمیورم ، صانکه ، برابر طیشاری .
بو ، ظبییر ؛ عالمك اولادینی دیرسه‌ك ، خاشاری ؛
کوره‌جك خیلی مروت داها وار ! بن یابه‌مام ..
— رمضان وقعه‌سی ، یاهو ! شونی آکلات ، به آدام !
— اسکداردن کلیوردق ، ایکیمز : عاصم ، بن .
ساعت اون بر صولرنده‌یدی .. واپور بکلرکن ،
یولجیلر بافره‌یی تللندیریویرمزمی سکا ؟
قاچیویر ، بلی که چینغار چیقه‌جق ، طورماسه‌کا !
خایر اوغلم ، ناصیل اولدیسه ، آیشدم قالدم .

چوجوغك طوری د كيشمشدی . ديدم : « باق، عاصم،
دالأشيرسه‌ك بو حريفلرله اوزرسين باباكی . »
ايچلرندن بری ، هم شبهه‌سز ، الڭ قالتابانی ،
اوچ نفس پوفله‌يه‌رك بورنمه : « سن سويله ، خواجه !
نه‌يه باغلانمالی حيوان كبی حالا اوروجه ؟ »
دييويرمزمی ، طبيعی سنك اوغلان توقادی ،
حريفك ييرتيلاجق آغزينه قالقوب يامادی .
غالبا پك جانی يوقش كه يووارلاندی لشی ...
اصل ايتلر كريده‌يمش ، قوشه‌رق دردی ، بشی ،
آكسزين سرديلر اولاديمی قارشيمده يره .
بن شاشيرمش ، « آمان اوغلم ! » ديمشم بر كره .
هله يار ّبی شكر ، طوپلانوب اوغلان بردن ،
كومور آلمش دوه قالقار كبی طوغرولدی همان .
او ناصيل جهد ايدی قورتولمق ايچون آكلامالی :
سيلكينوب آتدی بلندن آصيلان درت چووالی!
ديدم : آرتيق سزی حقلار بو ظبير شيمدی ، طوروك،
نه آغيز قالدی ييكيتلرده ، حقيقت، نه بورون ؛
كيمه انديسه، نزول ايتمشه بكزتدی اونی !
بو سويمسز شاقه‌نك خيلی فراقليدی صوكی :
هانی ، سلخخانه‌لر آلتنده طوروب سيره باقان ،
قاره باشلر كورولور : يوزلری قان ، كوزلری قان ؛

بو چومارلرده او وضعیته کلمشلردی .
هپسنك حقنی الله ایچون اوغلان ویردی !
هله بر دانه‌سنك بینی داغیلمشدی ، اگر ،
ایشی صلح ایتمه‌مش اولسه‌یدی کلن درت عسکر .
ــ آکلاسه‌یدق ، شو نه‌دن صوکره کنك فضله پایی ؟
ــ یا طابانجه‌یله هجوم ایتدی اوزاقدن بودایی .
برکت ویرسین او عسکرلره دعوی بیتدی ؛
سدیه‌لر کلدی ، پولیسلرله حربلر کیتدی .
ــ سزی حقسز چیقاران یوقدی‌یا ؟
ــ اولسون‌می ؟ توخاف !
عفو ایدرسین ، خواجه زاده‌م ، نه قادار صاچمه بولاف !
حقلی ، حقسز دیه تقسیمی کیم ایتمش که قبول ؟
بو جهان ، باقسه‌کا ، باشدن باشه : آکل ، مأکول .
قوتك صیرتی کیممش ، کوردیم ، اوقشامایان ؟
نه زمان آلتده قالیرسه‌ك ، اوزمان دردیکه یان !
« بشرك عدلی ماصال ، حق ظپیرکدر یالکز ؛
دوکولن محکمه‌لردن قوغولور ، چونکه : جیلیز ! »
بزم اوغلان بونی ورد ایتمش ، اوقور هریرده ..
ــ طوغرو سوز ، صوکره ، طبیعی ، افه‌لك وار سرده !
ــ افه‌لك ، چوق کوزل امّا ، صوکی چیقماز بویولك ؛
ایتمه ، اوغلم ، شوکا بر پارچه نصیحتده بولون .

چونکه بن قورقویورم ، سویله‌مش اولسه‌م تکرار ،
یوز کوز اولدق ، ایده‌جك مسئله عصیانده قرار .
ــ نه دیمك ! هیچ سکا عصیانمی ایدرمش عاصم ؟
ــ نجه هر ممکنی وقتیله دوشونمك لازم .
ــ خواجه‌م ، اولادیکه بکزر بولامازسین آراسه‌ڭ ؛
کورمدم بن بو قادار درت باشی معمور انسان .
نه بویوك خلقت او عاصم ، نه معظم هیکل !
اونی ، بر شعر حماست کبی ، الهام ازل ،
سکا صوندیسه ، آچوب روحنی تشریحه چالیش ..
غالبا اوغلانی یاکلیش کورویورسین ، یاکلیش !
بالکز کوکسنك ابعادی‌می صاندك یوکسك ؟
این‌ده اعماقنه بر باق ، نه درینمش او یورك !
دالغه‌لاندقجه ایچندن طاشان ایمان دکیزی ،
دوکولن حسلری کور : انجیلرك اك تمیزی .
کوکده یالچین قایادن آنده ، لاقید اجل ؛
صانکه هیچ دویغوسی یوق .. برده فقط روحنه کل ؛
او نه افراط ایله رقت ! هانی ، ایتسه‌ڭ تعمیق ،
بر قادین روحی دکلدر او قادار بلکه رقیق .
صوکره ، عرفانی ایچون سویلیه‌جك سوز بولامام ؛
اوغلانك بیلدیکی ، اوکرندیکی هر شی صاغلام .
بوینی دهشتلی ، اوت ، بینی‌ده لکن زنده ؛
قفا اکسه‌یله برابر کیدیور سیرنده .

چولده بن خیلی کوروشدم بو سفر عاصمله ؛
خواجه ، تأمین ایدرك سویلرم ایمانمله :
اغتنام ایتمه‌یه باقدم چوجوغك صحبتنی ؛
پك یاقیندن طانیدم چونکه خصوصیتنی .
نه کولشدیرمدیکم قالدی ، نه قوشدورمادیغم ؛
نه‌ده « هر شیده صفرسین ! » دییه جوشدورمادیغم .
چولك آسوده محیطنده گچن کونلریمز ،
بکا کوستردی تمامیله که : اوغلك اشسز .
بی تناهی صفحاتیله حریف آیری جهان ؛
بی تناهی صفحاتنده‌ده ، لکن ، انسان .
هیچ اونوتمام ، بویوجك بر ظفر اولمش‌ده نصیب ،
عسکر ایتمشدی کولشلرله یاریشلر ترتیب .
« هادی عاصم ! » دیدك ، « اولماز . » دیدی ، بزدیکله‌مدك ؛
بولارق برده قالین ، پیرپیته بکزر دیزلك ، [۱]
یاره‌لیمش دیمدك ، اوچ کیشی طوتدق صویدق ؛
چیقدی میدانده کزن خصمنه بیچاره چوجوق .
نه‌یدی اوغلانده‌کی اندامك او آهنکی فقط !
بللی هر عضوی ایچون آیری چالیشمش خلقت .
یا کمیکلر نه‌صلابتلی ، یا اتلر نه قاتی :
تپه‌دن طیرناغه ، کویا ، دولامشلر خالاطی ،

۱] پهلوانلرك کولشده دیزلرینه چکدکلری ؛ تمامیله مشین ایسه آدینه « قیسپیت » ، یاری یلکن بزی ، یاری مشین ایسه « پیرپیت » دیرلر .

ایکی اوچ قاتلی بوکوب برچنارك کوکده‌سنه .
هله‌طاشمش دوکولورکن اومعظم سینه ،
اویله بارز عضلاتك ابدی دالغه‌لری ،
که‌یورار عارضه‌لر سیرینه طالمش نظری .
چوق کنیش دیرسه‌ك اوموزلر، بوی اونسبتده اوزون،
اونه موزون قفادر، صوکره، نه‌صاغلام اوبویون!
اوفاراق برقاپی صیرتك قاباران ابعادی ،
چارپیشوب طورماده ناچار ایکی مدهش قانادی .
اکسه‌دن تابله صارقان اودرین خط، اویاریق ،
عرضی عمقنده نهان طول مجرد آرتیق !
بل‌تصابنده، اوموزلرکبی طاشقین چاتیلر ،
عضلی بالدیرینك قطری همان بوینی قادار .
ایکی چام بولمه‌سی قول، کیم طوته‌جق، کیم بوکه‌جك؟
اوبیلکلرله او الرسه دمیردن داها پك .
یاره‌لر باشقه‌جه اندامنه هیبت ویریور ،
برشهامتلی تماشا که وجود اورییور .
واقعا خصمی‌ده کوربوز دلیقانلیدی آما ،
عاصمك صولتی قوت‌می صورار هیچ آدامه ؟
سیلکیور دوت کبی بیچاره‌یی صاغدن، صولدن .
نه‌او؟ چابرازمی؟ همان کیرکه سنکدر میدان .
آی! حریف صیبریلیور، هم نه‌قولایلقله، باقیك !

آمان قاصم، بو كولش اولماسين اويدورما صاقين :
هله آكلات شوايشك نه‌يسه حقيقی رنكی ؟
«يكه‌مزمش اونی: بركره دكلمش دنكی ،
برده بيچاره آدام بك متعظم شيمش ،
قهر اولورمش كدرندن طوتارق يكسه‌يمش .
صوكره، لايقمی ايمش يرلره سرملك شيمدی ،
بويله دوشمانله بوتون كون دوكوشن بريكيدی ؟»

*
* *

ـ آكلادق، هپسی ده اعلا، ديه‌جك يوق... لكن،
شو بنم درديمه برچاره بولايدق ايلكين .
رمضان وقعه‌سی هر كون، خواجه زاده‌م، هر كون ؛
هله كونلر بركتليسه همان اوچ بش او كون !
عادتا چيلغينه دونمش.. بوجنونك ده باشی :
يانه‌رق كومديكی بيكلرجه شهيد آرقاداشی .
صانيرم صوك ياره‌سندن ده بيراز خويلانيور..
صوكره، احواله تحمل‌می ديدك، غايت زور .
نه دولابلر دونيور، بينكی صارصار طويسه‌ك !
نجه بيهوده‌در، اوغلم، بونهرلر كبی قان .
او، دمين «حرب عمومی» ديديكك مسخره‌لق ،
قاره كوزدن ده بتر، قيمتی يوق بش پاره‌لق .
پرده صييريلدی، ايشلك قالمادی هيچ بر هنری ،

هرباقان سزدی قاراکلقده سنن چهره‌لری .
بوتولور هرزه‌می پیر عشقنه محرومیت ؟
چکدی ییللرجه، فقط، چکمیور آرتیق ملت .
هله‌سن کل‌ده «حمیت!» دییه آبدال قاندیر ؛
جانی یانمش دده‌نك صوك سوزی «الاالله!»در .
بن سفالتدن أولورکن سنی صیقمازسه رفاه ،
حق ارنلر بوکا اوتمام که دیسین : ایولله !
شویله برباق: نه‌خراب اورته‌لیغك منظره‌سی . .
آما هیچ‌دشمه صاقین، چونکه یورکلر یاره‌سی .
هانی، انسان سسی چاغلاردی شو وادیلرده . .
صورکه آفاقه، اوعالملر، اودملر نرده ؟
یم‌یشیل یورده چوکن قاپ‌قاره طوپراق رنکی ؛
دیندی بیکلرجه حیاتك ازلی آهنکی .
یوق جوارمده بوکون آچ یاتانك پایانی ؛
هر پریشان یووا بر عائله قبرستانی !
بنی أولدورمه‌ده ، اوغلم ، بو خراب ایصسزلق :
هانکی ویرانه‌یی اشسه‌ك قوپویور بیك چیغلیق !
خسته بیکلرله ، باقان یوق ؛ دیریلر چیر چیپلاق ؛
أولولر قاص قاتی اولمش ، هانی کیم قالدیره‌جق ؟
بر طرفدن بو فجایع کمیریرکن یوردی ،
بر طرفدن‌ده ایلك بر سورو طویماز قوردی ،

دیشله‌یور نعشنی صیرتلان کبی بیچاره‌لرك ؛
یولی اوکمام که بو اولسون قوشولان صولك ظفرك !
کیردیکز حربه حریفلرله « ضروری ! » دیه‌رك ؛
بو رذالتده ضروری‌می ، قوزوم ، بر بیلسه‌ك ؟
— اما سن پك اوزون ایتدك ، خواجه‌م ، آرتیق صدده !
بحثمز نرده ، سنك سویلدیکك شی نرده ؟
— ایشته ، اوغلم ، چوجوغك روحنی صارصان اسباب ؛
متصل قیورانیور ، قلبی پریشان ، بینی خراب .
هانکی بیچاره‌نك آلامنی ایتسین تعدیل ؛
کیمك امدادینه قوشسون ؟ او قدار چوق که سفیل !...
هانکی مائلی اولك دردینه چیقسین اورتاق ؛
بر یتیمین کوزی کسیلمش ، باقسه‌کا ، بیکارله اوجاق !
هانکی یارنیم دیه‌نك عجزینی طوتوب قالدیرسین ؛
هانکی ملعون جنینك بوینی ایلکدن قیرسین ؛
بزم او محکمه ؛ حاکم ؛ بر کنه ویرسین ، اجبار ؛
کیمده‌دی حکمی ویرر ، کوندورین اجرایه قوشار !
— اوغلانك اك محل شی ، بوده لازم ، بیله‌کی !
— اما هیچ صورتده بزم جکدیکمز غائله‌ی :
آقشام اولمازمی ، قیزك بکلدیکی اوجوقدر مطلق ..
آنا بکم کلدی حالا .. دیه قیورقاق قورقاق ،
بکلر قوشیده . لاحول دیرم ، صبر ایده‌رم !

بنی کیم تسلیه ایتسین که بن اوندن بترم !
چوللانیر بینمه یوزلرجه مهیب اندیشه ؛
بوتون اعصابمی صارصار ، باقه‌مام هیچ بر ایشه .
ساعت آرتیق بیله‌م آلتی‌می ، یاخود یدی‌می ؟
هیجان ، کلدیمی اوغلان ؟ خلجان ، کلدیمی .
جله‌دن چیقمشم آقشام ، دیدم :
« عاصم ، بکا باق !
یول یاقینکن کری دون ، یافله چیقماز بو سوقاق .
قوشوپورسین ، به چوجوق ، چاربه‌جق آلنك دیواره ؛
داغیلیر صوکره قفاك ، ایته ، چکیل بر کناره .
نه دمیر لبلی مسلك بو ، ابوذر واری ؟
عمرك ضابطه مأموری کله‌یدك باری !
سن او میخانه‌یی باصمقله مکلفمیدك ؟
یا قومارباز‌لری معناسی نه‌در تهدیدك ؟
طوپلانوب جنبش ایدن کیم ؟ فلان اولادی ، کیجه ،
هانکی بر حلقه‌یه کیدوب حبسی دوکدك دیجه .
نعره آتمش دییه سرخوشلری طوتدی سنی ، قوللا ..
باری کیت بکجی یازیل ، آیلق آلیرسین ، نوللا !
نه‌یه جبراً آلیرسین قوجه‌سندن حقی .
قورمشولر ، باقسه‌کا ، ... آقدی آنکه !
بالیق آلمش ، ... اولوب ... ، نه چیقار !

صانکه هیچ بسله‌مه‌مش کندیسی وقتیله زاغار .
سکا بر شی دیمه‌مش ، قیصمش اوطورمش دیلنی ؛
نیچون ، اوغلم ، سریبورسین حریفک پسدیلنی ؟... »

سویله‌ین بن دکلم شیمدی ، بزم عاصم بك :
« حرکاتم سزی بیزار ایدیورمش .. چوق شی !
باباجغم ، اویله دکل ، دیکه‌میك راست کلنی ؛
دیکه‌ییك صوچلی می‌یم ، حقلی می‌یم ، برده بنی .
هرکس آچ بکله‌شیور قالدیریمك صیرتنده ..
سز کیدك ، پرده‌لرك هپسنی قالدیریتکده ،
علنی عشرت ایدك عالمه کوسترمك ایچون !
به آداملر ! آزیجق صایغی صاییك : کیزلی ایچیك .
مزه طوفانه طالمش ، قولاج آتمقده‌سکز ؛
یوتقونان خلقه باقیك ، پنجره‌لردن ، صـاییسز .
پاره کز یوق‌یا ، شو بن‌وار دییه‌یم ، بول کیسه‌دن ؛
حقکز نرده ، سفیه اولمایه‌دنیا آچکن ؟
هادی یاهو ، یتیشیر .. چوق بیله ایچدکلریکز ؛
طورمق اولماز ، طاغیلیك ، بلکه اوزاقدر یریکز...
هانی آلدیرماسه‌لر باری ، « دفع اول کیت ! » دیدیلر ..
دیدم : « آرتیق کیمه عائدسه دفع اولمق ، او کیدر . »
قوللرندن طوته‌رق هپسنی آتدم بر بر ؛

سویله‌ییك وارسه قباحت ، عجبا بنده‌میدر ؟

کله‌لم شیمدی قومارباز‌لری تهدیده . أوت ،
بوتون أولرده ایشیقسز بوکالیرکن ملت ،
او قلوپدن صیریتان شنلکله انسان طورماز :
یانیورمش ، دیدیلر ، هفته‌ده بر صاندیق غاز !
بن بو اسرافی طبیعی چکه‌مزدم آرتیق ؛
طاشیدم سویله‌نیلن پترولی صاندیق صاندیق .
بر اوفاق اولچو ، دیدم .. بولدی نهایت بقال ؛
آلدی هر کس غازی ، کول یاغی کبی ، مثقال مثقال !
نه دونانمشدی سوقاق ، طوغروسی شهر آیندی ؛
صورمایيك پارچه‌لانان ظلمتی : اوچ کون سیندی !
باباجغم ، ایشته قوماربازلره ظلمم بو قادار ؛
برده او کسوزلر ایچون بیك لیرا آلدم زور زار .

کله‌لم جنبشه . انصاف ایدیکز وقتی‌میدر ؟
یاخود انسان کبی اکلنسه حریفلر نه دینیر ؟
محتکر قافله‌سیمش ، نه ادب وار ، نه حیا .
آچ ، سفیل ایکله‌یه‌رك جان ویره طورسون دنیا ،
ینه سز دیکله‌میك ، آکلامایيك ماتمنی ،
سوروکك آرتیق سریلن یوردیکزك صوك دمنی !
صاغده یوزلرجه أولن ، صولده حسابسز سورون ؛

قارشیدن بوتنره کولمك نه دیمکدر علناً ؛
طورمایلك ، دردینه اوزتاق کورونوك قالقیکده ،
دیتمش اولسه‌م ، بیلمیرم ، وسعکزك فوقنده .
آغلامق چوق کیشینك ذوقی دکلش ، لکن ،
کولمه‌مك هر کس ایچون ، ظن ایدرم ، پك ممکن .
قومشولردن صیقیلیك ، پسدن آتیك نعره‌لری ؛
بوس بوتون صوصدوروم صوکره ، چیفارسه‌م یوقاری !
صوك سوزمدر سزه ... بیهوده فقط ، نرده طویان ؟
طاشدی قوصموق کبی هر بحردن بیك هذیان .
پك طبیعی که طورولمازدی ...

— طور اوغلم ، یتیشیر !

— لطف ایدك ، یتمدی ...

— بر دیکیده ، اولمازسه ، یتیر .

بکا آکلات بافایم شیمدی : شو بیچاره اوجاق ،
زوربالر سلطنتندن نه‌زمان قورتولاجق ؛
هیچ بو منطقله ، آ دیوانه ، حکومت می یورور ؟
بر جماعت که ارذل ایشی یومروقنه کورور ،
قفا یتمش دیمك آرتیق ، چکیور قوریوغنی !
قونك حق میدر ا کسه‌نه‌مك بولدیغنی ؟
بزه ، عاصم ، نه شونك یومروغی لازم ، نه بونك ؛
بزینك نجه‌سی ایستر یالکز : قوبونك .

وير بوتون قدرتى قانونه كه وحدت يوروسون ..
بوقسه ملت دكل آنجاق داغينيق بر سورو سين ..
مملكت ذاتاً آ يول باقسه‌كا: آللاق بوللاق،
سن ده حسكه يوروسه‌ڭ باتيرسين مطلق .
يا قوزوم ضبطيه روحينه حكومت سوره‌نك
يرى آلتنده‌در ، اوستنده دكلدر كرده‌نك !
— باباجغم اويله دكل ..
— ديكه‌مم آرتيق ، هادى كيت !

*
* *

خواجه زاده‌م ، سن اصل دردى بزم قيزدن ايشيت :
سنك آبدال داها بر خيلى ده چيلغين بوله‌رق ،
باب‌عالى‌يى ..
— آمان ؟
— باصمه‌يى قورمش ..
— هله باق !
عجبا كيم كه آيارتان ؟... آما ظن ايتم يك ..
— ديمه ، اوغلم ، بكا تكميلى آكلاتدى ملك .
قيز بيراز عزمنه انكل حريفك ، يوقسه فنا ..
هم باصار ، هم ده آصار ، چوق ذلى شى ، آمنا !
— سويله ، بك قاتلى اويوندر ، يا آكليوب اويناسين .
— بنى هيچ صايديغى يوق باقله .. بر سن وار سين

برده همشیره‌سی وار ضبط ایده‌جك شیمدی‌اونی .
آمان اوغلم ، بکا ترك ایتمیکز مجنونی .
— یوق جانم ، واز کچر البته ، بو کرچکمی دلی ؟
— بیله‌مم ، قورقویورم قیزینی ایقاظ ایده‌لی .
ایش او اولکی وقایع کبی اولسه‌یدی ، أوت ،
بلکه بر پارچه تسلی‌یه بولوردم جرأت .
لکن ، اوغلم ، کورویورسین : قورولان برده یامان ؛
هانی، باشدن باشه قان، طیش یوزی قان، ایچ‌یوزی‌قان !
بر طامار پاتلاماسین ، سل کوتورور مملکتی ؛
یوقسه کوسترمه‌یه ربم او الیم عاقبتی .
— ینه افراطه قاپیلدك صانیرم ..
— هیچده دکل ،
سن شو وضعیته بر باقسه‌کا : جداً مشکل .
— هادی مشکل دیه‌لم ، چاره‌سی هیچ یوقمی که ؟
— وار .
— نه‌درر اویله یسه تلاشك ، هیجانك بو قادار ؟
— هیجان یوق ، یالکز ، مسئله‌نك اهمالی ،
نجه یك طوغرو دکلدر ، أوت ، انسان حالی ،
یا نهایت قیزی صایمازده بو معتوه اوغلان ،
یکیدن قامته قالقارسه، نه‌اولماز او زمان ؟
قوپاجق فتنه‌یی ، اوغلم ، هله بر کره دوشون ؛

صانیرم عین خطادر بنی مفرط کوروشك .
خاییر ، افراطمه حکم ایتمه‌که راضی دکلم ؛
بن‌ده اولدنجه متینم ، هله بك معتدلم .
نه‌یاقین دیر ؛ نه‌اوزاق دیر ، نه‌صوغوق دیر ، نه‌صیجاق ،
بوچوجوق حربه قوشار ، قاچ سنه‌در ، زیپلایه‌رق .
نه‌زمان « کیتمه ! » دیدم ؟ « قوش ! » دییه‌رك کوندردم ؛
کوندررکن‌ده « کیدر ، برداها کلمز » دیردم ؛
اونوتولمش کبی آرتیق بیراقیردم پشنی ،
آووتوردم ، اوطورور ، اوده قالان قارده‌شنی .
خانمانلر چوکویور ، زلزله یالکز بکامی ؟
اورته‌لق چان چکیشیرکن آچه‌مام بن یاره‌می .
آکلامام اوغلم ایچون چکمه‌یی ذاتاً خلجان ؛
ایلك اولادی نه‌در ؟ هپسی جوان ، هپسی‌ده جان .
« پارچه‌لانمش سنك عاصم . » دیدیلر بالدفعات ؛
بابایم ، البت ایچم پارچه‌لانیرکن ، هیهات ،
هرزمان سینه‌یه چکدم ، بیلیورسین یا ؟
— اوت .
— چونکه غایتله طبیعیدر او مشکل غیرت :
قاپلامش یوردیمك آفاقنی ، مادام ، شهدا ..
وارسین اولسون قالانك اوغرینه عاصم‌ده فدا .
« هم غزا ، هم‌ده شهادت ، نه سعادت بو ! » دیرم ؛
جکرم یانسه‌ده سوندورمك ایچون عزم ایدرم .

آما « قتل » دیسه‌لر اوغلمی ، یاخود « مقتول »
او زمان ایشته بنم عاقبتم پك مجهول .
وارمی بر چاره که دنیاده ، کیدوب باش اوره‌یم ؟
هانکی خسرانمی « سن طور ! » دیه‌رك صوصدوره‌یم ؟
کندی وجدانم اولور او کیجه کلیر دعواجی ..
کوروپورسین یا : تجلدله صاوومارز بر آجی !
باباکك جانی ایچون مرحمت ایت ، اولادم ،
پك خرابم ، بکا بر پارچه‌جق اولسون یاردیم .
یالکز سنسین انده‌ن طوته‌جق ، یاش یتمش ..
آه او وقتیله اولنلر نه‌ده طالعلی ایمش !
ربمك جلوه‌سی بونلر یا ، فقط حیرانم ..
کیروب کیتمدیکم ، باشقه نه‌در عصیانم ؟
آمان اوغلم ، « هادی تحصیلکی اکمال ایدیور . »
دی‌ده، مجنونی زمان تجمه‌دن اول کوندر .
چونکه ..
— طور طور !... نه خبر ؟ یوقسه مسافرمی ، امین ؟
— عاصم آغا بکمی کتیردم ...
— ای ایتدك ، کلسین .
— بزه کیتمك دوشویور شیمدی .
سلامتله، خواجه‌م..
هیچ مراق ایتمه .. بو آقشام قونه‌بیلسه‌ك ؟
قاله‌مام .

— سنی چوقدن بریدر ، کوردیکمز یوق ، عاصم ، نره‌ده‌سین ؟ یره‌ده‌میسین ؟ کوکده‌میسین ؟ کل ، باقالم ! یالکزسین ؟

— یالکز کلدم ، افندیم ، بو سفر .

— کتیره‌یدك ، آجانم ، شونلری ..

— بیلسه‌یدم اکر ..

— آفرین ، طوغروسی ، جوهرلی چوجوقلر ، بللی ! افتخار ایتملی کوردکجه بو کوربوز نسلی .

— بن‌ده شکرانمی عرض ایتملی‌یم شیمدی سزه ، بویله الك سوکیلی یارانمی تقدیریکزه .

عمجه بك ، کوردیکز ، الله ایچون انسان شیلر .. آما بر تورلو ایصینماز ، نه سبیدنسه ، پدر .

— عقلی ایرمز باباکك ، سن نه‌کَه لازم ، بکا باق !

— یکی یازدقلریکز نرده ، افندیم ، اوقوسه‌ق ؟ آرادم کیمسه‌ده یوق ..

— وارسه‌ده اوچ درت اثرم ، ذات سامیکزی خوشنود ایده‌مز ظن ایدرم : دموی ذوقکز البت دموی شعر ایستر !

— عصبی اولسه‌ده راضی‌یز ، افندیم ، بزلر .. بر مزاج ایسته‌میورسه‌ق اوده : لنفائیلك ؛ چونکه ملتلر ایچون ، طوغروسی ، غایت مهلك .

— ادبیاتمز اللهه امانت دیسه‌که !
باباکك اوغلیسین ، عاصم ، نه‌قدر اولسه یته .
— یك طرفداری دکلدر پدرم ..

— صورمه ، فنا !

ادبا نامنه کیم وارسه ، بلا استثنا ،
هپسنك روحنی شاد ایتدی بو کون ..

— ایتمیکز !

— دیدم : آرتیق بوقادار سوکمه‌یه لائق دکلز.
سن ده کیمسین ؟ دییورمزمی ، نه اولدم ، بیلسه‌ك ؟
بنسه شاعر کچینیردم، هله‌برباق شوکا سن !
قومشونك حالنه کولمك نه‌فنا شی !

— البت :

یوق که دنیاده جزاسز قاله‌جق بر حرکت .
— أوت، اوغلم، یالکز عبرت آلانلر نرده ؟

ادبی صحبت اولورمش بویوجك بر یرده .
نه‌دن آثاریمزك هپسی چلیمسز؟ دیرلر ؛
بوزمین اوستنه هرکس ایکی‌اوچ سوز سویلر .
بولونور، نه‌یسه، نهایت بالیغك بل کمیکی :
شرقلك اوچ‌بیك سنه‌در، کون صایه‌رق بکله‌دیکی ،
اومعظم، اویامان شاعر داهی‌یی زمان ،

چیقاروب ویرمه‌مش آغوشنه یوردك الآن .
روح ملیمزی تطمین ایده‌مزمش براديب ،
کلمه‌دن صحنهٔ ایامه اوداهئ مهیب .

کیجه‌لر حاله، مادام، چوجوق ارکج طوغه‌جق .
آماسن شیمدی ایشك کیردیکی صوك صفحه‌یه باق :
هانکی ساز شاعری، بیلمم، بونی آکمش ده خبر ؛
«نه‌ جیم بن؟» دیه، کونلرجه تپنمش نرتو!
صوکره طورمشسه‌ده، حالا دیدیلر، غیظی یامان ؛
دوت یتمش بلبله دونمش، کیدرك، قهرندن .
بوکا کولمشدم، اوت، کولمه‌جکدم اوغلم ،
چارچابوق عدل الهی دیدی: «طور شیمدی قوللم ،
سن که، واه واه دیه‌جك یرده، کولرسین قه‌قه ؛
ایشته فعلك، ایشته جزاك، چك بافلم!» ایواللّه .
باباڭ یوقی داوولدن بتر ایقاضی، هانی ،
طبقی رؤیادن آییلمشلره بکزتدی بنی !
— یوق افندیم، بوقادار شدتی ایتمم یا امید ،
معماقیه پدرك حقی دکلدر تنقید .

— شیمدی صحنه، اذیاتی برق، زخرفه ؛
داها جدی ایشمز وار، کچه‌لم باشقه لافه .
غالبا سویله‌یکم یوقدی؛ اوت، هیچ یوقدی :

مصرك اك محتشم استادی محمّد عبده،
قونوشورکن نه‌یه دائرسه جمال‌الدینله ؛
دیرکه تلمیذینه افغانلی :

« محمّد ، دیکله !
انقلاب ایسته‌یورم ، باشقه دکل ، هم چابوجاق .
اوکه بزلر دوشوب اسلامی‌ده قالدیرمازسه‌ق ،
نظریات ایله برشیلر اولور ظن ایتمه ..
اوبر اهینی‌ده آرتیق یتیشیر ، دیکلتمه !
چونکه محتاج تظاهر دکل استعدادك ... »
ـــ « شبهه یوق ، حق سموحیلری وار استادك ..
کیده‌لم بزره ، حتی شوبزم سودانه ؛
یکی برمدرسه تأسیس ایده‌لم عربانه .
داها اوچ بش‌ده فضیلتلی مجاهد بولالم ،
نسلی تهذیب ایله ، اعلا ایله مشغول اولالم .
چیقاروب کوندره‌لم ، حاصلی ، شیخم ، یر یر ،
اورادن عالم اسلامه جمال‌الدینلر . »
ـــ « بو ، فقط ، یکرمی ییل ایستر که قولای کورمیورم ..
یکرمی کونلك ایشه باق سن !

ـــ « قولکز معذورم . »

قصه‌دن حصه چیقارسه‌قمی ، نه‌دیرسین عاصم !

آکلایورسین‌یا ، ضرر یوق ، داها ایی آکلاشه‌لم :
انقلاب ایسته‌یورم بن‌ده ، فقط ، عبده کبی ..
یوقسه ، اللرده کور آلت أفه‌لر ترتیبی ،
باب عالیلری باصمق ، آدام اصمقله دکل.
چك بوایشدن بوتون اخوانکی ، کندکده چکیل .
کزمیك اورته‌ده ، اوغلم ، صوقولك برصاپایه،
وارسه امکانی ، یارین عودت ایدك آوروپایه .
— عجبابك !
— بافله عاصم ، سنی هیچ دیکله‌میز ..
چونکه سن بر کیشیسین ، بز باقالم اوبله‌می‌یز ؟
بن.. باباك.. صوکره ملك.. طوتدوره‌مازسین نه‌دیسه‌ك..
هادی تحصیلکی اکماله تزالدن ، هادی سن !
چونکه ملتلرك اقبالی ایچون ، اولادم ،
معرفت ، برده فضیلت .. ایکی قدرت لازم .
معرفت ، ایلکین ، اهالی‌یه سعادت ویره‌جك
بوتون اسبابی طاشیر ؛ صوکره فضیلت کله‌رك ،
او بیریکمش طوران اسبابی آلیر ، مملکتك
خیر اعلاسنه تخصیص ایله صرف ایتمك ایچین .
معرفت قدرتی اولمازسه بر امتده اکر ،
تك فضیلتله تعالی ایده‌مز ، ضعفه دوشر .
ابتدائیلکه مخصوص اولان آواره سکون ،

چوكر اعصابنه . آرتيق اوده بوندن ممنون !
معرفت ، فرض ايدەلم ، وارده ، فضيلت مفقود ..
بر فلاكت كه جماعتلر ايچين ، نا محدود .
بشرك روحنى تسميم ايدەجك قرحه بودر ؛
نه مصيبتدر او : طاعونلره رحمت اوقودور !
بزلر ادوار فضيلتلرى جداً پارلاق ،
بر بيوك ملتك اولادى يز ، اوغلم ، آنجاق ،
او فضيلت صوك اوچ عصرك يوروين علميله ،
برلشوب كيتمدى ؛ باتدقجه‌ده امت جهله ،
بنيه‌وى قدرتى كوندن كونه مفلوج اوله‌رق ،
بردوشوش دوشدى كه: طاورانسه‌ده، صارصاق صارصاق
غربك امريله ياتوب قالقمايه آرتيق محكوم ؛
چونكه حاكم ياشانان شوكت فندن محروم .
بز ، أوت ، خصممزك قدرت عرفاندن ،
بى نصيبزده اويوزدن بو شرفسز خسران .
صوكره، اعصاره‌سورن خيبتى چكمكله ، بوكون ،
او فضيلت بيله حس‌سز ، حركتسز ، أولكون .
شيمدى، عاصم، بكا مفرطدى، نه ايستره‌ڭدى ،
معرفتدن‌ده جدا ، شرق ، فضيلتدن‌ده .
لكن ايسترميسين،اوغلم، متسلى اولمق :
اجتماعى بوتون عامللره، قدرتلره باق .

بونلرك هر برینك قوتی، ماضی یه اینن،
کوکی مقداری اولور؛ چونکه بوعامللردن،
اڭ درین کوکایسی اڭ صاغلامی، اڭ حاكمیدر.
شیمدی، سن بزده کی قدرتلری اشیده‌ڭ، بربر
کوره‌جکسین که: بوملتده فضیلت اڭ اوزون،
اڭ درین کوکلره یاصلانماده؛ هم صو کره اونك،
برمبارك صویی وار، هیچ قوروماز: دین‌مبین.
حادثات ایتمه‌سین اوغلم، سنی اصلا بدبین..
ایکی اوچ بالطه آییرماز بزی ماضیمزدن..
آغاجك کوکلری مادام که درینمدر جداً؛
دالی قوپمش، نه‌اولور؟ کوکده‌سی کیتمش، نه‌ضرر؟
او، باقارسین، ینه اوستنده‌کی ادواری یارار،
یوکسه‌لیر، فیشقیروب، آفاق پریشانمزه؛
ینه بیك واحه سرر قاورولان ایمانمزه.
واقعا اورته‌ده یوزلرجه مساوی یوزیور؛
سن بو کابوسی بوتون شره دکل، خیره‌ده یور.
چونکه بوقدر برینك قلب جماعتده یری؛
آراسه‌ڭ: هپسی بش اون مسخره فردك هنری!
بو جهتدن، هانی، هیچ یلماسین، اوغلم، کوزیکز؛
ساده غربك، یالکز علمنه دونسون یوزیکز.
او چوجوقلرله برابر، کیجه کوندوز، دیدینك؛

کیدن اوچ یوز سنه‌لك علمی صیق الدن ایدینك .
فن دیارنده صیزان نامتناهی پیکاری ،
هم ایچلك ، هم کتیرلك یورده او نافع صولری .
عینی منبعلری احیا ایچون آرتیق بوراده ،
قفا کز ایشله‌سین ، اوغلم ، قانال اولسون آزاده .
سن کچنلرده دیمشدك که :

« یازیق حالا بز ،
دونکی علمك بیله بیکانه‌سی یز ، جاهلی یز .
ایشته فقدانی بو اهمال ایدیلن معرفتك ،
نسلی بر معجزه دوشورمش که ، بو کون ، مملکتك
بر بیغین قوتی وار ، هم نه طبیعیده ، هنوز ،
بز او قوتلره ایللر کبی حاکم دکاز !
یارینك علمی نه‌در ، حالبوکه ؟ غایت مدهش :
« ماده‌نك قدرت ذرّیه‌سی » اوغراشدیغی ایش .
او یامان قدرته حاکم اولابیلسه‌م دیه‌رك ،
صرف ایدوب طورماده برچوق قفا بیکارجه امك .
اوکا یوکسلدی‌می ، آرتیق ، دکیشیر روی زمین ؛
چونکه بر دامله کومودن ایده‌جکلر تأمین ،
اویله میلیونله دکل ، نامتناهی قدرت !...»
عبرت آل کندی سوزکدن ، آمان اوغلم ، غیرت !
بریلك وار داها ظنمجه ؟

— أوت .

— باق، نه قولا ی !

لكن اخوان كرامك ؟

— چوغنك آلتيشر آى .

— هپ كيدرلرياء برابرجه ؟

— كيدرلر ، معلوم .

— هپسنك مسلكى صاغلامى ؟

— اوت، مثبت علو.

— انقلابك يولى مادام كه بو يولدر يالكز ،
« بردەسين هى كيدى برلين؟» ديیەرك يوللانيكز .
آلتى آى ، بر سنه غيرت سزه اكلنجه ديمك ..
سزكه بيللرجه نەلر چكمديكز ، هم كولەنك !
هانى، بر عمره بدلدر شو كچن هر كونكز ؛
بر كون اول كيديكز ، بر ساعت اول دونوكز .
شرقك آغوشى آچيقدر او زمان ايشته سزه ؛
او زمان وارمەنك امكانى اولور غايه كزه ؛
او زمان ديكلرم آرتيق سنى ، عاصم ، بول بو
— يارين آقشام كيدرز .

— اويلەمى ؟ برخوردار اوز

صوك